

SL

SL

SL

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, [...]
C

Osnutek

UREDBA KOMISIJE (ES) št. .../..

z dne [...]

o zahtevah za osebje

(Besedilo velja za EGP)

Osnutek

UREDBA KOMISIJE (ES) št. .../..

z dne [...]

o zahtevah za osebe

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. februarja 2008 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu ter razveljavitvi Direktive Sveta 91/670/EGS, Uredbe (ES) št. 1592/2002 in Direktive 2004/36/ES¹, spremenjene z Uredbo (ES) št. 1108 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009² (v nadaljnjem besedilu: osnovna uredba), in zlasti člena 7 Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Osnovna uredba določa skupne bistvene zahteve, da se zagotovi visoka in enotna stopnja varnosti civilnega letalstva in varstva okolja; od Komisije zahteva, naj sprejme potrebne izvedbene predpise, da se zagotovi njihova enotna uporaba; ustanavlja Evropsko agencijo za varnost v letalstvu (v nadaljnjem besedilu: Agencija) za pomoč Komisiji pri pripravi navedenih izvedbenih predpisov.
- (2) Treba je sprejeti skupne tehnične zahteve in upravne postopke za licenciranje pilotov v skladu z osnovno uredbo; takšne zahteve in postopki podrobno določajo pogoje za izdajo, ohranitev, spremembo, začasni odvzem ali preklic ustreznih licenc in pooblastil.
- (3) Komisija pri sprejetju ukrepov za izvajanje bistvenih skupnih zahtev na področju licenciranja pilotov zagotovi, da ti izražajo stanje tehnike, vključno z najboljšimi praksami, ter znanstveni in tehnični napredek na področju usposabljanja pilotov.
- (4) Zaradi potrebe po zagotovitvi enotne uporabe skupnih zahtev za licenciranje pilotov pristojni organi držav članic upoštevajo skupne postopke, Agencija pa, kjer je ustrezno, oceni skladnost z navedenimi zahtevami. Agencija razvije sprejemljive postopke usklajevanja in pripraviti navodila, ki bodo omogočila potrebno regulativno enotnost.
- (5) Treba je omogočiti gladek prehod na nov regulativni okvir Agencije in zagotoviti, da se ohrani visoka in enotna stopnja varnosti v civilnem letalstvu v Skupnosti; treba je zagotoviti dovolj časa, da se letalska industrija in organi držav članic prilagodijo temu novemu okviru in priznajo stalno veljavnost licenc in pooblastil, izdanih pred začetkom veljavnosti te uredbe, v skladu s členom 69 osnovne uredbe.

¹ UL L 79, 13.3.2008, str. 1.

² UL L 309, 24.11.2009, str. 51.

- (6) Ukrepi, predvideni v tej uredbi, temeljijo na mnenju, ki ga je izdala Agencija v skladu s členoma 17(2)(b) in 19(1) osnovne uredbe.
- (7) Ukrepi, predvideni v tej uredbi, so v skladu z mnenjem Odbora Evropske agencije za varnost v letalstvu, ustanovljenega na podlagi člena 54(3) osnovne uredbe –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1
Cilj in področje uporabe

Ta uredba določa skupne tehnične zahteve za:

1. licenciranje, usposabljanje in preverjanje pilotov, vključenih v operacije zrakoplovov iz člena 4(1)(b) in (c) osnovne uredbe;
2. certificiranje osebja, odgovornega za usposabljanje za letenje med letom ali na simulatorju letenja ter za oceno praktične usposobljenosti pilota;
3. licenciranje, usposabljanje in preverjanje pilotov zrakoplovov iz točk a(ii), (d) in (h) Priloge II k osnovni uredbi, če se uporabljajo v komercialnem zračnem prevozu.

Člen 2
Opredelitev pojmov

V tej uredbi:

1. „Priloga 1 ICAO“ pomeni Prilogo 1 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu, ki je bila podpisana 7. decembra 1944 v Čikagu;
2. „JAA“ pomeni skupne letalske organe;
3. „licenca pilota lahkega zrakoplova (LAPL)“ pomeni licenco rekreacijskega pilota iz člena 7 osnovne uredbe;
4. „Del 21“ pomeni prilogo k Uredbi Komisije (ES) št. 1702/2003 z dne 24. septembra 2003 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij;
5. „Del AR“ pomeni izvedbene predpise k osnovni uredbi, ki določajo zahteve za pristojne organe;
6. „Del OR“ pomeni izvedbene predpise k osnovni uredbi, ki določajo zahteve za organizacije.

Člen 3
Licenciranje pilotov

Osebjem iz člena 1 je usposobljeno v skladu z določbami Priloge 1 k tej uredbi, v nadaljnjem besedilu: del FCL.

Člen 4

Nacionalne pilotske licence

1. Nacionalne pilotske licence, vključno s povezanimi ratingi, potrdili, pooblastili in/ali kvalifikacijami, ki jih je izdala ali priznala država članica v skladu z zahtevami in postopki JAA pred začetkom veljavnosti te uredbe, se štejejo, da so bile izdane v skladu s to uredbo.
2. Do začetka uporabe zadevnih določb iz dela FCL v skladu s členom 10 imetniki nacionalnih pilotskih licenc, vključno s povezanimi ratingi, potrdili, pooblastili in/ali kvalifikacijami, svoje nacionalne pilotske licence predložijo pristojnemu organu države članice, ki jih je izdal, da jih spremeni v licence iz dela FCL ter z njimi povezane ratinge ali potrdila.
3. Nacionalne pilotske licence, vključno s povezanimi ratingi, potrdili, pooblastili in/ali kvalifikacijami:
 - (a) se za letala in helikopterje spremenijo v licence iz dela FCL ter povezane ratinge ali pooblastila v skladu z določbami Priloge II k tej uredbi.
 - (b) za druge kategorije zrakoplovov se spremenijo v licence iz dela FCL ter povezane ratinge ali pooblastila v skladu z načeli iz poročila o spremembi.
4. Poročilo o spremembi iz 3(b):
 - (a) pripravi pristojni organ države članice, ki je izdala nacionalno pilotsko licenco, vključno s povezanimi ratingi, potrdili, spričevali, pooblastili in/ali kvalifikacijami, in odobri Agencija;
 - (b) vsebuje opis nacionalnih predpisov, na podlagi katerih so bile izdane nacionalne pilotske licence;
 - (c) vsebuje opis področja uporabe privilegijev, izdanih pilotom;
 - (d) navaja, pri katerih zahtevah iz dela FCL se lahko upoštevajo;
 - (e) navaja vse omejitve, ki jih je morda treba vključiti v licence iz dela FCL ter povezane ratinge ali potrdila, in katere zahteve izpolnjuje pilot za preklic teh omejitev;
 - (f) vključuje kopije vseh potrebnih dokazil za navedene elemente, vključno s kopijami ustreznih nacionalnih zahtev in postopkov.
5. Področje uporabe privilegijev, izdanih pilotom, katerih nacionalne pilotske licence, vključno s povezanimi ratingi, potrdili in/ali kvalifikacijami, se spremenijo v licence iz dela FCL ter povezane ratinge ali potrdila, vključuje najmanj enak obseg dejavnosti, kot jih piloti opravljajo na dan začetka veljavnosti te uredbe, če to ne vpliva na raven varnosti.
6. Ne glede na odstavka (1) in (3) imetniki pooblastila za inštruktorja za rating za razred ali izpraševalca s privilegiji za visoko zmogljiva kompleksna letala z enim pilotom dajo te privilegije spremeniti v pooblastilo inštruktorja za rating za tip ali izpraševalca za letala z enim pilotom.

Člen 5

Preizkusni piloti

1. Ne glede na člen 4 piloti, ki so ob začetku veljavnosti te uredbe izvajali preizkusne lete kategorije 1 in 2 iz dela 21 ali usposabljali preizkusne pilote, predložijo svoje nacionalne kvalifikacije za preizkusne lete pristojnemu organu države članice, ki jih je izdal, da jih spremeni v ratinge za preizkusne lete in, če je ustrezno, pooblastila inštruktorja preizkusnega letenja iz dela FCL.
2. Ta sprememba se opravi v skladu z načeli poročila o spremembi, ki upošteva zahteve člena 4(4) in (5), do začetka uporabe zadevnih določb iz dela FCL v skladu s členom 10.

Člen 6

Letalski inženirji

1. Imetniki nacionalnih licenc letalskega inženirja, vključno s povezanimi ratingi, potrdili, pooblastili in/ali kvalifikacijami, izdanimi v skladu s Prilogo 1 ICAO, ki želijo spremeniti svoje nacionalne licence letalskega inženirja v pilotske licence iz dela FCL ter povezane ratinge ali potrdila, za to zaprosijo pristojni organ države članice, ki je izdal nacionalne licence letalskega inženirja.
2. Nacionalne licence letalskih inženirjev, vključno s povezanimi ratingi, potrdili, pooblastili in/ali kvalifikacijami, se lahko spremenijo v pilotske licence iz dela FCL ter povezane ratinge ali potrdila v skladu s poročilom o spremembi, ki upošteva zahteve člena 4(4) in (5), oziroma v skladu z določbami o upoštevanju iz FCL.510.A(c)(2) dela FCL, če vložnik želi zaprositi za licenco prometnega pilota (Airline Transport Pilot Licence – ATPL) za letala.

Člen 7

Licence tretjih držav

1. Ne glede na člen 1 države članice lahko sprejmejo licence tretjih držav, vključno s povezanimi ratingi, potrdili, pooblastili in/ali kvalifikacijami ter zdravniškimi spričevali, ki so jih izdale tretje države ali so bili izdani v njihovem imenu, v skladu z določbami Priloge III k tej uredbi.
2. Kandidati za licence iz dela FCL ter povezane ratinge ali pooblastila, ki že imajo najmanj enakovredno licenco, ki jo je izdala tretja država v skladu s Prilogo 1 ICAO, izpolnjujejo vse zahteve iz dela FCL, pri čemer se zahteve glede trajanja tečaja ter števila ur teoretičnega usposabljanja in ur posebnega usposabljanja lahko zmanjšajo.

Pristojni organ države članice, pri katerem pilot zaprosi za licenco, na podlagi priporočila odobrene organizacije za usposabljanje določi, katera znanja in izkušnje se pilotu upoštevajo.

3. Imetnikom licence ATPL, ki jo je izdala tretja država ali je bila izdana v njenem imenu v skladu s Prilogo 1 ICAO, ki izpolnjujejo zahteve glede izkušenj za izdajo licence ATPL za ustrezno kategorijo zrakoplova iz poddela F dela FCL, se lahko v celoti prizna izpolnjevanje zahtev, da se pred opravljanjem preizkusov iz teoretičnega znanja in preveritvijo praktične usposobljenosti udeležijo tečaja usposabljanja, če licenca tretje države vsebuje veljavni rating za tip zrakoplova, predvidenega za preizkus praktične usposobljenosti za licenco ATPL.

4. Ratingi za tip letala ali helikopterja se lahko izdajo imetnikom licenc iz dela FCL in povezanih ratingov ali pooblastil, ki izpolnjujejo zahteve za izdajo navedenih ratingov, ki jih določi tretja država.

Ti ratingi so omejeni na zrakoplove, registrirane v navedeni tretji državi.

Ta omejitev se lahko prekliče, če pilot izpolni zahteve iz odstavka C.1 Priloge III k tej uredbi.

Člen 8

Upoštevanje usposabljanja

1. Usposabljanje, ki se je začelo pred začetkom veljavnosti te uredbe v skladu z zahtevami in postopki JAA, se v celoti upošteva pri izdaji licenc iz dela FCL ter povezanih ratingov ali pooblastil, če se usposabljanje in preverjanje zaključita pred *(štiri leta po datumu začetka veljavnosti te uredbe)*.
2. Usposabljanje, ki se je začelo pred začetkom veljavnosti te uredbe v skladu s Prilogo I ICAO, se lahko upošteva pri izdaji licenc iz dela FCL ter povezanih ratingov in potrdil na podlagi poročila o upoštevanju, ki ga pripravi pristojni organ in odobri Agencija.

V poročilu se opiše obseg usposabljanja in navede, pri katerih zahtevah iz dela FCL se upošteva ter, če je ustrezno, katere zahteve izpolnjuje prosilec za pridobitev licenc iz dela FCL ter povezanih ratingov ali potrdil.

Poročilo vključuje kopije vseh potrebnih dokazil o obsegu usposabljanja ter kopije nacionalnih predpisov in postopkov, v skladu s katerimi se je usposabljanje začelo.

Člen 9

Upoštevanje vojaške obveznosti

1. Člani vojaške letalske posadke, ki želijo pridobiti licence iz dela FCL ter povezane ratinge ali potrdila, zanje zaprosijo pri pristojnem organu države članice, v kateri so služili vojaški rok.
2. Znanje, izkušnje in veščine, pridobljene v vojaški službi, se upoštevajo pri ustreznih zahtevah iz dela FCL v skladu z načeli iz poročila o upoštevanju, ki ga pripravi pristojni organ in odobri Agencija.

Poročilo o upoštevanju:

- (a) vsebuje opis nacionalnih predpisov, na podlagi katerih so bili izdani vojaške licence, ratingi, potrdila, pooblastila in/ali kvalifikacije;
- (b) vsebuje opis področja uporabe privilegijev, izdanih pilotom;
- (c) navaja, pri katerih zahtevah iz dela FCL se lahko upoštevajo;
- (d) navaja vse omejitve, ki jih je morda treba vključiti v licence iz dela FCL ter povezane ratinge ali potrdila, in katere zahteve izpolnjujejo piloti za preklic navedenih omejitev;
- (f) vključuje kopije vseh potrebnih dokazil za navedene elemente, vključno s kopijami ustreznih nacionalnih zahtev in postopkov.

Člen 10

Začetek veljavnosti in uporaba

1. Ta uredba začne veljati dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije in se uporablja od 8. aprila 2012.
2. Z odstopanjem od odstavka 1 se države članice lahko odločijo, da do *(tri leta po začetku veljavnosti te uredbe)* ne uporabljajo naslednjih določb iz dela FCL:
 - (a) določbe o licencah ter povezanih ratingih ali pooblastilih pilotov zrakoplovov z navpičnim vzletanjem/pristajanjem (powered-lift aircraft), zračnih ladij, balonov in jadralnih letal;
 - (b) določbe iz poddela B (*LAPL*) in oddelka 2 (*LAFI*), oddelka 8 (*MCCI*), pri helikopterjih oddelka 10 (*inštruktor za letenje v gorah*) in oddelka 11 (*inštruktor za preizkusne lete*) iz poddela J;
 - (c) določbe odstavkov FCL.800 (*rating za akrobatsko letenje*), FCL.805 (*rating za vleko jadralnega letala in oglasnih trakov*), FCL.815 (*rating za letenje v gorah*) in FCL.820 (*rating za preizkusne lete*).
3. Z odstopanjem od odstavka 4(2) se države članice lahko odločijo, da ne spremenijo svojih nacionalnih licenc za pilote letal in helikopterjev do (dve leti po začetku veljavnosti te uredbe).

Ta uredba začne veljati [...] dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, [...]

Za Komisijo
[...]
Član Komisije

PRILOGA I
K IZVEDBENI UREDBI
DEL FCL
PODDEL A
SPLOŠNE ZAHTEVE

FCL.001 Pristojni organ

V tem delu pristojni organ pomeni organ, ki ga imenuje država članica in pri katerem kandidat zaprosi za izdajo pilotskih licenc ali povezanih ratingov ali pooblastil.

FCL.005 Področje uporabe

Ta del določa zahteve za izdajo pilotskih licenc ter povezanih ratingov in pooblastil ter pogoje njihove veljavnosti in uporabe.

FCL.010 Opredelitve pojmov

V tem delu se uporabljajo naslednje opredelitve:

„Akrobatsko letenje“ pomeni namerni manever, ki vključuje nenadno spremembo položaja zrakoplova, neobičajni položaj ali neobičajne pospeške, ki niso potrebni za običajno letenje ali za usposabljanje za licence ali ratinge, ki niso rating za akrobatsko letenje.

„Letalo“ pomeni zrakoplov na motorni pogon z nepremičnimi krili, težji od zraka, ki dobi vzgon v letu od aerodinamičnih reakcij na njegova krila.

„Letalo, ki ga upravlja posadka s kopilotom“ pomeni tip letala, ki ga upravlja posadka s kopilotom, kot je določeno v letalskem priročniku ali spričevalu letalskega prevoznika.

„Zrakoplov“ pomeni vsako napravo, ki se lahko obdrži v ozračju zaradi reakcije zraka, ki ni reakcija zraka na zemeljsko površino.

„Veščina pilotiranja“ pomeni dosledno uporabo razsodnosti ter dobro razvitih znanj, veščin in ravnanj za izpolnitev ciljev letenja.

„Zračna ladja“ pomeni zrakoplov na motorni pogon, ki je lažji od zraka, razen toplozračnih zračnih ladij, ki so za namene tega dela vključene v opredelitev balona.

„Balon“ pomeni zrakoplov, lažji od zraka, ki ni na motorni pogon in leti z uporabo plina ali gorilnika. V tem delu se šteje za balon tudi toplozračna zračna ladja, čeprav ima motorni pogon.

„Naprava za usposabljanje za osnovno instrumentalno letenje“ (Basic Instrument Training Device – BITD) pomeni napravo za usposabljanje na tleh, ki predstavlja za pilota pripravnika postajo za razred letal. Lahko uporablja instrumentne plošče z zasloni in vzmetne kontrole za letenje, ki zagotavljajo pogoje za usposabljanje najmanj za postopkovne vidike instrumentnega letenja.

„Kategorija zrakoplova“ pomeni razvrstitev zrakoplovov po posebnih osnovnih značilnostih, na primer letalo, zrakoplov z navpičnim vzletanjem in pristajanjem, helikopter, zračna ladja, jadralno letalo, prostoleteči balon.

„Razred letal“ pomeni razvrstitev letal z enim pilotom, za katera se ne zahteva rating za tip.

„Razred balonov“ pomeni razvrstitev balonov glede na sredstvo za dvigovanje, ki se uporablja za ohranjanje vzgona.

„Komerčni zračni prevoz“ pomeni prevoz potnikov, tovora ali pošte za plačilo ali najem.

„Usposobljenost“ pomeni kombinacijo veščin, znanja in ravnanja, ki se zahtevajo za izvedbo naloge po predpisanem standardu.

„Sestavina usposobljenosti“ pomeni poseg, ki je sestavni del naloge ter ima svoj začetni in končni del, ki jasno določata njegove meje, ter zaznaven učinek.

„Enota usposobljenosti“ pomeni samostojno delovanje, ki ga sestavlja več sestavin usposobljenosti.

„Kopilot“ pomeni pilota, ki poleg vodje letala upravlja zrakoplov, za katerega se zahteva več pilotov, razen pilota, ki je v zrakoplovu izključno zaradi lastnega usposabljanja za letenje za pridobitev licence ali ratinga.

„Upoštevanje“ pomeni priznanje predhodnih izkušenj ali kvalifikacij.

„Prelet med letališči“ pomeni let med točko odhoda in točko prihoda, ki poteka po vnaprej načrtovani ruti in standardnih navigacijskih postopkih.

„Nadomestni kopilot med križarjenjem“ pomeni pilota, ki nadomesti kopilota pri izvajanju njegovih nalog pri krmilu med fazo križarjenja pri operacijah z več piloti nad 200 FL.

„Letenje z inštruktorjem“ pomeni čas letenja ali čas simuliranega instrumentalnega letenja, med katerim kandidata usposablja za letenje ustrezno pooblaščen inštruktor.

„Napaka“ pomeni, da letalska posadka stori ali opusti dejanje, ki povzroči odmik od organizacijskih ali letalskih namer ali pričakovanj.

„Obvladovanje napak“ pomeni postopek odkrivanja in odzivanja na napake s protiukrepi za zmanjšanje ali odpravo posledic napak in zmanjšanje verjetnosti napak ali neželenih razmer na zrakoplovu.

„Simulator letenja“ (Full Flight Simulator– FFS) pomeni popolno kopijo določenega tipa ali znamke, modela in serije pilotske kabine zrakoplova, vključno s postavitvijo celotne opreme in z računalniškimi programi, potrebnimi za ponazoritev operacij zrakoplova na tleh in v zraku, vizualnim sistemom, ki zagotavlja pogled iz kabine, in sistemom premikanja na podlagi sile („force cueing motion system“)

„Čas leta“:

za letala, motorna jadralna letala ter zrakoplove z navpičnim vzletanjem/pristajanjem pomeni skupni čas od trenutka, ko se zrakoplov začne premikati za vzlet, do trenutka, ko se po končanem letu popolnoma ustavi;

za helikopterje pomeni skupni čas od trenutka, ko se lopatice rotorja začnejo vrteti, do trenutka, ko se po končanem letu helikopter in lopatice rotorja popolnoma ustavijo;

za zračne ladje pomeni skupni čas od trenutka, ko zračna ladja zapusti steber zaradi vzleta do trenutka, ko se po končanem letu popolnoma ustavi in pritrdi na steber;

za jadralna letala pomeni skupni čas od trenutka, ko jadralno letalo med vzletnim postopkom začne vožnjo po tleh, do trenutka, ko se po končanem letu popolnoma ustavi;

za balone pomeni skupni čas od trenutka, ko košara zapusti zemljo zaradi vzleta, do trenutka, ko se po končanem letu popolnoma ustavi.

„Čas leta po pravilih instrumentalnega letenja (Instrument Flight Rules – IFR)“ pomeni celoten čas leta, ko se zrakoplov upravlja po pravilih instrumentalnega letenja.

„Naprava za usposabljanje za letenje (Flight Training Device – FTD)“ pomeni popolno kopijo instrumentov, opreme, plošč in komand določenega tipa zrakoplova v odprti ali zaprti pilotski kabini zrakoplova, vključno z izborom opreme in računalniških programov, potrebnih za ponazoritev pogojev delovanja zrakoplova na tleh in med letom, v obsegu, ki ga dopuščajo sistemi, vgrajeni v napravo. Ne zahteva se, da ima sistem premikanja na podlagi sile ali vizualni sistem, razen za napravo FTD za helikopterje na stopnji 2 in 3, ki mora imeti vizualne sisteme.

„Naprava za učenje letalskih in navigacijskih postopkov (Flight and Navigation Procedures Trainer – FNPT)“ pomeni napravo za usposabljanje, ki predstavlja ureditev pilotske kabine ali kokpita, vključno z izborom opreme in računalniških programov, potrebnih za ponazoritev operacij tipa ali razreda zrakoplova med letom v obsegu, ki ustreza delovanju sistemov v zrakoplovu.

„Skupina balonov“ pomeni razvrstitev balonov po velikosti ali prostornini ovoja.

„Helikopter“ pomeni zrakoplov, težji od zraka, ki dobi med letom oporo v zraku predvsem od reakcij zraka na enega ali več rotorjev, ki jih poganja motor, na oseh, ki so pretežno navpične.

„Čas instrumentalnega letenja v zraku“ pomeni čas, ko pilot med letom upravlja zrakoplov izključno z instrumenti.

„Čas instrumentalnega letenja v simulatorju“ pomeni čas, ko pilot prejema navodila med simuliranim instrumentalnim letom v napravah za simulacijo letenja (flight simulation training device – FSTD).

„Čas instrumentalnega letenja“ pomeni čas letenja z uporabo instrumentov v zraku ali na zemlji.

„Operacija z veččlansko posadko“:

za letala pomeni operacijo, ki zahteva najmanj dva pilota, usposobljena za delo v veččlanski posadki, na letalih z več ali enim pilotom;

za helikopterje pomeni operacijo, ki zahteva najmanj dva pilota, usposobljena za delo v veččlanski posadki, na helikopterjih z več piloti.

„Delo v veččlanski posadki“ (multi-crew cooperation – MCC) pomeni skupinsko delo članov letalske posadke pod vodstvom vodje zrakoplova.

„Zrakoplov z več piloti“:

za letala pomeni letala, certificirana za delovanje z minimalno posadko, ki jo sestavljata najmanj dva pilota;

za helikopterje, zračne ladje in zrakoplove z navpičnim vzletanjem/pristajanjem pomeni tip zrakoplova, ki ga upravlja kopilot v skladu s helikopterskim priročnikom ali spričevalom letalskega prevoznika ali drugim enakovrednim dokumentom.

„Noč“ pomeni čas med koncem večernega civilnega mraka in začetkom jutranjega civilnega mraka ali tako drugo časovno obdobje med sončnim zahodom in vzhodom, ki ga lahko predpiše organ, kot določi država članica.

„Druge naprave za usposabljanje (other training devices – OTD)“ pomenijo pripomočke za usposabljanje, razen simulatorjev letenja, naprav za usposabljanje za letenje ali naprav za učenje letalskih in navigacijskih postopkov, ki se lahko uporabljajo za usposabljanje, pri katerem se ne zahtevajo popolnoma enake okoliščine, kot so v pilotski kabini.

„Merila izvajanja“ pomenijo preprosto izjavo o oceni zahtevanih rezultatov sestavine usposabljanja in opis meril, na podlagi katerih se presodi, ali je bila dosežena zahtevana stopnja izvajanja.

„Vodja zrakoplova (Pilot-in-command – PIC)“ pomeni pilota, ki je imenovan za vodjo in odgovoren za varno izvajanje letenja.

„Vodja zrakoplova pod nadzorom (Pilot-in-command under supervision – PICUS)“ pomeni kopilota, ki pod nadzorom vodje zrakoplova opravlja dolžnosti in naloge vodje zrakoplova.

„Zrakoplov z navpičnim vzletanjem/pristajanjem“ (powered-lift aircraft) pomeni zrakoplov, ki mu vertikalni dvig ter pogon/dvig med letom omogočijo rotorji s spremenljivo geometrijo ali motorji/pogonske naprave, ki so pritrjeni na trup ali krila ali jih ti vsebujejo.

„Jadralno letalo z motorjem“ pomeni zrakoplov, opremljen z enim ali več motorji, ki ima pri nedelujočih motorjih značilnosti jadralskega letala.

„Športni pilot“ pomeni pilota z licenco, ki prepoveduje pilotiranje zrakoplovov med leti, za katere se prejme plačilo ali kakršno koli nadomestilo, razen poučevanja ali preverjanja usposobljenosti v skladu s tem delom.

„Preverjanje strokovnosti“ pomeni prikaz usposobljenosti za podaljšanje veljavnosti ali obnovo ratingov, ki lahko vključuje tudi ustno preverjanje.

„Obnova“ (npr. ratinga ali pooblastila) pomeni upravno dejanje po poteku veljavnosti ratinga ali pooblastila, s katerim se privilegiji iz ratinga ali pooblastila obnovijo za nadaljnje določeno obdobje po izpolnitvi določenih zahtev.

„Podaljšanje veljavnosti“ (npr. ratinga ali pooblastila) pomeni upravno dejanje, ki se izvede med veljavnostjo ratinga ali pooblastila in imetniku omogoča, da lahko po izpolnitvi določenih zahtev izvaja privilegije iz ratinga ali pooblastila v nadaljnjem določenem obdobju.

„Rutni sektor“ pomeni let, ki vključuje vzlet, odhod, križarjenje, ki ni krajše od 15 minut, prihod, prilet in pristonek.

„Jadralno letalo“ pomeni zrakoplov, težji od zraka, ki dobi vzgon v letu od aerodinamične reakcije na fiksne dvizne površine, katerega prosti let ni odvisen od motorja.

„Zrakoplov z enim pilotom“ pomeni zrakoplov, certificiran za upravljanje z enim pilotom.

„Preizkus praktične usposobljenosti“ pomeni prikaz usposobljenosti kandidata za izdajo licence ali vpis ratinga, ki lahko na zahtevo vključuje tudi ustno preverjanje.

„Čas samostojnega letenja“ pomeni čas letenja, ko je pilot pripravnik edina oseba na zrakoplovu.

„Pilot pripravnik za vodjo zrakoplova“ pomeni pilota pripravnika, ki opravlja naloge vodje zrakoplova, na letu z inštruktorjem, ki zgolj opazuje pilota pripravnika in ne posreduje oziroma ne krmili zrakoplova.

„Ogrožanje varnosti“ pomeni dogodke ali napake, na katere letalska posadka ne more vplivati, ki povečajo zahtevnost operacije in jih je treba obvladovati, da se ohrani varnost.

„Obvladovanje ogrožanja“ pomeni postopek odkrivanja in odzivanja na ogrožanja s protiukrepi za zmanjšanje ali odpravo posledic ogrožanja in zmanjšanje verjetnosti napak ali neželenih razmer na zrakoplovu.

„Motorno jadralsko letalo (Touring Motor Glider – TMG)“ pomeni poseben razred jadralskega letala z motorjem, ki ima vgrajen neuvlačljiv motor in neuvlačljiv propeler. Lahko vzleti in se vzpenja z lastnim pogonom v skladu s svojim letalskim priročnikom.

„Tip zrakoplova“ pomeni razvrstitev zrakoplovov, za katero se zahteva rating za tip v skladu s podatki o operativni ustreznosti iz dela 21 in ki vključujejo vse zrakoplove z enako osnovno konstrukcijo, vključno z vsemi njenimi spremembami, razen tistih, ki spremenijo značilnosti upravljanja zrakoplova ali letalne značilnosti.

FCL.015 Vloga za izdajo licenc, ratingov in pooblastil ter njihova izdaja

- (a) Vloga za izdajo, podaljšanje ali obnovo pilotskih licenc ter povezanih ratingov in pooblastil se predloži pristojnemu organu v obliki in na način, ki ga določi navedeni organ. Vlogi se priložijo dokazila, da kandidat izpolnjuje zahteve za izdajo, podaljšanje ali obnovo licence ali pooblastila ter povezanih ratingov ali zaznamkov, v skladu s tem delom in delom o zdravniških spričevalih (Part-Medical).

- (b) Vse omejitve ali razširitve privilegijev, ki jih zagotavljajo licenca, rating ali pooblastilo, pristojni organ vpiše v licenco ali pooblastilo.
- (c) Naenkrat ni mogoče imeti več kot ene licence za kategorijo zrakoplovov, izdano v skladu s tem delom.
- (d) Vloga za izdajo licence za drugo kategorijo zrakoplovov ali izdajo dodatnih ratingov ali pooblastil ter spremembo, podaljšanje veljavnosti ali obnovo navedenih licenc, ratingov ali pooblastil se predloži pristojnemu organu, ki je prvotno izdal pilotsko licenco, razen če je pilot zaprosil za spremembo pristojnega organa ter prenos dokumentacije o licenci in zdravstvene kartoteke na ta organ.

FCL.020 Pilot pripravnik

- (a) Pilot pripravnik ne izvaja samostojnega leta, če mu tega ne dovoli inštruktor letenja in če ga ta ne nadzoruje.
- (b) Pilot pripravnik je pred prvim samostojnim letom star najmanj:
 - (1) za letala, helikopterje in zračne ladje: 16 let;
 - (2) za jadralna letala in balone: 14 let.

FCL.025 Preizkus teoretičnega znanja za izdajo licenc

(a) Odgovornosti kandidata

- (1) Kandidati opravijo celoten sklop preizkusov za določeno licenco ali rating, ki je v pristojnosti ene države članice.
- (2) Kandidati lahko opravljajo preizkus samo, če jih priporoči odobrena organizacija za usposabljanje (approved training organisation – ATO), odgovorna za njihovo usposabljanje, potem ko so zadovoljivo opravili ustrezne dele teoretičnega usposabljanja.
- (3) Priporočilo organizacije ATO velja 12 mesecev. Če ni kandidat v navedenem obdobju veljavnosti pristopil k najmanj enem pisnemu preizkusu teoretičnega znanja, organizacija ATO na podlagi potreb kandidata odloči, ali se mora ta dodatno usposablјati.

(b) Pogoji za uspešno opravljen preizkus

- (1) Pisni preizkus uspešno opravi kandidat, ki doseže najmanj 75 % možnih točk. Kazenske točke se ne dodeljujejo.
- (2) Razen če ni v tem delu drugače določeno, kandidat uspešno opravi zahtevani preizkus teoretičnega znanja za ustrezno pilotsko licenco ali rating, če uspešno opravi vse zahtevane pisne preizkuse v 18 mesecih od konca koledarskega meseca, ko je kandidat prvič pristopil k preizkusu.
- (3) Če kandidat v štirih poskusih uspešno ne opravi niti enega pisnega preizkusa ali ne opravi vseh preizkusov v šestih poskusih ali obdobju iz odstavka (2), ponovno opravlja celoten sklop pisnih preizkusov.

Kandidat se pred ponovnim opravljanjem preizkusov udeleži dodatnega usposabljanja, ki ga organizira organizacija ATO. Obseg in področje potrebnega usposabljanja določi organizacija za usposabljanje na podlagi potreb kandidata.

(c) Obdobje veljavnosti

- (1) Uspešno opravljeni preizkusi teoretičnega znanja veljajo:

- (i) za izdajo licence pilota lahkega zrakoplova, licence športnega pilota, licence jadralnega letala ali licence pilota balona: 24 mesecev;
 - (ii) za izdajo licence poklicnega pilota letala ali ratinga za instrumentalno letenje (instrument rating – IR): 36 mesecev;
 - (iii) obdobji iz (i) in (ii) se štejeta od dne, ko pilot uspešno opravi preizkus teoretičnega znanja v skladu z (b)(2).
- (2) Uspešno opravljeni preizkusi teoretičnega znanja za licenco prometnega pilota (airline transport pilot licence – ATPL) veljajo za izdajo licence ATPL sedem let od zadnjega datuma veljavnosti:
- (i) ratinga IR iz licence ali
 - (ii) pri helikopterjih ratinga za tip helikopterjev iz navedene licence.

FCL.030 Preizkus praktične usposobljenosti

- (a) Pred preizkusom praktične usposobljenosti za izdajo licence, ratinga ali pooblastila kandidat uspešno opravi zahtevani preizkus teoretičnega znanja, razen kandidatov, ki se udeležijo integriranega tečaja usposabljanja za letenje.
- Vsekakor se teoretično usposabljanje vedno opravi pred preizkusom praktične usposobljenosti.
- (b) Kandidata po končanem usposabljanju za preizkus praktične usposobljenosti priporoči organizacija/oseba, odgovorna za usposabljanje, razen pri izdaji licence prometnega pilota. Evidenca o usposabljanju se da na voljo izpraševalcu.

FCL.035 Upoštevanje časa letenja in teoretičnega znanja

(a) Upoštevanje časa letenja

- (1) Razen če ni v tem delu drugače določeno, je čas letenja, ki se upošteva za licenco, rating ali pooblastilo, trajanje letenja v tisti kategoriji zrakoplovov, za katero se zaprosi za licenco ali rating.
- (2) Vodja zrakoplova ali let z inštruktorjem
 - (i) Kandidatu za licenco, rating ali pooblastilo se pri skupnem času letenja, ki se zahteva za licenco, rating ali pooblastilo, v celoti upošteva celoten čas letenja, ki ga je ta opravil samostojno, z inštruktorjem ali kot vodja zrakoplova.
 - (ii) Kandidatu, ki je opravil integrirani tečaj usposabljanja za ATP, se lahko pri času letenja kot vodja zrakoplova, zahtevanem za izdajo licence prometnega pilota, licence poklicnega pilota in ratinga za tip ali razred večmotornih zrakoplovov, upošteva do 50 ur instrumentalnega letenja, ki ga je kandidat opravil kot pilot pripravnik za vodjo zrakoplova.
 - (iii) Kandidatu, ki je uspešno opravil integrirani tečaj usposabljanja za licenco CPL/IR, se lahko pri času letenja kot vodja zrakoplova, zahtevanem za izdajo licence poklicnega pilota in ratinga za tip ali razred večmotornih zrakoplovov, upošteva do 50 ur instrumentalnega letenja, ki ga je kandidat opravil kot pilot pripravnik za vodjo zrakoplova.
- (3) Čas letenja kot kopilot. Razen če ni v tem delu drugače določeno, se lahko imetniku pilotske licence, ki opravlja naloge kopilota ali kopilota pod nadzorom, pri skupnem času letenja, zahtevanem za pilotsko licenco višje stopnje, upošteva celoten čas letenja, ki ga je kandidat opravil kot kopilot.

(b) *Upoštevanje teoretičnega znanja*

- (1) Kandidatu, ki je uspešno opravil preizkus teoretičnega znanja za licenco prometnega pilota, se prizna izpolnjevanje zahtev glede teoretičnega znanja za licenco pilota lahkega zrakoplova, licenco športnega pilota, licenco poklicnega pilota in, razen za helikopterje, rating IR v isti kategoriji zrakoplovov.
- (2) Kandidatu, ki je uspešno opravil preizkus teoretičnega znanja za licenco poklicnega pilota, se prizna izpolnjevanje zahtev glede teoretičnega znanja za licenco pilota lahkega zrakoplova ali licenco športnega pilota v isti kategoriji zrakoplovov.
- (3) Imetniku ratinga IR ali kandidatu, ki je uspešno opravil preizkus teoretičnega znanja o instrumentalnem letenju za določeno kategorijo zrakoplovov, se to v celoti upošteva pri zahtevah za teoretično usposabljanje in preverjanje za rating IR v drugi kategoriji zrakoplovov.
- (4) Imetniku pilotske licence se prizna izpolnjevanje zahtev za teoretično usposabljanje in preizkus teoretičnega znanja za licenco v drugi kategoriji zrakoplovov v skladu z Dodatkom 1 k temu delu.

To se prizna tudi kandidatom za pilotsko licenco, ki so uspešno opravili preizkuse teoretičnega znanja za izdajo navedene licence v drugi kategoriji zrakoplovov, če to storijo v času veljavnosti, določenem v FCL.025(c).

FCL.040 Izvajanje privilegijev iz licenc

Izvajanje privilegijev, ki jih zagotavlja licenca, je odvisno od veljavnosti ratingov iz licence, če je ustrezno, in zdravniškega spričevala.

FCL.045 Listine je treba imeti pri sebi in jih predložiti

- (a) Pri izvajanju privilegijev iz licence ima pilot vedno pri sebi veljavno licenco in veljavno zdravniško spričevalo.
- (b) Pilot ima pri sebi tudi svoj osebni dokument s fotografijo.
- (c) Pilot ali pilot pripravnik na zahtevo pooblaščenega predstavnika pristojnega organa takoj predloži v pregled evidenco časa letenja.
- (d) Pilot pripravnik ima na vseh samostojnih preletih pri sebi dokazilo o pooblastilu v skladu s FCL.020(a).

FCL.050 Evidentiranje časa letenja

Pilot vodi zanesljivo evidenco podatkov o vseh opravljenih letih v obliki in na način, ki ga določi pristojni organ.

FCL.055 Znanje jezikov

- (a) Splošno. Piloti letal, helikopterjev, zrakoplovov z navpičnim vzletanjem/pristajanjem in zračnih ladij, ki uporabljajo radijsko postajo, ne izvajajo privilegijev iz licenc in ratingov, če nimajo v svoji licenci v angleščini ali jeziku, ki se uporablja za radijsko zvezo med letom, zaznamka o znanju jezika. V zaznamku se navedejo jezik, stopnja znanja in datum veljavnosti.
- (b) Kandidat za zaznamek o znanju jezika v skladu s Prilogo 2 k temu delu dokaže najmanj uporabniško stopnjo znanja jezika pri uporabi frazeologije in jasno razumljivega jezika. Za to kandidat dokaže, da je sposoben:
 - (1) učinkovitega sporazumevanja v glasovnih situacijah in v situacijah „iz oči v oči“;

- (2) točnega in jasnega sporazumevanja o splošnih in z delom povezanih temah;
 - (3) uporabljati ustrezne načine sporazumevanja za izmenjavo sporočil ter prepoznati in reševati nesporazume v splošnem kontekstu ali kontekstu, povezanem z delom;
 - (4) uspešno reševati jezikovne izzive, ki jih povzročijo zapleti ali nepričakovan razvoj dogodkov med rutinskim delom ali sporazumevanjem, s katerim so sicer seznanjeni, in
 - (5) uporabljati narečje ali naglas, razumljiv letalski skupnosti.
- (c) Razen za pilote, ki so dokazali znanje jezika na strokovni ravni v skladu z Dodatkom 2 k temu delu, se zaznamek o znanju jezika znova oceni na:
- (1) štiri leta, če je dokazana raven uporabniška, ali
 - (2) šest let, če je dokazana raven napredna.
- (d) Posebne zahteve za imetnike ratinga za instrumentalno letenje (IR). Na glede na predhodne odstavke imetniki ratinga IR dokažejo sposobnost, uporabljati angleški jezik na ravni, ki jim omogoča, da:
- (1) razumejo vse informacije, pomembne za izvedbo vseh faz leta, vključno s pripravo leta;
 - (2) uporabljajo radijsko postajo v vseh fazah leta, vključno z izrednimi razmerami;
 - (3) se sporazumevajo z drugimi člani posadke med vsemi fazami leta, vključno s pripravo leta.
- (e) Znanje jezika in uporaba angleščine za imetnike ratinga IR se dokažeta z ocenjevalno metodo, ki jo določi pristojni organ.

FCL.060 Najnovejše izkušnje

- (a) Baloni. Pilot ne upravlja balona v komercialnem zračnem prevozu ali prevažati potnikov, če ni v zadnjih 180 dneh opravil:
- (1) najmanj tri lete kot pilot balona, od tega najmanj enega z balonom iz ustreznega razreda ali skupine; ali
 - (2) enega leta z balonom iz ustreznega razreda ali skupine pod nadzorom inštruktorja, usposobljenega v skladu s poddelom J.
- (b) Letala, helikopterji, zrakoplovi z navpičnim vzletanjem/pristajanjem, zračne ladje in jadralna letala. Pilot ne upravlja zrakoplova v komercialnem zračnem prevozu ali prevažati potnikov:
- (1) kot vodja zrakoplova ali kopilot, če ni v zadnjih 90 dneh opravil najmanj tri vzlete, prilete in pristanke na zrakoplovu istega tipa ali razreda ali na simulatorju, ki predstavlja navedeni tip ali razred. Ti trije vzleti in pristanki se opravijo med operacijami z več piloti ali operacijami z enim pilotom, odvisno od privilegijev, ki jih ima pilot, in
 - (2) kot vodja zrakoplova ponoči, če:
 - (i) v zadnjih 90 dneh ni opravil najmanj en vzlet, prilet in pristank ponoči kot leteči pilot na zrakoplovu istega tipa ali razreda ali na simulatorju, ki predstavlja navedeni tip ali razred; ali
 - (ii) nima ratinga IR;

- (3) kot kopilot med križarjenjem, če:
 - (i) ne izpolnjuje zahtev iz (b)(1), ali
 - (ii) v zadnjih 90 dneh ni preletel najmanj treh sektorjev kot nadomestni pilot med križarjenjem na zrakoplovu istega tipa ali razreda, ali
 - (iii) ni opravil usposabljanja za pridobitev najnovejših izkušenj in osvežitvenega usposabljanja za letenje na simulatorju v časovnih presledkih, ki niso bili daljši od 90 dni. To osvežitveno usposabljanje se lahko združi z operatorjevim osvežitvenim usposabljanjem iz dela OR.OPS;
 - (4) če ima pilot privilegij za upravljanje več tipov nekompleksnih helikopterjev s podobnimi značilnostmi glede upravljanja in uporabe v skladu z delom 21, se lahko ti trije vzleti, prileti in pristanki, zahtevani pod (1), opravijo samo na enem tipu, če je pilot v zadnjih šestih mesecih opravil najmanj dve uri letenja na vsakem tipu helikopterja.
- (c) Posebne zahteve za komercialni zračni prevoz
- (1) Pri komercialnem zračnem prevozu se 90-dnevni rok iz predhodnih pododstavkov (b)(1) in (2) lahko podaljša na največ 120 dni, če pilot izvaja linijsko letenje pod nadzorom inštruktorja za rating za tip ali izpraševalca.
 - (2) Če pilot ne izpolni zahteve iz (1), pred izvajanjem svojih privilegijev na zrakoplovu ali simulatorju za tip zrakoplova, predvidenega za uporabo, opravi let za usposabljanje, ki vključuje najmanj zahteve iz (b)(1) in (2).

FCL.065 Omejitev privilegijev imetnikov licenc, starih 60 let ali več, v komercialnem zračnem prevozu

- (a) Starost 60–64 let. Letala in helikopterji. Imetnik pilotske licence, ki je dopolnil 60 let, kot pilot ne upravlja zrakoplova, s katerim se opravlja komercialni zračni prevoz, razen:
 - (1) kot član posadke z več piloti in
 - (2) če je navedeni imetnik edini pilot v letalski posadki, ki je dopolnil 60 let.
- (b) Starost 65 let. Imetnik pilotske licence, ki je dopolnil 65 let, kot pilot ne upravlja zrakoplova, s katerim se opravlja komercialni zračni prevoz.

FCL.070 Preklic, začasna razveljavitev in omejitev licenc, ratingov in pooblastil

- (a) Pristojni organ lahko licence, ratinge in pooblastila, izdana v skladu s tem delom, omeji, začasno razveljavi ali prekliče, če pilot ne izpolni zahtev iz tega dela in dela o zdravniških spričevalih (Part–Medical) ali veljavnih operativnih zahtev, v skladu s pogoji in postopki iz dela AR.
- (b) Pilot, ki se mu začasno razveljavi ali prekliče licenca, pristojnemu organu takoj vrne licenco ali pooblastilo.

PODDEL B
LICENCA PILOTA LAHKEGA ZRAKOPLOVA – LAPL
ODDELEK 1

Splošne zahteve

FCL.100 LAPL – Minimalna starost

Kandidati za licenco LAPL so stari:

- (a) za letala in helikopterje najmanj 17 let;
- (b) za jadralna letala in balone najmanj 16 let.

FCL.105 LAPL – Privilegiji in pogoji

- (a) Splošno. Privilegij imetnika licence LAPL je, da lahko kot PIC izvaja nekomercialne operacije na zrakoplovih ustrezne kategorije, ne da bi za to prejel plačilo.
- (b) Pogoji. Kandidati za licenco LAPL izpolnjujejo zahteve za ustrezno kategorijo zrakoplovov, in če je ustrezno, za razred ali tip zrakoplova, ki se uporabi pri preizkusu praktične usposobljenosti.

FCL.110 LAPL – Upoštevanje za isto kategorijo zrakoplovov

- (a) Kandidatom za licenco LAPL, ki imajo drugo licenco za isto kategorijo zrakoplovov, se v celoti prizna izpolnjevanje zahtev za licenco LAPL v navedeni kategoriji zrakoplovov.
- (b) Ne glede na predhodni odstavek kandidat, ki mu je potekla licenca, opravi preizkus praktične usposobljenosti v skladu s FCL.125 za izdajo licence LAPL v ustrezni kategoriji zrakoplovov.

FCL.115 LAPL – Tečaj usposabljanja

Kandidati za licenco LAPL opravijo tečaj usposabljanja pri organizaciji ATO. Tečaj vključuje teoretično usposabljanje in poučevanje letenja v skladu z danimi privilegiji.

FCL.120 LAPL – Preizkus teoretičnega znanja

Kandidati za licenco LAPL dokažejo raven teoretičnega znanja, ki ustreza odobrenim privilegijem, s preverjanji znanja:

- (a) splošnih predmetov:
 - letalsko pravo,
 - človeško delovanje,
 - meteorologija in
 - komuniciranje;
- (b) posebnih predmetov, ki se nanašajo na različne kategorije zrakoplovov:
 - načela letenja,
 - operativni postopki,
 - zmogljivost med letom in načrtovanje leta,
 - splošno znanje o zrakoplovih in

— navigacija.

FCL.125 LAPL – Preizkus praktične usposobljenosti

- (a) Z uspešno opravljenim preizkusom praktične usposobljenosti kandidati za licenco LAPL dokažejo, da so sposobni, da kot vodje zrakoplovov na zrakoplovu ustrezne kategorije izvajajo ustrezne postopke in manevre na ravni usposobljenosti, ki ustreza odobrenim privilegijem.
- (b) Kandidati za preizkus praktične usposobljenosti se udeležijo usposabljanja za letenje na istem razredu ali tipu zrakoplova, kot je zrakoplov, ki se uporabi za preizkus praktične usposobljenosti. Privilegiji so omejeni na razred ali tip, uporabljen za preizkus praktične usposobljenosti, dokler se v licenco ne vpišejo dodatne razširitve privilegijev v skladu s tem poddelom.
- (c) Uspešno opravljeni preizkus
 - (1) Preizkus praktične usposobljenosti je razdeljen na različne sekcije, ki predstavljajo vse različne faze leta v skladu s kategorijo zrakoplova, predvidenega za letenje.
 - (2) Kandidat, ki ne opravi uspešno katere koli naloge iz sekcije, ni opravil cele sekcije. Kandidat, ki uspešno ne opravi samo ene sekcije, znova opravlja samo navedeno sekcijo. Kandidat, ki uspešno ne opravi več sekcij, ni opravil celotnega preizkusa.
 - (3) Kandidat, ki znova opravlja preizkus v skladu s točko (2) in ne opravi katerega koli sekcije, vključno s sekcijami, ki jih je uspešno opravil v predhodnem poskusu, ni opravil celotnega preizkusa.
 - (4) Kandidat, ki ne opravi uspešno vseh sekcij preizkusa v dveh poskusih, se udeleži dodatnega usposabljanja.

ODDELEK 2

Posebne zahteve za osnovno licenco LAPL – Letalo

FCL.105.BLAPL Osnovna licenca LAPL – Privilegiji

Privilegiji imetnika osnovne licence LAPL za letala so, da lahko deluje kot PIC na kopenskih letalih z enim batnim motorjem ali motoriziranih jadralnih letalih z največjo certificirano vzletno maso do vključno 2 000 kg na lokalnih letih do največ 30 km (15 NM) od odhodnega letališča, brez vmesnih pristankov, na katerih se pilot glede na pogoje za letenje vedno lahko vrne na odhodno letališče.

Privilegiji osnovne licence LAPL ne vključujejo prevoza potnikov.

FCL.110.BLAPL Osnovna licenca LAPL – Zahtevane izkušnje in njihovo upoštevanje

- (a) Kandidati za osnovno licenco LAPL za letala opravijo najmanj 20 ur usposabljanja za letenje v razredu, v katerem bo potekal preizkus praktične usposobljenosti, ki vključujejo najmanj:
 - (1) deset ur letenja z inštruktorjem;
 - (2) štiri ure samostojnega letenja pod nadzorom;
 - (3) tri ure preletov z inštruktorjem.

- (b) Upoštevanje. Kandidatom s predhodnimi izkušnjami kot PIC se te lahko upoštevajo pri zahtevah iz (a).

Obseg njihovega upoštevanja določi organizacija ATO, pri kateri pilot opravi tečaj usposabljanja, na podlagi predhodnega preizkusa letenja, vendar v nobenem primeru ne presega:

- (1) skupnega časa letenja kot PIC;
- (2) 50 % ur, ki se zahtevajo pod (a), in
- (3) ne vključuje zahtev iz (a)(2) in (a)(3).

FCL.135.BLAPL Osnovna licenca LAPL – Razširitev privilegijev na drug razred ali različico

- (a) Privilegiji osnovne licence LAPL so omejeni na razred n, za katerega je bil opravljen preizkus praktične usposobljenosti. Omejitev se lahko prekliče, če pilot v drugem razredu opravi:

- (1) tri ure usposabljanja za letenje, ki vključuje:
 - (i) deset vzletov in pristankov z inštruktorjem ter
 - (ii) deset samostojnih vzletov in pristankov pod nadzorom.
- (2) preizkus praktične usposobljenosti, da dokaže ustrezno raven praktične usposobljenosti v novem razredu. Med preizkusom praktične usposobljenosti kandidat izpraševalcu dokaže tudi ustrezno raven teoretičnega znanja za ta drugi razred iz naslednjih predmetov:
 - operativni postopki,
 - zmogljivost med letom in načrtovanje leta,
 - splošno znanje o zrakoplovih.

- (b) Imetnik osnovne licence LAPL pred začetkom izvajanja privilegijev iz licence na drugi različici letala, ki ni različica, uporabljena za preizkus praktične usposobljenosti, opravi izobraževanje o razlikah ali seznanitveno usposabljanje. Izobraževanje o razlikah se vpiše v pilotski dnevnik ali enakovreden dokument, ki ga podpiše inštruktor.

FCL.140.BLAPL Osnovna licenca LAPL – Zahteve za najnovejše izkušnje

Imetniki osnovne licence LAPL lahko izvajajo privilegije iz svoje licence, če izpolnjujejo zahteve za najnovejše izkušnje iz FCL.140.A.

ODDELEK 3

Posebne zahteve za licenco LAPL za letala – LAPL(A)

FCL.105.A LAPL(A) – Privilegiji

Privilegiji imetnika licence LAPL za letala so, da lahko deluje kot PIC na kopenskih letalih z enim batnim motorjem ali letalih TMG z največjo certificirano vzletno maso 2 000 kg ali manj, na katerih so največ trije potniki, tako da na letalu niso nikoli več kot štiri osebe.

FCL.110.A LAPL(A) – Zahtevane izkušnje in njihovo upoštevanje

- (a) Kandidati za licenco LAPL(A) opravijo najmanj 30 ur usposabljanja za letenje na letalih ali motoriziranih jadralnih letalih, ki vključuje najmanj:

- (1) 15 ur letenja z inštruktorjem v razredu, v katerem bo potekal preizkus praktične usposobljenosti;
 - (2) šest ur samostojnega letenja pod nadzorom, vključno z najmanj tremi urami samostojnih preletov z najmanj enim preletom, dolgim najmanj 150 km (80 NM), med katerim naredi en pristanek s popolno ustavitvijo na letališču, ki ni odhodno letališče.
- (b) Posebne zahteve za kandidate z osnovno licenco LAPL za letala: Kandidati za licenco LAPL(A), ki imajo osnovno licenco LAPL za letala, opravijo deset ur usposabljanja za letenje, ki vključuje najmanj:
- (1) pet ur letenja z inštruktorjem;
 - (2) štiri ure samostojnega letenja pod nadzorom, vključno z najmanj tremi urami samostojnih preletov z najmanj enim preletom, dolgim najmanj 150 km (80 NM), med katerim naredijo en pristanek s popolno ustavitvijo na letališču, ki ni odhodno letališče.
- (c) Posebne zahteve za kandidate z licenco LAPL(S) z razširitvijo na TMG: Kandidati za licenco LAPL(A), ki imajo licenco LAPL(S) z razširitvijo na TMG, po vpisu zaznamka o razširitvi na TMG opravijo najmanj 21 ur letenja na letalih TMG in izpolnjujejo zahteve iz FCL.135.BLAPL(a) za letala.
- (d) Upoštevanje. Kandidatom s predhodnimi izkušnjami kot PIC se te lahko upoštevajo pri zahtevah iz (a).

Obseg njihovega upoštevanja določi organizacija ATO, pri kateri pilot opravi tečaj usposabljanja, na podlagi predhodnega preizkusa letenja, vendar v nobenem primeru:

- (1) ne presega skupnega časa letenja kot PIC;
- (2) ne presega 50 % ur, zahtevanih pod (a);
- (3) ne vključuje zahtev iz (a)(2).

FCL.135.A LAPL(A) – Razširitev privilegijev na drug razred ali različico letala

Privilegiji licence LAPL(A) so omejeni na razred ali različico letal ali letal TMG, na katerih je potekal preizkus praktične usposobljenosti. Ta omejitev se lahko prekliče, če pilot izpolnjuje zahteve iz FCL.135.BLAPL.

FCL.140.A LAPL(A) – Zahteve za najnovejše izkušnje

- (a) Imetniki licence LAPL(A) lahko izvajajo privilegije iz svoje licence, če so v zadnjih 24 mesecih kot piloti na letalih ali letalih TMG opravili:
- (1) najmanj dvanajst ur letenja kot PIC, vključno z dvanajstimi vzleti in pristanki, in
 - (2) osvežitveno usposabljanje, ki obsega najmanj eno uro letenja z inštruktorjem.
- (b) Imetniki licence LAPL(A), ki ne izpolnjujejo zahtev iz (a):
- (1) opravijo preverjanje strokovnosti z izpraševalcem, preden ponovno izvajajo privilegije iz svoje licence, ali
 - (2) opravijo dodatni čas letenja ali dodatne vzlete in pristanke, z inštruktorjem ali samostojno pod nadzorom inštruktorja, da izpolnijo zahteve iz (a).

ODDELEK 4

Posebne zahteve za licenco LAPL za helikopterje – LAPL(H)

FCL.105.H LAPL(H) – Privilegiji

Privilegiji imetnika licence LAPL za helikopterje so, da lahko deluje kot PIC na enomotornih helikopterjih z največjo certificirano vzletno maso do vključno 2 000 kg, na katerih so največ trije potniki, tako da v helikopterju nikoli niso več kot štiri osebe.

FCL.110.H LAPL(H) – Zahtevane izkušnje in njihovo upoštevanje

(a) Kandidati za licenco LAPL(H) opravijo 40 ur usposabljanja za letenje na helikopterjih. Od tega najmanj 35 ur letijo na tipu helikopterja, ki se bo uporabil za preizkus praktične usposobljenosti. Usposabljanje za letenje vključuje najmanj:

- (1) 20 ur letenja z inštruktorjem in
- (2) deset ur samostojnega letenja pod nadzorom, vključno z najmanj petimi urami samostojnih preletov z najmanj enim preletom, dolgim najmanj 150 km (80 NM), med katerim naredijo en pristanek s popolno ustavitvijo na letališču, ki ni odhodno letališče.

(b) Upoštevanje. Kandidatom s predhodnimi izkušnjami kot PIC se te lahko upoštevajo pri zahtevah iz (a).

Obseg njihovega upoštevanja določi organizacija ATO, pri kateri pilot opravi tečaj usposabljanja, na podlagi predhodnega preizkusa letenja, vendar v nobenem primeru:

- (1) ne presega skupnega časa letenja kot PIC;
- (2) ne presega 50 % ur, zahtevanih pod (a);
- (3) ne vključuje zahtev iz (a)(2).

FCL.135.H LAPL(H) – Razširitev privilegijev na drug razred ali različico helikopterja

(a) Privilegiji licence LAPL(H) so omejeni na določen tip ali različico helikopterja, na katerem je potekal preizkus praktične usposobljenosti. Ta omejitev se lahko prekliche, če pilot opravi:

- (1) pet ur usposabljanja za letenje, ki vključuje:
 - (i) 15 vzletov, priletov in pristankov z inštruktorjem;
 - (ii) 15 samostojnih vzletov, priletov in pristankov pod nadzorom;
 - (iii) preizkus praktične usposobljenosti, da dokaže ustrezno raven praktične usposobljenosti za nov tip. Med preizkusom praktične usposobljenosti kandidat izpraševalcu dokaže tudi ustrezno raven teoretičnega znanja za drug tip iz naslednjih predmetov:
 - operativni postopki,
 - zmogljivost med letom in načrtovanje leta,
 - splošno znanje o zrakoplovih.

(b) Imetnik licence LAPL(H) se pred začetkom izvajanja privilegijev iz licence na različici helikopterja, ki ni različica, ki je bila uporabljena za preizkus praktične

usposobljenosti, udeleži izobraževanja o razlikah ali seznanitvenega usposabljanja v skladu s podatki o operativni ustreznosti, določenimi v skladu z delom 21. Izobraževanje o razlikah se vpiše v pilotski dnevnik ali enakovreden dokument, ki ga podpiše inštruktor.

FCL.140.H LAPL(H) – Zahteve za najnovejše izkušnje

- (a) Imetniki licence LAPL(H) lahko izvajajo privilegije iz svoje licence na določenem tipu šele, ko so na helikopterjih navedenega tipa v zadnji dvanajstih mesecih opravili:
 - (1) najmanj šest ur letenja kot PIC, vključno s šestimi vzleti, prileti in pristanki, in
 - (2) osvežitveno usposabljanje, ki obsega skupno najmanj eno uro letenja z inštruktorjem.
- (b) Imetniki licence LAPL(H), ki ne izpolnjujejo zahtev iz (a):
 - (1) uspešno opravijo preizkus strokovne usposobljenosti z izpraševalcem na določenem tipu, preden ponovno izvajajo privilegije iz svoje licence, ali
 - (2) opravijo dodatni čas letenja ali dodatne vzlete in pristanke z inštruktorjem ali samostojno pod nadzorom inštruktorja, da izpolnijo zahteve iz (a).

ODDELEK 5

Posebne zahteve za licenco LAPL za jadralna letala – LAPL(S)

FCL.105.S LAPL(S) – Privilegiji in pogoji

- (a) Privilegiji imetnika licence LAPL za jadralna letala so, da lahko deluje kot PIC na jadralnih letalih in jadralnih letalih s pogonom. Imetnik za izvajanje privilegijev na letalih TMG izpolnjuje zahteve iz FCL.135.S.
- (b) Imetniki licence LAPL(S) lahko vozijo potnike šele, ko po izdaji licence opravijo deset ur letenja ali 30 vzletov kot PIC na jadralnih letalih ali jadralnih letalih s pogonom.

FCL.110.S LAPL(S) – Zahtevane izkušnje in njihovo upoštevanje

- (a) Kandidati za licenco LAPL(S) opravijo najmanj 15 ur usposabljanja za letenje na jadralnih letalih ali jadralnih letalih s pogonom, vključno z najmanj:
 - (1) desetimi urami letenja z inštruktorjem;
 - (2) dvema urama samostojnega letenja pod nadzorom;
 - (3) 45 vzleti in pristanki;
 - (4) enim samostojnim preletom, dolgim najmanj 50 km (27 NM), ali enim preletom z inštruktorjem, dolgim najmanj 100 km (55 NM).
- (b) Od 15 ur, zahtevanih pod (a), se največ sedem ur lahko opravi na letalih TMG.
- (c) Upoštevanje. Kandidatom s predhodnimi izkušnjami kot PIC se te lahko upoštevajo pri zahtevah iz (a).

Obseg njihovega upoštevanja določi organizacija ATO, pri kateri pilot opravi tečaj usposabljanja, na podlagi predhodnega preizkusa letenja, vendar v nobenem primeru:

- (1) ne presega skupnega časa letenja kot PIC;
- (2) ne presega 50 % ur, zahtevanih pod (a);
- (3) ne vključuje zahtev iz (a)(2) do (a)(4).

FCL.130.S LAPL(S) – Načini vzleta

- (a) Privilegiji licence LAPL(S) so omejeni na način vzletanja, vključen v preizkus praktične usposobljenosti. Ta omejitev se lahko prekliče, če pilot opravi:
 - (1) pri vzletanju z vitlom in vlečnim avtomobilom najmanj deset vzletov z inštruktorjem in pet samostojnih vzletov pod nadzorom;
 - (2) pri aerozapregi ali samodejnem vzletanju najmanj pet vzletov z inštruktorjem in pet samostojnih vzletov pod nadzorom. Pri samodejnem vzletanju se letenje z inštruktorjem lahko opravi na letalu TMG;
 - (3) pri startu z napeto elastiko najmanj tri vzlete z inštruktorjem ali samostojno pod nadzorom.
- (b) Opravljeni dodatni vzleti za usposabljanje se vpišejo v dnevnik in jih podpiše inštruktor.

- (c) Pilot za ohranitev svojih privilegijev za vsak način vzletanja v zadnjih 24 mesecih opravi najmanj pet vzletov, razen pri vzletanju z napeto elastiko, pri katerem opravi samo dva vzleta.
- (d) Če pilot ne izpolni zahteve iz (c), za obnovo privilegijev opravi dodatno število vzletov z inštruktorjem ali samostojno pod nadzorom inštruktorja.

FCL.135.S LAPL(S) – Razširitev privilegijev na TMG

Privilegiji licence LAPL(S) se razširijo na letala TMG, če je pilot opravil pri organizaciji ATO najmanj:

- (a) šest ur usposabljanja za letenje na letalu TMG, vključno:
 - (1) s štirimi urami letenja z inštruktorjem;
 - (2) enim samostojnim preletom, dolgim najmanj 150 km (80 NM), med katerim opravi en pristanek s popolno ustavitvijo na letališču, ki ni odhodno letališče;
- (b) preizkus praktične usposobljenosti na letalu TMG, da dokaže ustrezno raven praktične usposobljenosti. Med preizkusom praktične usposobljenosti kandidat izpraševalcu dokaže tudi ustrezno raven teoretičnega znanja o letalih TMG iz naslednjih predmetov:
 - načela letenja,
 - operativni postopki,
 - zmogljivost med letom in načrtovanje leta,
 - splošno znanje o zrakoplovih,
 - navigacija.

FCL.140.S LAPL(S) – Zahteve za najnovejše izkušnje

- (a) Jadralna letala in jadralna letala s pogonom. Imetniki licence LAPL(S) izvajajo privilegije iz svoje licence na jadralskih letalih ali jadralskih letalih s pogonom samo, če so v zadnjih 24 mesecih na jadralskih letalih ali jadralskih letalih s pogonom, razen na letalih TMG, opravili najmanj:
 - (1) pet ur letenja kot PIC, vključno s 15 vzleti;
 - (2) dva leta za usposabljanje z inštruktorjem;
- (b) TMG. Imetniki licence LAPL(S) izvajajo privilegije iz svoje licence na letalih TMG samo, če so :
 - (1) na letalih TMG v zadnjih 24 mesecih opravili:
 - (i) najmanj dvanajst ur letenja kot PIC, vključno z dvanajstimi vzleti in pristanki, in
 - (ii) osvežitveno usposabljanje, ki obsega skupno najmanj eno uro letenja z inštruktorjem.
 - (2) Če ima imetnik licence LAPL(S) tudi privilegije za upravljanje letal, se zahteve iz (1) lahko izpolnijo na letalih.
- (c) Imetniki licence LAPL(S), ki ne izpolnijo zahtev iz (a) ali (b), pred ponovnim izvajanjem svojih privilegijev:

- (1) uspešno opravijo preizkus strokovne usposobljenosti na jadralnem letalu ali letalu TMG, kot je ustrezno, ali
- (2) opravijo dodatni čas letenja ali dodatne vzlete in pristanke, z inštruktorjem ali samostojno pod nadzorom inštruktorja, da izpolnijo zahteve iz (a) ali (b).

ODDELEK 6

Posebne zahteve za licenco LAPL za balone – LAPL(B)

FCL.105.B LAPL(B) – Privilegiji

Privilegiji imetnika licence LAPL za balone so, da lahko deluje kot PIC na toplozračnih balonih ali toplozračnih ladjah z največjo prostornino ovoja 3 400 m³ ali plinskih balonih z največjo prostornino ovoja 1 200 m³, na katerih so največ trije potniki, tako da na zrakoplovu niso nikoli več kot štiri osebe.

FCL.110.B LAPL(B) – Zahtevane izkušnje

- (a) Kandidati za licenco LAPL(B) na balonih istega razreda opravijo najmanj 16 ur usposabljanja za letenje, vključno z najmanj:
 - (1) dvanajstimi urami letenja z inštruktorjem;
 - (2) desetimi napihovanji ter 20 vzleti in pristanki in
 - (3) enim samostojnim letom pod nadzorom, ki traja najmanj 30 minut.
- (b) Upoštevanje. Kandidatom s predhodnimi izkušnjami kot PIC na balonih se te lahko upoštevajo pri zahtevah iz (a).

Obseg njihovega upoštevanja določi organizacija ATO, pri kateri pilot opravi tečaj usposabljanja, na podlagi predhodnega preizkusa letenja, vendar v nobenem primeru:

- (1) ne presega skupnega časa letenja kot PIC na balonih;
- (2) ne presega 50 % ur, zahtevanih pod (a);
- (3) ne vključuje zahtev iz (a)(2) in (a)(3).

FCL.130.B LAPL(B) – Razširitev privilegijev na vezane lete

- (a) Privilegiji licence LAPL(B) so omejeni na lete, ki niso vezani. Ta omejitev se lahko prekliče, če pilot opravi najmanj tri vezane lete za usposabljanje.
- (b) Opravljeno dodatno usposabljanje se vpiše v dnevnik in ga podpiše inštruktor.
- (c) Za ohranitev navedenega privilegija piloti v zadnjih 24 mesecih opravijo najmanj dva vezana leta.
- (d) Če pilot ne izpolni zahteve iz (c), za obnovo privilegijev opravi dodatno število vezanih letov z inštruktorjem ali samostojno pod nadzorom inštruktorja.

FCL.135.B LAPL(B) – Razširitev privilegijev na drug razred balonov

Privilegiji licence LAPL(B) so omejeni na razred balonov, v katerem je potekal preizkus praktične usposobljenosti. Ta omejitev se lahko prekliče, če pilot opravi pri organizaciji ATO v drugem razredu najmanj:

- (a) pet letov z inštruktorjem ali

- (b) pri licenci LAPL(B) za toplozračne balone, če želi razširiti svoje privilegije na toplozračne ladje, pet ur letenja z inštruktorjem, in
- (c) preizkus praktične usposobljenosti, med katerim izpraševalcu dokaže tudi ustrezno raven teoretičnega znanja za drug razred iz naslednjih predmetov:
 - načela letenja,
 - operativni postopki,
 - zmogljivosti med letom in načrtovanje leta, in
 - splošno znanje o zrakoplovih.

FCL.140.B LAPL(B) – Zahteve za najnovejše izkušnje

- (a) Imetniki licence LAPL(B) lahko izvajajo privilegije iz svoje licence samo, če so v zadnjih 24 mesecih v enem razredu balonov opravili najmanj:
 - (1) šest ur letenja kot PIC, vključno z desetimi vzleti in pristanki, in
 - (2) en let za usposabljanje z inštruktorjem;
 - (3) če je pilot usposobljen za upravljanje več razredov balonov, za izvajanje svojih privilegijev v drugem razredu v zadnjih 24 mesecih opravi tudi najmanj tri ure letenja v navedenem razredu, vključno s tremi vzleti in pristanki.
- (b) Imetniki licence LAPL(B), ki ne izpolnjujejo zahtev iz (a), pred ponovnim izvajanjem svojih privilegijev:
 - (1) uspešno opravijo preverjanje strokovnosti z izpraševalcem v ustreznem razredu ali
 - (2) opravijo dodatni čas letenja ali dodatne vzlete in pristanke z inštruktorjem ali samostojno pod nadzorom inštruktorja, da izpolnijo zahteve iz (a).

PODDEL C

LICENCA ŠPORTNEGA PILOTA (PPL), LICENCA JADRALNEGA PILOTA (SPL) IN LICENCA PILOTA BALONA (BPL)

ODDELEK 1

Splošne zahteve

FCL.200 Minimalna starost

- (a) Kandidat za licenco PPL je star najmanj 17 let;
- (b) kandidat za licenco BPL ali SPL je star najmanj 16 let.

FCL.205 Pogoji

Kandidati za izdajo licence PPL izpolnjujejo zahteve za rating za razred ali tip za zrakoplov, ki se uporablja med preizkusom praktične usposobljenosti, v skladu s poddelom H.

FCL.210 Tečaj usposabljanja

Kandidati za licence BPL, SPL ali PPL opravijo tečaj usposabljanja pri organizaciji ATO. Tečaj vključuje teoretično usposabljanje in usposabljanje za letenje v skladu z danimi privilegiji.

FCL.215 Preizkus teoretičnega znanja

Kandidati za licence BPL, SPL ali PPL dokažejo raven teoretičnega znanja, ki ustreza odobrenim privilegijem, s preizkusi znanja pri naslednjih predmetih:

- (a) splošni predmeti:
 - letalsko pravo,
 - človeško delovanje,
 - meteorologija in
 - komuniciranje;
- (b) posebni predmeti, ki se nanašajo na različne kategorije zrakoplovov:
 - načela letenja,
 - operativni postopki,
 - zmogljivost med letom in načrtovanje leta,
 - splošno znanje o zrakoplovih in
 - navigacija.

FCL.235 Preizkus praktične usposobljenosti

- (a) Kandidati za licence BPL, SPL ali PPL z uspešno opravljenim preizkusom praktične usposobljenosti dokažejo, da so sposobni, da kot PIC na zrakoplovu ustrezne kategorije izvajajo ustrezne postopke in manevre na ravni usposobljenosti, ki ustreza odobrenim privilegijem.
- (b) Kandidat za preizkus praktične usposobljenosti se je usposabljal za letenje na zrakoplovu istega razreda ali tipa ali skupine balonov, kot se bo uporabil za preizkus praktične usposobljenosti.
- (c) Uspešno opravljeni preizkus

- (1) Preizkus praktične usposobljenosti je razdeljen na različne sekcije, ki predstavljajo vse različne faze leta v skladu s kategorijo zrakoplova, predvidenega za letenje.
- (2) Kandidat, ki ne opravi uspešno katere koli naloge iz sekcije, ni opravil cele sekcije. Kandidat, ki ne opravi uspešno več sekcij, ni opravil celotnega preizkusa. Kandidat, ki ne opravi uspešno samo ene sekcije, znova opravlja samo zadevno sekcijo.
- (3) Kandidat, ki znova opravlja preizkus v skladu s točko (2) in ne opravi katere koli sekcije, vključno s sekcijami, ki jih je uspešno opravil v predhodnem poskusu, ni opravil celotnega preizkusa.
- (4) Kandidat, ki ne opravi uspešno vseh sekcij preizkusa v dveh poskusih, se udeleži dodatnega usposabljanja.

ODDELEK 2

Posebne zahteve za licenco PPL za letala – PPL(A)

FCL.205.A PPL(A) – Privilegiji

- (a) Privilegiji imetnika licence PPL(A) so, da deluje kot PIC ali kopilot na letalih ali letalih TMG, ki izvajajo nekomercialne lete, ne da bi za to prejel plačilo.
- (b) Ne glede na predhodni odstavek lahko imetnik licence PPL(A) s privilegiji inštruktorja ali izpraševalca prejme plačilo za:
 - (1) izvajanje usposabljanja za letenje za licenco LAPL(A) ali PPL(A);
 - (2) izvedbo preizkusa praktične usposobljenosti in preverjanja strokovnosti za navedeni licenci;
 - (3) ratinge in pooblastila iz navedenih licenc.

FCL.210.A PPL(A) – Zahtevane izkušnje in njihovo upoštevanje

- (a) Kandidati za licenco PPL(A) opravijo najmanj 45 ur usposabljanja za letenje na letalih, od tega jih lahko pet opravijo na napravi FSTD, vključno z najmanj:
 - (1) 25 urami letenja z inštruktorjem in
 - (2) desetimi urami samostojnega letenja pod nadzorom, vključno z najmanj petimi urami samostojnih preletov z najmanj enim preletom, dolgim najmanj 270 km (150 NM), med katerim naredijo pristanek s popolno ustavitvijo na dveh letališčih, ki nista odhodno letališče.
- (b) Posebne zahteve za kandidate z licenco LAPL(A). Kandidati za licenco PPL(A), ki imajo licenco LAPL(A), po izdaji licence LAPL(A) opravijo najmanj 15 ur letenja na letalih, od tega najmanj deset za usposabljanje za letenje med tečajem usposabljanja pri organizaciji ATO. Ta tečaj usposabljanja obsega najmanj štiri ure samostojnega letenja pod nadzorom, vključno z najmanj dvema urama samostojnih preletov z najmanj enim preletom, dolgim najmanj 270 km (150 NM), med katerim naredijo pristanek s popolno ustavitvijo na dveh letališčih, ki nista odhodno letališče.
- (c) Posebne zahteve za kandidate z licenco LAPL(S) z razširitvijo na letala TMG. Kandidati za licenco PPL(A), ki imajo licenco LAPL(S) z razširitvijo na letala TMG, opravijo:

- (1) najmanj 24 ur letenja na letalih TMG po vpisu zaznamka o razširitvi na letala TMG in
 - (2) 15 ur usposabljanja za letenje na letalih na tečaju usposabljanja pri organizaciji ATO, ki vključuje najmanj zahteve iz (a)(2).
- (d) Upoštevanje. Kandidatom, ki imajo pilotsko licenco za drugo kategorijo zrakoplovov, razen za balone, se upošteva 10 % skupnega časa letenja, ki so ga opravili kot PIC na takih zrakoplovih, do največ deset ur. V nobenem primeru pa se to ne upošteva pri zahtevah iz (a)(2).

ODDELEK 3

Posebne zahteve za licenco PPL za helikopterje – PPL(H)

FCL.205.H PPL(H) – Privilegiji

- (a) Privilegiji imetnika licence PPL(H) so, da deluje kot PIC ali kopilot na helikopterjih, ki izvajajo nekomercialne lete, ne da bi za to prejel plačilo.
- (b) Ne glede na predhodni odstavek lahko imetnik licence PPL(H) s privilegiji inštruktorja ali izpraševalca prejme plačilo za:
 - (1) izvajanje usposabljanja za letenje za licenco LAPL(H) ali PPL(H);
 - (2) izvedbo preizkusa praktične usposobljenosti in preverjanja strokovnosti za navedeni licenci;
 - (3) ratinge in pooblastila iz navedenih licenc.

FCL.210.H PPL(H) – Zahtevane izkušnje in njihovo upoštevanje

- (a) Kandidati za licenco PPL(H) opravijo najmanj 45 ur usposabljanja za letenje na helikopterjih, od tega jih lahko pet opravijo na napravi FNPT ali simulatorju, vključno z najmanj:
 - (1) 25 urami letenja z inštruktorjem in
 - (2) desetimi urami samostojnega letenja pod nadzorom, vključno z najmanj petimi urami samostojnih preletov z najmanj enim preletom, dolgim najmanj 185 km (100 NM), med katerim naredijo pristanek s popolno ustavitvijo na dveh letališčih, ki nista odhodno letališče;
 - (3) 35 ur od 45 ur usposabljanja za letenje je treba opraviti na istem tipu helikopterja, kot se uporabi za preizkus praktične usposobljenosti.
- (b) Posebne zahteve za kandidata z licenco LAPL(H). Kandidati za licenco PPL(H), ki imajo licenco LAPL(H), opravijo tečaj usposabljanja pri organizaciji ATO. Ta tečaj usposabljanja obsega najmanj pet ur letenja z inštruktorjem in najmanj en samostojen prelet pod nadzorom, dolg najmanj 185 km (100 NM), med katerim se naredi pristanek s popolno ustavitvijo na dveh letališčih, ki nista odhodno letališče.
- (c) Kandidatom, ki imajo pilotsko licenco za drugo kategorijo zrakoplovov, razen za balone, se upošteva 10 % skupnega časa letenja, ki so ga opravili kot PIC na takih zrakoplovih, vendar največ šest ur. V nobenem primeru pa se to ne upošteva pri zahtevah iz (a)(2).

ODDELEK 4

Posebne zahteve za licenco PPL za zrakoplove z navpičnim vzletanjem/pristajanjem – PPL(PL)

Rezervirano

ODDELEK 5

Posebne zahteve za licenco PPL za zračne ladje – PPL(As)

FCL.205.As PPL(As) – Privilegiji

- (a) Privilegiji imetnika licence PPL(As) so, da deluje kot PIC ali kopilot na zračnih ladjah, ki izvajajo nekomercialne lete, ne da bi za to prejel plačilo.
- (b) Ne glede na predhodni odstavek lahko imetnik licence PPL(As) s privilegiji inštruktorja ali izpraševalca prejme plačilo za:
 - (1) izvajanje usposabljanja za letenje za licenco PPL(As);
 - (2) izvedbo preizkusa praktične usposobljenosti in preverjanja strokovnosti za navedeno licenco;
 - (3) ratinge ali pooblastila iz navedene licence.

FCL.210.As PPL(As) – Zahtevane izkušnje in njihovo upoštevanje

- (a) Kandidati za licenco PPL(As) opravijo najmanj 35 ur usposabljanja za letenje na zračnih ladjah, od tega jih lahko pet opravijo na napravi FSTD, vključno z najmanj:
 - (1) 25 urami letenja z inštruktorjem, ki vključujejo:
 - (i) tri ure usposabljanja za prelete, vključno z enim preletom, dolgim najmanj 65 km (35 NM);
 - (ii) tri ure instrumentalnega usposabljanja;
 - (2) osmimi vzleti in pristanki na letališču, vključno s postopki prileta na steber in odleta z njega (masting and unmasting procedures)
 - (3) osmimi urami samostojnega letenja pod nadzorom.
- (b) Kandidatom, ki imajo licenco BPL in so usposobljeni za upravljanje toplozračnih zračnih ladij, se upošteva 10 % skupnega časa letenja, ki so ga opravili kot PIC na takih zračnih ladjah, vendar največ pet ur.

ODDELEK 6

Posebne zahteve za licenco jadralnega pilota (SPL)

FCL.205.S SPL – Privilegiji in pogoji

- (a) Privilegiji imetnika licence SPL so, da lahko deluje kot PIC na jadralnih letalih in jadralnih letalih s pogonom. Za izvajanje privilegijev na letalu TMG imetnik izpolnjuje zahteve iz FCL.135.S.
- (b) Imetniki licence SPL:
 - (1) lahko vozijo potnike šele, ko so po izdaji licence opravili najmanj deset ur letenja ali 30 vzletov kot PIC na jadralnih letalih ali jadralnih letalih s pogonom;

- (2) so omejeni izvajanje nekomercialnih letov, ne da bi za to prejeli plačilo, dokler:
 - (i) niso stari 18 let;
 - (ii) po izdaji licence ne opravijo 75 ur letenja ali 200 vzletov kot PIC na jadralnih letalih ali jadralnih letalih s pogonom;
 - (iii) uspešno ne opravijo preverjanja strokovnosti z izpraševalcem.
- (c) Ne glede na predhodno točko (b)(2) lahko imetnik licence SPL s privilegiji inštruktorja ali izpraševalca prejme plačilo za:
 - (1) izvajanje usposabljanja za letenje za licenco LAPL(S) ali SPL;
 - (2) izvedbo preizkusa praktične usposobljenosti in preverjanja strokovnosti za navedeni licenci;
 - (3) ratinge in pooblastila iz navedenih licenc.

FCL.210.S SPL – Zahtevane izkušnje in njihovo upoštevanje

- (a) Kandidati za licenco SPL opravijo najmanj 15 ur usposabljanja za letenje na jadralnih letalih ali jadralnih letalih s pogonom, ki vključuje najmanj zahteve iz FCL.110.S.
- (b) Kandidatom za licenco SPL, ki imajo licenco LAPL(S), se v celoti prizna izpolnjevanje zahtev za izdajo licence SPL.
Kandidatom za licenco SPL, ki so imeli licenco LAPL(S) v dvoletnem obdobju pred oddajo vloge, se v celoti prizna izpolnjevanje zahtev za teoretično znanje in usposabljanje za letenje.
- (c) *Upoštevanje.* Kandidatom, ki imajo pilotsko licenco za drugo kategorijo zrakoplovov, razen za balone, se upošteva 10 % skupnega časa letenja, ki so ga opravili kot PIC na takih zrakoplovih, vendar največ sedem ur. V nobenem primeru pa se to ne upošteva za zahteve iz FCL.110.S od (a)(2) do (a)(4).

FCL.220.S SPL – Metode vzletanja

Privilegiji licence SPL so omejeni na metodo vzletanja, ki je bila vključena v preizkus praktične usposobljenosti. Ko pilot izpolni zahteve iz FCL.130.S, se lahko ta omejitev prekliče in se izvajajo novi privilegiji.

FCL.230.S SPL – Zahteve za najnovejše izkušnje

Imetniki licence SPL lahko izvajajo privilegije iz svoje licence samo, ko izpolnijo zahteve za najnovejše izkušnje iz FCL.140.S.

ODDELEK 7

Posebne zahteve za licenco pilota balona (BPL)

FCL.205.B BPL – Privilegiji in pogoji

- (a) Privilegiji imetnika licence BPL so, da deluje kot PIC na balonih in toplozračnih zračnih ladjah.
- (b) Imetniki licence BPL so omejeni na delovanje na nekomercialnih letih, ne da bi za to prejeli plačilo, dokler:
 - (1) niso stari 18 let;

- (2) ne opravijo 50 ur letenja ter 50 vzletov in pristankov kot PIC na balonih;
 - (3) uspešno ne opravijo preverjanja strokovnosti z izpraševalcem na balonu določenega razreda.
- (c) Ne glede na točko (b) lahko imetnik licence BPL s privilegiji inštruktorja ali izpraševalca prejme plačilo za:
- (1) izvajanje usposabljanja za letenje za licenco LAPL(B) ali BPL;
 - (2) izvedbo preizkusa praktične usposobljenosti in preverjanja strokovnosti za navedeni licenci;
 - (3) ratinge in pooblastila iz navedenih licenc.

FCL.210.B BPL – Zahtevane izkušnje in njihovo upoštevanje

- (a) Kandidati za licenco BPL opravijo na balonih istega razreda in skupine najmanj 16 ur usposabljanja za letenje, vključno z najmanj:
- (1) dvanajstimi urami letenja z inštruktorjem;
 - (2) desetimi napihovanji ter 20 vzleti in pristanki in
 - (3) enim samostojnim letom pod nadzorom, ki traja najmanj 30 minut.
- (b) Kandidatom za licenco BPL, ki imajo licenco LAPL(B), se v celoti prizna izpolnjevanje zahtev za izdajo licence BPL.

Kandidatom za licenco BPL, ki so imeli licenco LAPL(B) največ dve leti pred oddajo vloge, se v celoti prizna izpolnjevanje zahtev za teoretično znanje in usposabljanje za letenje.

FCL.220.B BPL – Razširitev privilegijev na vezane lete

Privilegiji licence BPL so omejeni na nevezane lete. Ko pilot izpolni zahteve iz FCL.130.B, se lahko ta omejitev prekliče.

FCL.225.B BPL – Razširitev privilegijev na drug razred ali skupino balonov

Privilegiji licence BPL so omejeni na razred in skupino balonov, v katerih je potekal preizkus praktične usposobljenosti. Ta omejitev se lahko prekliče, ko pilot:

- (a) pri razširitvi privilegijev na drug razred v okviru iste skupine izpolni zahteve iz FCL.135.B;
- (b) pri razširitvi privilegijev na drugo skupino v istem razredu balonov opravi najmanj:
 - (1) dva leta za usposabljanje na balonu iz ustrezne skupine in
 - (2) naslednje število ur letenja kot PIC na balonih:
 - (i) za balone z ovojem, katerega prostornina znaša od 3 401 m³ do 6 000 m³, najmanj 100 ur;
 - (ii) za balone z ovojem, katerega prostornina znaša od 6 001 m³ do 10 500 m³, najmanj 200 ur;
 - (iii) za balone z ovoji, katerih prostornina znaša več kot 10 500 m³, najmanj 300 ur;
 - (iv) za plinske balone z ovojem, katerega prostornina znaša več kot 1 260 m³, najmanj 50 ur.

FCL.230.B BPL – Zahteve za najnovejše izkušnje

- (a) Imetniki licence BPL lahko izvajajo privilegije iz svoje licence samo, če so v enem razredu balonov v zadnjih 24 mesecih opravili najmanj:
 - (1) šest ur letenja kot PIC, vključno z desetimi vzleti in pristanki, in
 - (2) en let za usposabljanje z inštruktorjem v balonu iz ustreznega razreda in z največjo prostornino ovoja, za katerega imajo privilegije;
 - (3) če so piloti usposobljeni za upravljanje več razredov balonov, za izvajanje svojih privilegijev v drugem razredu v zadnjih 24 mesecih opravijo tudi najmanj tri ure letenja v navedenem razredu, vključno s tremi vzleti in pristanki.
- (b) Imetniki licence BPL, ki ne izpolnjujejo zahtev iz (a), pred ponovnim izvajanjem svojih privilegijev:
 - (1) uspešno opravijo preverjanje strokovnosti z izpraševalcem v balonu ustreznega razreda in z največjo prostornino ovoja, za katerega imajo privilegije, ali
 - (2) opravijo dodatni čas letenja ali dodatne vzlete in pristanke z inštruktorjem ali samostojno pod nadzorom inštruktorja, da izpolnijo zahteve iz (a).

PODDEL D

Licenca poklicnega pilota – CPL

ODDELEK 1

Splošne zahteve

FCL.300 CPL – Minimalna starost

Kandidat za licenco CPL je star najmanj 18 let.

FCL.305 CPL – Privilegiji in pogoji

- (a) Privilegiji. Privilegiji imetnika licence CPL so, da v okviru ustrezne kategorije zrakoplovov:
- (1) izvaja vse privilegije imetnika licenc LAPL in PPL;
 - (2) deluje kot PIC ali kopilot na katerem koli zrakoplovu, vključenem v operacije, ki niso komercialni zračni prevoz;
 - (3) deluje kot PIC v komercialnem zračnem prevozu na zrakoplovu z enim pilotom ob upoštevanju omejitev iz FCL.060 in tega poddela;
 - (4) deluje kot kopilot v komercialnem zračnem prevozu ob upoštevanju omejitev iz FCL.060.
- (b) Pogoji. Kandidat za izdajo licence CPL izpolnjuje zahteve za rating za razred ali tip zrakoplova, ki se uporabi med preizkusom praktične usposobljenosti.

FCL.310 CPL – Preizkus teoretičnega znanja

Kandidat za licenco CPL dokaže raven znanja, ki ustreza odobrenim privilegijem, s preizkusi znanja iz naslednjih predmetov:

- letalsko pravo,
- splošno znanje o zrakoplovih – konstrukcija/sistemi/pogonska naprava,
- splošno znanje o zrakoplovih – inštrumenti,
- masa in ravnotežje,
- zmogljivost,
- načrtovanje letenja in spremljanje,
- človeško delovanje,
- meteorologija,
- splošna navigacija,
- radijska navigacija,
- operativni postopki,
- načela letenja,
- sporazumevanje pri letenju po pravilih vizualnega letenja (Visual Flight Rules – VFR).

FCL.315 CPL – Tečaj usposabljanja

Kandidat za licenco CPL opravi teoretični pouk in usposabljanje za letenje pri organizaciji ATO v skladu z Dodatkom 3 k temu delu.

FCL.320 CPL – Preizkus praktične usposobljenosti

Kandidat za licenco CPL uspešno opravi preizkus praktične usposobljenosti v skladu z Dodatkom 4 k temu delu, da dokaže, da lahko kot PIC zrakoplova ustrezne kategorije izvaja ustrezne postopke in manevre na ravni usposobljenosti, ki ustreza odobrenim privilegijem.

ODDELEK 2

Posebne zahteve za kategorijo letal – CPL(A)

FCL.325.A CPL(A) – Posebni pogoji za imetnike licence MPL

Pred izvajanjem privilegijev licence CPL(A) imetnik licence MPL na letalih opravi:

- (a) 70 ur letenja:
 - (1) kot PIC ali
 - (2) od tega najmanj deset ur kot PIC, preostanek pa kot PIC pod nadzorom (PIC under supervision – PICUS).

Teh 70 ur vključuje 20 ur preletov po pravilih VFR kot PIC ali prelet, ki ga sestavlja najmanj deset ur letenja kot PIC in deset ur kot PICUS. To vključuje prelet po pravilih VFR, dolg najmanj 540 km (300 NM), med katerim kot PIC opravi pristanek s popolno ustavitvijo na dveh različnih letališčih.
- (b) sestavine modularnega tečaja za licenco CPL(A) v skladu z odstavkoma 10(a) in 11 Dodatka 3, E k temu delu in
- (c) preizkus praktične usposobljenosti za licenco CPL(A) v skladu s FCL.320.

PODDEL E

LICENCA PILOTA V VEČČLANSKI POSADKI – MPL

FCL.400.A MPL – Minimalna starost

Kandidat za licenco MPL je star najmanj 18 let.

FCL.405.A MPL – Privilegiji

- (a) Privilegiji imetnika licence MPL so, da deluje kot kopilot na letalu, za katerega upravljanje je potreben kopilot.
- (b) Imetnik licence MPL lahko pridobi dodatne privilegije:
 - (1) imetnika licence PPL(A), če izpolnjuje zahteve za licenco PPL(A) iz poddela C;
 - (2) licence CPL(A), če izpolnjuje zahteve iz FCL.325.A.
- (c) Pri imetniku licence MPL so privilegiji njegovega ratinga IR(A) omejeni na letala, za katerih upravljanje je potreben kopilot. Privilegiji ratinga IR(A) se lahko razširijo na lete na letalih z enim pilotom, če imetnik licence opravi usposabljanje, potrebno za delovanje kot PIC na letih z enim pilotom, ki se izvajajo izključno po inštrumentih, in uspešno opravi preizkus praktične usposobljenosti za rating IR(A) kot edini pilot.

FCL.410.A MPL – Tečaj usposabljanja in preizkus teoretičnega znanja

- (a) Tečaj. Kandidat za licenco MPL opravi tečaj za pridobitev teoretičnega znanja in usposabljanja za letenje pri organizaciji ATO v skladu z Dodatkom 5 k temu delu.
- (b) Preverjanje. Kandidat za licenco MPL dokaže raven znanja, ki ustreza imetniku licence ATPL(A), v skladu s FCL.515, in ratingu za tip z več piloti.

FCL.415.A MPL – Praktična usposobljenost

- (a) Kandidat za licenco MPL z nenehnim ocenjevanjem dokaže usposobljenost, ki se zahteva za izvajanje vseh sestavin usposobljenosti iz Dodatka 5 k temu delu kot leteči in neleteči pilot na večmotornem turbinskem letalu z več piloti po pravilih VFR in IFR.
- (b) Po opravljenem tečaju za usposabljanje kandidat uspešno opravi preizkus praktične usposobljenosti v skladu z Dodatkom 9 k temu delu, da dokaže, da je sposoben izvajati ustrezne postopke in manevre na ravni usposobljenosti, ki ustreza odobrenim privilegijem. Preizkus praktične usposobljenosti se opravi na tipu letala, ki se uporabi na nadaljevalni stopnji integriranega tečaja usposabljanja za licenco MPL ali na simulatorju, ki predstavlja isti tip.

PODDEL F
LICENCA PROMETNEGA PILOTA – ATPL
ODDELEK 1

Splošne zahteve

FCL.500 ATPL – Minimalna starost

Kandidati za licenco ATPL so stari najmanj 21 let.

FCL.505 ATPL – Privilegiji

- (a) Privilegiji imetnika licence ATPL so, da v okviru ustrezne kategorije zrakoplovov:
- (1) izvaja vse privilegije imetnika licenc LAPL, PPL in CPL;
 - (2) deluje kot PIC na zrakoplovu, ki opravlja komercialni zračni prevoz.
- (b) Kandidati za izdajo licence ATPL izpolnjujejo zahteve za rating za tip zrakoplova, ki se uporabi med preizkusom praktične usposobljenosti.

FCL.515 ATPL – Tečaj usposabljanja in preizkus teoretičnega znanja

- (a) Tečaj. Kandidati za licenco ATPL opravijo tečaj usposabljanja pri organizaciji ATO. Tečaj je lahko integrirani tečaj usposabljanja ali modularni tečaj v skladu z Dodatkom 3 k temu delu.
- (b) Preizkus. Kandidati za licenco ATPL dokažejo raven znanja, ki ustreza odobrenim privilegijem, iz naslednjih predmetov:
- letalsko pravo,
 - splošno znanje o zrakoplovih – konstrukcija/sistemi/pogonska naprava,
 - splošno znanje o zrakoplovih – inštrumenti,
 - masa in ravnotežje,
 - zmogljivost,
 - načrtovanje letenja in spremljanje,
 - človeško delovanje,
 - meteorologija,
 - splošna navigacija,
 - radijska navigacija,
 - operativni postopki,
 - načela letenja,
 - sporazumevanje pri letenju po pravilih VFR,
 - sporazumevanje pri letenju po pravilih IFR.

ODDELEK 2

Posebne zahteve za kategorijo letal – ATPL(A)

FCL.505.A ATPL(A) – Omejitev privilegijev za pilote, ki so predhodno imeli licenco MPL

Če je imel imetnik licence ATPL(A) prvotno licenco MPL, se privilegiji licence omejuje na operacije, ki zahtevajo več pilotov, razen če imetnik izpolni zahteve iz FCL.405.A (b)(2) in (c) za operacije z enim pilotom.

FCL.510.A ATPL(A) – Pogoji, izkušnje in njihovo upoštevanje

- (a) Pogoji. Kandidati za licenco ATPL(A) imajo:
- (1) licenco MPL ali
 - (2) licenco CPL(A) in rating za instrumentalno letenje za večmotorna letala. V tem primeru se kandidat usposobi tudi za delo v veččlanski posadki.
- (b) Izkušnje. Kandidati za licenco ATPL(A) imajo opravljenih najmanj 1 500 ur letenja na letalih, vključno z najmanj:
- (1) 500 urami med operacijami na letalih z več piloti;
 - (2)
 - (i) 500 urami kot PIC pod nadzorom, ali
 - (ii) 250 urami kot PIC, ali
 - (iii) 250 urami, vključno z najmanj 70 urami kot PIC, ostalo kot PIC pod nadzorom;
 - (3) 200 urami preletov, od tega najmanj 100 ur kot PIC ali PIC pod nadzorom;
 - (4) 75 urami instrumentalnega letenja, od tega je lahko največ 30 ur instrumentalnega letenja na tleh, in
 - (5) 100 urami nočnega letenja kot PIC ali kopilot.
- Od 1 500 ur letenja se lahko do 100 ur opravi na simulatorju in napravi FNPT. Od teh 100 ur se jih lahko največ 25 opravi na napravi FNPT.
- (c) Upoštevanje.
- (1) Imetnikom pilotske licence za druge kategorije zrakoplovov se lahko pri času letenja upošteva do največ:
 - (i) za letala TMG ali jadralna letala 30 ur, opravljenih kot PIC;
 - (ii) za helikopterje 50 % celotnega časa letenja iz odstavka (b).
 - (2) Imetnikom licence letalskega inženirja, izdane v skladu z veljavnimi nacionalnimi predpisi, se prizna 50 % časa letenja, vendar največ 250 ur. Teh 250 ur se lahko upošteva pri 1 500 urah iz odstavka (a), in 500 urah iz odstavka (b)(1), če število upoštevanih ur pri nobenem od navedenih odstavkov ne presega 250 ur.
- (d) Izkušnje, zahtevane pod (b), pridobijo pred izvajanjem preizkusa praktične usposobljenosti za licenco ATPL(A).

FCL.520.A ATPL(A) – Preizkus praktične usposobljenosti

Kandidati za licenco ATPL(A) uspešno opravijo preizkus praktične usposobljenosti v skladu z Dodatkom 9 k temu delu, da dokažejo, da so sposobni kot PIC zrakoplova z več piloti po pravilih IFR izvajati ustrezne postopke in manevre na ravni usposobljenosti, ki ustreza odobrenim privilegijem.

Preizkus praktične usposobljenosti se opravi na letalu ali ustreznem simulatorju, ki predstavlja isti tip.

ODDELEK 3

Posebne zahteve za kategorijo helikopterjev – ATPL(H)

FCL.510.H ATPL(H) – Pogoji, izkušnje in njihovo upoštevanje

Kandidati za licenco ATPL(H):

- (a) imajo licenco CPL(H) in rating za tip helikopterja z več piloti ter so usposobljeni za delo v veččlanski posadki;
- (b) imajo kot piloti helikopterjev opravljenih najmanj 1 000 ur letenja, vključno z najmanj:
 - (1) 350 urami na helikopterjih z več piloti;
 - (2) (i) 250 urami kot PIC, ali
 - (ii) 100 urami kot PIC in 150 urami kot PIC pod nadzorom, ali
 - (iii) 250 urami kot PIC pod nadzorom na helikopterjih z več piloti. V tem primeru so privilegiji licence ATPL(H) omejeni samo na operacije z več piloti, dokler kandidati ne opravijo 100 ur kot PIC;
 - (3) 200 urami preletov, od tega najmanj 100 urami, opravljenimi kot PIC ali PIC pod nadzorom;
 - (4) 30 urami instrumentalnega letenja, od tega je lahko največ deset ur instrumentalnega letenja na tleh, in
 - (5) 100 urami nočnega letenja kot PIC ali kopilot.Od teh 1 000 ur se jih lahko največ 100 opravi na napravi FSTD, od tega največ 25 ur na napravi FNPT.
- (c) Čas letenja na letalih se lahko upošteva do 50 % zahtevanega časa letenja iz odstavka (b).
- (d) Izkušnje, zahtevane pod (b), se pridobijo pred izvajanjem preizkusa praktične usposobljenosti za licenco ATPL(H).

FCL.520.H ATPL(H) – Preizkus praktične usposobljenosti

Kandidati za licenco ATPL(H) uspešno opravijo preizkus praktične usposobljenosti v skladu z Dodatkom 9 k temu delu, da dokažejo, da so sposobni kot PIC helikopterja z več piloti izvajati ustrezne postopke in manevre na ravni usposobljenosti, ki ustreza odobrenim privilegijem.

Preizkus praktične usposobljenosti se opravi na helikopterju ali ustreznem simulatorju, ki predstavlja isti tip.

PODDEL G

RATING ZA INSTRUMENTALNO LETENJE – IR (INSTRUMENT RATING)

ODDELEK 1

Splošne zahteve

FCL.600 IR – Splošno

Operacije po pravilih IFR na letalu, helikopterju, zračni ladji ali zrakoplovu z navpičnim vzletanjem/pristajanjem lahko izvajajo samo imetniki licenc PPL, CPL, MPL in ATPL z

ratingom IR, ki ustreza kategoriji zrakoplovov, ali med preizkusom praktične usposobljenosti, ali med letenjem z inštruktorjem.

FCL.605 IR – Privilegiji

- (a) Privilegiji imetnika ratinga IR so, da po pravilih IFR upravlja zrakoplov z najmanjšo višino odločitve 200 čevljev (60 m).
- (b) Pri ratingu IR za večmotorne zrakoplove se lahko navedeni privilegiji razširijo na višine odločitve, manjšo od 200 čevljev (60 m), če kandidat na zrakoplovu z več piloti opravi posebno usposabljanje pri ATO in uspešno opravi sekcijo 6 preizkusa praktične usposobljenosti iz Dodatka 9 k temu delu.
- (c) Imetniki ratinga IR izvajajo privilegije v skladu s pogoji iz Dodatka 8 k temu delu.
- (d) Samo helikopterji. Za izvajanje privilegijev kot PIC po pravilih IFR na helikopterjih z več piloti imetnik ratinga IR(H) opravi najmanj 70 ur instrumentalnega letenja, od tega je lahko največ 30 ur instrumentalnega letenja na tleh.

FCL.610 IR – Pogoji in upoštevanje

Kandidati za rating IR:

- (a) imajo:
 - (1) najmanj licenco PPL za ustrezno kategorijo zrakoplovov in
 - (i) privilegije za nočno letenje v skladu s FCL.810 i, ali
 - (ii) licenco ATPL za drugo kategorijo zrakoplovov, ali
 - (2) licenco CPL za ustrezno kategorijo zrakoplovov;
- (b) so opravili najmanj 50 ur preletov kot PIC na letalih, helikopterjih ali zračnih ladjah, od tega najmanj deset ur v ustrezni kategoriji zrakoplovov, pri zračnih ladjah pa 20 ur;
- (c) samo helikopterji. Kandidati, ki so opravili integrirani tečaj usposabljanja za licence ATP(H)/IR, ATP(H), CPL(H)/IR ali CPL(H), so izvzeti od zahteve iz (b).

FCL.615 IR – Teoretično znanje in usposabljanje za letenje

- (a) Tečaj. Kandidati za rating IR se udeležijo tečaja za pridobitev teoretičnega znanja in usposabljanje za letenje pri organizaciji ATO. Tečaj je lahko:
 - (1) integrirani tečaj usposabljanja, ki vključuje usposabljanje za rating IR, v skladu z Dodatkom 3 k temu delu, ali
 - (2) modularni tečaj v skladu z Dodatkom 6 k temu delu.
- (b) Preizkus. Kandidati dokažejo raven teoretičnega znanja, ki ustreza odobrenim privilegijem, iz naslednjih predmetov:
 - letalsko pravo,
 - splošno znanje o zrakoplovih – inštrumenti,
 - zmogljivost med letom in spremljanje,
 - človeško delovanje,
 - meteorologija,
 - radijska navigacija,

— sporazumevanje pri letenju po pravilih IFR.

FCL.620 IR – Preizkus praktične usposobljenosti

- (a) Kandidati za rating IR uspešno opravijo preizkus praktične usposobljenosti v skladu z Dodatkom 7 k temu delu, da dokažejo, da so sposobni izvajati ustrezne postopke in manevre na ravni usposobljenosti, ki ustreza odobrenim privilegijem.
- (b) Za rating IR za večmotorne zrakoplove se preizkus praktične usposobljenosti opravlja na večmotornem zrakoplovu. Za rating IR za enomotorne zrakoplove se preizkus praktične usposobljenosti opravlja na enomotornem zrakoplovu. Večmotorno letalo, pri katerem je os potiska enaka vzdolžni osi letala (centerline thrust aeroplane), se za namene tega odstavka šteje za enomotorno letalo.

FCL.625 IR – Veljavnost, podaljšanje veljavnosti in obnova

- (a) Veljavnost. Rating IR velja eno leto.
- (b) Podaljšanje veljavnosti.
 - (1) Rating IR se podaljša v treh mesecih neposredno pred datumom poteka veljavnosti ratinga.
 - (2) Kandidati, ki ne opravijo ustrezne sekcije preverjanja strokovnosti za rating IR pred datumom poteka ratinga IR, ne izvajajo privilegijev IR, dokler uspešno ne opravijo preverjanja strokovnosti.
- (c) Obnova. Če je ratingu IR potekla veljavnost, kandidati za obnovo privilegijev:
 - (1) opravijo osvežitveno usposabljanje pri organizaciji ATO, da dosežejo raven strokovnosti, ki se zahteva za uspešno opravljen instrumentalni del preizkusa praktične usposobljenosti v skladu z Dodatkom 9 k temu delu, in
 - (2) opravijo preverjanje strokovnosti v skladu z Dodatkom 9 k temu delu v ustrezni kategoriji zrakoplovov.
- (d) Če rating IR ni bil podaljšan ali obnovljen v zadnjih sedmih letih, imetnik znova opravlja preizkus teoretičnega znanja in preizkus praktične usposobljenosti za rating IR.

ODDELEK 2

Posebne zahteve za kategorijo letal

FCL.625.A IR(A) – Podaljšanje veljavnosti

- (a) *Podaljšanje veljavnosti.* Kandidati za podaljšanje veljavnosti ratinga IR(A):
 - (1) če je združeno s podaljšanjem veljavnosti ratinga za razred ali tip, uspešno opravijo preverjanje strokovnosti v skladu z Dodatkom 9 k temu delu;
 - (2) če ni združeno s podaljšanjem veljavnosti ratinga za razred ali tip:
 - (i) za letala z enim pilotom opravijo sekcijo 3b in dele sekcije 1, pomembne za predvideno letenje, preverjanja strokovnosti iz Dodatka 9 k temu delu in
 - (ii) za večmotorna letala opravijo sekcijo 6 preverjanja strokovnosti za letala z enim pilotom v skladu z Dodatkom 9 k temu delu izključno z instrumenti.

- (3) Napravi FNPT II ali simulatorju, ki predstavljata ustrezen razred ali tip letala, se lahko uporabita v primeru iz odstavka (2), vendar se vsaj vsak drugi preizkus strokovne usposobljenosti za podaljšanje veljavnosti ratinga IR(A) v navedenih okoliščinah opravi na letalu.
- (b) Navzkrižno upoštevanje poteka v skladu z Dodatkom 8 k temu delu.

ODDELEK 3

Posebne zahteve za kategorijo helikopterjev

FCL.625.H IR(H) – Podaljšanje veljavnosti

- (a) Kandidati za podaljšanje veljavnosti ratinga IR(H):
- (1) če je združeno s podaljšanjem veljavnosti ratinga za tip, opravijo preverjanje strokovnosti v skladu z Dodatkom 9 k temu delu za ustrezen tip helikopterja;
 - (2) če ni združeno s podaljšanjem veljavnosti ratinga za tip, opravijo samo sekcijo 5 in ustrezne dele sekcije 1 preverjanja strokovnosti iz Dodatka 9 k temu delu za ustrezen tip helikopterja. V tem primeru je mogoče uporabiti napravo FNPT II/III ali simulator, ki predstavlja ustrezen tip helikopterja, vendar se vsaj vsak drugi preizkus strokovne usposobljenosti za podaljšanje veljavnosti ratinga IR(H) v navedenih okoliščinah opravi na helikopterju.
- (b) Navzkrižno upoštevanje poteka v skladu z Dodatkom 8 k temu delu.

FCL.630.H IR(H) – Razširitev privilegijev z enomotornih na večmotorne helikopterje

Imetniki ratinga IR(H) z veljavnostjo za enomotorne helikopterje, ki želijo prvič razširiti rating IR(H) na večmotorne helikopterje, opravijo:

- (a) tečaj usposabljanja pri organizaciji ATO, ki obsega najmanj pet ur instrumentalnega usposabljanja z inštruktorjem, od katerih se lahko tri ure opravijo na simulatorju ali FTD 2/3 ali FNPT II/III, in
- (b) sekcijo 5 preizkusa praktične usposobljenosti v skladu z Dodatkom 9 k temu delu na večmotornih helikopterjih.

ODDELEK 4

Posebne zahteve za kategorijo zrakoplovov z navpičnim vzletanjem/pristajanjem

Rezervirano

ODDELEK 5

Posebne zahteve za kategorijo zračnih ladij

FCL.625.As IR(As) – Podaljšanje veljavnosti

Kandidati za podaljšanje veljavnosti ratinga IR(As):

- (a) če je združeno s podaljšanjem veljavnosti ratinga za tip, opravijo preverjanje strokovnosti v skladu z Dodatkom 9 k temu delu za ustrezen tip zračne ladje;
- (b) če ni združeno s podaljšanjem veljavnosti ratinga za tip, opravijo sekcijo 5 in dele sekcije 1 preverjanja strokovnosti za zračne ladje za predvideno letenje v skladu z Dodatkom 9 k temu delu. V tem primeru se lahko uporabi naprava FTD 2/3 ali simulator, ki predstavlja ustrezen tip, vendar se najmanj vsako drugo preverjanje

strokovnosti za podaljšanje veljavnosti ratinga IR(As) v navedenih okoliščinah opravi na zračni ladji.

PODDEL H
RATINGA ZA RAZRED IN TIP
ODDELEK 1

Splošne zahteve

FCL.700 Okoliščine, v katerih se zahteva rating za razred ali tip

- (a) Razen pri licencah LAPL, SPL in BPL imetniki pilotske licence ne delujejo kot piloti zrakoplova, če nimajo veljavnega ustreznega ratinga za razred ali tip, razen če opravijo preizkuse praktične usposobljenosti ali preverjanje strokovnosti za obnovo ratingov za razred ali tip ali če se udeležijo usposabljanja za letenje.
- (b) Ne glede na točko (a) imajo lahko piloti na letih, povezanih z uvedbo ali spremembo tipov zrakoplovov, posebno pooblastilo, ki jim ga izda pristojni organ, s čimer jih pooblasti za izvajanje letov. To pooblastilo velja samo za določene lete.
- (c) Če niso izpolnjene zahteve iz tega poddela, imajo lahko piloti ne glede na odstavka (a) in (b) na letih, povezanih z uvedbo ali spremembo tipov zrakoplovov, ki jih opravijo projektivne ali proizvodne organizacije v okviru svojih privilegijev, in na letih za usposabljanje za izdajo ratinga za preizkusne lete, rating za preizkusne lete, izdan v skladu z FCL.820.

FCL.705 Privilegiji imetnika ratinga za razred ali tip

Privilegiji imetnika ratinga za razred ali tip so, da deluje kot pilot na zrakoplovih razreda ali tipa iz ratinga.

FCL.710 Ratingi za razred in tip – različice

- (a) Pilot za razširitev privilegijev na drugo različico zrakoplova v okviru enega ratinga za tip ali razred opravi izobraževanje o razlikah ali seznanitveno usposabljanje. Pri različicah v okviru ratinga za tip izobraževanje o razlikah ali seznanitveno usposabljanje vključuje sestavine iz podatkov o operativni ustreznosti, določenih v skladu z delom 21.
- (b) Če pilot dve leti po izobraževanju o razlikah ni upravljal različice, za ohranitev privilegijev opravi dodatno izobraževanje o razlikah ali preizkus strokovne usposobljenosti na navedeni različici, razen za tipe ali različice v okviru ratingov za razred zrakoplovov z enim batnim motorjem ali TMG.
- (c) Izobraževanje o razlikah se vpiše v pilotski dnevnik ali enakovredni dokument, ki ga podpiše inštruktor.

FCL.725 Zahteve za izdajo ratingov za razred in tip

- (a) *Tečaj usposabljanja.* Kandidat za rating za razred ali tip opravi tečaj usposabljanja pri organizaciji ATO. Tečaj usposabljanja za rating za tip vključuje obvezne sestavine usposabljanja za zadevni tip iz podatkov o operativni ustreznosti, določenih v skladu z delom 21.
- (b) *Preizkus teoretičnega znanja.* Kandidat za rating za razred ali tip uspešno opravi preizkus teoretičnega znanja, ki ga organizira ATO, da dokaže raven teoretičnega znanja, ki se zahteva za varno upravljanje predvidenega razreda ali tipa zrakoplova.

- (1) Za zrakoplove z več piloti je preizkus teoretičnega znanja pisni in obsega najmanj 100 vprašanj z več možnimi odgovori, ki ustrezno zajemajo glavne predmete učnega načrta.
 - (2) Za večmotorne zrakoplove z enim pilotom je preizkus teoretičnega znanja pisni, število vprašanj z več možnimi odgovori pa je odvisno od kompleksnosti zrakoplova.
 - (3) Za enomotorne zrakoplove teoretično znanje ustno preveri izpraševalec med preizkusom praktične usposobljenosti, da odloči, ali je bila dosežena zadovoljiva raven znanja ali ne.
 - (4) Za letala z enim pilotom, razvrščena kot visoko zmogljiva letala, je preizkus pisni, vključuje pa najmanj 60 vprašanj z več možnimi odgovori, ki ustrezno zajemajo glavne predmete učnega načrta.
- (c) *Preizkus praktične usposobljenosti.* Kandidat za rating za razred ali tip uspešno opravi preizkus praktične usposobljenosti v skladu z Dodatkom 9 k temu delu, da dokaže praktično usposobljenost, ki se zahteva za varno upravljanje ustreznega razreda ali tipa zrakoplova.
- Kandidat uspešno opravi preizkus praktične usposobljenosti v šestih mesecih po začetku tečaja za usposabljanje za rating za razred ali tip in v šestih mesecih pred oddajo vloge za izdajo ratinga za razred ali tip.
- (d) Kandidatu z ratingom za tip zrakoplova, ki vključuje privilegij za operacije z enim ali več piloti, se ob njegovi zaprositvi za dodatni privilegij za drugo obliko operacije na istem tipu zrakoplova prizna izpolnjevanje zahtev za teoretično znanje.
 - (e) Ne glede na zgornje odstavke piloti z ratingom za preizkusne lete, izdanim v skladu s FCL.820, ki so sodelovali pri razvoju, certificiranju ali proizvodnih preizkusnih letih za tip zrakoplova in opravili 50 ur skupnega letenja ali deset ur letenja kot PIC na preizkusnih letih na zadevnem tipu, lahko zaprosijo za izdajo ustreznega ratinga za tip, če izpolnjujejo zahteve za izkušnje in pogoje za izdajo navedenega ratinga za tip v skladu s tem poddelom za ustrezno kategorijo zrakoplovov.

FCL.740 Veljavnost in obnova ratingov za razred in tip

- (a) Ratingi za razred in tip veljajo eno leto, razen ratingov za razred enomotornih zrakoplovov z enim pilotom, ki veljajo dve leti, če ni drugače določeno v podatkih o operativni ustreznosti, ki se določijo v skladu z delom 21.
- (b) *Obnova.* Če ratingu za razred ali tip poteče veljavnost, kandidat:
 - (1) po potrebi opravi osvežitveno usposabljanje pri organizaciji ATO, da doseže raven strokovnosti, ki se zahteva za varno upravljanje zrakoplovov ustreznega razreda ali tipa, in
 - (2) uspešno opravi preverjanje strokovnosti v skladu z Dodatkom 9 k temu delu.

ODDELEK 2

Posebne zahteve za kategorijo letal

FCL.720.A Zahtevane izkušnje in pogoji za izdajo ratingov za razred ali tip – letala

Razen če ni drugače določeno v podatkih o operativni ustreznosti, določenih v skladu z delom 21, kandidat za rating za razred ali tip izpolnjuje naslednje zahteve glede izkušenj in pogojev za izdajo zadevnega ratinga:

- (a) *večmotorna letala z enim pilotom*. Kandidat za prvi rating za razred ali tip na večmotornem letalu z enim pilotom opravi najmanj 70 ur kot PIC na letalih;
- (b) *visoko zmogljiva nekompleksna letala z enim pilotom*. Pred začetkom usposabljanja za letenje kandidat za prvi rating za razred ali tip za letalo z enim pilotom, ki je razvrščeno kot visoko zmogljivo letalo:
 - (1) opravi najmanj 200 ur skupnega časa letenja, od tega 70 ur kot PIC na letalih, in
 - (2) (i) ima potrdilo o zadovoljivo opravljenem tečaju za pridobitev dodatnega teoretičnega znanja pri organizaciji ATO, ali
 - (ii) uspešno opravi preizkuse teoretičnega znanja za licenco ATPL(A) v skladu s tem poddelom, ali
 - (iii) ima poleg licence, izdane v skladu s tem poddelom, licenco ATPL(A) ali CPL(A)/IR s priznanim teoretičnim znanjem za licenco ATPL(A), izdano v skladu s Prilogo 1 ICAO;
 - (3) poleg tega piloti, ki zaprosijo za privilegij za upravljanje letala med operacijami z več piloti, izpolnjujejo zahteve iz (d)(4);
- (c) *visoko zmogljiva kompleksna letala z enim pilotom*. Kandidati za izdajo prvega ratinga za tip za kompleksno letalo z enim pilotom, razvrščeno kot visoko zmogljivo letalo, izpolnjujejo zahteve iz (b) in imajo rating IR(A) za večmotorna letala;
- (d) *letala z več piloti*. Kandidat za tečaj za prvi rating za tip za letalo z več piloti je pilot pripravnik na usposabljanju za licenco MPL ali pa izpolnjuje naslednje zahteve:
 - (1) opravljenih ima najmanj 70 ur letenja kot PIC na letalih;
 - (2) ima rating IR(A) za večmotorno letalo;
 - (3) uspešno opravi preizkuse teoretičnega znanja za licenco ATPL(A) v skladu s tem delom in
 - (4) razen če je tečaj za rating za tip združen s tečajem MCC:
 - (i) ima potrdilo o zadovoljivo opravljenem tečaju za MCC na letalih, ali
 - (ii) ima potrdilo o zadovoljivo opravljenem usposabljanju MCC na helikopterjih in več kot 100 ur letalskih izkušenj kot pilot na helikopterjih z več piloti, ali
 - (iii) ima opravljenih najmanj 500 ur kot pilot na večmotornih helikopterjih, ali
 - (iv) ima opravljenih najmanj 500 ur kot pilot med operacijami z več piloti na večmotornih letalih z enim pilotom v komercialnem zračnem prevozu v skladu z veljavnimi zahtevami za letalske operacije;
- (e) *dodatni ratingi za tip visoko zmogljivih kompleksnih letal z več piloti in z enim pilotom*. Kandidat za izdajo dodatnih ratingov za tip letal z več piloti in ratingov za tip visoko zmogljivih kompleksnih letal z enim pilotom ima rating IR(A) za večmotorna letala.

- (f) Če je tako določeno v podatkih o operativni ustreznosti, določenih v skladu z delom 21, se lahko izvajanje privilegijev ratinga za tip na začetku omeji na letenje pod nadzorom inštruktorja. Število ur letenja pod nadzorom se vpiše se v pilotski dnevnik ali enakovredni dokument, ki ga podpiše inštruktor. Pilot za preklic omejitve dokaže, da je opravil zahtevane ure letenja pod nadzorom v skladu s podatki o operativni ustreznosti.

FCL.725.A Teoretično znanje in usposabljanje za letenje za izdajo ratingov za razred in tip – letala

Razen če ni drugače določeno v podatkih o operativni ustreznosti, določenih v skladu z delom 21:

- (a) večmotorna letala z enim pilotom.
- (1) Tečaj teoretičnega usposabljanja za rating za večmotorna letala z enim pilotom vključuje najmanj sedem ur usposabljanja o operacijah na večmotornih letalih.
 - (2) Tečaj usposabljanja za letenje za rating za razred ali tip večmotornih letal z enim pilotom vključuje najmanj dve uri in 30 minut letenja z inštruktorjem v običajnih razmerah operacij na večmotornem letalu in najmanj tri ure in 30 minut letenja z inštruktorjem za poučevanje postopkov pri okvari motorja in tehnike nesimetričnega leta.
- (b) *Letala z enim pilotom – za lete nad morjem.* Tečaj usposabljanja za ratinge za letala z enim pilotom – za lete nad morjem vključuje teoretično usposabljanje in usposabljanje za letenje. Usposabljanje za letenje za rating za razred ali tip za letala z enim pilotom – za lete nad morjem vključuje najmanj osem ur letenja z inštruktorjem, če ima kandidat kopensko različico ustreznega ratinga za razred ali tip, ali deset ur, če kandidat nima takega ratinga.

FCL.730.A Posebne zahteve za pilote na usposabljanju za rating za tip, ki poteka izključno na simulatorju (zero flight time type rating – ZFTT) – letala

- (a) Pilot, ki se usposablja na tečaju ZFTT, opravi na turboreaktivnem letalu z več piloti, certificiranim v skladu s standardi CS-25 ali enakovrednimi plovnostnimi predpisi, ali na turbopropelerskem letalu z več piloti in največjo certificirano vzletno maso najmanj deset ton ali certificiranim številom potniških sedežev, ki presega število 19 potnikov, najmanj:
- (1) če se med usposabljanjem uporablja simulator, ki izpolnjuje pogoje za raven CG, C ali vmesni C, 1 500 ur letenja ali 250 rutnih sektorjev;
 - (2) če se med usposabljanjem uporablja simulator, ki izpolnjuje pogoje za raven DG ali D, 500 ur letenja ali 100 rutnih sektorjev.
- (b) Pri prehodu s turbopropelerskega na turboreaktivno letalo ali s turboreaktivnega na turbopropelersko letalo se zahteva dodatno usposabljanje na simulatorju.

FCL.735.A Tečaj usposabljanja za delo v veččlanski posadki – letala

- (a) Tečaj usposabljanja MCC obsega najmanj:
- (1) 25 ur teoretičnega pouka in vaj ter
 - (2) 20 ur praktičnega usposabljanja MCC ali 15 ur pri pilotih pripravnikih na integriranem tečaju za licenco ATP.

Uporabi se naprava FNPT II MCC ali simulator. Če se usposabljanje MCC združi z usposabljanjem za prvi rating za tip, se praktično usposabljanje MCC lahko skrajša na najmanj deset ur, če se za usposabljanje MCC in rating za tip uporabi isti simulator.

- (b) Tečaj usposabljanja MCC se opravi v šestih mesecih pri organizaciji ATO.
- (c) Razen če ni tečaj MCC združen s tečajem za rating za tip, kandidat po opravljenem tečaju usposabljanja MCC prejme potrdilo o opravljenem tečaju.
- (d) Kandidat, ki je opravil usposabljanje MCC za katero koli drugo kategorijo zrakoplovov, se izvzame od zahteve iz (a)(1).

FCL.740.A Podaljšanje veljavnosti ratingov za razred in tip – letala

- (a) *Podaljšanje veljavnosti ratingov za razred večmotornih letal in ratingov za tip.* Za podaljšanje veljavnosti ratingov za razred večmotornih letal in ratingov za tip kandidat:
 - (1) uspešno opravi preverjanje strokovnosti v skladu z Dodatkom 9 k temu delu na letalu ustreznega razreda ali tipa ali na napravi FSTD, ki predstavlja navedeni razred ali tip, v zadnjih treh mesecih pred datumom poteka veljavnosti ratinga in
 - (2) med veljavnostjo ratinga opravi najmanj:
 - (i) deset rutnih sektorjev kot pilot na zrakoplovu ustreznega razreda ali tipa ali
 - (ii) en rutni sektor kot pilot na letalu ustreznega razreda ali tipa ali na simulatorju skupaj z izpraševalcem. Ta rutni sektor se lahko opravlja med preverjanjem strokovnosti.
 - (3) Pilot, ki dela za operatorja v komercialnem zračnem prevozu, odobrenem v skladu z veljavnimi zahtevami za letalske operacije, in je uspešno opravil preverjanje strokovnosti pri operatorju, skupaj s preverjanjem strokovnosti za podaljšanje veljavnosti ratinga za razred ali tip, se oprosti izpolnjevanja zahteve iz (2).
 - (4) Podaljšanje veljavnosti ratinga IR(A), če ga pilot ima, se lahko združi s preverjanjem strokovnosti za podaljšanje ratinga za razred ali tip.
- (b) Podaljšanje veljavnosti ratingov za razred enomotornih letal z enim pilotom.
 - (1) *Ratingi za razred enomotornih batnih letal in ratingov za letala TMG.* Za podaljšanje ratingov za razred enomotornih batnih letal z enim pilotom ali ratingov za razred TMG kandidat:
 - (i) v treh mesecih pred datumom poteka ratinga uspešno opravi preverjanje strokovnosti v ustreznem razredu z izpraševalcem v skladu z Dodatkom 9 k temu delu ali
 - (ii) v dvanajstih mesecih pred datumom poteka ratinga opravi dvanajst ur letenja v ustreznem razredu, vključno:
 - s šestimi urami kot PIC;
 - dvanajstimi vzleti in pristanki in

- letom za usposabljanje, ki traja najmanj eno uro, z inštruktorjem letenja (flight instructor – FI) ali inštruktorjem za rating za razred (class rating instructor – CRI). Kandidatom, ki so uspešno opravili preverjanje strokovnosti ali preizkus praktične usposobljenosti za rating za drug razred ali tip letala, ni treba opravljati tega leta.
- (2) Če imajo kandidati rating za razred letal z enim batnim motorjem za kopno in rating TMG, lahko izpolnijo zahteve iz (1) v katerem koli od teh dveh razredov in dobijo podaljšanje za oba ratinga.
- (3) *Enomotorna turbopropelerska letala z enim pilotom.* Kandidati za podaljšanje ratingov za razred enomotornih turbopropelerskih letal uspešno opravijo preverjanje strokovnosti z izpraševalcem v ustreznem razredu v skladu z Dodatkom 9 k temu delu v treh mesecih pred datumom poteka ratinga.
- (c) Kandidati, ki ne opravijo uspešno vseh sekcij preverjanja strokovnosti pred datumom poteka ratinga za razred ali tip, ne smejo izvajati privilegijev navedenega ratinga, dokler uspešno ne opravijo preverjanja strokovnosti.

ODDELEK 3

Posebne zahteve za kategorijo helikopterjev

FCL.720.H Zahtevane izkušnje in pogoji za izdajo ratingov za tip – helikopterji

Razen če ni drugače določeno v podatkih o operativni ustreznosti, določenih v skladu z delom 21, kandidat za izdajo prvega ratinga za tip helikopterjev izpolnjuje naslednje zahteve za izkušnje in pogoje za izdajo ustreznega ratinga:

- (a) *Helikopterji z več piloti.* Kandidat za tečaj za prvi rating za tip za helikopter z več piloti:
 - (1) opravi najmanj 70 ur kot PIC na helikopterjih;
 - (2) razen če je tečaj za rating za tip združen s tečajem MCC:
 - (i) ima potrdilo o zadovoljivo opravljenem tečaju MCC na helikopterjih, ali
 - (ii) opravi najmanj 500 ur kot pilot na letalih z več piloti, ali
 - (iii) opravi najmanj 500 ur kot pilot med operacijami z več piloti na večmotornih helikopterjih;
 - (3) uspešno opravi preizkuse teoretičnega znanja za licenco ATPL(H).
- (b) Kandidatu za tečaj za prvi rating za tip helikopterjev z več piloti, ki je opravil integrirani tečaj za ATP(H)/IR, ATP(H), CPL(H)/IR ali CPL(H) in ne izpolnjuje zahteve iz (a)(1), se izda rating za tip s privilegiji, omejenimi samo na opravljanje nalog kopilota. Za preklic omejitve pilot:
 - (1) opravi 70 ur kot PIC ali vodja zrakoplova pod nadzorom na helikopterjih;
 - (2) uspešno opravi preizkus praktične usposobljenosti kot PIC na ustreznem tipu helikopterja z več piloti.
- (c) *Večmotorni helikopterji z enim pilotom.* Kandidat za izdajo prvega ratinga za tip večmotornih helikopterjev z enim pilotom:
 - (1) pred začetkom usposabljanja za letenje:
 - (i) uspešno opravi preizkuse teoretičnega znanja za licenco ATPL(H) ali

- (ii) ima potrdilo o opravljenem uvodnem tečaju pri organizaciji ATO. Tečaj obsega naslednje predmete teoretičnega tečaja za ATPL(H):
 - splošno znanje o zrakoplovih: konstrukcija/sistemi/pogonska naprava ter inštrumenti/elektronske naprave,
 - zmogljivost med letom in načrtovanje leta: masa in ravnotežje, zmogljivost;
- (2) kandidati, ki niso opravili integriranega tečaja usposabljanja za ATP(H)/IR, ATP(H) ali CPL(H)/IR, so opravili najmanj 70 ur kot PIC na helikopterjih.

FCL.735.H Tečaj usposabljanja za delo v veččlanski posadki – helikopterji

- (a) Tečaj usposabljanja MCC obsega najmanj:
 - (1) za MCC/IR:
 - (i) 25 ur teoretičnega pouka in vaj ter
 - (ii) 20 ur praktičnega usposabljanja MCC ali 15 ur pri pilotih pripravnikih na integriranem tečaju za ATP(H)/IR. Če je usposabljanje MCC združeno z usposabljanjem za prvi rating za tip helikopterjev z več piloti, se lahko praktično usposabljanje MCC skrajša na najmanj deset ur, če se za MCC in rating za tip uporabi ista naprava FSTD;
 - (2) za MCC/VFR:
 - (i) 25 ur teoretičnega pouka in vaj ter
 - (ii) 15 ur praktičnega usposabljanja MCC ali 10 ur pri pilotih pripravnikih na integriranem tečaju za ATP(H)/IR. Če je usposabljanje MCC združeno z usposabljanjem za prvi rating za tip helikopterjev z več piloti, se praktično usposabljanje MCC lahko skrajša na najmanj sedem ur, če se za MCC in rating za tip uporabi ista naprava FSTD.
- (b) Tečaj usposabljanja MCC se opravi v šestih mesecih pri organizaciji ATO. Lahko se uporabi naprava FNPT II ali III, ki izpolnjuje pogoje za MCC, FTD 2/3 ali simulator.
- (c) Razen če ni tečaj MCC združen s tečajem za rating za tip z več piloti, kandidat po opravljenem tečaju usposabljanja MCC prejme potrdilo o opravljenem tečaju.
- (d) Kandidat, ki je opravil usposabljanje MCC za drugo kategorijo zrakoplovov, se izvzame iz zahteve iz (a)(1)(i) ali (a)(2)(i), kot je ustrezno.
- (e) Kandidat za usposabljanje MCC/IR, ki je opravil usposabljanje MCC/VFR, se izvzame iz zahteve iz (a)(1)(i) in opravi pet ur praktičnega usposabljanja MCC/IR.

FCL.740.H Podaljšanje veljavnosti ratingov za tip – helikopterji

- (a) *Podaljšanje veljavnosti.* Za podaljšanje veljavnosti ratingov za tip helikopterjev kandidat:
 - (1) uspešno opravi preverjanje strokovnosti v skladu z Dodatkom 9 k temu delu na ustreznem tipu helikopterju ali napravi FSTD, ki predstavlja navedeni tip, v treh mesecih neposredno pred datumom poteka veljavnosti ratinga in
 - (2) opravi najmanj dve uri kot pilot helikopterja ustreznega tipa med veljavnostjo ratinga. Čas preverjanja strokovnosti se lahko upošteva pri teh dveh urah.

- (3) Če imajo kandidati več ratingov za tip enomotornih batnih helikopterjev, se jim lahko podaljšajo vsi ustrezni ratingi za tip z opravljenim preverjanjem strokovnosti za samo enega od teh ustreznih tipov, če so v času veljavnosti opravili najmanj dve uri letenja kot PIC na drugih tipih.
- Preverjanje strokovnosti se vsakič izvaja na drugem tipu.
- (4) Če imajo kandidati več ratingov za tip enomotornih turbinskih helikopterjev z največjo certificirano vzletno maso 3 175 kg, lahko dobijo podaljšanje vseh ustreznih ratingov za tip z opravljenim preverjanjem strokovnosti samo v enem ustreznem tipu, če so opravili:
- (i) 300 ur kot PIC na helikopterjih;
 - (ii) 15 ur na vsakem tipu, za katerega imajo rating, in
 - (iii) najmanj dve uri letenja kot PIC na vsakem od preostalih tipov med obdobjem veljavnosti.
- Preverjanje strokovnosti se vsakič izvaja na drugem tipu.
- (5) Pilotu, ki uspešno opravi preizkus praktične usposobljenosti za izdajo dodatnega ratinga za tip, se podaljšajo ustrezni ratingi za tip v splošnih skupinah v skladu s (3) in (4).
- (6) Podaljšanje ratinga IR(H), če ga pilot ima, se lahko združi s preverjanjem strokovnosti za rating za tip.
- (b) Kandidat, ki ne opravi uspešno vseh sekcij preverjanja strokovnosti pred datumom poteka veljavnosti ratinga za tip, ne izvaja privilegijev navedenega ratinga, dokler uspešno ne opravi preverjanja strokovnosti. V primeru iz (a)(3) in (4) kandidat ne izvaja svojih privilegijev na nobenem tipu.

ODDELEK 4

Posebne zahteve za kategorijo zrakoplovov z navpičnim vzletanjem/pristajanjem

FCL.720.PL Zahtevane izkušnje in pogoji za izdajo ratingov za tip – zrakoplovi z navpičnim vzletanjem/pristajanjem

Razen če ni drugače določeno v podatkih o operativni ustreznosti, določenih v skladu z delom 21, kandidati za prvo izdajo ratinga za tip zrakoplovov z navpičnim vzletanjem/pristajanjem izpolnjujejo naslednje zahteve za izkušnje in pogoje:

- (a) za pilote letal:
- (1) ima licenco CPL/IR(A) s teoretičnim znanjem za licenco ATPL ali licenco ATPL(A);
 - (2) imajo potrdilo o opravljenem tečaju MCC;
 - (3) imajo opravljenih več kot 100 ur kot piloti na letalih z več piloti;
 - (4) imajo opravljenih 40 ur za učenje letenja na helikopterjih;
- (b) za pilote helikopterjev:
- (1) imajo licenco CPL/IR(H) s teoretičnim znanjem za licenco ATPL ali licenco ATPL/IR(H);
 - (2) imajo potrdilo o opravljenem tečaju MCC;

- (3) imajo opravljenih več kot 100 ur kot piloti na helikopterjih z več piloti;
- (4) imajo opravljenih 40 ur za učenje letenja na letalih;
- (c) za pilote, usposobljene za upravljanje letal in helikopterjev:
 - (1) imajo najmanj licenco CPL(H);
 - (2) imajo rating IR in teoretično znanje za licenco ATPL ali licenco ATPL za letala ali helikopterje;
 - (3) imajo potrdilo o opravljenem tečaju MCC na helikopterjih ali letalih;
 - (4) imajo opravljenih najmanj 100 ur kot piloti na helikopterjih ali letalih z več piloti;
 - (5) imajo opravljenih 40 ur učenja za letenje na letalih ali helikopterjih, kot je ustrezno, če pilot nima izkušenj kot ATPL ali na zrakoplovu z več piloti.

FCL.725.PL Usposabljanje za letenje za izdajo ratingov za tip – zrakoplovi z navpičnim vzletanjem/pristajanjem

Tisti del tečaja usposabljanja za rating za tip zrakoplovov z navpičnim vzletanjem/pristajanjem, ki je namenjen usposabljanju za letenje, se opravi na zrakoplovu in napravi FSTD, ki predstavlja zadevni zrakoplov in izpolnjuje pogoje za ta namen.

FCL.740.PL Podaljšanje veljavnosti ratingov za tip – zrakoplovi z navpičnim vzletanjem/pristajanjem

- (a) *Podaljšanje veljavnosti.* Za podaljšanje veljavnosti ratingov za tip zrakoplovov z navpičnim vzletanjem/pristajanjem kandidat:
 - (1) uspešno opravi preverjanje strokovnosti v skladu z Dodatkom 9 k temu delu na ustreznem tipu zrakoplovov z navpičnim vzletanjem/pristajanjem v treh mesecih neposredno pred datumom poteka veljavnosti ratinga;
 - (2) med veljavnostjo ratinga opravi najmanj:
 - (i) deset rutnih sektorjev kot pilot ustreznega tipa zrakoplova z navpičnim vzletanjem/pristajanjem ali
 - (ii) en rutni sektor kot pilot ustreznega tipa zrakoplova z navpičnim vzletanjem/pristajanjem ali na simulatorju skupaj z izpraševalcem. Ta rutni sektor se lahko opravi med preverjanjem strokovnosti.
 - (3) Pilot, ki dela za operatorja v komercialnem zračnem prevozu, odobrenem v skladu z veljavnimi zahtevami za letalske operacije, ki je uspešno opravil preverjanje strokovnosti pri operatorju, skupaj s preverjanjem strokovnosti za podaljšanje veljavnosti ratinga za tip, se oprosti izpolnjevanja zahteve iz (2).
- (b) Kandidat, ki ne opravi uspešno vseh sekcij preverjanja strokovnosti pred datumom poteka ratinga za tip, ne izvaja privilegijev navedenega ratinga, dokler uspešno ne opravi preverjanja strokovnosti.

ODDELEK 5

Posebne zahteve za kategorijo zračnih ladij

FCL.720.As Pogoji za izdajo ratingov za tip – zračne ladje

Razen če ni drugače določeno v podatkih o operativni ustreznosti, določenih v skladu z delom 21, kandidat za prvo izdajo ratinga za tip zračnih ladij izpolnjuje naslednje zahteve za izkušnje in pogoje:

- (a) za zračne ladje z več piloti:
 - (1) ima opravljenih najmanj 70 ur letenja kot PIC na zračnih ladjah;
 - (2) ima potrdilo o zadovoljivo opravljenem usposabljanju MCC na zračnih ladjah.
 - (3) Kandidatu, ki ne izpolnjuje zahteve iz (2), se izda rating za tip s privilegiji, omejenimi samo na izvajanje nalog kopilota. Za preklic omejitve pilot opravi 100 ur letenja kot PIC ali vodja zrakoplova pod nadzorom na zračnih ladjah.

FCL.735.As Tečaj usposabljanja za delo v veččlanski posadki – zračne ladje

- (a) Tečaj usposabljanja MCC obsega najmanj:
 - (1) 12 ur teoretičnega pouka in vaj ter
 - (2) pet ur praktičnega usposabljanja MCC;
 - (3) lahko se uporabi naprava FNPT II ali III, ki izpolnjuje pogoje za MCC, FTD 2/3 ali simulator.
- (b) Tečaj usposabljanja MCC se opravi v šestih mesecih pri organizaciji ATO.
- (c) Razen če ni tečaj MCC združen s tečajem za rating za tip z več piloti, kandidat po opravljenem tečaju usposabljanja MCC prejme potrdilo o opravljenem tečaju.
- (d) Kandidat, ki je opravil usposabljanje MCC za katero koli drugo kategorijo zrakoplovov, se izvzame iz zahtev iz (a).

FCL.740.As Podaljšanje veljavnosti ratingov za tip – zračne ladje

- (a) *Podaljšanje veljavnosti.* Za podaljšanje veljavnosti ratingov za tip za zračne ladje kandidat:
 - (1) uspešno opravi preverjanje strokovnosti v skladu z Dodatkom 9 k temu delu na ustreznem tipu zračnih ladij v treh mesecih neposredno pred datumom poteka veljavnosti ratinga in
 - (2) opravi najmanj dve uri kot pilot ustreznega tipa zračne ladje med veljavnostjo ratinga. Čas preverjanja strokovnosti se lahko upošteva pri teh dveh urah;
 - (3) podaljšanje veljavnosti ratinga IR(As), če ga kandidat ima, se lahko združi s preverjanjem strokovnosti za podaljšanje ratinga za razred ali tip.
- (b) Kandidat, ki ne opravi uspešno vseh sekcij preverjanja strokovnosti pred datumom poteka veljavnosti ratinga za tip, ne izvaja privilegijev navedenega ratinga, dokler uspešno ne opravi preverjanja strokovnosti.

PODDEL I
DODATNI RATINGI

FCL.800 Rating za akrobatsko letenje

- (a) Imetniki pilotske licence za letala, letala TMG ali jadralna letala lahko izvajajo akrobatsko letenje, če imajo ustrezen rating.
- (b) Kandidati za rating za akrobatsko letenje opravijo:
 - (1) najmanj 40 ur letenja, pri jadralnih letalih pa 120 vzletov kot PIC v ustrezni kategoriji zrakoplovov po izdaji licence;
 - (2) tečaj usposabljanja pri organizaciji ATO, ki vključuje:
 - (i) teoretični pouk, ki ustreza ratingu;
 - (ii) najmanj pet ur ali 20 letov za usposabljanje za akrobatsko letenje v ustrezni kategoriji zrakoplovov.
- (c) Privilegiji ratinga za akrobatsko letenje so omejeni na kategorijo zrakoplovov, v kateri je potekalo usposabljanje za letenje. Privilegiji se lahko razširijo na drugo kategorijo zrakoplovov, če ima pilot licenco za zadevno kategorijo zrakoplovov in uspešno opravi najmanj tri leta z inštruktorjem, ki obsegajo celoten učni načrt usposabljanja za akrobatsko letenje v zadevni kategoriji zrakoplovov.

FCL.805 Ratinga za vleko jadralnih letal in vleko oglasnih trakov

- (a) Imetniki pilotske licence s privilegiji za upravljanje letal ali letal TMG lahko vlečejo jadralna letala ali oglasne trakove, če imajo ustrezeni rating za vleko jadralnih letal ali oglasnih trakov.
- (b) Kandidati za rating za vleko jadralnih letal opravijo:
 - (1) najmanj 30 ur letenja kot PIC ter 60 vzletov in pristankov na letalih, če se predvideva izvajanje dejavnosti na letalih, ali na letalih TMG, če se predvideva izvajanje dejavnosti na letalih TMG, po izdaji licence;
 - (2) tečaj usposabljanja pri organizaciji ATO, ki vključuje:
 - (i) teoretični pouk o vleki in postopkih v zvezi z njo;
 - (ii) najmanj deset letov za usposabljanje za vleko jadralnega letala, vključno z najmanj petimi leti z inštruktorjem, in
 - (iii) razen imetniki licence LAPL(S) ali SPL pet seznanitvenih letov z jadralnim letalom, ki ga dvigne zrakoplov.
- (c) Kandidati za rating za vleko oglasnih trakov opravijo:
 - (1) najmanj deset ur letenja ter 200 vzletov in pristankov kot PIC na letalih ali letalih TMG po izdaji licence. Od tega najmanj 30 ur opravijo na letalih, če se bo dejavnost izvajala na letalih, ali letalih TMG, če se bo dejavnost izvajala na letalih TMG;
 - (2) tečaj usposabljanja pri organizaciji ATO, ki vključuje:
 - (i) teoretični pouk o vleki in postopkih v zvezi z njo;
 - (ii) najmanj deset letov za usposabljanje za vleko oglasnega traku, vključno z najmanj petimi leti z inštruktorjem.

- (d) Privilegiji ratingov za vleko jadralnega letala in oglasnih trakov so omejeni na letala ali letala TMG, odvisno od tega, na katerem zrakoplovu je potekalo usposabljanje za letenje. Privilegiji se lahko razširijo, če ima pilot licenco za letala ali letala TMG in uspešno opravi najmanj tri lete z inštruktorjem, ki obsegajo celoten učni načrt usposabljanja za vleko na enem od zrakoplovov, kot je ustrezno.
- (e) Za izvajanje privilegijev za vleko jadralnega letala ali oglasnega traku imetnik ratinga v zadnjih 24 mesecih opravi najmanj pet vleke.
- (f) Če pilot ne izpolnjuje zahteve iz (e), pred ponovnim izvajanjem svojih privilegijev opravi manjkajoče vleke z inštruktorjem ali pod njegovim nadzorom.

FCL.810 Rating za nočno letenje

- (a) Letala, letala TMG, zračne ladje.
 - (1) Če se bodo privilegiji licenc LAPL ali PPL za letala, letala TMG ali zračne ladje izvajali v pogojih uporabe pravil VFR ponoči, kandidati opravijo tečaj usposabljanja pri organizaciji ATO. Tečaj obsega:
 - (i) teoretični pouk;
 - (ii) najmanj pet ur letenja v ustrezni kategoriji zrakoplovov ponoči, z vključno najmanj tremi urami letenja z inštruktorjem, ki vključuje najmanj eno uro navigacijskih preletov z najmanj enim preletom z inštruktorjem, dolgim najmanj 50 km, ter petimi samostojnimi vzletmi in petimi samostojnimi pristanki s popolno ustavitvijo.
 - (2) Imetniki licence LAPL pred usposabljanjem za letenje ponoči opravijo usposabljanje za osnovno instrumentalno letenje, ki se zahteva za izdajo licence PPL.
 - (3) Če imajo kandidati rating za razred letal z enim batnim motorjem (za kopno) in letal TMG, lahko izpolnijo zahteve iz (1) v enem od teh dveh razredov ali v obeh.
- (b) *Helikopterji*. Če se bodo privilegiji licence PPL za helikopterje izvajali v pogojih uporabe pravil VFR ponoči, kandidat:
 - (1) opravi najmanj 100 ur letenja kot pilot na helikopterjih po izdaji licence, vključno z najmanj 60 urami kot PIC na helikopterjih in 20 urami preletov;
 - (2) opravi tečaj usposabljanja pri organizaciji ATO. Tečaj se opravi v šestih mesecih in obsega:
 - (i) pet ur teoretičnega pouka;
 - (ii) deset ur letenja z inštruktorjem na helikopterjih in
 - (iii) pet ur letenja ponoči, vključno z najmanj tremi urami letenja z inštruktorjem, ki vključujejo najmanj eno uro navigacijskih preletov in pet samostojnih nočnih šolskih krogov. Vsak krog vključuje vzlet in pristane.
 - (3) Kandidatu, ki ima ali je imel rating IR za letalo ali letalo TMG, se pri zahtevi iz predhodne točke (2)(ii) upošteva pet ur.

- (c) *Baloni.* Če se bodo privilegiji licence LAPL za balone ali licence BPL izvajali v pogojih uporabe pravil VFR ponoči, kandidati opravijo najmanj dva leta z inštruktorjem ponoči, od katerih vsak traja najmanj eno uro.

FCL.815 Rating za letenje v gorah

- (a) Privilegiji. Privilegiji imetnika ratinga za letenje v gorah so, da lahko opravlja lete z letali ali letali TMG do in od označenih površin, za katere ustrezni organi, ki jih imenujejo države članice, zahtevajo tak rating.

Prvi rating za letenje v gorah se lahko pridobi na:

- (1) kolesih, za odobritev privilegija za letenje do in od takih površin, ko niso pokrite s snegom, ali
 - (2) smučeh, za odobritev privilegija za letenje do in od takih površin, ko so pokrite s snegom.
 - (3) Privilegiji prvega ratinga se lahko razširijo na privilegije za kolesa ali smuči, če pilot opravi dodatni tečaj seznanitvenega usposabljanja, ki vključuje teoretični pouk in usposabljanje za letenje z inštruktorjem za letenje v gorah.
- (b) *Tečaj* usposabljanja. Kandidati za rating za letenje v gorah v 24 mesecih opravijo tečaj teoretičnega pouka in usposabljanja za letenje pri organizaciji ATO. Vsebina tečaja ustreza privilegijem, za katere se zaprosi.
- (c) *Preizkus praktične usposobljenosti.* Po opravljenem usposabljanju kandidat uspešno opravi preizkus praktične usposobljenosti z izpraševalcem (Flight examiner – FE), usposobljenim za ta namen. Preizkus praktične usposobljenosti vključuje:
- (1) ustni preizkus teoretičnega znanja;
 - (2) šest pristankov na najmanj dveh različnih označenih površinah v skladu z ratingom za letenje v gorah, ki ne smejo biti površine odhoda.
- (d) *Veljavnost.* Rating za letenje v gorah velja 24 mesecev.
- (e) *Podaljšanje veljavnosti.* Za podaljšanje veljavnosti ratinga za letenje v gorah kandidat:
- (1) opravi najmanj šest pristankov v gorah v zadnjih 24 mesecih ali
 - (2) uspešno opravi preverjanje strokovnosti. Preverjanje strokovnosti je v skladu z zahtevami iz (c).
- (f) *Obnova.* Kandidat, ki mu je rating potekel, izpolni zahteve iz (e)(2).

FCL.820 Rating za preizkusno letenje

- (a) Imetniki pilotske licence za letala ali helikopterje lahko delujejo kot PIC na preizkusnih letih kategorije 1 ali 2 v skladu z delom 21 samo, če imajo rating za preizkusno letenje.
- (b) Obveznost imeti rating za preizkusno letenje iz (a) se uporablja samo za preizkusne lete na:
- (1) helikopterjih, ki so ali se bodo certificirali v skladu s standardi CS–27 ali CS–29 ali enakovrednimi plovnostnimi predpisi, ali
 - (2) letalih, ki so ali se bodo certificirala v skladu s:

- (i) standardi CS–25 ali enakovrednimi plovnostnimi predpisi ali
 - (ii) standardi CS–23 ali enakovrednimi plovnostnimi predpisi, razen za letala z največjo vzletno maso manj kot 2 000 kg.
- (c) Privilegiji imetnika ratinga za preizkusno letenje so, da v okviru ustrezne kategorije zrakoplovov:
 - (1) pri ratingu za preizkusne lete kategorije 1 izvajajo preizkusne lete vseh kategorij v skladu z delom 21 kot PIC ali kopilot;
 - (2) pri ratingu za preizkusne lete kategorije 2:
 - (i) izvajajo preizkusne lete kategorije 1 v skladu z delom 21:
 - kot kopilot ali
 - kot PIC na letalih iz (b)(2)(ii), razen na letalih iz kategorije regionalnih letal (commuter) ali z izračunano največjo dovoljeno hitrostjo, ki se uporablja v strmem letu proti cilju na tleh, več kot 0,6 macha ali najvišjo bazo oblakov nad 25 000 čevljev;
 - (ii) izvajajo preizkusne lete vseh drugih kategorij v skladu z delom 21 kot PIC ali kopilot;
 - (3) poleg tega za ratinge za preizkusno letenje kategorij 1 in 2 izvajajo lete, ki so posebej povezani z dejavnostjo projektivnih in proizvodnih organizacij v okviru področja njihovih privilegijev, če niso izpolnjene zahteve iz poddela H.
- (d) Kandidati za prvo izdajo ratinga za preizkusno letenje:
 - (1) imajo najmanj licenco CPL in rating IR za ustrezno kategorijo zrakoplovov;
 - (2) imajo opravljenih najmanj 1 000 ur letenja v ustrezni kategoriji zrakoplovov, od tega najmanj 400 ur kot PIC;
 - (3) imajo opravljen tečaj usposabljanja pri organizaciji ATO, ki ustreza predvidenemu zrakoplovu in kategoriji letov. Usposabljanje obsega najmanj naslednje predmete:
 - zmogljivost,
 - stabilnost in nadzorovanje/značilnosti upravljanja,
 - sistemi,
 - vodenje preizkusa,
 - obvladovanje tveganj/upravljanje varnosti.
- (e) Imetniki privilegijev ratinga za preizkusno letenje lahko privilegije razširijo na drugo kategorijo preizkusnih letov in drugo kategorijo zrakoplovov, ko opravijo dodatni tečaj usposabljanja pri organizaciji ATO.

PODDEL J
Inštruktorji
ODDELEK 1
Splošne zahteve

FCL.900 Inštruktorska pooblastila

- (a) Splošno. Posameznik lahko izvaja:
- (1) usposabljanje za letenje na zrakoplovih samo, če ima:
 - (i) pilotsko licenco, izdano ali potrjeno v skladu s to uredbo;
 - (ii) inštruktorsko pooblastilo, ki ustreza izvajanemu usposabljanju in je izdano v skladu s tem poddelom;
 - (2) usposabljanje za letenje na simulatorju ali usposabljanje MCC, če ima inštruktorsko pooblastilo, ki ustreza izvajanemu poučevanju in je izdano v skladu s tem poddelom.
- (b) *Posebni pogoji*
- (1) Če pri uvajanju novega zrakoplova v državah članicah ali v floti operatorja ni mogoče izpolniti zahtev iz tega poddela, lahko pristojni organ izda posebno pooblastilo, ki zagotovi privilegije za usposabljanje za letenje. Tako pooblastilo je omejeno na usposabljanje za letenje, potrebno za uvedbo novega tipa zrakoplova, in v nobenem primeru ne velja več kot eno leto.
 - (2) Imetniki pooblastila, izdanega v skladu z (b)(1), ki želijo zaprositi za izdajo inštruktorskega pooblastila, izpolnjujejo pogoje in zahteve za podaljšanje veljavnosti, določene za navedeno kategorijo inštruktorja.
- (c) Poučevanje zunaj ozemlja držav članic
- (1) Ne glede na odstavek (a) za usposabljanje za letenje, ki ga zagotovi ATO s sedežem zunaj ozemlja držav članic, pristojni organ lahko izda inštruktorsko pooblastilo kandidatu s pilotsko licenco, ki jo je izdala tretja država v skladu s Prilogo 1 ICAO, če ima kandidat:
 - (i) najmanj licenco CPL za ustrezno kategorijo zrakoplovov;
 - (ii) izpolnjuje zahteve iz tega poddela za izdajo ustreznega inštruktorskega pooblastila;
 - (iii) pristojnemu organu dokaže ustrezno raven poznavanja evropskih predpisov za letalsko varnost, ki mu omogoča izvajanje inštruktorskih privilegijev v skladu s tem delom.
 - (2) Pooblastilo je omejeno na usposabljanje za letenje:
 - (i) v organizacijah ATO s sedežem zunaj ozemlja držav članic;
 - (ii) pilotov pripravnikov z zadostnim znanjem jezika, v katerem poteka usposabljanje za letenje.

FCL.915 Splošni pogoji in zahteve za inštruktorje

- (a) Splošno. Kandidat za inštruktorsko pooblastilo je star najmanj 18 let.

- (b) *Dodatne zahteve za inštruktorje, ki poučujejo letenje na zrakoplovih.* Kandidat za inštruktorsko pooblastilo s privilegiji za izvajanje usposabljanja za letenje na zrakoplovih ali njegov imetnik:
- (1) ima najmanj licenco, in če je ustrezno, rating, za katerega naj bi se izvajalo usposabljanje za letenje;
 - (2) razen pri inštruktorju za preizkusno letenje:
 - (i) je opravil najmanj 15 ur letenja kot pilot zrakoplova tistega razreda ali tipa, kot je zrakoplov, na katerem bo potekalo usposabljanje za letenje, od tega največ sedem ur na napravi FSTD, ki predstavlja navedeni razred ali tip zrakoplova, če je ustrezno, ali
 - (ii) uspešno opravil oceno usposobljenosti za ustrezno kategorijo inštruktorja na zrakoplovu navedenega razreda ali tipa;
 - (3) ima pravico, da med takim usposabljanjem za letenje deluje kot PIC na zrakoplovu.
- (c) Upoštevanje znanja in izkušenj pri pridobivanju nadaljnjih ratingov in podaljšanju veljavnosti
- (1) Kandidatom za dodatna inštruktorska pooblastila se lahko upoštevajo izkušnje iz poučevanja in znanje, ki so jih dokazali že za pridobljeno inštruktorsko pooblastilo.
 - (2) Čas letenja, ki ga kandidat opravi kot izpraševalec med preizkusi praktične usposobljenosti ali preverjanji strokovnosti, se mu v celoti upošteva pri zahtevah za podaljšanje veljavnosti vseh pridobljenih inštruktorskih pooblastil.

FCL.920 Usposobljenost in ocenjevanje inštruktorjev

Vsi inštruktorji se usposobijo za izvajanje naslednjih veščin:

- priprava virov,
- ustvarjanje ugodnega okolja za učenje,
- predstavitev znanja,
- povezovanje obvladovanja nevarnosti in napak (TEM) in upravljanja virov za posadko,
- obvladovanje časa pri doseganju ciljev usposabljanja,
- olajšanje učenja,
- ocenjevanje uspešnosti kandidata,
- spremljanje in pregled napredka,
- ocenjevanje usposabljanja,
- poročanje o rezultatih.

FCL.925 Dodatne zahteve za inštruktorje za licenco MPL

- (a) Inštruktorji, ki izvajajo usposabljanje za licenco MPL:
- (1) so uspešno opravili tečaj usposabljanja za inštruktorja za licenco MPL pri organizaciji ATO in

- (2) dodatno za osnovno, vmesno in nadaljevalno stopnjo integriranega tečaja usposabljanja za licenco MPL:
 - (i) imajo izkušnje iz operacij z več piloti in
 - (ii) imajo opravljeno začetno usposabljanje za skupno delo v pilotski kabini pri operatorju v komercialnem zračnem prevozu, odobrenem v skladu z veljavnimi zahtevami za letalske operacije.
- (b) Tečaj usposabljanja inštruktorjev MPL
 - (1) Tečaj usposabljanja za inštruktorja MPL obsega najmanj 14 ur usposabljanja.
 - (2) Po opravljenem tečaju usposabljanja se ocenijo kandidatove inštruktorske sposobnosti in njegovo poznavanje pristopa do usposabljanja, ki temelji na pridobivanju veščin.
Ocena obsega praktični prikaz usposabljanja za letenje v ustrezni fazi tečaja usposabljanja MPL. To oceno opravi izpraševalec, usposobljen v skladu s poddelom K.
 - (3) Po uspešno opravljenem tečaju usposabljanja MPL izda organizacija ATO kandidatu potrdilo o usposobljenosti za inštruktorja MPL.
- (c) Inštruktor za ohranitev privilegijev v zadnjih dvanajstih mesecih izvede v okviru tečaja usposabljanja MPL:
 - (1) eno usposabljanje na simulatorju, ki traja najmanj tri ure, ali
 - (2) eno vajo na letalu, ki traja najmanj eno uro ter vključuje najmanj dva vzleta in pristanka.
- (d) Če inštruktor ne izpolnjuje zahtev iz (c), pred izvajanjem privilegijev za izvajanje usposabljanja za letenje za licenco MPL:
 - (1) opravi osvežitveno usposabljanje pri organizaciji ATO, da doseže raven usposobljenosti, ki se zahteva za pozitivno oceno inštruktorskih sposobnosti, in
 - (2) uspešno opravi oceno inštruktorskih sposobnosti iz (b)(2).

FCL.930 Tečaj usposabljanja

Kandidati za inštruktorsko pooblastilo imajo opravljen tečaj teoretičnega usposabljanja in usposabljanja za letenje pri organizaciji ATO. Poleg posebnih sestavin, v tem delu predpisanih za posamezne kategorije inštruktorjev, tečaj vsebuje tudi sestavine, zahtevane v FCL.920.

FCL.935 Ocena usposobljenosti

- (a) Razen za inštruktorja za delo v veččlanski posadki (multi-crew co-operation instructor – MCCI), inštruktorja za usposabljanje na simulatorju (synthetic training instructor – STI), inštruktorja za rating za letenje v gorah (mountain rating instructor – MI) in inštruktorja za preizkusne lete (flight test instructor – FTI) kandidat za inštruktorsko pooblastilo uspešno opravi oceno usposobljenosti v ustrezni kategoriji zrakoplovov, da izpraševalcu, usposobljenemu v skladu s poddelom K, dokaže, da je sposoben pilota pripravnika usposobiti do ravni, ki se zahteva za izdajo ustrezne licence, ratinga ali pooblastila.
- (b) Ta ocena vključuje:

- (1) prikaz sposobnosti iz FCL.920 med usposabljanjem pred letom in po njem ter teoretičnim poukom;
 - (2) ustne teoretične preizkuse na tleh, dajanje navodil pred letom in po njem ter prikaze med letom med preizkusi praktične usposobljenosti na zrakoplovu ustreznega razreda ali tipa ali na napravi FSTD;
 - (3) ustrezne naloge za oceno inštruktorjeve usposobljenosti.
- (c) Ocena poteka na zrakoplovu istega razreda ali tipa ali napravi FSTD, kot je zrakoplov, ki se uporabi za usposabljanje za letenje.
- (d) Če se ocena usposobljenosti zahteva za podaljšanje inštruktorskega pooblastila, kandidat, ki ne opravi uspešno te ocene pred potekom inštruktorskega pooblastila, ne izvaja privilegijev iz navedenega pooblastila, dokler uspešno ne opravi te ocene.

FCL.940 Veljavnost inštruktorskih pooblastil

Razen za inštruktorja MI in ne glede na FCL.900(b)(1) inštruktorska pooblastila veljajo tri leta.

ODDELEK 2

Posebne zahteve za inštruktorja letenja na lahkih zrakoplovih – LAFI

FCL.905.LAFI LAFI – Privilegiji in pogoji

Privilegiji inštruktorja LAFI so, da izvaja usposabljanje za letenje za izdajo, podaljšanje veljavnosti ali obnovo:

- (a) osnovne licence LAPL pri letalih;
- (b) licence LAPL v ustrezni kategoriji zrakoplovov;
- (c) razširitev na razred ali tip, ki se vpišejo v licenco LAPL, v ustrezni kategoriji zrakoplovov;
- (d) ratingov za nočno in akrobatsko letenje ter vleko v ustrezni kategoriji zrakoplovov, če ima inštruktor ustrezen rating in je dokazal sposobnost poučevanja za navedeni rating inštruktorju, usposobljenemu v skladu z (e);
- (e) pooblastila LAFI, če je inštruktor:
 - (1) dokazal izpraševalcu inštruktorjev usposobljenost za izvajanje usposabljanja za pooblastilo LAFI med ocenitvijo usposobljenosti, ki se opravi v skladu s FCL.935 v ustrezni kategoriji zrakoplovov, in
 - (2) pri pooblastilu LAFI za jadralna letala opravil najmanj 50 ur ali 150 vzletov za usposabljanja za letenje na jadralnih letalih;
 - (3) pri pooblastilu LAFI za balone opravil najmanj 50 ur ali 50 vzletov za usposabljanje za letenje na balonih;
 - (4) za vse druge kategorije zrakoplovov opravil najmanj 150 ur usposabljanja za letenje v ustrezni kategoriji zrakoplovov.

FCL.910.LAFI LAFI – Omejeni privilegiji

- (a) Privilegiji inštruktorja LAFI so omejeni in imetniku ne omogočajo, da bi deloval kot inštruktor za prve samostojne lete in prve samostojne navigacijske lete, omogočajo samo izvajanje usposabljanja za letenje za izdajo licence LAPL pod nadzorom

inštruktorja LAFI ali FI za isto kategorijo zrakoplovov, ki ga v ta namen imenuje organizacija ATO.

- (b) Omejitve pooblastila LAFI iz (a) se prekličejo, ko inštruktor LAFI opravi:
- (1) če je inštruktor LAFI za letala, najmanj 50 ur poučevanja letenja na enomotornem batnem letalu ali letalu TMG in nadzoruje najmanj 25 samostojnih letov pilotov pripravnikov;
 - (2) če je inštruktor LAFI za helikopterje, najmanj 50 ur poučevanja letenja na helikopterjih in nadzoruje najmanj 25 samostojnih letov pilotov pripravnikov;
 - (3) če je inštruktor LAFI za jadralna letala, najmanj 15 ur ali 50 vzletov za usposabljanje za letenje, ki vključujejo celoten učni načrt usposabljanja za letenje za izdajo licence LAPL za jadralna letala;
 - (4) če je inštruktor LAFI za balone, najmanj 15 ur ali 50 vzletov za usposabljanje za letenje, ki vključujejo celoten učni načrt usposabljanja za letenje za izdajo licence LAPL za balone.

FCL.915.LAFI LAFI – Pogoji

Kandidat za pooblastilo LAFI:

- (a) za pooblastilo LAFI za letala:
- (1) opravi najmanj 20 ur preletov na enomotornem batnem letalu ali letalu TMG kot PIC;
 - (2) opravi najmanj 200 ur letenja, vključno s 150 urami kot PIC na letalih ali letalih TMG;
 - (3) opravi najmanj 30 ur letenja kot PIC na enomotornem batnem letalu, če želi kandidat poučevati letenje na enomotornih batnih letalih;
 - (4) opravi najmanj 30 ur letenja kot PIC na letalu TMG, če želi kandidat poučevati letenje na letalu TMG.
- (b) za pooblastilo LAFI za helikopterje:
- (1) prejme najmanj deset ur poučevanja instrumentalnega letenja na enomotornem batnem helikopterju, od tega je lahko največ pet ur instrumentalnega letenja na tleh na napravi FSTD;
 - (2) opravi najmanj 20 ur preletov na helikopterjih kot PIC;
 - (3) opravi najmanj 250 ur letenja na helikopterjih, od tega 200 ur kot PIC;
 - (4) opravi najmanj 15 ur letenja na tipu helikopterja, predvidenem za usposabljanje za letenje;
- (c) za pooblastilo LAFI za jadralna letala opravi najmanj 100 ur letenja kot PIC in 200 vzletov kot PIC na jadralnih letalih in jadralnih letalih s pogonom, razen letal TMG. Poleg tega kandidat, ki želi poučevati letenje na letalih TMG, opravi najmanj 30 ur letenja kot PIC na letalu TMG in opravi dodatno oceno usposobljenosti v skladu s FCL.935 na letalu TMG z inštruktorjem LAFI, usposobljenim v skladu s FCL.905.LAFI(e);
- (d) za pooblastilo LAFI za balone opravi najmanj 75 ur letenja z balonom kot PIC, od tega najmanj 15 ur v razredu, predvidenem za usposabljanje za letenje.

FCL.930.LAFI LAFI – Tečaj usposabljanja

- (a) Kandidati za pooblastilo LAFI uspešno opravijo predhodni preizkus letenja, da se ocenijo njihove sposobnosti, da se udeležijo tečaja usposabljanja.

Predhodni preizkus letenja se opravi z inštruktorjem LAFI, usposobljenim v skladu s FCL.905.LAFI(e), ali inštruktorjem IF, usposobljenim v skladu s FCL.905.FI(i), v ustrezni kategoriji zrakoplovov.

- (b) Tečaj usposabljanja za inštruktorja LAFI vključuje najmanj:

- (1) za inštruktorja LAFI za letala, letala TMG ali helikopterje:

- (i) 25 ur poučevanja in učenja;
- (ii) 50 ur teoretičnega pouka, vključno s preverjanji napredka;
- (iii) (A) za inštruktorja LAFI za letala ali letala TMG: najmanj dvanajst ur letenja z inštruktorjem, vključno z eno uro letenja z inštruktorjem izključno po instrumentih. Od teh dvanajstih ur se lahko ena opravi na napravi FSTD;
- (B) za inštruktorja LAFI za helikopterje: najmanj 25 ur letenja z inštruktorjem, od tega se jih lahko pet opravi na napravi FSTD.
- (iv) Pilotom s pooblastilom LAFI(A) ali (H) ali pooblastilom FI(A), (H) ali (As) se pri 50 urah iz (b)(1)(ii) upošteva 30 ur.
- (v) Pilotom s pooblastilom LAFI(S) ali (B) ali pooblastilom FI(S) ali (B) se pri 50 urah iz (b)(1)(ii) upošteva 18 ur.
- (vi) Pilotom s pooblastilom LAFI ali FI za jadralna letala z razširitvijo na letala TMG se pri zahtevi iz (b)(1)(iii)(A) upošteva šest ur;

- (2) za inštruktorja LAFI za jadralna letala ali balone:

- (i) 25 ur poučevanja in učenja;
- (ii) 30 ur teoretičnega usposabljanja, vključno s preverjanji napredka;
- (iii) (A) za inštruktorja LAFI za jadralna letala najmanj šest ur letenja z inštruktorjem ali najmanj 20 vzletov;
- (B) za inštruktorja LAFI za jadralna letala, ki izvajajo usposabljanje na letalih TMG, najmanj šest ur letenja z inštruktorjem na letalih TMG;
- (C) za inštruktorja LAFI za balone najmanj tri ure letenja z inštruktorjem, vključno z najmanj tremi vzletmi;
- (D) pilotom s pooblastilom LAFI ali FI za katero koli kategorijo zrakoplovov se pri zahtevi iz (b)(2)(ii) upošteva 18 ur.

- (c) Pilotom, ki imajo pooblastilo FI za isto kategorijo zrakoplovov, se v celoti prizna izpolnjevanje zahtev iz predhodnih točk (a) in (b).

FCL.940.LAFI LAFI – Podaljšanje veljavnosti in obnova

- (a) Imetnik pooblastila LAFI za njegovo podaljšanje izpolni dve od naslednjih treh zahtev:

- (1) opravi najmanj:

- (i) za pooblastilo inštruktorja LAFI za letala ali helikopterje 45 ur ali 120 vzletov za usposabljanje za letenje v ustrezni kategoriji zrakoplovov kot inštruktor LAFI, FI, TRI, CRI, IRI, MI ali izpraševalec med veljavnostjo pooblastila;
 - (ii) za pooblastilo inštruktorja LAFI za jadralna letala 30 ur ali 60 vzletov za usposabljanje za letenje na jadralnih letalih, jadralnih letalih s pogonom ali letalih TMG kot inštruktor LAFI, FI ali kot izpraševalec med veljavnostjo pooblastila;
 - (iii) za pooblastilo inštruktorja LAFI za balone šest ur usposabljanja za letenje na balonih kot inštruktor LAFI, FI ali kot izpraševalec med veljavnostjo pooblastila;
- (2) se udeleži osvežitvenega seminarja med veljavnostjo pooblastila;
 - (3) uspešno opravi oceno usposobljenosti v skladu s FCL.935 v dvanajstih mesecih pred potekom veljavnosti pooblastila LAFI.
- (b) Obnova. Če pooblastilo LAFI poteče, kandidat v dvanajstih mesecih pred obnovo:
 - (1) se udeleži osvežitvenega seminarja za inštruktorje;
 - (2) uspešno opravi oceno usposobljenosti v skladu s FCL.935.

ODDELEK 3

Posebne zahteve za inštruktorja letenja – FI

FCL.905.FI FI – Privilegiji in pogoji

Privilegiji inštruktorja FI so, da izvaja usposabljanje za letenje za izdajo, podaljšanje veljavnosti ali obnovo:

- (a) licenc PPL, SPL, BPL in LAPL v ustrezni kategoriji zrakoplovov;
- (b) ratingov za razred ali tip za enomotorne zrakoplove z enim pilotom, razen za kompleksna visoko zmogljiva letala z enim pilotom; razširitev razreda ali skupine za balone in razširitev razreda za jadralna letala;
- (c) ratingov za tip za zračne ladje z enim ali več piloti;
- (d) licence CPL v ustrezni kategoriji zrakoplovov, če je inštruktor FI opravil najmanj 500 ur letenja kot pilot zrakoplova iz navedene kategorije, vključno z najmanj 200 urami usposabljanja za letenje;
- (e) ratinga za nočno letenje, če je inštruktor FI:
 - (1) usposobljen za letenje ponoči v ustrezni kategoriji zrakoplovov;
 - (2) inštruktorju FI, usposobljenemu v skladu s točko (i) spodaj, dokazal, da je usposobljen za poučevanje ponoči, in
 - (3) če izpolnjuje zahtevo za izkušnje z letenjem ponoči iz FCL.060(b)(2).
- (f) ratinga za vleko ali akrobatsko letenje, če ima take privilegije in če je inštruktor FI dokazal, da je sposoben poučevanja za navedeni rating inštruktorju FI, usposobljenemu v skladu s točko (i) spodaj;
- (g) ratinga IR v ustrezni kategoriji zrakoplovov, če je inštruktor IR:

- (1) opravil najmanj 120 ur letenja po pravilih IFR, od tega je lahko največ 50 ur instrumentalnega letenja na tleh na simulatorju, FTD 2/3 ali FNPT II;
 - (2) kot pilot pripravnik opravil tečaj usposabljanja za inštruktorja IRI in uspešno opravil preizkus praktične usposobljenosti za pooblastilo IRI ter
 - (3) poleg tega:
 - (i) pri večmotornih letalih izpolnjuje zahteve za izdajo pooblastila CRI;
 - (ii) pri večmotornih helikopterjih izpolnjuje zahteve za izdajo pooblastila TRI.
- (h) ratinga za razred večmotornih zrakoplovov z enim pilotom ali ratinga za tip, razen za kompleksna visoko zmogljiva letala z enim pilotom, če inštruktor FI izpolnjuje:
- (1) pri letalih pogoje za tečaj usposabljanja CRI iz FCL.915.CRI(a) in zahteve iz FCL.930.CRI in FCL.935;
 - (2) pri helikopterjih zahteve iz FCL.910.TRI (c)(1) in pogoje za tečaj usposabljanja TRI(H) iz FCL.915.TRI (b)(2);
 - (i) pooblastila FI, IRI, CRI, STI, MI ali LAFI, če je inštruktor FI:
 - (1) opravil najmanj:
 - (i) če je inštruktor FI(S), najmanj 50 ur ali 150 vzletov za usposabljanje za letenje na jadralnih letalih;
 - (ii) če je inštruktor FI(B), najmanj 50 ur ali 50 vzletov za usposabljanje za letenje na balonih;
 - (iii) če je inštruktor FI(A) ali FI(H), ki poučuje za pooblastilo LAFI(A) ali (H), 150 ur za usposabljanje za letenje v ustrezni kategoriji zrakoplovov;
 - (iv) v vseh drugih primerih 500 ur za usposabljanje za letenje v ustrezni kategoriji zrakoplovov;
 - (2) uspešno opravil oceno usposobljenosti v skladu s FCL.935 v ustrezni kategoriji zrakoplovov, da je izpraševalcu praktične usposobljenosti za inštruktorja letenja (Flight Instructor Examiner – FIE) dokazal usposobljenost za poučevanje za pooblastilo FI;
 - (j) licence MPL, če je inštruktor FI:
 - (1) za ključno fazo usposabljanja za letenje opravil najmanj 500 ur letenja kot pilot na letalih, vključno z najmanj 200 urami za usposabljanje za letenje;
 - (2) za osnovno fazo usposabljanja:
 - (i) če ima rating IR za večmotorna letala in privilegij za poučevanje za rating IR ter
 - (ii) če je opravil najmanj 1 500 ur letenja med operacijami z veččlansko posadko.
 - (3) pri inštruktorju letenja, ki je že usposobljen za poučevanje na integriranih tečajih za rating ATP(A) ali CPL(A)/IR, se zahteva iz (2)(ii) lahko nadomesti z opravljenim strukturiranim tečajem usposabljanja, ki obsega:
 - (i) usposabljanje MCC;

- (ii) udeležbo na petih usposabljanjih za letenje v fazi 3 tečaja za licenco MPL;
- (iii) udeležbo na petih usposabljanjih za letenje v fazi 4 tečaja za licenco MPL;
- (iv) udeležbo na petih operatorjevih periodičnih linijsko usmerjenih usposabljanjih za letenje;
- (v) vsebino tečaja za inštruktorja MCCI.

V tem primeru inštruktor FI opravi svojih prvih pet usposabljanj za inštruktorja pod nadzorom inštruktorja TRI(A), MCCI(A) ali SFI(A), usposobljenega za usposabljanje za letenje za licenco MPL.

FCL.910.FI FI – Omejeni privilegiji

- (a) Privilegiji inštruktorja FI so omejeni na izvajanje usposabljanja za letenje pod nadzorom inštruktorja FI za isto kategorijo zrakoplovov, ki ga za to imenuje organizacija ATO, v naslednjih primerih:
 - (1) za izdajo licenc PPL, SPL, BPL in LAPL;
 - (2) na vseh integriranih tečajih na ravni licence PPL za letala ali helikopterje;
 - (3) za ratinge za razred in tip za enomotorne zrakoplove z enim pilotom, razširitev razreda ali skupine pri balonih in razširitev razreda pri jadralnih letalih;
 - (4) za ratinge za nočno ali akrobatsko letenje in vleko.
- (b) Inštruktor FI med izvajanjem usposabljanja pod nadzorom v skladu z (a) nima privilegija, da pilote pripravnike pooblasti za izvajanje prvih samostojnih letov in prvih samostojnih preletov.
- (c) Omejitve iz (a) in (b) se lahko izbrišejo iz pooblastila inštruktorja FI, če inštruktor FI opravi najmanj:
 - (1) če je inštruktor FI(A), 100 ur usposabljanja za letenje na letalih ali letalih TMG in je poleg tega nadzoroval še najmanj 25 samostojnih letov pilotov pripravnikov;
 - (2) če je inštruktor FI(H), 100 ur usposabljanja za letenje na helikopterjih in je poleg tega nadzoroval še najmanj 25 samostojnih letov za usposabljanje pilotov pripravnikov;
 - (3) če so inštruktorji FI(As), FI(S) in FI(B), 15 ur ali 50 vzletov za usposabljanje za letenje, ki zajemajo celoten učni načrt usposabljanja za izdajo licenc PPL(As), SPL ali BPL v ustrezni kategoriji zrakoplovov.

FCL.915.FI FI – Pogoji

Kandidat za pooblastilo FI:

- (a) če je inštruktor FI(A) in FI(H):
 - (1) prejme najmanj deset ur poučevanja instrumentalnega letenja v ustrezni kategoriji zrakoplovov, od tega je lahko največ pet ur instrumentalnega letenja na tleh na napravi FSTD;
 - (2) opravi 20 ur preletov po pravilih VFR kot PIC v ustrezni kategoriji zrakoplovov in

- (b) dodatno za inštruktorja FI(A):
 - (1) ima najmanj licenco CPL(A) ali
 - (2) ima najmanj licenco PPL(A) in:
 - (i) izpolni zahteve za teoretično znanje za licenco CPL in
 - (ii) opravi najmanj 200 ur letenja na letalih ali letalih TMG, od tega 150 ur kot PIC;
 - (3) opravi najmanj 30 ur na enomotornih batnih letalih, od tega je najmanj pet ur v šestih mesecih pred predhodnim preizkusom letenja iz FCL.930.FI(a);
 - (4) opravi prelet po pravilih VFR kot PIC, vključno z letom, dolgim najmanj 540 km (300 NM), med katerim opravi pristanka s popolno ustavitvijo na dveh različnih letališčih;
- (c) dodatno za inštruktorja FI(H) opravi 250 ur skupnega časa letenja kot pilot na helikopterjih, od tega:
 - (1) najmanj 100 ur kot PIC, če ima kandidat najmanj licenco CPL(H), ali
 - (2) najmanj 200 ur kot PIC, če ima kandidat najmanj licenco PPL(H) in je izpolnil zahteve za teoretično znanje za licenco CPL;
- (d) za inštruktorja FI(As) opravi 500 ur letenja na zračnih ladjah kot PIC, od tega 400 ur kot PIC z licenco CPL(As);
- (e) za inštruktorja FI(S) opravi 100 ur letenja in 200 vzletov kot PIC na jadralnih letalih. Poleg tega kandidat, ki želi izvajati usposabljanje za letenje na letalih TMG, opravi 30 ur letenja kot PIC na letalih TMG in dodatno oceno usposobljenosti na letalu TMG v skladu s FCL.935 z inštruktorjem FI, usposobljenim v skladu s FCL.905.FI(j);
- (f) za inštruktorja FI(B) opravi 75 ur letenja z balonom kot PIC, od tega najmanj 15 ur v razredu, predvidenem za izvajanje usposabljanja.

FCL.930.FI FI – Tečaj usposabljanja

- (a) Kandidati za pooblastilo FI uspešno opravijo poseben predhodni preizkus letenja z inštruktorjem FI, usposobljenim v skladu s FCL.905.FI(i), v šestih mesecih pred začetkom tečaja, da se oceni njihova sposobnost za udeležbo na tečaju. Ta predhodni preizkus letenja temelji na preveritvi strokovnosti za ratinge za razred in tip v skladu z Dodatkom 9 k temu delu.
- (b) Tečaj usposabljanja za inštruktorja FI obsega:
 - (1) 25 ur poučevanja in učenja;
 - (2) (i) za inštruktorje FI(A), (H) in (As) najmanj 100 ur teoretičnega pouka, vključno s preverjanji napredka;
 - (ii) za inštruktorje FI(B) ali FI(S) najmanj 30 ur teoretičnega pouka, vključno s preverjanji napredka;
 - (3) (i) za inštruktorje FI(A) in (H) najmanj 30 ur usposabljanja za letenje, od tega 25 ur letenja z inštruktorjem, od česar se pet ur lahko opravi na simulatorju, FNPT I ali II ali FTD 2/3;

- (ii) za inštruktorje FI(As) najmanj 20 ur usposabljanja za letenje, od tega 15 ur letenja z inštruktorjem;
 - (iii) za inštruktorje FI(S) najmanj šest ur ali 20 vzletov za usposabljanje za letenje;
 - (iv) za inštruktorje FI(S), ki izvajajo usposabljanje na letalih TMG, najmanj šest ur letenja z inštruktorjem na letalih TMG;
 - (v) za inštruktorje FI(B) najmanj tri ure, vključno s tremi vzleti za usposabljanje za letenje.
- (c) Pilotom, ki imajo ali so imeli pooblastilo LAFI(B) ali (S), se v celoti prizna izpolnjevanje zahtev iz (a) in (b) za pooblastilo inštruktorja FI v isti kategoriji zrakoplovov.
- (d) Pilotom, ki imajo ali so imeli pooblastilo LAFI(A) ali (H), se upošteva 50 ur pri zahtevah iz (b)(2)(i) in dvanajst ur pri zahtevi iz (b)(3)(i) za pooblastilo inštruktorja FI v isti kategoriji zrakoplovov.
- (e) Pri predložitvi vloge za pooblastilo inštruktorja FI za drugo kategorijo zrakoplovov se pilotom, ki imajo ali so imeli pooblastilo za:
- (1) inštruktorja FI(A), (H) ali (As) upošteva 55 ur pri zahtevi iz (b)(2)(i) ali 18 ur pri zahtevah iz (b)(2)(ii);
 - (2) inštruktorja LAFI(A) ali (H) upošteva 40 ur pri zahtevi iz (b)(2)(i) ali 18 ur pri zahtevah iz (b)(2)(ii);
 - (3) inštruktorja LAFI(B) ali (S) ali FI(B) ali (S) upošteva 18 ur pri zahtevah iz (b)(2).

FCL.940.FI FI – Podaljšanje veljavnosti in obnova

- (a) Imetnik pooblastila za inštruktorja FI za njegovo podaljšanje izpolni dve od naslednjih treh zahtev:
- (1) opravi:
 - (i) za pooblastilo za inštruktorja FI(A) in (H) najmanj 50 ur usposabljanja za letenje v ustrezni kategoriji zrakoplovov med veljavnostjo pooblastila kot inštruktor LAFI, FI, TRI, CRI, IRI, MI ali izpraševalec. Pri podaljšanju veljavnosti privilegijev za usposabljanje za rating IR je deset od teh ur namenjenih usposabljanju za letenje za rating IR in se opravijo v dvanajstih mesecih pred potekom pooblastila FI;
 - (ii) za pooblastilo FI(A) najmanj 20 ur usposabljanja za letenje na zračnih ladjah kot inštruktor FI ali IRI ali kot izpraševalec med veljavnostjo pooblastila. Pri podaljšanju veljavnosti privilegijev za usposabljanje za rating IR je deset od teh ur namenjenih usposabljanju za letenje za rating IR in se opravijo v dvanajstih mesecih pred potekom pooblastila FI;
 - (iii) za pooblastilo FI(S) najmanj 30 ur ali 60 vzletov za usposabljanje za letenje na jadralnih letalih, jadralnih letalih s pogonom ali letalih TMG kot inštruktor LAFI, FI ali kot izpraševalec med veljavnostjo pooblastila;
 - (iv) za pooblastilo FI(B) najmanj šest ur usposabljanja za letenje na balonih kot inštruktor LAFI, FI ali kot izpraševalec med veljavnostjo pooblastila;

- (2) se udeleži osvežitvenega seminarja za inštruktorje med veljavnostjo pooblastila FI;
 - (3) uspešno opravi oceno usposobljenosti v skladu s FCL.935 v dvanajstih mesecih pred potekom veljavnosti pooblastila FI.
- (b) Imetnik najmanj za vsako drugo zaporedno podaljšanje pooblastil FI(A) in FI(H) ali vsako tretje podaljšanje pooblastil FI(As), (S) in (B) uspešno opravi oceno usposobljenosti v skladu s FCL.935.
- (c) *Obnova.* Če pooblastilo FI poteče, kandidat v dvanajstih mesecih pred obnovo:
- (1) se udeleži osvežitvenega seminarja za inštruktorje;
 - (2) uspešno opravi oceno usposobljenosti v skladu s FCL.935.

ODDELEK 4

Posebne zahteve za inštruktorja za rating za tip – TRI

FCL.905.TRI TRI – Privilegiji in pogoji

Privilegiji inštruktorja TRI so, da izvaja usposabljanje za letenje za:

- (a) podaljšanje veljavnosti in obnovo ratingov IR, če ima inštruktor TRI veljavni rating IR;
- (b) izdajo pooblastila inštruktorja TRI ali SFI, če ima imetnik tri leta izkušenj kot inštruktor TRI, in
- (c) pri inštruktorju TRI za letala z enim pilotom:
 - (1) izdajo, podaljšanje veljavnosti in obnovo ratingov za tip za enomotorna visoko zmogljiva kompleksna letala z enim pilotom, če kandidat želi pridobiti privilegije za izvajanje operacij z enim pilotom.
Privilegiji inštruktorja TRI za letala z enim pilotom se lahko razširijo na usposabljanje za letenje za ratinge za tip visoko zmogljivih kompleksnih letal z enim pilotom med operacijami z več piloti, če ima inštruktor TRI:
 - (i) pooblastilo MCCI ali
 - (ii) ima ali je imel pooblastilo TRI za letala z več piloti;
 - (2) tečaj za licenco MPL za osnovno fazo, če ima privilegije razširjene na operacije z več piloti in ima ali je imel pooblastilo FI(A) ali IRI(A);
- (d) pri inštruktorju TRI za letala z več piloti:
 - (1) izdajo, podaljšanje veljavnosti ali obnovo ratingov za tip za:
 - (i) letala z več piloti;
 - (ii) visoko zmogljiva kompleksna letala z enim pilotom, če kandidat želi pridobiti privilegije za izvajanje operacij z več piloti;
 - (2) usposabljanje MCC;
 - (3) tečaj MPL za osnovne, vmesne in višje faze leta, če ima ali je imel pooblastilo FI(A) ali IRI(A) za osnovno fazo;
- (e) pri inštruktorju TRI za helikopterje:
 - (1) izdajo, podaljšanje veljavnosti in obnovo ratingov za tip helikopterjev:

- (2) usposabljanje MCC, če ima rating za tip helikopterja z več piloti;
 - (3) razširitev ratinga IR(H) za enomotorne helikopterje na IR(H) za večmotorne helikopterje.
- (f) pri inštruktorju TRI za zrakoplove z navpičnim vzletanjem/pristajanjem:
- (1) izdajo, podaljšanje veljavnosti in obnovo ratingov za tip zrakoplovov z navpičnim vzletanjem/ pristajanjem;
 - (2) usposabljanje MCC.

FCL.910.TRI TRI – Omejeni privilegiji

- (a) *Splošno.* Če poteka usposabljanje za inštruktorja TRI samo na simulatorju, so privilegiji inštruktorja TRI omejeni na izvajanje usposabljanja na simulatorju.

Inštruktor TRI v tem primeru lahko vodi linijsko letenje pod nadzorom, če je tečaj usposabljanja TRI vključeval dodatno usposabljanje za to.

- (b) *TRI za letala in zrakoplove z navpičnim vzletanjem/pristajanjem – TRI(A) in TRI(PL).* Privilegiji inštruktorja TRI so omejeni na tip letala ali zrakoplova z navpičnim vzletanjem/pristajanjem, v katerem sta potekala usposabljanje in ocena usposobljenosti. Privilegiji TRI se lahko razširijo na dodatne tipe, če inštruktor TRI:

- (1) v dvanajstih mesecih pred oddajo vloge opravi najmanj 15 rutnih sektorjev, vključno z vzleti in pristanki na ustreznem tipu zrakoplova, od katerih se jih lahko sedem opravi na simulatorju;
- (2) opravi tiste dele ustreznega tečaja TRI, ki so namenjeni tehničnemu usposabljanju in usposabljanju za letenje;
- (3) uspešno opravi ustrezne sekcije za oceno usposobljenosti v skladu s FCL.935, da izpraševalcu FIE ali TRE, usposobljenemu v skladu s poddelom K, dokaže usposobljenost za usposabljanje pilotov do stopnje, ki se zahteva za izdajo ratinga za tip, vključno z usposabljanjem za postopke pred letom in po njem ter teoretičnim poukom.

- (c) TRI za helikopterje – TRI(H).

- (1) Privilegiji inštruktorja TRI(H) so omejeni na tip helikopterja, v katerem je potekal preizkus praktične usposobljenosti za izdajo pooblastila TRI. Privilegiji TRI se lahko razširijo na dodatne tipe, če inštruktor TRI:

- (i) opravi tehnični del tečaja TRI za ustrezen tip na ustreznem tipu helikopterja ali napravi FSTD, ki predstavlja navedeni tip;
- (ii) opravi najmanj dve uri usposabljanja za letenje na ustreznem tipu pod nadzorom ustrezno usposobljenega inštruktorja TRI(H) in
- (iii) uspešno opravi ustrezne sekcije za oceno usposobljenosti v skladu s FCL.935, da izpraševalcu FIE ali TRE, usposobljenemu v skladu s poddelom K, dokaže usposobljenost za usposabljanje pilotov do stopnje, ki se zahteva za izdajo ratinga za tip, vključno z usposabljanjem za postopke pred letom in po njem ter teoretičnim poukom.

- (2) Za razširitev privilegijev TRI(H) s helikopterja z enim pilotom na helikopter z več piloti na istem tipu helikopterja imetnik na navedenem tipu opravi najmanj 100 ur letenja med operacijami z več piloti.

- (d) Ne glede na predhodne odstavke imajo imetniki pooblastila TRI, ki jim je bil izdan rating za tip v skladu s FCL.725(e), pravico, da se jim privilegiji TRI razširijo na navedeni novi tip zrakoplova.

FCL.915.TRI TRI – Pogoji

Kandidat za pooblastilo TRI:

- (a) ima pilotsko licenco CPL, MPL ali ATPL za ustrezno kategorijo zrakoplovov;
- (b) za pooblastilo TRI(MPA) za letala z več piloti (multi-pilots aeroplanes – MPA):
- (1) opravi 1 500 ur letenja kot pilot na letalih z več piloti in
 - (2) v dvanajstih mesecih pred oddajo vloge opravi najmanj 30 rutnih sektorjev, vključno z vzleti in pristanki, kot PIC ali kopilot na ustreznem tipu letala, od tega se lahko 15 sektorjev opravi na simulatorju, ki predstavlja navedeni tip;
- (c) za pooblastilo TRI(SPA) za letala z enim pilotom (single-pilot aeroplanes – SPA):
- (1) je v dvanajstih mesecih pred oddajo vloge opravil najmanj 30 rutnih sektorjev, vključno z vzleti in pristanki, kot PIC na ustreznem tipu letala, od tega se lahko 15 sektorjev opravi na simulatorju, ki predstavlja navedeni tip, in
 - (2) (i) ima opravljenih najmanj 500 ur letenja kot pilot na letalih, vključno s 30 urami kot PIC na ustreznem tipu letala, ali
(ii) ima ali je imel pooblastilo FI za večmotorna letala s privilegiji IR(A);
- (d) za pooblastilo TRI(H):
- (1) za pooblastilo TRI(H) za enomotorne helikopterje z enim pilotom je opravil 250 ur kot pilot na helikopterjih;
 - (2) za pooblastilo TRI(H) za večmotorne helikopterje z enim pilotom je opravil 500 ur kot pilot na helikopterjih, vključno s 100 urami kot PIC na večmotornih helikopterjih z enim pilotom;
 - (3) za pooblastilo TRI(H) za helikopterje z več piloti je opravil 1 000 ur letenja kot pilot na helikopterjih, vključno:
 - (i) s 350 urami kot pilot na helikopterjih z več piloti ali
 - (ii) pri kandidatih, ki že imajo pooblastilo TRI(H) za večmotorne helikopterje z enim pilotom, 100 urami kot pilot na navedenem tipu med operacijami z več piloti.
 - (4) Imetnikom pooblastila FI(H) se v celoti prizna izpolnjevanje zahtev iz (1) in (2) za ustrezen helikopter z enim pilotom;
- (e) za pooblastilo TRI(PL):
- (1) ima opravljenih 1 500 ur letenja kot pilot na letalih z več piloti, zrakoplovih z navpičnim vzletanjem/pristajanjem ali helikopterjih z več piloti in
 - (2) je v dvanajstih mesecih pred oddajo vloge opravil najmanj 30 rutnih sektorjev, vključno z vzleti in pristanki, kot PIC ali kopilot na ustreznem tipu zrakoplova z navpičnim vzletanjem/pristajanjem, od tega se lahko 15 sektorjev opravi na simulatorju, ki predstavlja navedeni tip.

FCL.930.TRI TRI – Tečaj usposabljanja

- (a) Tečaj usposabljanja TRI obsega najmanj:
 - (1) 25 ur poučevanja in učenja;
 - (2) deset ur tehničnega usposabljanja, vključno s pregledom tehničnega znanja, pripravo učnega načrta in razvojem veščin za poučevanje v razredu/na simulatorju;
 - (3) pet ur usposabljanja za letenje na ustreznem zrakoplovu ali simulatorju, ki predstavlja navedeni zrakoplov, za zrakoplove z enim pilotom in deset ur za zrakoplove z več piloti ali na simulatorju, ki predstavlja navedeni zrakoplov.
- (b) Kandidatom, ki imajo ali so imeli inštruktorsko pooblastilo, se v celoti prizna izpolnjevanje zahteve iz (a)(1).
- (c) Kandidatu za pooblastilo TRI, ki ima pooblastilo SFI za ustrezen tip, se v celoti prizna izpolnjevanje zahtev iz tega odstavka za izdajo pooblastila TRI, omejenega na izvajanje usposabljanja za letenje na simulatorjih.

FCL.935.TRI TRI – Ocena usposobljenosti

Ocena usposobljenosti inštruktorja TRI se izvede na simulatorju, pooblastilo TRI pa je omejeno samo na izvajanje usposabljanja za letenje na simulatorjih.

Omejitev se prekliče, ko inštruktor TRI uspešno opravi oceno usposobljenosti na zrakoplovu.

FCL.940.TRI TRI – Podaljšanje veljavnosti in obnova

- (a) Podaljšanje veljavnosti. Za podaljšanje veljavnosti pooblastila TRI kandidat med veljavnostjo pooblastila TRI izpolni dve od naslednjih treh zahtev:
 - (1) opravi 50 ur usposabljanja za letenje na vsakem tipu zrakoplova, za katerega ima privilegije za usposabljanje, ali na napravi FSTD, ki predstavlja navedene tipe, od tega najmanj 15 ur v dvanajstih mesecih pred potekom pooblastila TRI.

Inštruktorji TRI(A) in TRI(PL) te ure usposabljanja za letenje opravijo kot inštruktorji TRI ali izpraševalci praktične usposobljenosti za rating za tip (type rating examiner – TRE), ali inštruktorji za usposabljanje na simulatorju (synthetic flight instructor – SFI), ali izpraševalci za preverjanje praktične usposobljenosti na simulatorju (synthetic flight examiner – SFE). Pri inštruktorju TRI(H) se za ta namen upošteva tudi čas, ki ga je opravil kot IF, inštruktor za rating za instrumentalno letenje (instrument rating instructor – IRI), inštruktor za usposabljanje na simulatorju (synthetic training instructor – STI) ali kot kateri koli izpraševalec;
 - (2) opravi osvežitveno usposabljanje za inštruktorje TRI pri organizaciji ATO;
 - (3) uspešno opravi oceno usposobljenosti v skladu s FCL.935.
- (b) Najmanj za vsako drugo podaljšanje veljavnosti pooblastila TRI imetnik izpolni zahtevo iz (a)(3).
- (c) Če ima kandidat pooblastilo TRI za več tipov zrakoplovov iz iste kategorije, se na podlagi ocene usposobljenosti iz predhodne točke (a)(3), opravljene na enem od navedenih tipov, veljavnost pooblastila TRI podaljša za druge pridobljene tipe iz iste kategorije zrakoplovov.

- (d) *Posebne zahteve za podaljšanje pooblastila TRI(H).* Inštruktorju TRI(H), ki ima pooblastilo FI(H) za ustrezní tip, se v celoti prizna izpolnjevanje zahtev iz predhodne točke (a). V tem primeru velja pooblastilo TRI(H) do datuma poteka pooblastila FI(H).
- (e) *Obnova.* Če pooblastilo TRI poteče, kandidat v dvanajstih mesecih pred obnovo:
 - (1) opravi osvežitveno usposabljanje za inštruktorje TRI pri organizaciji ATO, ki vključuje ustrezne sestavine tečaja usposabljanja TRI, in
 - (2) uspešno opravi oceno usposobljenosti v skladu s FCL.935 za vsak tip zrakoplova, za katerega želi obnoviti privilegije za izvajanje usposabljanja.

ODDELEK 5

Posebne zahteve za inštruktorja za rating za razred – CRI

FCL.905.CRICRI – Privilegiji in pogoji

- (a) Privilegiji inštruktorja CRI so, da izvaja usposabljanje za:
 - (1) izdajo, podaljšanje veljavnosti in obnovo ratinga za razred ali tip za letala z enim pilotom, ki niso kompleksna in visoko zmogljiva, če kandidat želi pridobiti privilegije za izvajanje operacij z enim pilotom;
 - (2) rating za vleko ali akrobatsko letenje za kategorijo letal, če ima inštruktor CRI ustrezen rating in je dokazal, da je sposoben izvajati usposabljanje za navedeni rating, inštruktorju FI, usposobljenemu v skladu s FCL.905.FI(i).

Privilegiji inštruktorja CRI so omejeni na razred ali tip letala, v katerem je bila opravljena ocena usposobljenosti inštruktorja. Privilegiji CRI se razširijo na dodatne razrede ali tipe, če je inštruktor CRI v zadnjih dvanajstih mesecih opravil:

- (1) 15 ur letenja kot PIC na letalih ustreznega razreda ali tipa;
- (2) en let za usposabljanje na desnem sedežu pod nadzorom drugega inštruktorja CRI ali FI, usposobljenega za navedeni razred ali tip, ki sedi na drugem pilotskem sedežu.

FCL.915.CRICRI – Pogoji

Kandidat za pooblastilo CRI opravi najmanj:

- (a) za večmotorna letala:
 - (1) 500 ur letenja kot pilot na letalih;
 - (2) 30 ur kot PIC na zrakoplovu ustreznega razreda ali tipa;
- (b) za enomotorna letala:
 - (1) 300 ur letenja kot pilot na letalih;
 - (2) 30 ur kot PIC na letalu ustreznega razreda ali tipa.

FCL.930.CRICRI – Tečaj usposabljanja

- (a) Tečaj usposabljanja za inštruktorja CRI vključuje najmanj:
 - (1) 25 ur poučevanja in učenja;

- (2) deset ur tehničnega usposabljanja, vključno s pregledom tehničnega znanja, pripravo učnega načrta in razvojem veščin za poučevanje v razredu/na simulatorju;
 - (3) pet ur usposabljanja za letenje na večmotornih letalih ali tri ure usposabljanja za letenje na enomotornih letalih, ki ga izvede inštruktor FI(A), usposobljen v skladu s FCL.905.FI(i).
- (b) Kandidatom, ki imajo ali so imeli inštruktorsko pooblastilo, se v celoti prizna izpolnjevanje zahteve iz (a)(1).

FCL.940.CRICRI – Podaljšanje veljavnosti in obnova

- (a) Kandidat za podaljšanje pooblastila CRI v dvanajstih mesecih pred potekom pooblastila CRI:
- (1) opravi najmanj deset ur usposabljanja za letenje v vlogi inštruktorja CRI. Če ima kandidat privilegije CRI za eno- in večmotorna letala, se teh deset ur usposabljanja za letenje enako razdeli med eno- in večmotorna letala, ali
 - (2) opravi osvežitveno usposabljanje za inštruktorje CRI pri organizaciji ATO, ali
 - (3) uspešno opravi oceno usposobljenosti v skladu s FCL.935 za več- ali enomotorna letala, kot je ustrezno.
- (b) Najmanj za vsako drugo podaljšanje veljavnosti pooblastila CRI imetnik izpolni zahtevo iz (a)(3).
- (c) *Obnova.* Če je pooblastilo CRI poteklo, kandidat v dvanajstih mesecih pred obnovo:
- (1) opravi osvežitveno usposabljanje za inštruktorja CRI pri organizaciji ATO;
 - (2) uspešno opravi oceno usposobljenosti v skladu s FCL.935.

ODDELEK 6

Posebne zahteve za inštruktorja za rating za instrumentalno letenje – IRI

FCL.905.IRI IRI – Privilegiji in pogoji

- (a) Privilegiji inštruktorja IRI so, da izvajajo usposabljanje za izdajo, podaljšanje veljavnosti in obnovo ratinga IR v ustrezni kategoriji zrakoplovov.
- (b) *Posebne zahteve za tečaj MPL.* Za izvajanje usposabljanja za osnovno fazo usposabljanja na tečaju MPL inštruktor IRI(A):
- (1) ima rating IR za večmotorna letala in
 - (2) opravi najmanj 1 500 ur letenja med operacijami z veččlansko posadko;
 - (3) pri inštruktorju IRI, ki je že usposobljen za usposabljanje za letenje na integriranih tečajih za rating ATP(A) ali CPL(A)/IR, se zahteva iz (b)(2) lahko nadomesti z opravljenim tečajem iz odstavka FCL.905.FI(j)(3).

FCL.915.IRI IRI – Pogoji

Kandidat za pooblastilo IRI:

- (a) za IRI(A):
- (1) opravi najmanj 800 ur letenja po pravilih IFR, od tega najmanj 400 ur na letalih, in

- (2) če je kandidat za IRI(A) za večmotorna letala, izpolnjuje zahteve iz odstavka FCL.915.CRI (a);
- (b) za IRI(H):
 - (1) opravi najmanj 500 ur letenja po pravilih IFR, od tega najmanj 250 ur instrumentalnega letenja na helikopterjih, in
 - (2) če je kandidat za IRI(A) za helikopterje z več piloti, izpolnjuje zahteve iz FCL.905.FI (g)(3)(ii);
- (c) za IRI(As) opravi najmanj 300 ur letenja po pravilih IFR, od tega najmanj 100 ur instrumentalnega letenja na zračnih ladjah.

FCL.930.IRI IRI – Tečaj usposabljanja

- (a) Tečaj usposabljanja za inštruktorja IRI obsega najmanj:
 - (1) 25 ur poučevanja in učenja;
 - (2) deset ur tehničnega usposabljanja, vključno s ponavljanjem instrumentalnega teoretičnega znanja, pripravo učnega načrta in razvojem veščin za poučevanje v razredu;
 - (3) (i) za inštruktorja IRI(A) najmanj deset ur usposabljanja za letenje na letalu, simulatorju ali napravi FTD 2/3 ali FPNT II. Kandidatom, ki imajo pooblastilo FI(A), se število teh ur zmanjša na pet;
 - (ii) za inštruktorja IRI(H) najmanj deset ur usposabljanja za letenje na helikopterju, simulatorju ali napravi FTD 2/3 ali FNPT II;
 - (iii) za inštruktorja IRI(As) najmanj deset ur usposabljanja za letenje na zračni ladji, simulatorju ali napravi FTD 2/3 ali FNPT II.
- (b) Usposabljanje za letenje izvaja inštruktor FI, usposobljen v skladu s FCL.905.FI(i).
- (c) Kandidatom, ki imajo ali so imeli inštruktorsko pooblastilo, se v celoti prizna izpolnjevanje zahteve iz (a)(1).

FCL.940.IRI IRI – Podaljšanje veljavnosti in obnova

Za podaljšanje veljavnosti ali obnovo pooblastila IRI imetnik izpolnjuje zahteve za podaljšanje veljavnosti in obnovo pooblastila FI v skladu s FCL.940.FI.

ODDELEK 7

Posebne zahteve za inštruktorja za letenje na simulatorju– SFI

FCL.905.SFI SFI – Privilegiji in pogoji

Privilegiji inštruktorja SFI so, da v okviru ustrezne kategorije zrakoplovov izvaja usposabljanje za letenje na simulatorju za:

- (a) izdajo, podaljšanje veljavnosti in obnovo ratinga IR, če ima ali je imel rating IR za ustrezno kategorijo zrakoplovov in je opravil tečaj usposabljanja za inštruktorja IRI, in
- (b) pri inštruktorju SFI za letala z enim pilotom:
 - (1) izdajo, podaljšanje veljavnosti in obnovo ratingov za tip za visoko zmogljiva kompleksna letala z enim pilotom, če kandidat želi pridobiti privilegije za izvajanje operacij z enim pilotom.

Privilegiji inštruktorja SFI(SPA) se lahko razširijo na usposabljanje za letenje za ratinge za tip visoko zmogljivih kompleksnih letal z enim pilotom med operacijami z več piloti, če ima inštruktor:

- (i) pooblastilo MCCI ali
 - (ii) ima ali je imel pooblastilo TRI za letala z več piloti in
- (2) če so bili privilegiji SFI(SPA) razširjeni na operacije z več piloti v skladu z (1):
- (i) MCC;
 - (ii) tečaj MPL za osnovno fazo;
- (c) pri inštruktorju SFI za letala z več piloti:
- (1) izdajo, podaljšanje veljavnosti in obnovo ratingov za tip za:
 - (i) letala z več piloti;
 - (ii) visoko zmogljiva kompleksna letala z enim pilotom, če kandidat želi pridobiti privilegije za izvajanje operacij z več piloti;
 - (2) MCC;
 - (3) tečaj MPL za osnovno, vmesno in višjo fazo, če ima ali je imel pooblastilo FI(A) ali IRI(A) za osnovno fazo.
- (d) pri inštruktorju SFI za helikopterje:
- (1) izdajo, podaljšanje veljavnosti in obnovo ratingov za tip helikopterjev;
 - (2) usposabljanje MCC, če ima inštruktor TRI privilegije za usposabljanje za letenje na helikopterjih z več piloti;

FCL.910.SFI SFI – Omejeni privilegiji

Privilegiji inštruktorja SFI so omejeni na napravo FTD 2/3 ali simulator za tip zrakoplova, na katerem je potekal tečaj usposabljanja SFI.

Privilegiji se lahko razširijo na druge naprave FSTD, ki predstavljajo druge tipe iste kategorije zrakoplovov, če je imetnik:

- (a) zadovoljivo opravil simulatorski del ustreznega tečaja usposabljanja za rating za tip in
- (b) na celotnem tečaju za rating za tip vodil najmanj tri ure usposabljanja za letenje v zvezi z nalogami inštruktorja SFI na ustreznem tipu pod nadzorom za to usposobljenega izpraševalca TRE, ki je bil zadovoljen z njegovim izvajanjem.

FCL.915.SFI SFI – Pogoji

Kandidat za pooblastilo SFI:

- (a) ima ali je imel licenco CPL, MPL ali ATPL za ustrežno kategorijo zrakoplovov;
- (b) opravi preverjanje strokovnosti za izdajo ratinga za določen tip zrakoplova na simulatorju, ki predstavlja ustrezen tip, v dvanajstih mesecih pred oddajo vloge in
- (c) dodatno za inštruktorja SFI(A) za letala z več piloti ali SFI(PL):
 - (1) opravi najmanj 1 500 ur letenja kot pilot na letalih z več piloti ali zrakoplovih z navpičnim vzletanjem/pristajanjem, kot je ustrezno;

- (2) opravi kot pilot ali opazovalec v dvanajstih mesecih pred oddajo vloge najmanj:
 - (i) tri rutne sektorje v pilotski kabini ustreznega tipa zrakoplova ali
 - (ii) dve simulatorski usposabljanji za linijsko usmerjeno letenje, ki ju izvede usposobljena posadka v pilotski kabini ustreznega tipa. Ti simulatorski usposabljanji vključujeta dva vsaj dveurna leta med dvema različnima letališčema ter z njima povezano načrtovanje pred letom in poročanje;
- (d) dodatno za inštruktorja SFI(A) za visoko zmogljiva kompleksna letala z enim pilotom:
 - (1) opravi najmanj 500 ur letenja kot PIC na letalih z enim pilotom;
 - (2) ima ali je imel rating za večmotorna letala IR(A) in
 - (3) izpolnjuje zahteve iz (c)(2);
- (e) dodatno za inštruktorja SFI(H):
 - (1) opravi kot pilot ali opazovalec najmanj eno uro letenja v pilotski kabini ustreznega tipa v dvanajstih mesecih pred oddajo vloge in
 - (2) pri helikopterjih z več piloti ima najmanj 1 000 ur letalskih izkušenj kot pilot na helikopterjih, vključno z najmanj 350 urami kot pilot na helikopterjih z več piloti;
 - (3) pri večmotornih helikopterjih z enim pilotom opravi 500 ur kot pilot helikopterjev, vključno s 100 urami kot PIC na večmotornih helikopterjih z enim pilotom;
 - (4) pri enomotornih helikopterjih z enim pilotom opravi 250 ur kot pilot na helikopterjih.

FCL.930.SFI SFI – Tečaj usposabljanja

- (a) Tečaj usposabljanja za inštruktorja SFI obsega:
 - (1) vsebino usposabljanja na simulatorju ustreznega tečaja za rating za tip;
 - (2) vsebino tečaja usposabljanja za inštruktorja TRI.
- (b) Kandidatu za pooblastilo SFI, ki ima pooblastilo TRI za ustrezen tip, se v celoti prizna izpolnjevanje zahtev iz tega odstavka.

FCL.940.SFI SFI – Podaljšanje veljavnosti in obnova

- (a) Podaljšanje veljavnosti. Za podaljšanje pooblastila SFI kandidat med veljavnostjo pooblastila SFI izpolni dve od naslednjih treh zahtev:
 - (1) opravi 50 ur kot inštruktor ali izpraševalec na napravah FSTD, od tega najmanj 15 ur v dvanajstih mesecih pred potekom pooblastila SFI;
 - (2) opravi osvežitveno usposabljanje za inštruktorje SFI pri organizaciji ATO;
 - (3) uspešno opravi ustrezne sekcije za oceno usposobljenosti v skladu s FCL.935.
- (b) Poleg tega kandidat opravi preverjanje strokovnosti za izdajo ratingov za določeni tip zrakoplovov na simulatorju, ki predstavlja tipe, za katere ima privilegije.

- (c) Imetnik najmanj za vsako drugo podaljšanje pooblastila SFI izpolnjuje zahtevo iz (a)(3).
- (d) *Obnova*. Če je pooblastilo SFI poteklo, kandidat v dvanajstih mesecih pred oddajo vloge:
 - (1) opravi simulatorski del tečaja usposabljanja za inštruktorja SFI;
 - (2) izpolnjuje zahteve iz (a)(2), (3) in (c).

ODDELEK 8

Posebne zahteve za inštruktorja za delo v veččlanski posadki – MCCI

FCL.905.MCCI MCCI – Privilegiji in pogoji

- (a) Privilegiji inštruktorja MCCI so, da izvaja usposabljanje za letenje med:
 - (1) praktičnim delom tečajev MCC, če niso združeni z usposabljanjem za rating za tip, in
 - (2) pri inštruktorju MCCI(A) med osnovno fazo integriranega tečaja usposabljanja MPL, če ima ali je imel pooblastilo FI(A) ali IRI(A).

FCL.910.MCCI MCCI – Omejeni privilegiji

Privilegiji imetnika pooblastila MCCI so omejeni na naprave FNPT II/III MCC, FTD 2/3 ali simulator, na katerih je potekal tečaj usposabljanja MCCI.

Privilegiji se lahko razširijo na druge naprave FSTD, ki predstavljajo druge tipe zrakoplovov, če je imetnik opravil praktično usposabljanje tečaja MCCI na zadevnem tipu naprav FNPT II/III MCC, FTD 2/3 ali simulatorju.

FCL.915.MCCI MCCI – Pogoji

Kandidat za pooblastilo MCCI:

- (a) ima ali je imel licenco CPL, MPL ali ATPL za ustrezno kategorijo zrakoplovov;
- (b) opravi najmanj:
 - (1) pri letalih, zračnih ladjah in zrakoplovih z navpičnim vzletanjem/pristajanjem 1 500 ur letenja kot pilot med operacijami z več piloti;
 - (2) pri helikopterjih 1 000 ur letenja kot pilot med operacijami z veččlansko posadko, od tega najmanj 350 ur na helikopterjih z več piloti.

FCL.930.MCCI MCCI – Tečaj usposabljanja

- (a) Tečaj usposabljanja za inštruktorja MCCI obsega najmanj:
 - (1) 25 ur poučevanja in učenja;
 - (2) tehnično usposabljanje za tip naprave FSTD, na kateri želi kandidat poučevati;
 - (3) tri ure praktičnega usposabljanja, ki je lahko usposabljanje za letenje ali usposabljanje MCC na ustrezni napravi FNPT II/III MCC, FTD 2/3 ali simulatorju pod nadzorom inštruktorja TRI, SFI ali MCCI, ki ga za to imenuje organizacija ATO. Med tem izvajanjem usposabljanja za letenje pod nadzorom se tudi oceni kandidatova usposobljenost v skladu s FCL.920.
- (b) Kandidatom, ki imajo ali so imeli pooblastilo FI, TRI, CRI, IRI ali SFI, se v celoti prizna izpolnjevanje zahteve iz (a)(1).

FCL.940.MCCI MCCI – Podaljšanje veljavnosti in obnova

- (a) Kandidat za podaljšanje pooblastila MCCI izpolni zahteve iz FCL.930.MCCI (a)(3) na ustreznem tipu naprave FNPT II/III, FTD 2/3 ali simulatorju v dvanajstih mesecih veljavnosti pooblastila MCCI.
- (b) *Obnova.* Če je pooblastilo MCCI poteklo, kandidat izpolni zahteve iz FCL.930.MCCI (a)(2) in (3) na ustreznem tipu naprave FNPT II/III MCC, FTD 2/3 ali simulatorju.

ODDELEK 9

Posebne zahteve za inštruktorja za usposabljanje na napravah za simulacijo letenja – STI

FCL.905.STI STI – Privilegiji in pogoji

- (a) Privilegiji inštruktorja STI so, da izvaja usposabljanje za letenje na napravah za simulacijo letenja v ustrezni kategoriji zrakoplovov za:
 - (1) izdajo licence;
 - (2) izdajo, podaljšanje veljavnosti ali obnovo ratinga IR in ratinga za razred ali tip za zrakoplove z enim pilotom, razen za visoko zmogljiva kompleksna letala z enim pilotom.
- (b) *Dodatni privilegiji za STI(A).* Privilegiji inštruktorja STI(A) vključujejo izvajanje usposabljanja za letenje na napravah za simulacijo letenja med usposabljanjem za osnovne letalske veščine v okviru integriranega tečaja usposabljanja za licenco MPL.

FCL.910.STI STI – Omejeni privilegiji

Privilegiji inštruktorja STI so omejeni na naprave FNPT II/III, FTD 2/3 ali simulator, na katerih je potekal tečaj usposabljanja za inštruktorja STI.

Privilegiji se lahko razširijo na druge naprave FSTD, ki predstavljajo druge tipe zrakoplovov, če je imetnik:

- (a) na ustreznem tipu opravil vsebino usposabljanja na simulatorju iz tečaja za inštruktorja TRI;
- (b) uspešno opravil preverjanje strokovnosti za rating za določen tip zrakoplova na simulatorju za ustrezen tip v dvanajstih mesecih pred oddajo vloge;
- (c) opravil na tečaju za pridobitev ratinga za tip najmanj eno usposabljanje na FSTD v zvezi z nalogami inštruktorja STI, ki je trajalo najmanj tri ure, na ustreznem tipu zrakoplova pod nadzorom izpraševalca praktične usposobljenosti za inštruktorja letenja (flight instructor examiner – FIE).

FCL.915.STI STI – Pogoji

Kandidat za pooblastilo STI:

- (a) ima ali je imel v treh letih pred oddajo vloge pilotsko licenco in privilegije za poučevanje, ki ustrezajo tečajem, na katerih namerava poučevati;
- (b) opravi na napravi FNPT ustrezno preverjanje strokovnosti za rating za razred ali tip v dvanajstih mesecih pred oddajo vloge.

Kandidat za inštruktorja STI(A), ki želi izvajati usposabljanje za letenje samo na napravah BITD, opravi samo naloge, ki ustrezajo preizkusu praktične usposobljenosti za izdajo licence PPL(A);

- (c) dodatno za inštruktorja STI(H) opravi najmanj eno uro letenja kot opazovalec v pilotski kabini ustreznega tipa helikopterja v dvanajstih mesecih pred oddajo vloge.

FCL.930.STI STI – Tečaj usposabljanja

- (a) Tečaj usposabljanja za inštruktorja STI obsega najmanj tri ure izvajanja usposabljanja za letenje v zvezi z nalogami inštruktorja STI na simulatorju ali napravi FTD 2/3 ali FNPT II/III pod nadzorom izpraševalca FIE. Med tem izvajanjem usposabljanja za letenje pod nadzorom se tudi oceni kandidatova usposobljenost v skladu s FCL.920.

Kandidati za inštruktorja STI(A), ki želijo izvajati usposabljanje za letenje samo na napravi BITD, opravijo usposabljanje za letenje na napravi BITD.

- (b) Pri kandidatih za inštruktorje STI(H) tečaj vključuje tudi simulatorsko vsebino ustreznega tečaja za inštruktorja TRI.

FCL.940.STI Podaljšanje veljavnosti in obnova pooblastila STI

- (a) Podaljšanje veljavnosti. Za podaljšanje pooblastila STI kandidat v zadnjih dvanajstih mesecih veljavnosti pooblastila STI:

- (1) opravi najmanj tri ure usposabljanja za letenje na simulatorju ali napravi FNPT II/III ali BITD v okviru celotnega tečaja za pridobitev CPL, IR, PPL ali za rating za razred ali tip in
- (2) na simulatorju ali napravi FTD 2/3 ali FNPT II/III, na kateri po navadi izvaja usposabljanje za letenje, uspešno opravi ustrezne sekcije preverjanja strokovnosti v skladu z Dodatkom 9 k temu delu za ustrezní razred ali tip zrakoplovov.

Za inštruktorja STI(A), ki izvaja usposabljanje za letenje samo na napravah BITD, preverjanje strokovnosti vključuje samo naloge, ki ustrezajo preizkusu praktične usposobljenosti za izdajo licence PPL(A).

- (b) *Obnova.* Če je pooblastilo STI poteklo, kandidat:

- (1) opravi osvežitveno usposabljanje za inštruktorja STI pri organizaciji ATO;
- (2) na simulatorju ali napravi FTD 2/3 ali FNPT II/III, na kateri po navadi izvaja usposabljanje za letenje, uspešno opravi ustrezne sekcije preverjanja strokovnosti v skladu z Dodatkom 9 k temu delu za ustrezní razred ali tip zrakoplovov.

Za inštruktorja STI(A), ki izvaja usposabljanje za letenje samo na napravah BITD, preverjanje strokovnosti vključuje samo naloge, ki ustrezajo preizkusu praktične usposobljenosti za izdajo licence PPL(A);

- (3) opravi na celotnem tečaju za CPL, IR, PPL ali za rating za razred ali tip najmanj tri ure usposabljanja za letenje pod nadzorom inštruktorja FI, CRI(A), IRI ali TRI(H), ki ga za to imenuje organizacija ATO. Najmanj eno uro usposabljanja za letenje nadzoruje izpraševalec FIE(A).

ODDELEK 10

Inštruktor za rating za letenje v gorah – MI

FCL.905.MI MI – Privilegiji in pogoji

Privilegiji inštruktorja MI so, da izvaja usposabljanje za letenje za izdajo ratinga za letenje v gorah.

FCL.915.MI MI – Pogoji

Kandidat za pooblastilo MI:

- (a) ima pooblastilo LAFI, FI, CRI ali TRI s privilegiji za letala z enim pilotom;
- (b) ima rating za letenje v gorah.

FCL.930.MI MI – Tečaj usposabljanja

- (a) Tečaj usposabljanja za inštruktorja MI vključuje oceno kandidatove usposobljenosti v skladu s FCL.920.
- (b) Kandidati pred opravljanjem tečaja uspešno opravijo predhodni preizkus letenja z inštruktorjem MI, ki ima pooblastilo inštruktorja FI, da oceni njihove izkušnje in sposobnosti za opravljanje tečaja usposabljanja.

FCL.940.MI Veljavnost pooblastila MI

Pooblastilo MI velja, dokler velja pooblastilo LAFI, FI, TRI ali CRI.

ODDELEK 11

Posebne zahteve za inštruktorja za preizkusno letenje – FTI

FCL.905.FTI FTI – Privilegiji in pogoji

- (a) Privilegiji inštruktorja za preizkusno letenje (flight test instructor – FTI) so, da izvaja usposabljanje za letenje v ustrezni kategoriji zrakoplovov za:
 - (1) izdajo ratingov za preizkusne lete kategorije 1 ali 2, če ima rating za preizkusne lete ustrezne kategorije;
 - (2) izdajo pooblastila FTI v ustrezni kategoriji ratinga za preizkusne lete, če ima inštruktor najmanj dve leti izkušenj z izvajanjem usposabljanja za izdajo ratingov za preizkusne lete.
- (b) Privilegiji inštruktorja FTI, ki ima rating za preizkusne lete kategorije 1, vključujejo tudi izvajanje usposabljanja za letenje za rating za preizkusne lete kategorije 2.

FCL.915.FTI FTI – Pogoji

Kandidat za pooblastilo FTI:

- (a) ima rating za preizkusne lete, izdan v skladu s FCL.820;
- (b) opravi najmanj 200 ur preizkusnih letov kategorije 1 ali 2.

FCL.930.FTI FTI – Tečaj usposabljanja

- (a) Tečaj usposabljanja za inštruktorja FTI obsega najmanj:
 - (1) 25 ur poučevanja in učenja;

- (2) deset ur tehničnega usposabljanja, vključno s pregledom tehničnega znanja, pripravo učnega načrta in razvojem veščin za poučevanje v razredu/na simulatorju;
- (3) pet ur praktičnega usposabljanja za letenje pod nadzorom inštruktorja FTI, usposobljenega v skladu s FCL.905.FTI(b). Med tem usposabljanjem za letenje se oceni kandidatova usposobljenost v skladu s FCL.920.

(b) Upoštevanje

- (1) Kandidatom, ki imajo ali so imeli inštruktorsko pooblastilo, se v celoti prizna izpolnjevanje zahteve iz (a)(1).
- (2) Poleg tega se kandidatom, ki imajo ali so imeli pooblastilo FI ali TRI za ustrezno kategorijo zrakoplovov, v celoti prizna izpolnjevanje zahtev iz (a)(2).

FCL.940.FTI FTI – Podaljšanje veljavnosti in obnova

- (a) *Podaljšanje veljavnosti.* Za podaljšanje veljavnosti pooblastila FTI kandidat med veljavnostjo pooblastila FTI izpolni eno od naslednjih zahtev:
 - (1) opravi najmanj:
 - (i) 50 ur preizkusnega letenja, od tega najmanj 15 ur v zadnjih mesecih pred potekom pooblastila FTI, in
 - (ii) pet ur usposabljanja za preizkusne lete v dvanajstih mesecih pred potekom pooblastila FTI;
 - ali
 - (2) opravi osvežitveno usposabljanje za inštruktorja FTI pri organizaciji ATO. Osvežitveno usposabljanje temelji na vsebini praktičnega usposabljanja za letenje iz tečaja usposabljanja za FTI v skladu s FCL.930.FTI (a)(3) in vključuje najmanj en let za usposabljanje za letenje pod nadzorom inštruktorja FTI, usposobljenega v skladu s FCL.905.FTI (b).
- (b) *Obnova.* Če je pooblastilo FTI poteklo, kandidat opravi osvežitveno usposabljanje za inštruktorja FTI pri organizaciji ATO. Osvežitveno usposabljanje izpolnjuje najmanj zahteve iz FCL.930.FTI (a)(3).

PODDEL K

IZPRAŠEVALCI

ODDELEK 1

Splošne zahteve

FCL.1000 Pooblastila izpraševalcev

- (a) Splošno. Imetniki pooblastila za izpraševalca:
- (1) imajo licenco, rating ali pooblastilo, ki so enakovredni licenci, ratingu ali pooblastilu, za katere so pooblašteni, da izvajajo preizkuse praktične usposobljenosti, preverjanje strokovnosti ali ocene usposobljenosti, in privilegij za poučevanje v zvezi z njimi;
 - (2) usposobljeni, da delujejo kot PIC na zrakoplovu med preizkusom praktične usposobljenosti, preverjanjem strokovnosti ali oceno usposobljenosti, če se izvajajo na zrakoplovu.
- (b) Posebni pogoji
- (1) Če pri uvajanju novega zrakoplova v državah članicah ali floti operatorja ni mogoče izpolniti zahtev iz tega poddela, lahko pristojni organ izda posebno pooblastilo, ki zagotovi privilegije za izvajanje preizkusov praktične usposobljenosti in preverjanj strokovnosti. Tako pooblastilo je omejeno na preizkuse praktične usposobljenosti in preverjanja strokovnosti, potrebne za uvedbo novega tipa zrakoplova, in v nobenem primeru ne velja več kot eno leto.
- Imetniki pooblastila, izdanega v skladu z (b)(1), ki želijo zaprositi za pooblastilo izpraševalca, izpolnjujejo pogoje in zahteve za podaljšanje veljavnosti za navedeno kategorijo izpraševalca.

FCL.1005 Omejitve privilegijev pri osebnih interesih

Izpraševalci ne izvajajo:

- (a) preizkusov praktične usposobljenosti ali ocenjujejo usposobljenosti kandidatov za izdajo licence, ratinga ali pooblastila:
- (1) katerim so zagotovili več kot 25 % zahtevanega usposabljanja za letenje za licenco, rating ali pooblastilo, za katere poteka preizkus praktične usposobljenosti ali se ocenjuje usposobljenost;
 - (2) če so bili pristojni za priporočilo za preizkus praktične usposobljenosti v skladu s FCL.030 (b);
- (b) preizkusov praktične usposobljenosti, preverjanj strokovnosti ali ocen usposobljenosti, če menijo, da bi bili lahko neobjektivni.

FCL.1010 Pogoji za izpraševalce

Kandidati za pooblastilo izpraševalca dokažejo:

- (a) ustrezno znanje in izkušnje, ki se nanašajo na privilegije izpraševalca;

- (b) da v zadnjih treh letih niso bili kaznovani, vključno z začasno ukinitvijo, omejitvijo ali preklicem katere koli njihove licence, ratinga ali pooblastila, izdanega v skladu s tem delom, zaradi neskladnosti z osnovno uredbo in njenimi izvedbenimi predpisi.

FCL.1015 Enotni standardi za izpraševalce

- (a) Kandidati za pooblastilo izpraševalca opravijo tečaj za poenotenje standardov, ki ga zagotovi pristojni organ ali organizacija ATO in odobri pristojni organ.
- (b) Tečaj za poenotenje standardov obsega teoretično in praktično usposabljanje ter vključuje najmanj:
- (1) izvedbo dveh preizkusov praktične usposobljenosti, preverjanj strokovnosti ali ocen usposobljenosti za licence, ratinge ali pooblastila, za katere želi kandidat pridobiti privilegij za izvajanje preizkusov in preverjanj;
 - (2) usposabljanje o ustreznih zahtevah iz tega dela in ustreznih zahtevah za letalske operacije, izvedbi preizkusov praktične usposobljenosti, preverjanjih strokovnosti in ocenah usposobljenosti ter njihovem dokumentiranju in poročanju o njih;
 - (3) predstavitev nacionalnih upravnih postopkov, zahtev za varstvo osebnih podatkov, odgovornosti, nezgodnega zavarovanja in pristojbin.
- (c) Imetniki pooblastila izpraševalca ne izvajajo preizkusov praktične usposobljenosti, preverjanj strokovnosti ali ocen usposobljenosti kandidata, katerega pristojni organ ni isti, kot je izdal pooblastilo izpraševalca, razen če so:
- (1) pristojni organ kandidata obvestili o predvideni izvedbi preizkusa praktične usposobljenosti, preverjanja strokovnosti ali ocene usposobljenosti ter o področju uporabe privilegijev, ki jih imajo kot izpraševalci;
 - (2) od pristojnega organa kandidata prejeli predstavitev elementov iz (b)(3).

FCL.1020 Ocena usposobljenosti izpraševalcev

Kandidati za pooblastilo izpraševalca dokažejo svojo usposobljenost inšpektorju pristojnega organa ali višjemu izpraševalcu, ki ga za to posebej pooblasti pristojni organ, odgovoren za pooblastilo izpraševalca, s preizkusom praktične usposobljenosti, preveritvijo strokovnosti ali oceno usposobljenosti v vlogi izpraševalca, za katerega zaprosijo za privilegije, vključno s predstavitvijo, izvedbo preizkusa praktične usposobljenosti, preverjanjem strokovnosti ali oceno usposobljenosti ter oceno osebe, ki se preizkuša, preverja in ocenjuje, dokumentacijo za poročanje in evidentiranje.

FCL.1025 Veljavnost, podaljšanje veljavnosti in obnova pooblastil izpraševalcev

- (a) Veljavnost. Pooblastilo izpraševalca velja tri leta.
- (b) Podaljšanje veljavnosti. Pooblastilo izpraševalca se podaljša, če je imetnik med veljavnostjo pooblastila:
- (1) vsako leto opravi najmanj dva preizkusa praktične usposobljenosti, preverjanji strokovnosti ali oceni usposobljenosti;
 - (2) če se je v zadnjem letu njegove veljavnosti udeležil osvežitvenega seminarja za izpraševalce, ki ga zagotovi pristojni organ ali organizacija ATO, odobri pa pristojni organ.

- (3) Enega od preizkusov praktične usposobljenosti ali preverjanj strokovnosti, opravljenih v zadnjem letu veljavnosti v skladu s (1), oceni inšpektor pristojnega organa ali višji izpraševalec, ki ga za to posebej pooblasti pristojni organ, odgovoren za izpraševalčevo pooblastilo.
 - (4) Če ima kandidat za podaljšanje pooblastila privilegije za več kategorij izpraševalca, se mu v soglasju s pristojnim organom lahko hkrati podaljšajo vsi privilegiji izpraševalca, če izpolni zahteve iz (b)(1) in (2) ter FCL.1020 za eno kategorijo pooblastila, ki ga ima kandidat.
- (c) *Obnova.* Če je pooblastilo poteklo, kandidati pred ponovnim izvajanjem privilegijev izpolnijo zahteve iz (b)(2) in FCL.1020.
- (d) Pooblastilo izpraševalca se lahko podaljša ali obnovi samo, če kandidat dokaže neprekinjeno izpolnjevanje zahtev iz FCL.1010 in FCL.1030.

FCL.1030 Izvajanje preizkusov praktične usposobljenosti, preverjanj strokovnosti in ocen usposobljenosti

- (a) Izpraševalci med izvajanjem preizkusov praktične usposobljenosti, preverjanj strokovnosti in ocen usposobljenosti:
- (1) vzpostavijo komunikacijo s kandidatom brez jezikovnih ovir;
 - (2) preverijo, ali kandidat izpolnjuje vse zahteve za usposobljenost, usposabljanje in izkušnje iz tega dela za izdajo, podaljšanje veljavnosti ali obnovo licence, ratinga ali pooblastila, za katere poteka preizkus usposobljenosti, preverjanje strokovnosti ali ocena usposobljenosti;
 - (3) seznanijo kandidata s posledicami navedbe nepopolnih, netočnih ali napačnih informacij v zvezi z usposabljanjem in letalskimi izkušnjami.
- (b) Izpraševalec po opravljenem preizkusu praktične usposobljenosti ali preverjanju strokovnosti:
- (1) obvesti kandidata o rezultatu preizkusa. Če ga kandidat opravi delno ali ga ne opravi, ga izpraševalec obvesti, da ne izvaja privilegijev ratinga, dokler ga uspešno ne opravi v celoti. Podrobno mu pojasni morebitne zahteve glede nadaljnjega usposabljanja in pravico do pritožbe;
 - (2) če kandidat uspešno opravi preverjanje strokovnosti ali oceno usposobljenosti za podaljšanje veljavnosti ali obnovo, vpiše v kandidatovo licenco ali pooblastilo nov datum poteka rating ali pooblastila, če ga za to posebej pooblasti pristojni organ, odgovoren za kandidatovo licenco;
 - (3) kandidatu izroči podpisano poročilo o preizkusu praktične usposobljenosti ali preverjanju strokovnosti, kopije poročila pa takoj predloži pristojnemu organu, odgovornemu za kandidatovo licenco, in pristojnemu organu, ki je izdal pooblastilo izpraševalca. Poročilo vključuje:
 - (i) izjavo, da je izpraševalec od kandidata prejel informacije o njegovih izkušnjah in usposabljanju ter ugotovil, da so izkušnje in usposabljanje v skladu z veljavnimi zahtevami iz tega dela;
 - (ii) potrditev, da so bili opravljeni vsi zahtevani manevri in vaje, ter informacije o ustnem preizkusu teoretičnega znanja, če je ustrezno. Če

kandidat pri enem delu ni bil uspešen, izpraševalec navede razloge za tako oceno;

- (iii) izid preizkusa, preverjanja ali ocene usposobljenosti.
- (c) Izpraševalci hranijo poročila s podatki o vseh opravljenih preizkusih praktične usposobljenosti, preverjanjih strokovnosti in ocenah usposobljenosti ter njihovih rezultatih pet let.
- (d) Na zahtevo pristojnega organa, odgovornega za pooblastilo izpraševalca, ali pristojnega organa, odgovornega za kandidatovo licenco, izpraševalci predložijo vso evidenco in poročila ter vse druge informacije, ki se zahtevajo za pregled.

ODDELEK 2

Posebne zahteve za izpraševalce za preverjanje praktične usposobljenosti v letalu – FE FCL.1005.FE FE – Privilegiji in pogoji

- (a) *FE(A)*. Privilegiji izpraševalca FE za letala so izvajanje:
 - (1) preizkusov praktične usposobljenosti za izdajo licence PPL(A) ter preizkusov praktične usposobljenosti in preverjanj strokovnosti za povezane ratinge za razred in tip letal z enim pilotom, razen za visoko zmogljiva kompleksna letala z enim pilotom, če je izpraševalec opravil najmanj 1 000 ur letenja kot pilot na letalih ali letalih TMG, vključno z najmanj 250 urami poučevanja letenja;
 - (2) preizkusov praktične usposobljenosti za izdajo licence CPL(A) ter preizkusov praktične usposobljenosti in preverjanj strokovnosti za povezane ratinge za razred in tip letal z enim pilotom, razen za visoko zmogljiva kompleksna letala z enim pilotom, če je izpraševalec opravil najmanj 2 000 ur letenja kot pilot na letalih ali letalih TMG, vključno z najmanj 250 urami poučevanja letenja;
 - (3) preizkusov praktične usposobljenosti in preverjanj strokovnosti za licenco LAPL(A), če je izpraševalec opravil najmanj 500 ur letenja kot pilot na letalih ali letalih TMG, vključno z najmanj 100 urami poučevanja letenja;
 - (4) preizkusov praktične usposobljenosti za izdajo ratinga za letenje v gorah, če je izpraševalec opravil najmanj 500 ur letenja kot pilot na letalih ali letalih TMG, vključno z najmanj 500 vzleti in pristanki za usposabljanje za letenje za rating za letenje v gorah.
- (b) *FE(H)*. Privilegiji izpraševalca FE za helikopterje so izvajanje:
 - (1) preizkusov praktične usposobljenosti za izdajo licence PPL(H) ter preizkusov praktične usposobljenosti in preverjanj strokovnosti za ratinge za tip enomotornih helikopterjev z enim pilotom iz licence PPL(H), če je izpraševalec opravil najmanj 1 000 ur letenja kot pilot na helikopterjih, vključno z najmanj 250 urami poučevanja letenja;
 - (2) preizkusov praktične usposobljenosti za izdajo licence CPL(H) ter preizkusov praktične usposobljenosti in preverjanj strokovnosti za ratinge za tip enomotornih helikopterjev z enim pilotom iz licence CPL(H), če je izpraševalec opravil najmanj 2 000 ur letenja kot pilot na helikopterjih, vključno z najmanj 250 urami poučevanja letenja;
 - (3) preizkusov praktične usposobljenosti in preverjanj strokovnosti za ratinge za tip večmotornih helikopterjev z enim pilotom iz licence PPL(H) ali CPL(H),

če izpraševalec izpolnjuje zahteve iz (1) ali (2), kot je ustrezno, ter ima licenco CPL(H) ali ATPL(H), in če je ustrezno, rating IR(H);

- (4) preizkusov praktične usposobljenosti in preverjanj strokovnosti za licenco LAPL(H), če je izpraševalec opravil najmanj 500 ur letenja kot pilot na helikopterjih, vključno z najmanj 150 urami poučevanja letenja.
- (c) *FE(As)*. Privilegiji izpraševalca FE za zračne ladje so izvajanje preizkusov praktične usposobljenosti za izdajo licenc PPL(As) in CPL(As) ter preizkusov praktične usposobljenosti in preverjanj strokovnosti za povezane ratinge za tip zračnih ladij, če je izpraševalec opravil 500 ur letenja kot pilot na zračnih ladjah, vključno s 100 urami poučevanja letenja.
- (d) *FE(S)* Privilegiji izpraševalca FE za jadralna letala so izvajanje:
- (1) preizkusov praktične usposobljenosti in preverjanj strokovnosti za licenci SPL in LAPL(S), če je izpraševalec opravil 300 ur letenja kot pilot na jadralnih letalih ali jadralnih letalih s pogonom, vključno s 150 urami ali 300 vzleti za usposabljanje za letenje;
 - (2) preverjanj strokovnosti za razširitev privilegijev iz licence SPL na komercialne lete, če je izpraševalec opravil 300 ur letenja kot pilot na jadralnih letalih ali jadralnih letalih s pogonom, vključno z 90 urami usposabljanja za letenje;
 - (3) preizkusov praktične usposobljenosti za razširitev privilegijev iz licenc SPL ali LAPL(S) na letala TMG, če je izpraševalec opravil 300 ur letenja kot pilot na jadralnih letalih ali jadralnih letalih s pogonom, vključno z 50 urami usposabljanja za letenje na letalih TMG.
- (e) *FE(B)*. Privilegiji izpraševalca FE za balone so izvajanje:
- (1) preizkusov praktične usposobljenosti za izdajo licenc BPL in LAPL(B) ter preizkusov praktične usposobljenosti in preverjanj strokovnosti za razširitev privilegijev na drug razred ali skupino balonov, če je izpraševalec opravil 250 ur letenja kot pilot na balonih, vključno s 50 urami poučevanja letenja;
 - (2) preverjanj strokovnosti za razširitev privilegijev iz licence BPL na komercialne lete, če je izpraševalec opravil 300 ur letenja kot pilot na balonih, od tega 50 ur v skupini balonov, za katero je zaprosil za razširitev. Teh 300 ur letenja vključuje 50 ur poučevanja letenja.

FCL.1010.FE FE – Pogoji

Kandidat za pooblastilo FE ima:

- (a) licenco LAPL in pooblastilo LAFI za ustrezno kategorijo zrakoplovov pri kandidatih, ki želijo opravljati preizkuse samo za licenco LAPL;
- (b) v vseh drugih primerih imajo pooblastilo FI za ustrezno kategorijo zrakoplovov.

ODDELEK 3

Posebne zahteve za izpraševalca praktične usposobljenosti za rating za tip – TRE

FCL.1005.TRE TRE – Privilegiji in pogoji

- (a) *TRE(A) in TRE(PL)*. Privilegiji izpraševalca TRE za letala ali zrakoplove z navpičnim vzletanjem/pristajanjem so izvajanje:

- (1) preizkusov praktične usposobljenosti za prvo izdajo ratingov za tip za letala ali zrakoplove z navpičnim vzletanjem/pristajanjem, kot je ustrezno;
 - (2) preverjanje strokovnosti za podaljšanje veljavnosti ali obnovo ratingov za tip in ratingov IR;
 - (3) preizkusov praktične usposobljenosti za izdajo licence ATPL(A);
 - (4) preizkusov praktične usposobljenosti za izdajo licence MPL, če izpraševalec izpolnjuje zahteve iz FCL.925;
 - (5) ocen usposobljenosti za izdajo, podaljšanje ali obnovo pooblastila inštruktorja TRI ali SFI za ustrezno kategorijo zrakoplovov, če ima izpraševalec najmanj tri leta izkušenj kot izpraševalec TRE.
- (b) *TRE(H)*. Privilegiji izpraševalca TRE(H) so izvajanje:
- (1) preizkusov praktične usposobljenosti in preverjanj strokovnosti za izdajo, podaljšanje veljavnosti ali obnovo ratingov za tip helikopterjev;
 - (2) preverjanj strokovnosti za podaljšanje veljavnosti ali obnovo ratingov IR ali razširitev ratinga IR(H) z enomotornih na večmotorne helikopterje, če ima izpraševalec TRE(H) veljavni rating IR(H);
 - (3) preizkusov praktične usposobljenosti za izdajo licence ATPL(H);
 - (4) ocen usposobljenosti za izdajo, podaljšanje veljavnosti ali obnovo pooblastila TRI(H) ali SFI(H), če ima izpraševalec najmanj tri leta izkušenj kot izpraševalec TRE.

FCL.1010.TRE TRE – Pogoji

- (a) *TRE(A) in TRE(PL)*. Kandidati za pooblastilo TRE za letala in zrakoplove z navpičnim vzletanjem/pristajanjem:
- (1) pri letalih z več piloti ali zrakoplovih z navpičnim vzletanjem/pristajanjem opravijo 1 500 ur letenja kot piloti na letalih z več piloti ali zrakoplovih z navpičnim vzletanjem/pristajanjem, kot je ustrezno, od tega najmanj 500 ur kot PIC;
 - (2) pri visoko zmogljivih kompleksnih letalih z enim pilotom opravijo 500 ur letenja kot piloti na letalih z enim pilotom, od tega najmanj 200 ur kot PIC;
 - (3) imajo licenco CPL ali ATPL in pooblastilo inštruktorja TRI za ustrezen tip;
 - (4) za prvo izdajo pooblastila TRE opravijo najmanj 50 ur usposabljanja za letenje kot inštruktorji TRI, FI ali SFI na ustreznem tipu ali napravi FSTD, ki predstavlja zadevni tip.
- (b) *TRE(H)*. Kandidati za pooblastilo TRE(H) za helikopterje:
- (1) imajo pooblastilo TRI(H) ali pri enomotornih helikopterjih z enim pilotom veljavno pooblastilo inštruktorja FI(H) za ustrezen tip;
 - (2) za prvo izdajo pooblastila TRE opravijo najmanj 50 ur usposabljanja za letenje kot inštruktorji TRI, FI ali SFI na ustreznem tipu ali napravi FSTD, ki predstavlja zadevni tip;

- (3) pri helikopterjih z več piloti imajo licenco CPL(H) ali ATPL(H) in opravijo 1 500 ur letenja kot piloti na helikopterjih z več piloti, od tega najmanj 500 ur kot PIC;
- (4) pri večmotornih helikopterjih z enim pilotom:
 - (i) opravijo 1 000 ur letenja kot piloti na helikopterjih, od tega najmanj 500 ur kot PIC;
 - (ii) imajo licenco CPL(H) ali ATPL(H), in če je ustrezno, veljavni rating IR(H);
- (5) pri enomotornih helikopterjih z enim pilotom:
 - (i) opravijo 750 ur letenja kot piloti na helikopterjih, od tega najmanj 500 ur kot PIC;
 - (ii) imajo licenco poklicnega pilota helikopterja;
- (6) za razširitev privilegijev izpraševalca TRE(H) z večmotornih helikopterjev z enim pilotom na večmotorne helikoptere z več piloti za isti tip helikopterja imetnik opravi najmanj 100 ur letenja med operacijami z več piloti na zadevnem tipu;
- (7) kandidatom za prvo pooblastilo izpraševalca TRE za večmotorne helikoptere z več piloti se lahko prizna izpolnjevanje zahteve za 1 500 ur letenja na helikopterjih z več piloti iz (b)(3), če so opravili 500 ur letenja kot PIC na helikopterju z več piloti istega tipa.

ODDELEK 4

Posebne zahteve za izpraševalca praktične usposobljenosti za rating za razred – CRE

FCL.1005.CRE CRE – Privilegiji

Privilegiji izpraševalca CRE so, da za letala z enim pilotom, razen za visoko zmogljiva kompleksna letala z enim pilotom izvajajo:

- (a) preizkuse praktične usposobljenosti za izdajo ratingov za razred in tip;
- (b) preverjanje strokovnosti za:
 - (1) podaljšanje veljavnosti ali obnovo ratingov za razred in tip;
 - (2) podaljšanje veljavnosti in obnovo ratingov IR, če izpraševalec CRE izpolnjuje zahteve iz FCL.1010.IRE (a).

FCL.1010.CRE CRE – Pogoji

Kandidati za pooblastilo izpraševalca CRE:

- (a) imajo licenco CPL(A), MPL(A) ali ATPL(A) s privilegiji za letala z enim pilotom ali so imeli to licenco in imajo licenco PPL(A);
- (b) imajo pooblastilo inštruktorja CRI za ustrezen razred ali tip;
- (c) opravijo 500 ur letenja kot piloti na letalih.

ODDELEK 5

Posebne zahteve za izpraševalca praktične usposobljenosti za rating za instrumentalno letenje – IRE

FCL.1005.IRE IRE – Privilegiji

Privilegiji imetnika pooblastila izpraševalca IRE so izvajanje preizkusov praktične usposobljenosti za izdajo in preverjanj strokovnosti za podaljšanje ali obnovo ratingov IR.

FCL.1010.IRE IRE – Pogoji

- (a) *IRE(A)*. Kandidati za pooblastilo izpraševalca IRE za letala imajo pooblastilo inštruktorja IRI(A) ter opravijo:
 - (1) 2 000 ur letenja kot piloti na letalih in
 - (2) 450 ur letenja po pravilih IFR, od tega 250 ur kot inštruktorji.
- (b) *IRE(H)*. Kandidati za pooblastilo izpraševalca IRE za helikopterje imajo pooblastilo inštruktorja IRI(H) ter opravijo:
 - (1) 2 000 ur letenja kot piloti na helikopterjih in
 - (2) 300 ur instrumentalnega letenja na helikopterjih, od tega 200 ur kot inštruktorji.
- (c) *IRE(As)*. Kandidati za pooblastilo izpraševalca IRE za zračne ladje imajo pooblastilo inštruktorja IRI(As) ter opravijo:
 - (1) 500 ur letenja kot piloti na zračnih ladjah in
 - (2) 100 ur instrumentalnega letenja na zračnih ladjah, od tega 50 ur kot inštruktorji.

ODDELEK 6

Posebne zahteve za izpraševalca praktične usposobljenosti na simulatorju – SFE

FCL.1005.SFE SFE – Privilegiji in pogoji

- (a) *SFE(A)* in *SFE(PL)*. Privilegiji izpraševalca SFE za letala ali zrakoplove z navpičnim vzletanjem/pristajanjem so, da na simulatorju izvaja:
 - (1) preizkuse praktične usposobljenosti in preverjanja strokovnosti za izdajo, podaljšanje veljavnosti ali obnovo ratingov za tip za letala z več piloti ali zrakoplove z navpičnim vzletanjem/pristajanjem, kot je ustrezno;
 - (2) preverjanja strokovnosti za podaljšanje veljavnosti ali obnovo ratingov IR, če izpraševalec SFE izpolnjuje zahteve iz FCL.1010.IRE za ustrezno kategorijo zrakoplovov;
 - (3) preizkuse praktične usposobljenosti za izdajo licence ATPL(A);
 - (4) preizkuse praktične usposobljenosti za izdajo licence MPL, če izpraševalec izpolnjuje zahteve iz FCL.925;
 - (5) ocene usposobljenosti za izdajo, podaljšanje veljavnosti ali obnovo pooblastila SFI za ustrezno kategorijo zrakoplovov, če ima izpraševalec najmanj tri leta izkušenj kot izpraševalec SFE.
- (b) *SFE(H)*. Privilegiji izpraševalca SFE za helikopterje so, da na simulatorju izvaja:
 - (1) preizkuse praktične usposobljenosti in preverjanja strokovnosti za izdajo, podaljšanje veljavnosti in obnovo ratingov ter

- (2) preverjanja strokovnosti za podaljšanje in obnovo ratingov IR, če izpraševalec SFE izpolnjuje zahteve iz FCL.1010.IRE (b);
- (3) preizkuse praktične usposobljenosti za izdajo licence ATPL(H);
- (4) preizkuse praktične usposobljenosti in preverjanja strokovnosti za izdajo, podaljšanje veljavnosti ali obnovo pooblastila SFI(H), če ima izpraševalec najmanj tri leta izkušenj kot izpraševalec SFE.

FCL.1010.SFE SFE – Pogoji

- (a) *SFE(A)*. Kandidati za pooblastilo SFE za letala:
 - (1) imajo licenco ATPL(A), rating za razred ali tip in pooblastilo SFI(A) za ustrezen tip letala;
 - (2) opravijo najmanj 1 500 ur letenja kot piloti na letalih z več piloti;
 - (3) za prvo izdano pooblastila SFE opravijo najmanj 50 ur usposabljanja za letenje na simulatorju kot inštruktorji SFI(A) na ustreznem tipu.
- (b) *SFE(H)*. Kandidati za pooblastilo SFE za helikopterje:
 - (1) imajo licenco ATPL(H), rating za tip in pooblastilo inštruktorja SFI(H) za ustrezen tip helikopterja;
 - (2) opravijo najmanj 1 000 ur letenja kot piloti na helikopterjih z več piloti;
 - (3) za prvo izdano pooblastilo izpraševalca SFE opravijo najmanj 50 ur usposabljanja za letenje na simulatorju kot inštruktorji SFI(H) na ustreznem tipu.

ODDELEK 7

Posebne zahteve za izpraševalca praktične usposobljenosti za inštruktorja letenja – FIE

FCL.1005.FIE FIE – Privilegiji in pogoji

- (a) *FIE(A)*. Privilegij izpraševalca FIE na letalih je ocenjevanje usposobljenosti za izdajo, podaljšanje veljavnosti ali obnovo pooblastil za inštruktorje LAFI(A), FI(A), CRI(A), IRI(A) in TRI(A) na letalih z enim pilotom, če ima izpraševalec ustrezno inštruktorsko pooblastilo.
- (b) *FIE(H)*. Privilegij izpraševalca FIE na helikopterjih je ocenjevanje usposobljenosti za izdajo, podaljšanje veljavnosti ali obnovo pooblastil za inštruktorje LAFI(H), FI(H), IRI(H) in TRI(H) na helikopterjih z enim pilotom, če ima izpraševalec ustrezno inštruktorsko pooblastilo.
- (c) *FIE(As), (S), (B)*. Privilegij izpraševalca FIE na jadralnih letalih, jadralnih letalih s pogonom, balonih in zračnih ladjah je ocenjevanje usposobljenosti za izdajo, podaljšanje veljavnosti ali obnovo inštruktorskih pooblastil v ustrezni kategoriji zrakoplovov, če ima ustrezno inštruktorsko pooblastilo.

FCL.1010.FIE FIE – Pogoji

- (a) *FIE(A)*. Kandidati za pooblastilo FIE za letala:
 - (1) če so kandidati, ki želijo ocenjevati usposobljenost samo za inštruktorje LAFI(A):
 - (i) imajo ustrezno inštruktorsko pooblastilo;

- (ii) opravijo 750 ur letenja na letalih ali letalih TMG;
 - (iii) opravijo najmanj 50 ur letenja za usposabljanje kandidatov za pooblastilo LAFI(A);
- (2) v vseh drugih primerih:
 - (i) imajo ustrezno inštruktorsko pooblastilo;
 - (ii) opravijo 2 000 ur letenja kot piloti na letalih ali letalih TMG in
 - (iii) opravijo najmanj 100 ur letenja za usposabljanje kandidatov za inštruktorsko pooblastilo.
- (b) *FIE(H)*. Kandidati za pooblastilo izpraševalca FIE za helikopterje:
 - (1) če so kandidati, ki želijo ocenjevati usposobljenost samo za inštruktorje LAFI(H):
 - (i) imajo ustrezno inštruktorsko pooblastilo;
 - (ii) opravijo 750 ur letenja na helikopterjih;
 - (iii) opravijo najmanj 50 ur letenja za usposabljanje kandidatov za pooblastilo LAFI(H);
 - (2) v vseh drugih primerih:
 - (i) imajo ustrezno inštruktorsko pooblastilo;
 - (ii) opravijo 2 000 ur letenja kot piloti na helikopterjih;
 - (iii) opravijo najmanj 100 ur letenja za usposabljanje kandidatov za inštruktorsko pooblastilo.
- (c) *FIE(As)*. Kandidati za pooblastilo izpraševalca FIE za zračne ladje:
 - (1) opravijo 500 ur letenja kot piloti na zračnih ladjah;
 - (2) opravijo najmanj 20 ur letenja za usposabljanje kandidatov za pooblastilo inštruktorja FI(As);
 - (3) imajo ustrezno inštruktorsko pooblastilo.
- (d) *FIE(S)*. Kandidati za pooblastilo izpraševalca FIE za jadralna letala:
 - (1) imajo ustrezno inštruktorsko pooblastilo;
 - (2) opravijo 500 ur letenja kot piloti na jadralnih letalih ali jadralnih letalih s pogonom;
 - (3) opravijo:
 - (i) kandidati, ki želijo ocenjevati usposobljenost na letalih TMG, deset ur ali 30 vzletov za usposabljanje kandidatov za inštruktorsko pooblastilo na letalih TMG;
 - (ii) v vseh drugih primerih deset ur ali 30 vzletov za usposabljanje kandidatov za inštruktorsko pooblastilo.
- (e) *FIE(B)*. Kandidati za pooblastilo izpraševalca FIE za balone:
 - (1) imajo ustrezno inštruktorsko pooblastilo;
 - (2) opravijo 350 ur letenja kot piloti na balonih;

- (3) opravijo deset ur usposabljanja kandidatov za inštruktorsko pooblastilo.

DODATEK 1

Upoštevanje teoretičnega znanja

A. Upoštevanje teoretičnega znanja za izdajo pilotske licence za drugo kategorijo zrakoplova – Premostitveno usposabljanje in zahteve za preverjanje

1. LAPL, PPL, BPL in SPL

- 1.1. Za izdajo licence LAPL se imetniku licence LAPL v drugi kategoriji zrakoplovov v celoti upošteva teoretično znanje iz skupnih predmetov iz FCL.120 (a).
- 1.2. Ne glede na zgornji odstavek se imetnik licence v drugi kategoriji zrakoplovov za izdajo licenc LAPL, PPL, BPL ali SPL udeleži teoretičnega pouka in uspešno opravi preizkuse teoretičnega znanja na ustrezni ravni iz naslednjih predmetov:
 - načela letenja,
 - operativni postopki,
 - zmogljivost med letom in načrtovanje leta,
 - splošno znanje o zrakoplovih, navigacija.
- 1.3. Za izdajo licenc PPL, BPL ali SPL se imetniku licence LAPL v isti kategoriji zrakoplovov v celoti prizna izpolnjevanje zahtev za teoretični pouk in opravljanje preizkusov teoretičnega znanja.

2. CPL

- 2.1. Kandidat za licenco CPL, ki ima licenco CPL v drugi kategoriji zrakoplovov, se udeleži premostitvenega usposabljanja iz teoretičnega znanja na odobrenem tečaju glede na razlike med učnimi načrti za različne kategorije zrakoplovov.
- 2.2. Kandidat uspešno opravi preizkuse teoretičnega znanja v skladu s tem poddelom za naslednje predmete v ustrezni kategoriji zrakoplovov:
 - 021 – splošno znanje o zrakoplovih: osnovna konstrukcija in sistemi, električni in pogonski sistemi, reševalna oprema,
 - 022 – splošno znanje o zrakoplovih: instrumenti,
 - 032/034 – zmogljivost letal ali helikopterjev, kot je ustrezno,
 - 070 – operativni postopki in
 - 080 – načela letenja.
- 2.3. Kandidatu za licenco CPL, ki je uspešno opravil ustrezne teoretične preizkuse za rating IR v isti kategoriji zrakoplovov, se v celoti prizna izpolnjevanje zahtev za teoretično znanje iz naslednjih predmetov:
 - človeško delovanje,
 - meteorologija.

3. ATPL

- 3.1. Kandidat za licenco ATPL, ki ima licenco ATPL v drugi kategoriji zrakoplovov, se udeleži premostitvenega usposabljanja za teoretično znanje pri organizaciji ATO glede na razlike, ugotovljene med učni načrti ATPL za različne kategorije zrakoplovov.
- 3.2. Kandidat uspešno opravi preizkuse teoretičnega znanja v skladu s tem poddelom za naslednje predmete v ustrezni kategoriji zrakoplovov:

021 – splošno znanje o zrakoplovih: osnovna konstrukcija in sistemi, električni in pogonski sistemi, reševalna oprema,

022 – splošno znanje o zrakoplovih: instrumenti,

032 – zmogljivost,

070 – operativni postopki in

080 – načela letenja.

3.3. Kandidatu za licenco ATPL(A), ki je uspešno opravil ustrezno teoretično preverjanje za licenco CPL(A), se v celoti prizna izpolnjevanje zahtev za teoretično znanje za predmet komunikacije po pravilih VFR.

3.4. Kandidatu za licenco ATPL(H), ki je uspešno opravil ustrezne teoretične preizkuse za licenco CPL(H), se v celoti prizna izpolnjevanje zahtev za teoretično znanje iz naslednjih predmetov:

— letalsko pravo,

— načela letenja (helikopter),

— komunikacije po pravilih VFR.

3.5. Kandidatu za licenco ATPL(A), ki je uspešno opravil ustrezno teoretično preverjanje za rating IR(A), se v celoti prizna izpolnjevanje zahtev za teoretično znanje iz predmeta komunikacije po pravilih IFR.

3.6. Kandidatu za licenco ATPL(H) z ratingom IR(H), ki je uspešno opravil ustrezne teoretične preizkuse za licenco CPL(H), se v celoti prizna izpolnjevanje zahtev za teoretično znanje iz naslednjih predmetov:

— načela letenja (helikopter),

— komunikacije po pravilih VFR.

4. IR

4.1. Kandidatu za rating IR, ki je uspešno opravil ustrezne teoretične preizkuse za licenco CPL v isti kategoriji zrakoplovov, se v celoti prizna izpolnjevanje zahtev za teoretično znanje iz naslednjih predmetov:

— človeško delovanje,

— meteorologija.

4.2. Kandidat za rating IR(H), ki je uspešno opravil ustrezne teoretične preizkuse za licenco ATPL(H) VFR, opravi preizkuse iz naslednjih predmetov:

— letalsko pravo,

— načrtovanje letenja in spremljanje,

— radijska navigacija,

— sporazumevanje pri letenju po pravilih IFR.

DODATEK 2

Lestvica za ocenjevanje znanja jezika – strokovna, višja in uporabniška stopnja

<i>STOPNJA</i>	<i>IZGOVARJAVA</i>	<i>JEZIKOVNA PRAVILNOST</i>	<i>BESEDNI ZAKLAD</i>	<i>TEKOČ GOVOR</i>	<i>RAZUMEVANJE</i>	<i>ODZIVANJE</i>
<i>Strokovna (stopnja 6)</i>	Pri izgovorjavi, naglasu, ritmu in intonaciji se utegne zaznati vpliv maternega jezika ali pokrajinske različice, vendar to skoraj nikoli ne vpliva na razumevanje.	Osnovne in bolj zapletene slovnične strukture in besedni red dosledno dobro obvlada.	Točen in bogat besedni zaklad zadostuje za učinkovit pogovor o znanih in neznanih temah. Uporablja idiomatični jezik, različne odtenke in primeren register.	Brez težav uporablja jezikovne nize v ustrezni hitrosti in ritmu. Spreminja ritem in hitrost zaradi slogovnih poudarkov. Spontano uporablja ustrezne ustaljene pogovorne in vezniške zveze.	Dosledno razume teme na skoraj vseh področjih; razume jezikovne in kulturne odtenke.	Brez težav se odziva v skoraj vseh okoliščinah. Zazna besedne in nebesedne namige ter se nanje ustrezno odzove.
<i>Višja (stopnja 5)</i>	Izgovorjava, naglas, ritem in intonacija redko vplivajo na razumevanje, čeprav se utegne zaznati vpliv maternega jezika ali pokrajinske različice.	Osnovne in bolj zapletene slovnične strukture in besedni red dosledno dobro obvlada. Poskuša uporabljati bolj zapletene slovnične strukture, vendar napake	Točen in bogat besedni zaklad zadostuje za učinkovit pogovor o splošnih, konkretnih in z delom povezanih temah. Dosledno mu uspe z drugimi besedami razložiti pomen,	Razmeroma brez težav govori o znanih temah, vendar ne spreminja ritma in hitrosti zaradi slogovnih poudarkov. Lahko uporablja ustrezne ustaljene pogovorne in	Razume splošne, konkretne in z delom povezane teme, če se sreča z jezikovnimi ali situacijskimi zapleti ali nepričakovanim potekom, razumevanje ostane skoraj točno. Razume veliko jezikovnih različic	Odziv je takojšenj, ustrezen in informativen. Vzdržuje učinkovit dialog med govorcem in poslušalcem.

<i>STOPNJA</i>	<i>IZGOVARJAVA</i>	<i>JEZIKOVNA PRAVLNOST</i>	<i>BESEDNI ZAKLAD</i>	<i>TEKOČ GOVOR</i>	<i>RAZUMEVANJE</i>	<i>ODZIVANJE</i>
		včasih vplivajo na pomen.	če ne najde ustreznega izraza. Včasih uporablja idiomatični jezik.	vezniške zveze.	(narečje in/ali naglas) ali registrov.	
<i>Uporabniška (stopnja 4)</i>	Pri izgovorjavi, naglasu, ritmu in intonaciji se zazna vpliv maternega jezika ali pokrajinske različice, vendar to le včasih vpliva na razumevanje.	Osnovne slovnične strukture in besedni red uporablja ustvarjalno in jih po navadi dobro obvlada. Napake se lahko pojavijo zlasti v neobičajnih in nepričakovanih okoliščinah, vendar le redko vplivajo na pomen.	Točen in bogat besedni zaklad po navadi zadostuje za učinkovit pogovor o splošnih, konkretnih in z delom povezanih temah. Pogosto mu uspe z drugimi besedami razložiti pomen besede, če ne najde ustreznega izraza, zlasti v neobičajnih in nepričakovanih okoliščinah.	Uporablja jezikovne nize v ustrezni hitrosti in ritmu. Občasno lahko pride do zatikanja pri prehodu iz ponavljajočega se ali predpisanega jezika na spontan odziv, kar pa ne vpliva na učinkovitost sporazumevanja. Uporablja omejeno število ustaljenih pogovornih in vezniških zvez. Naravna zatikanja ne motijo.	Razume večino splošnih, konkretnih in z delom povezanih tem, če sta naglas in uporabljena različica dovolj razumljiva za mednarodne uporabnike. Kadar se sreča z jezikovnimi ali situacijskimi zapleti ali nepričakovanim potekom dogodkov, razumevanje postane počasnejše ali je potrebna dodatna razlaga.	Odziv je večinoma takojšen, ustrezen in informativen. Dialog začne ali ohranja tudi ob nepričakovanem poteku dogodkov. Primerno se odziva pri očitnih nespornostih, preverja, potrjuje in pojasnjuje.

Opomba: prvotno besedilo Dodatka 2 je bilo preneseno v AMC, glej tudi pojasnilo.

DODATEK 3

Tečaji usposabljanja za izdajo licenc CPL in ATPL

1. Ta dodatek vsebuje opis zahtev za različne tečaje usposabljanja za izdajo licenc CPL in ATPL z ratingom IR ali brez njega.
2. Kandidat, ki želi med tečajem usposabljanja prestopiti k drugi organizaciji ATO, zaprosi pristojni organ za formalno oceno števila ur usposabljanja, ki jih mora še opraviti.

A. Integrirani tečaj ATP – Letala

SPLOŠNO

1. Cilj integriranega tečaja ATP(A) je usposobiti pilote do ravni strokovnosti, ki jo potrebujejo za izvajanje nalog kopilota na večmotornih letalih z več piloti v komercialnem zračnem prevozu in pridobitev licence CPL(A)/IR.
2. Kandidat, ki se želi udeležiti integriranega tečaja ATP(A), opravi vse faze usposabljanja na enem neprekinjenem tečaju usposabljanja, ki ga organizira organizacija ATO.
3. Kandidat se lahko sprejme na usposabljanje kot popoln začetnik, ki začne usposabljanje od začetka, ali kot imetnik licence PPL(A) ali PPL(H), izdane v skladu s Prilogo 1 ICAO. Kandidatom z licenco PPL(A) ali PPL(H) se upošteva 50 % ur letenja, opravljenih pred tečajem, do največ 40 ur letenja, ali 45 ur, če so pridobili rating za nočno letenje na letalih, od česar se lahko največ 20 ur upošteva pri zahtevi za letenje z inštruktorjem.
4. Tečaj obsega:
 - (a) teoretični pouk do ravni znanja za licenco ATPL(A);
 - (b) usposabljanje za vizualno in instrumentalno letenje in
 - (c) usposabljanje MCC za upravljanje letal z več piloti.
5. Kandidat, ki ne opravi ali ni sposoben opraviti celotnega tečaja ATP(A), lahko pristojni organ zaprosi za preizkus teoretičnega znanja in preizkus praktične usposobljenosti za licenco z nižjimi privilegiji in ratingom IR, če izpolnjuje ustrezne zahteve.

TEORETIČNO ZNANJE

6. Tečaj teoretičnega usposabljanja za ATP(A) obsega najmanj 750 ur usposabljanja.
7. Tečaj MCC obsega najmanj 25 ur teoretičnega pouka in vaj.

PREIZKUS TEORETIČNEGA ZNANJA

8. Kandidat dokaže raven znanja, ki ustreza privilegijem, ki se odobrijo imetniku licence ATPL(A).

USPOSABLJANJE ZA LETENJE

9. Usposabljanje za letenje brez usposabljanja za rating za tip obsega skupno najmanj 195 ur, vključno z vsemi preverjanji napredka, od tega je lahko do 55 ur od celotnega usposabljanja instrumentalno letenje na tleh. Od teh 195 ur kandidati opravijo najmanj:

- (a) 95 ur letenja z inštruktorjem, od tega je lahko največ 55 ur instrumentalnega letenja na tleh;
- (b) 70 ur kot PIC, vključno z letenjem po pravilih VFR in instrumentalnim letenjem kot piloti pripravniki za vodjo zrakoplova (student pilot-in-command – SPIC). Instrumentalno letenje kot SPIC se šteje kot letenje PIC samo do največ 20 ur;
- (c) 50 ur preletov kot PIC, vključno s preletom po pravilih VFR, dolgim najmanj 540 km (300 NM), med katerim opravijo pristanek s popolno ustavitvijo na dveh letališčih, ki nista odhodno letališče;
- (d) pet ur letenja ponoči, ki obsega tri ure letenja z inštruktorjem, vključno z najmanj eno uro navigacijskega preleta ter petimi samostojnimi vzleti in pristanki s popolno ustavitvijo, in
- (e) 115 ur instrumentalnega letenja, ki obsega najmanj:
 - (1) 20 ur kot SPIC;
 - (2) 15 ur MCC, za kar se lahko uporabi simulator ali naprava FNPT II;
 - (3) 50 ur usposabljanja za instrumentalno letenje, od tega je lahko največ:
 - (i) 25 ur instrumentalnega letenja na tleh na napravi FNPT I ali
 - (ii) 40 ur instrumentalnega letenja na tleh na napravah FNPT II, FTD 2 ali simulatorju, od tega se lahko največ deset ur opravi na napravi FNPT I.

Kandidatu, ki ima potrdilo o opravljenem modulu osnovnega instrumentalnega letenja, se pri zahtevanem času instrumentalnega usposabljanja upošteva največ deset ur. Ure, opravljene na napravi BITD, se ne upoštevajo;
- (f) pet ur na letalu, ki je certificirano za prevoz najmanj štirih oseb ter ima propeler s spremenljivim korakom in uvlačljivo podvozje.

PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI

10. Po ustreznem usposabljanju za letenje kandidat opravlja preizkus praktične usposobljenosti za CPL(A) na eno- ali večmotornem letalu in preizkus praktične usposobljenosti za rating IR na večmotornem letalu.

B. Modularni tečaj ATP – Letala

1. Kandidati za licenco ATPL(A), ki opravijo teoretično usposabljanje na modularnem tečaju:
- (a) imajo najmanj licenco PPL(A), izdano v skladu s Prilogo 1 ICAO, in
 - (b) opravijo najmanj naslednje število ur teoretičnega pouka:
 - (1) kandidati z licenco PPL(A): 650 ur;
 - (2) kandidati z licenco CPL(A): 400 ur;
 - (3) kandidati z ratingom IR(A): 500 ur;
 - (4) kandidati z licenco CPL(A) in ratingom IR(A): 250 ur.

Teoretični pouk se zaključi pred preizkusom praktične usposobljenosti za licenco ATPL(A).

C. Integrirani tečaj CPL/IR – Letala

SPLOŠNO

1. Cilj integriranega tečaja za licenco CPL(A) in rating IR(A) je usposobiti pilote do ravni strokovnosti, ki se zahteva za upravljanje eno- ali večmotornih letal z enim pilotom v komercialnem zračnem prevozu in pridobitev licence CPL(A)/ratinga IR.
2. Kandidat, ki se želi udeležiti integriranega tečaja za CPL(A)/IR, opravi vse faze šolanja na enem neprekinjenem tečaju usposabljanja, ki ga organizira organizacija ATO.
3. Kandidat se lahko sprejme na usposabljanje kot popoln začetnik, ki začne usposabljanje od začetka, ali kot imetnik licence PPL(A) ali PPL(H), izdane v skladu s Prilogo 1 ICAO. Kandidatom z licenco PPL(A) ali PPL(H) se upošteva 50 % ur letenja, opravljenih pred tečajem, do največ 40 ur letenja, ali 45 ur, če so pridobili rating za nočno letenje na letalih, od tega se največ 20 ur lahko upošteva pri zahtevi za letenje z inštruktorjem.
4. Tečaj obsega:
 - (a) teoretično usposabljanje do ravni, ki ustreza znanju za licenco CPL(A) in rating IR ter
 - (b) usposabljanje za vizualno in instrumentalno letenje.
5. Kandidat, ki ne opravi ali ni sposoben opraviti celotnega tečaja za CPL/IR(A), lahko pristojni organ zaprosi za preizkus teoretičnega znanja in preizkus praktične usposobljenosti za licenco z nižjimi privilegiji in rating IR, če izpolnjuje ustrezne zahteve.

TEORETIČNO ZNANJE

6. Tečaj teoretičnega usposabljanja za CPL(A)/IR obsega najmanj 500 ur usposabljanja.

PREIZKUS TEORETIČNEGA ZNANJA

7. Kandidat dokaže raven znanja, ki ustreza privilegijem, ki se odobrijo imetniku licence CPL(A) in ratinga IR.

USPOSABLJANJE ZA LETENJE

8. Usposabljanje za letenje brez usposabljanja za rating za tip obsega skupno najmanj 180 ur, vključno z vsemi preverjanji napredka, od tega je lahko do 40 ur od celotnega usposabljanja instrumentalno letenje na tleh. Od teh 180 ur kandidati opravijo najmanj:
 - (a) 80 ur letenja z inštruktorjem, od tega je lahko največ 40 ur instrumentalnega letenja na tleh;
 - (b) 70 ur kot PIC, vključno z letenjem po pravilih VFR in instrumentalnim letenjem, ki ga lahko opravijo kot SPIC. Instrumentalno letenje kot SPIC se šteje kot letenje PIC samo do največ 20 ur;
 - (c) 50 ur preletov kot PIC, vključno s preletom po pravilih VFR, dolgim najmanj 540 km (300 NM), med katerim opravijo pristanek s popolno ustavitvijo na dveh letališčih, ki nista odhodno letališče;

- (d) pet ur letenja ponoči, ki vključuje tri ure letenja z inštruktorjem, vključno z najmanj eno uro navigacijskega preleta ter petimi samostojnimi vzleti in pristanki s popolno ustavitvijo, in
- (e) 100 ur instrumentalnega letenja, ki vključuje najmanj:
 - (1) 20 ur kot SPIC in
 - (2) 50 ur usposabljanja za instrumentalno letenje, od tega je lahko največ:
 - (i) 25 ur instrumentalnega letenja na tleh na napravi FNPT I ali
 - (ii) 40 ur instrumentalnega letenja na tleh na napravah FNPT II, FTD 2 ali simulatorju, od tega se lahko največ deset ur opravi na napravi FNPT I.

Kandidatu, ki ima potrdilo o opravljenem modulu osnovnega instrumentalnega letenja, se pri zahtevanem času instrumentalnega usposabljanja upošteva največ deset ur. Ure, opravljene na napravi BITD, se ne upoštevajo;
- (f) pet ur na letalu, ki je certificirano za prevoz najmanj štirih oseb ter ima propeler s spremenljivim korakom in uvlačljivo podvozje.

PREIZKUSI PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI

10. Po ustreznem usposabljanju za letenje kandidat opravlja preizkus praktične usposobljenosti za licenco CPL(A) in preizkus praktične usposobljenosti za rating IR na večmotornem ali enomotornem letalu.

D. Integrirani tečaj CPL – Letala

SPLOŠNO

1. Cilj integriranega tečaja za licenco CPL(A) je usposobiti pilote do ravni strokovnosti, ki se zahteva za izdajo licence CPL(A).
2. Kandidat, ki se želi udeležiti integriranega tečaja za licenco CPL(A), opravi vse faze usposabljanja na enem neprekinjenem tečaju usposabljanja, ki ga organizira ATO.
3. Kandidat se lahko sprejme na usposabljanje kot popoln začetnik, ki začne usposabljanje od začetka, ali kot imetnik licence PPL(A) ali PPL(H), izdane v skladu s Prilogo 1 ICAO. Kandidatom z licenco PPL(A) ali PPL(H) se upošteva 50 % ur letenja, opravljenih pred tečajem, do največ 40 ur letenja, ali 45 ur, če so pridobili rating za nočno letenje na letalih, od tega se lahko največ 20 ur upošteva pri zahtevi za letenje z inštruktorjem.
4. Tečaj obsega:
 - (a) teoretično usposabljanje do ravni, ki ustreza znanju za licenco CPL(A), in
 - (b) usposabljanje za vizualno in instrumentalno letenje.
5. Kandidat, ki ne opravi ali ni sposoben opraviti celotnega tečaja CPL(A), lahko zaprosi pristojni organ za preizkus teoretičnega znanja in preizkus praktične usposobljenosti za licenco z nižjimi privilegiji, če izpolnjuje ustrezne zahteve.

TEORETIČNO ZNANJE

6. Tečaj teoretičnega usposabljanja za licenco CPL(A) obsega najmanj 350 ur usposabljanja.

PREIZKUS TEORETIČNEGA ZNANJA

7. Kandidat dokaže raven znanja, ki ustreza privilegijem, ki se odobrijo imetniku licence CPL(A).

USPOSABLJANJE ZA LETENJE

8. Usposabljanje za letenje brez usposabljanja za rating za tip obsega skupno najmanj 150 ur, vključno z vsemi preverjanji napredka, od tega je lahko do pet ur od celotnega usposabljanja instrumentalno letenje na tleh. Od teh 150 ur kandidati opravijo najmanj:
 - (a) 80 ur letenja z inštruktorjem, od tega je lahko največ pet ur instrumentalnega letenja na tleh;
 - (b) 70 ur kot PIC;
 - (c) 20 ur preletov kot PIC, vključno s preletom po pravilih VFR, dolgim najmanj 540 km (300 NM), med katerim opravijo pristanek s popolno ustavitvijo na dveh letališčih, ki nista odhodno letališče;
 - (d) pet ur letenja ponoči, ki vključuje tri ure letenja z inštruktorjem, vključno z najmanj eno uro navigacijskega preleta ter petimi samostojnimi vzleti in pristanki s popolno zaustavitvijo;
 - (e) deset ur usposabljanja za instrumentalno letenje, od tega je lahko največ pet ur instrumentalnega letenja na tleh na napravah FNPT I, FTD 2, FNPT II ali simulatorju. Kandidatu, ki ima potrdilo o opravljenem modulu osnovnega instrumentalnega letenja, se pri zahtevanem času instrumentalnega usposabljanja upošteva največ deset ur. Ure, opravljene na napravi BITD, se ne upoštevajo;
 - (f) pet ur na letalu, ki je certificirano za prevoz najmanj štirih oseb ter ima propeler s spremenljivim korakom in uvlačljivo podvozje.

PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI

9. Po ustreznem usposabljanju za letenje kandidat opravlja preizkus praktične usposobljenosti za licenco CPL(A) na enomotornem ali večmotornem letalu.

E. Modularni tečaj CPL – Letala

SPLOŠNO

1. Cilj modularnega tečaja za licenco CPL(A) je usposobiti imetnike licence PPL(A) do ravni strokovnosti, ki se zahteva za izdajo licence CPL(A).
2. Pred začetkom modularnega tečaja za licenco CPL(A) ima kandidat licenco PPL(A), izdano v skladu s Prilogo 1 ICAO.
3. Pred začetkom usposabljanja za letenje kandidat:
 - (a) opravi 150 ur letenja;
 - (b) izpolnjuje pogoje za izdajo ratinga za razred ali tip večmotornih letal v skladu s poddelom H, če se bo za preizkus praktične usposobljenosti uporabilo večmotorno letalo.
4. Kandidat, ki se želi udeležiti modularnega tečaja za licenco CPL(A), opravi vse faze usposabljanja za letenje na enem neprekinjenem tečaju usposabljanja, ki ga

organizira organizacija ATO. Teoretični pouk lahko poteka v organizaciji ATO, ki izvaja samo teoretični pouk.

5. Tečaj obsega:
 - (a) teoretično usposabljanje do ravni, ki ustreza znanju za licenco CPL(A), in
 - (b) usposabljanje za vizualno in instrumentalno letenje.

TEORETIČNO ZNANJE

6. Odobreni tečaj teoretičnega usposabljanja za licenco CPL(A) obsega najmanj 250 ur usposabljanja.

PREIZKUS TEORETIČNEGA ZNANJA

7. Kandidat dokaže raven znanja, ki ustreza privilegijem, ki se odobrijo imetniku licence CPL(A).

USPOSABLJANJE ZA LETENJE

8. Kandidati brez ratinga IR opravijo najmanj 25 ur letenja z inštruktorjem, vključno z desetimi urami instrumentalnega usposabljanja, od tega največ pet ur instrumentalnega usposabljanja na tleh na napravah BITD, FNPT I ali II, FTD 2 ali simulatorju.
9. Kandidatom z veljavnim ratingom IR(A) se v celoti upošteva instrumentalno letenje z inštruktorjem. Kandidatom z veljavnim ratingom IR(H) se upošteva do pet ur instrumentalnega letenja z inštruktorjem; v tem primeru je treba najmanj pet ur letenja z inštruktorjem opraviti na letalu. Kandidatu, ki ima potrdilo o opravljenem modulu osnovnega instrumentalnega letenja, se pri zahtevanem času instrumentalnega usposabljanja upošteva največ deset ur.
10.
 - (a) Kandidati z veljavnim ratingom IR opravijo najmanj 15 ur vizualnega letenja z inštruktorjem.
 - (b) Kandidati brez ratinga za nočno letenje za letala dodatno opravijo najmanj pet ur usposabljanja za nočno letenje, ki vključuje tri ure letenja z inštruktorjem, vključno z najmanj eno uro navigacijskega preleta ter petimi samostojnimi vzleti in pristanki s popolno zaustavitvijo.
11. Najmanj pet ur usposabljanja za letenje se opravi na letalu, ki je certificirano za prevoz najmanj štirih oseb ter ima propeler s spremenljivim korakom in uvlačljivo podvozje.

IZKUŠNJE

12. Kandidat za licenco CPL(A) opravi najmanj 200 ur letenja, ki vključuje najmanj:
 - (a) 100 ur kot PIC, od tega 20 ur preletov kot PIC, vključno s preletom po pravilih VFR, dolgim najmanj 540 km (300 NM), med katerim opravi pristanek s popolno ustavitvijo na dveh letališčih, ki nista odhodno letališče;
 - (b) pet ur letenja ponoči, ki obsega tri ure letenja z inštruktorjem, vključno z najmanj eno uro navigacijskega preleta ter petimi samostojnimi vzleti in pristanki s popolno ustavitvijo in
 - (c) deset ur usposabljanja za instrumentalno letenje, od tega je lahko največ pet ur instrumentalnega letenja na tleh na napravah FNPT I ali FNPT II ali simulatorju. Kandidatu, ki ima potrdilo o opravljenem modulu osnovnega

instrumentalnega letenja, se pri zahtevanem času instrumentalnega usposabljanja upošteva največ deset ur. Ure, opravljene na napravi BITD, se ne upoštevajo;

- (d) šest ur letenja na večmotornem letalu;
- (e) ure, ki jih opravi kot PIC v drugih kategorijah zrakoplovov, se lahko upoštevajo pri 200 urah letenja v naslednjih primerih:
 - (i) 30 ur na helikopterju, če ima kandidat licenco PPL(H), ali
 - (ii) 100 ur na helikopterjih, če ima kandidat licenco CPL(H), ali
 - (iii) 30 ur na letalih TMG ali jadralnih letalih, ali
 - (iv) 30 ur na zračnih ladjah, če ima kandidat licenco PPL(As), ali
 - (v) 60 ur na zračnih ladjah, če ima kandidat licenco CPL(As).

PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI

13. Po opravljenem usposabljanju za letenje in izpolnitvi ustreznih zahtev za izkušnje kandidat opravlja preizkus praktične usposobljenosti za licenco CPL(A) na enomotornem ali večmotornem letalu.

F. Integrirani tečaj ATP/IR – Helikopterji

SPLOŠNO

1. Cilj integriranega tečaja ATP(H)/IR je usposobiti pilote do ravni strokovnosti, ki jo potrebujejo za izvajanje nalog kopilota na večmotornih helikopterjih z več piloti v komercialnem zračnem prevozu in pridobitev licence CPL(H)/IR.
2. Kandidat, ki se želi udeležiti integriranega tečaja ATP(H)/IR, opravi vse faze usposabljanja na enem neprekinjenem tečaju usposabljanja, ki ga organizira organizacija ATO.
3. Kandidat se lahko sprejme na usposabljanje kot popoln začetnik, ki začne usposabljanje od začetka, ali kot imetnik licence PPL(H), izdane v skladu s Prilogo 1 ICAO. Kandidatom z licenco PPL(H) se upošteva 50 % ustreznih izkušenj, do največ:
 - (a) 40 ur, od tega je lahko največ 20 ur letenja z inštruktorjem, ali
 - (b) 50 ur, od tega je lahko največ 25 ur letenja z inštruktorjem, če je kandidat pridobil rating za nočno letenje na helikopterjih.
4. Tečaj obsega:
 - (a) teoretično usposabljanje do ravni, ki ustreza znanju za licenco ATPL(H) in rating IR;
 - (b) usposabljanje za vizualno in instrumentalno letenje ter
 - (c) usposabljanje MCC za upravljanje helikopterjev z več piloti.
5. Kandidat, ki ne opravi ali ni sposoben opraviti celotnega tečaja ATP(H)/IR, lahko zaprosi pristojni organ za preizkus teoretičnega znanja in preizkus praktične usposobljenosti za licenco z nižjimi privilegiji in ratingom IR, če izpolnjuje ustrezne zahteve.

TEORETIČNO ZNANJE

6. Tečaj teoretičnega usposabljanja za ATP(H)/IR obsega najmanj 750 ur usposabljanja.
7. Tečaj MCC obsega najmanj 25 ur vaj iz teoretičnega pouka.

PREIZKUS TEORETIČNEGA ZNANJA

8. Kandidat dokaže raven znanja, ki ustreza privilegijem, ki se odobrijo imetniku licence ATPL(H) in ratinga IR.

USPOSABLJANJE ZA LETENJE

9. Usposabljanje za letenje obsega skupno najmanj 195 ur, vključno z vsemi preverjanji napredka. Od teh 195 ur kandidati opravijo najmanj:

- (a) 140 ur letenja z inštruktorjem, od tega:
 - (1) 75 ur vizualnega letenja, ki lahko vključuje:
 - (i) 30 ur na simulatorju za helikopter, raven C/D, ali
 - (ii) 25 ur na napravi FTD 2,3, ali
 - (iii) 20 ur na napravi FNPT II/III za helikopter, ali
 - (iv) 20 ur na letalu ali letalu TMG;
 - (2) 50 ur instrumentalnega letenja, ki lahko vključuje:
 - (i) največ 20 ur na simulatorju ali napravi FTD 2,3 ali FNPT II/III za helikopter ali
 - (ii) deset ur najmanj na napravi FNPT 1 za helikopter ali na letalu;
 - (3) 15 ur MCC, za kar se lahko uporabijo simulator za helikopter ali naprava FTD 2,3(MCC) ali FNPT II/III(MCC) za helikopter.

Če tip helikopterja, ki se uporabi za usposabljanje za letenje, ni enak kot tip helikopterja, ki ga predstavlja simulator, uporabljen za vizualno usposabljanje, je največje število upoštevanih ur omejeno na število, ki se dodeli za napravo FNPT II/III za helikopter;

- (b) 55 ur kot PIC, od tega lahko 40 ur kot SPIC. Opravijo najmanj 14 ur samostojnega letenja podnevi in eno uro samostojnega letenja ponoči;
- (c) 50 ur preletov, vključno z najmanj desetimi urami preletov kot SPIC, ki vključujejo prelet po pravilih VFR, dolg najmanj 185 km (100 NM), med katerim opravijo pristanek s popolno ustavitvijo na dveh letališčih, ki nista odhodno letališče;
- (d) pet ur letenja na helikopterjih ponoči, vključno s tremi urami letenja z inštruktorjem, ki vključuje najmanj eno uro navigacijskega preleta in pet samostojnih nočnih šolskih krogov. Vsak krog vključuje vzlet in pristanek;
- (e) 50 ur instrumentalnega letenja z inštruktorjem, ki obsega:
 - (i) deset ur osnovnega instrumentalnega usposabljanja in
 - (ii) 40 ur usposabljanja za rating IR, ki vključuje najmanj deset ur na večmotornem helikopterju, certificiranem za operacije po pravilih instrumentalnega letenja.

PREIZKUSI PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI

10. Po ustreznem usposabljanju za letenje kandidat opravlja preizkus praktične usposobljenosti za licenco CPL(H) na večmotornem helikopterju in preizkus praktične usposobljenosti za rating IR na večmotornem helikopterju, certificiranem za operacije po pravilih instrumentalnega letenja, ter izpolnjuje zahteve za usposabljanje MCC.

G. Integrirani tečaj ATP – Helikopterji

SPLOŠNO

1. Cilj integriranega tečaja ATP(H) je usposobiti pilote do ravni strokovnosti, ki jo potrebujejo za izvajanje nalog kopilota na večmotornih helikopterjih z več piloti, omejenimi na privilegije VFR v komercialnem zračnem prevozu, in pridobitev licence CPL(H).
2. Kandidat, ki se želi udeležiti integriranega tečaja ATP(H), opravi vse faze usposabljanja v enem neprekinjenem tečaju usposabljanja, ki ga organizira organizacija ATO.
3. Kandidat se lahko sprejme na usposabljanje kot popoln začetnik, ki začne usposabljanje od začetka, ali kot imetnik licence PPL(H), izdane v skladu s Prilogo 1 ICAO. Kandidatom z licenco PPL(H) se upošteva 50 % ustreznih izkušenj, do največ:
 - (a) 40 ur, od tega je lahko največ 20 ur letenja z inštruktorjem, ali
 - (b) 50 ur, od tega je lahko največ 25 ur letenja z inštruktorjem, če je kandidat pridobil rating za nočno letenje na helikopterjih.
4. Tečaj obsega:
 - (a) teoretično usposabljanje do ravni, ki ustreza znanju za licenco ATPL(H);
 - (b) usposabljanje za vizualno in osnovno instrumentalno letenje ter
 - (c) usposabljanje MCC za upravljanje helikopterjev z več piloti.
5. Kandidat, ki ne opravi ali ni sposoben opraviti celotnega tečaja CPL(H), lahko zaprosi pristojni organ za preizkus teoretičnega znanja in preizkus praktične usposobljenosti za licenco z nižjimi privilegiji, če izpolnjuje ustrezne zahteve.

TEORETIČNO ZNANJE

6. Teoretični tečaj ATP(H) obsega najmanj 650 ur usposabljanja.
7. Tečaj MCC obsega najmanj 20 ur vaj iz teoretičnega pouka.

PREIZKUS TEORETIČNEGA ZNANJA

8. Kandidat dokaže raven znanja, ki ustreza privilegijem, ki se odobrijo imetniku licence ATPL(H).

USPOSABLJANJE ZA LETENJE

9. Usposabljanje za letenje obsega skupno najmanj 150 ur, vključno z vsemi preverjanji napredka. Od teh 150 ur kandidati opravijo najmanj:
 - (a) 95 ur letenja z inštruktorjem, od tega:
 - (i) 75 ur vizualnega usposabljanja, ki lahko vključuje:
 - (1) 30 ur na simulatorju za helikopter, raven C/D, ali

- (2) 25 ur na napravi FTD 2,3 za helikopter, ali
- (3) 20 ur na napravi FNPT II/III za helikopter, ali
- (4) 20 ur na letalu ali letalu TMG;
- (ii) deset ur osnovnega instrumentalnega usposabljanja lahko vključuje pet ur najmanj na napravi FNPT I za helikopter ali na letalu;
- (iii) deset ur MCC, za kar se lahko uporabi: simulator, ali FTD 2,3(MCC), ali FNPT II/III(MCC) za helikopter.

Če tip helikopterja, ki se uporabi za usposabljanje za letenje, ni enak kot tip helikopterja, ki ga predstavlja simulator, uporabljen za vizualno usposabljanje, je največje število upoštevanih ur omejeno na število, ki se dodeli za napravo FNPT II/III za helikopter;

- (b) 55 ur kot PIC, od tega lahko 40 ur kot SPIC. Opravijo najmanj 14 ur samostojnega letenja podnevi in eno uro samostojnega letenja ponoči;
- (c) 50 ur preletov, vključno z najmanj desetimi urami preletov kot SPIC, ki vključujejo prelet po pravilih VFR, dolg najmanj 185 km (100 NM), med katerim opravijo pristanek s popolno ustavitvijo na dveh letališčih, ki nista odhodno letališče;
- (d) pet ur letenja na helikopterjih ponoči, vključno s tremi urami letenja z inštruktorjem, vključno z najmanj eno uro navigacijskega preleta in petimi samostojnimi nočnimi šolskimi krogi. Vsak krog vključuje vzlet in pristanek.

PREIZKUSI PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI

10. Po ustreznem usposabljanju za letenje kandidat opravi preizkus praktične usposobljenosti za licenco CPL(H) na večmotornem helikopterju in izpolnjuje zahteve MCC.

H. Modularni tečaj ATP – Helikopterji

1. Kandidati za licenco ATPL(H), ki dopolnijo teoretično usposabljanje na modularnem tečaju, imajo najmanj licenco PPL(H) in v 18 mesecih opravijo najmanj naslednje število ur pouka:
 - (a) kandidati z licenco PPL(H), izdano v skladu s Prilogo 1 ICAO: 550 ur;
 - (b) kandidati z licenco CPL(H): 300 ur.
2. Kandidati za ATPL(H)/IR, ki dopolnijo teoretično usposabljanje na modularnem tečaju, imajo najmanj licenco PPL(H) in opravijo najmanj naslednje število ur usposabljanja:
 - (a) kandidati z licenco PPL(H): 650 ur;
 - (b) kandidati z licenco CPL(H): 400 ur;
 - (c) kandidati z ratingom IR(H): 500 ur;
 - (d) kandidati z licenco CPL(H) in ratingom IR(H): 250 ur.

I. Integrirani tečaj CPL/IR – Helikopterji

SPLOŠNO

1. Cilj integriranega tečaja za CPL(H)/IR je usposobiti pilote do ravni strokovnosti, ki se zahteva za upravljanje večmotornih helikopterjev z enim pilotom in pridobitev CPL(H)/IR za večmotorni helikopter.
2. Kandidat, ki se želi udeležiti integriranega tečaja CPL(H)/IR, opravi vse faze usposabljanja v enem neprekinjenem tečaju usposabljanja, ki ga organizira organizacija ATO.
3. Kandidat se lahko sprejme na usposabljanje kot popoln začetnik, ki začne usposabljanje od začetka, ali kot imetnik licence PPL(H), izdane v skladu s Prilogo 1 ICAO. Kandidatom z licenco PPL(H) se upošteva 50 % ustreznih izkušenj, in sicer do največ:
 - (a) 40 ur, od tega je lahko največ 20 ur letenja z inštruktorjem, ali
 - (b) 50 ur, od tega je lahko največ 25 ur letenja z inštruktorjem, če je kandidat pridobil rating za nočno letenje na helikopterjih.
4. Tečaj obsega:
 - (a) teoretično usposabljanje do ravni, ki ustreza znanju za licenco CPL(H) in rating IR ter prvi rating za tip večmotornih helikopterjev, in
 - (b) usposabljanje za vizualno in instrumentalno letenje.
5. Kandidat, ki ne opravi ali ni sposoben opraviti celotnega tečaja CPL(H)/IR, lahko zaprosi pristojni organ za preizkus teoretičnega znanja in preizkus praktične usposobljenosti za licenco z nižjimi privilegiji in ratingom IR, če izpolnjuje ustrezne zahteve.

TEORETIČNO ZNANJE

6. Teoretični tečaj CPL(H)/IR obsega najmanj 500 ur usposabljanja.

PREIZKUS TEORETIČNEGA ZNANJA

7. Kandidat dokaže raven znanja, ki ustreza privilegijem, ki se odobrijo imetniku licence CPL(H) in ratinga IR.

USPOSABLJANJE ZA LETENJE

8. Usposabljanje za letenje obsega skupno najmanj 180 ur, vključno z vsemi preverjanji napredka. Od teh 180 ur kandidati opravijo najmanj:
 - (a) 125 ur letenja z inštruktorjem, od tega:
 - (i) 75 ur vizualnega usposabljanja, ki lahko vključuje:
 - (1) 30 ur na simulatorju za helikopter, raven C/D, ali
 - (2) 25 ur na napravi FTD 2,3 za helikopter, ali
 - (3) 20 ur na napravi FNPT II/III za helikopter, ali
 - (4) 20 ur na letalu ali letalu TMG;
 - (ii) 50 ur instrumentalnega usposabljanja, ki lahko vključuje:
 - (1) največ 20 ur na simulatorju ali napravi FTD 2,3 ali FNPT II/III za helikopter ali
 - (2) deset ur najmanj na napravi FNPT 1 za helikopter ali na letalu.

Če tip helikopterja, ki se uporabi za usposabljanje za letenje, ni enak kot tip helikopterja, ki ga predstavlja simulator, je največje število upoštevanih ur omejeno na število, ki se dodeli za napravo FNPT II/III;

- (b) 55 ur kot PIC, od tega lahko 40 ur kot SPIC. Opravijo najmanj 14 ur samostojnega letenja podnevi in eno uro samostojnega letenja ponoči;
- (c) deset ur preletov z inštruktorjem;
- (d) deset ur preletov kot PIC, vključno s preletom po pravilih VFR, dolgim najmanj 185 km (100 NM), med katerim opravijo pristanek s popolno ustavitvijo na dveh letališčih, ki nista odhodno letališče;
- (e) pet ur letenja na helikopterjih ponoči, ki vključuje tri ure letenja z inštruktorjem, vključno z najmanj eno uro navigacijskega preleta in petimi samostojnimi nočnimi šolskimi krogi. Vsak krog vključuje vzlet in pristanek;
- (f) 50 ur instrumentalnega letenja z inštruktorjem, ki obsega:
 - (i) deset ur osnovnega instrumentalnega usposabljanja in
 - (ii) 40 ur usposabljanja za rating IR, ki vključuje najmanj deset ur na večmotornem helikopterju, certificiranem za operacije po pravilih instrumentalnega letenja.

PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI

9. Po ustreznem usposabljanju za letenje kandidat opravlja preizkus praktične usposobljenosti za licenco CPL(H) na več- ali enomotornem helikopterju in preizkus praktične usposobljenosti za rating IR na večmotornem helikopterju, certificiranem za operacije po pravilih instrumentalnega letenja.

J. Integrirani tečaj CPL – Helikopterji

SPLOŠNO

1. Cilj integriranega tečaja za licenco CPL(H) je usposobiti pilote do ravni strokovnosti, ki se zahteva za izdajo licence CPL(H).
2. Kandidat, ki se želi udeležiti integriranega tečaja za licenco CPL(H), opravi vse faze usposabljanja v enem neprekinjenem tečaju usposabljanja, ki ga organizira organizacija ATO.
3. Kandidat se lahko sprejme na usposabljanje kot popoln začetnik, ki začne usposabljanje od začetka, ali kot imetnik licence PPL(H), izdane v skladu s Prilogo 1 ICAO. Kandidatom z licenco PPL(H) se upošteva 50 % ustreznih izkušenj, do največ:
 - (a) 40 ur, od tega je lahko največ 20 ur letenja z inštruktorjem, ali
 - (b) 50 ur, od tega je lahko največ 25 ur letenja z inštruktorjem, če je kandidat pridobil rating za nočno letenje na helikopterjih.
4. Tečaj obsega:
 - (a) teoretično usposabljanje do ravni, ki ustreza znanju za licenco CPL(H), in
 - (b) usposabljanje za vizualno in instrumentalno letenje.

5. Kandidat, ki ne opravi ali ni sposoben opraviti celotnega tečaja CPL(H), lahko zaprosi pristojni organ za preizkus teoretičnega znanja in preizkus praktične usposobljenosti za licenco z nižjimi privilegiji, če izpolnjuje ustrezne zahteve.

TEORETIČNO ZNANJE

6. Odobreni tečaj teoretičnega usposabljanja za licenco CPL(H) obsega najmanj 350 ur usposabljanja ali 200 ur, če ima kandidat licenco PPL.

PREIZKUS TEORETIČNEGA ZNANJA

7. Kandidat dokaže raven znanja, ki ustreza privilegijem, ki se odobrijo imetniku licence CPL(H).

USPOSABLJANJE ZA LETENJE

8. Usposabljanje za letenje obsega skupno najmanj 135 ur, vključno z vsemi preverjanji napredka, od tega je lahko največ pet ur instrumentalnega letenja na tleh. Od teh 135 ur kandidati opravijo najmanj:

- (a) 85 ur letenja z inštruktorjem, od tega:

- (i) je lahko največ 75 ur vizualnega usposabljanja, ki lahko vključuje:

- (1) 30 ur na simulatorju za helikopter, raven C/D, ali
- (2) 25 ur na napravi FTD 2,3 za helikopter, ali
- (3) 20 ur na napravi FNPT II/III za helikopter, ali
- (4) 20 ur na letalu ali letalu TMG;

- (ii) največ deset ur je lahko instrumentalnega usposabljanja, vključuje lahko pet ur najmanj na FNPT I za helikopter ali na letalu.

Če tip helikopterja, ki se uporabi za usposabljanje za letenje, ni enak kot tip helikopterja, ki ga predstavlja simulator, je največje število upoštevanih ur omejeno na število, ki se dodeli za napravo FNPT II/III;

- (b) 50 ur kot PIC, od tega lahko 35 ur kot SPIC. Opravijo najmanj 14 ur samostojnega letenja podnevi in eno uro samostojnega letenja ponoči;
- (c) deset ur preletov z inštruktorjem;
- (d) deset ur preletov kot PIC, vključno s preletom po pravilih VFR, dolgim najmanj 185 km (100 NM), med katerim opravijo pristanek s popolno ustavitvijo na dveh letališčih, ki nista odhodno letališče;
- (e) pet ur letenja na helikopterjih ponoči, vključno s tremi urami letenja z inštruktorjem, ki vključuje najmanj eno uro navigacijskega preleta in pet samostojnih nočnih šolskih krogov. Vsak krog vključuje vzlet in pristanek;
- (f) deset ur instrumentalnega usposabljanja z inštruktorjem, vključno z najmanj petimi urami na helikopterju.

PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI

9. Po ustreznem usposabljanju za letenje kandidat opravlja preizkus praktične usposobljenosti za licenco CPL(H).

K. Modularni tečaj CPL – Helikopterji

SPLOŠNO

1. Cilj modularnega tečaja za licenco CPL(H) je usposobiti imetnike licence PPL(H) do ravni strokovnosti, ki se zahteva za izdajo licence CPL(H).
2. Pred začetkom modularnega tečaja za licenco CPL(H) ima kandidat licenco PPL(H), izdano v skladu s Prilogo 1 ICAO.
3. Pred začetkom usposabljanja za letenje kandidat:
 - (a) opravi 155 ur letenja kot pilot na helikopterjih, vključno s 50 urami kot PIC, od tega je deset ur preletov;
 - (b) izpolni zahteve iz FCL.725 in FCL.720.H, če se za preizkus praktične usposobljenosti uporabi večmotorni helikopter.
4. Kandidat, ki se želi udeležiti modularnega tečaja za licenco CPL(H), opravi vse faze usposabljanja v enem neprekinjenem tečaju usposabljanja, ki ga organizira organizacija ATO. Teoretični pouk lahko poteka v organizaciji ATO, ki izvaja samo teoretični pouk.
5. Tečaj obsega:
 - (a) teoretično usposabljanje do ravni, ki ustreza znanju za licenco CPL(H), in
 - (b) usposabljanje za vizualno in instrumentalno letenje.

TEORETIČNO ZNANJE

6. Oдобreni tečaj teoretičnega usposabljanja za licenco CPL(H) obsega najmanj **250** ur usposabljanja.

PREIZKUS TEORETIČNEGA ZNANJA

7. Kandidat dokaže raven znanja, ki ustreza privilegijem, ki se odobrijo imetniku licence CPL(H).

USPOSABLJANJE ZA LETENJE

8. Kandidatom brez ratinga IR se zagotovi najmanj 30 ur letenja z inštruktorjem, od tega:
 - (a) 20 ur vizualnega usposabljanja, ki lahko vključuje pet ur na simulatorju ali napravi FTD 2,3 ali FNPT II,III za helikopter, in
 - (b) deset ur instrumentalnega usposabljanja, ki lahko vključuje pet ur najmanj na napravah FTD 1 ali FNPT I za helikopter ali na letalu.
9. Kandidatom z veljavnim ratingom IR(H) se v celoti upošteva instrumentalno letenje z inštruktorjem. Kandidati z veljavnim ratingom IR(A) opravijo najmanj pet ur instrumentalnega letenja z inštruktorjem na helikopterju.
10. Kandidatom brez ratinga za nočno letenje za helikopterje se dodatno zagotovi najmanj pet ur usposabljanja za nočno letenje, ki obsega tri ure letenja z inštruktorjem, vključno z najmanj eno uro navigacijskega preleta ter petimi samostojnimi nočnimi šolskimi krogi. Vsak krog vključuje vzlet in pristanek.

IZKUŠNJE

11. Kandidat za licenco CPL(H) opravi najmanj 185 ur letenja, vključno s 50 urami kot PIC, od tega deset ur preletov kot PIC, vključno s preletom po pravilih VFR, dolgim najmanj 185 km (100 NM), med katerim opravi pristanek s popolno ustavitvijo na dveh letališčih, ki nista odhodno letališče.

Ure, ki jih opravi kot vodja zrakoplova v drugih kategorijah zrakoplovov, se lahko upoštevajo pri 185 urah letenja v naslednjih primerih:

- (a) 20 ur na letalih, če ima kandidat licenco PPL(A), ali
- (b) 50 ur na letalih, če ima kandidat licenco CPL(A), ali
- (c) deset ur na letalih TMG ali jadralnih letalih, ali
- (d) 20 ur na zračnih ladjah, če ima kandidat licenco PPL(As), ali
- (e) 50 ur na zračnih ladjah, če ima kandidat licenco CPL(As).

PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI

12. Po ustreznem usposabljanju za letenje in pridobljenih ustreznih izkušnjah kandidat opravlja preizkus praktične usposobljenosti za licenco CPL(H).

L. Integrirani tečaj CPL/IR – Zračne ladje

SPLOŠNO

1. Cilj integriranega tečaja za licenco CPL(As)/IR je usposobiti pilote do ravni strokovnosti, ki se zahteva za upravljanje zračnih ladij in pridobitev licence CPL(As)/IR.
2. Kandidat, ki se želi udeležiti integriranega tečaja za CPL(As)/IR, opravi vse faze usposabljanja v enem neprekinjenem tečaju usposabljanja, ki ga organizira organizacija ATO.
3. Kandidat se lahko sprejme na usposabljanje kot popoln začetnik, ki začne usposabljanje od začetka, ali kot imetnik licence PPL(As), PPL(A) ali PPL(H), izdane v skladu s Prilogo 1 ICAO. Kandidatom z licenco PPL(As), PPL(A) ali PPL(H) se upošteva največ:
 - (a) deset ur, od tega je lahko največ pet ur letenja z inštruktorjem, ali
 - (b) 15 ur, od tega je lahko največ sedem ur letenja z inštruktorjem, če je kandidat pridobil rating za nočno letenje na zračnih ladjah.
4. Tečaj obsega:
 - (a) teoretično usposabljanje do ravni, ki ustreza znanju za licenco CPL(As) in rating IR ter prvi rating za tip zračnih ladij, in
 - (b) usposabljanje za vizualno in instrumentalno letenje.
5. Kandidat, ki ne opravi ali ni sposoben opraviti celotnega tečaja CPL/IR(As), lahko zaprosi pristojni organ za preizkus teoretičnega znanja in preizkus praktične usposobljenosti za licenco z nižjimi privilegiji in ratingom IR, če izpolnjuje ustrezne zahteve.

TEORETIČNO ZNANJE

6. Teoretični tečaj za licenco CPL(As)/IR obsega najmanj 500 ur usposabljanja.

PREIZKUS TEORETIČNEGA ZNANJA

7. Kandidat dokaže raven znanja, ki ustreza privilegijem, ki se odobrijo imetniku licence CPL(As) in ratinga IR.

USPOSOBLJANJE ZA LETENJE

8. Usposabljanje za letenje obsega skupno najmanj 80 ur, vključno z vsemi preverjanji napredka. Od teh 80 ur kandidati opravijo najmanj:

- (a) 60 ur letenja z inštruktorjem, od tega:
 - (i) 30 ur vizualnega usposabljanja, ki lahko vključuje:
 - (1) dvanajst ur na simulatorju za zračno ladjo, ali
 - (2) deset ur na napravi FTD za zračno ladjo, ali
 - (3) osem ur na napravi FNPT II/III za zračno ladjo, ali
 - (4) osem ur na letalu, helikopterju ali letalu TMG;
 - (ii) 30 ur instrumentalnega usposabljanja, ki lahko vključuje:
 - (1) največ dvanajst ur na simulatorju ali napravi FTD ali FNPT II/III za zračno ladjo, ali
 - (2) šest ur najmanj na napravi FTD 1 ali FNPT I za zračno ladjo ali na letalu.

Če tip zračne ladje, ki se uporabi za usposabljanje za letenje, ni enak kot tip, ki ga predstavlja simulator, uporabljen za vizualno usposabljanje, se lahko upošteva največ osem ur;

- (b) 20 ur kot PIC, od tega lahko 5 ur kot SPIC. Opravijo najmanj 14 ur samostojnega letenja podnevi in eno uro samostojnega letenja ponoči;
- (c) *pet ur preletov kot PIC, vključno s preletom po pravilih VFR, dolгим najmanj 90 km (50 NM), med katerim opravijo pristanek s popolno ustavitvijo na namembnem letališču;*
- (d) pet ur letenja na zračnih ladjah ponoči, vključno s tremi urami letenja z inštruktorjem, ki vključuje najmanj eno uro navigacijskega preleta in pet samostojnih nočnih šolskih krogov. Vsak krog vključuje vzlet in pristanek;
- (e) 30 ur instrumentalnega letenja z inštruktorjem, ki obsega:
 - (i) deset ur osnovnega instrumentalnega usposabljanja in
 - (ii) 20 ur usposabljanja za rating IR, ki vključuje najmanj deset ur na večmotorni zračni ladji, certificirani za operacije po pravilih IFR.

PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI

9. Po ustreznem usposabljanju za letenje kandidat opravlja preizkus praktične usposobljenosti za licenco CPL(As) na večmotorni ali enomotorni zračni ladji in preizkus praktične usposobljenosti za rating IR na večmotorni zračni ladji, certificirani za operacije po pravilih IFR.

M. Integrirani tečaj CPL – Zračne ladje

SPLOŠNO

1. Cilj integriranega tečaja za licenco CPL(As) je usposobiti pilote do ravni strokovnosti, ki se zahteva za izdajo licence CPL(As).
2. Kandidat, ki se želi udeležiti integriranega tečaja za licenco CPL(As), opravi vse faze usposabljanja v enem neprekinjenem tečaju usposabljanja, ki ga organizira organizacija ATO.

3. Kandidat se lahko sprejme na usposabljanje kot popoln začetnik, ki začne usposabljanje od začetka, ali kot imetnik licence PPL(As), PPL(A) ali PPL(H), izdane v skladu s Prilogo 1 ICAO. Kandidatom z licenco PPL(As), PPL(A) ali PPL(H) se upošteva največ:
 - (a) deset ur, od tega je lahko največ pet ur letenja z inštruktorjem, ali
 - (b) 15 ur, od tega je lahko največ sedem ur letenja z inštruktorjem, če je kandidat pridobil rating za nočno letenje na zračnih ladjah.
4. Tečaj obsega:
 - (a) teoretično usposabljanje do ravni, ki ustreza znanju za licenco CPL(As), in
 - (b) usposabljanje za vizualno in instrumentalno letenje.
5. Kandidat, ki ne opravi ali ni sposoben opraviti celotnega tečaja CPL(As), lahko zaprosi pristojni organ za preizkus teoretičnega znanja in preizkus praktične usposobljenosti za licenco z nižjimi privilegiji, če izpolnjuje ustrezne zahteve.

TEORETIČNO ZNANJE

6. Odobreni teoretični tečaj za licenco CPL(As) obsega najmanj 350 ur usposabljanja ali 200 ur, če ima kandidat licenco PPL.

PREIZKUS TEORETIČNEGA ZNANJA

7. Kandidat dokaže raven znanja, ki ustreza privilegijem, ki se odobrijo imetniku licence CPL(As).

USPOSABLJANJE ZA LETENJE

8. Usposabljanje za letenje obsega skupno najmanj 50 ur, vključno z vsemi preverjanji napredka, od tega je lahko največ pet ur instrumentalnega letenja na tleh. Od teh 50 ur kandidati opravijo najmanj:
 - (a) 30 ur letenja z inštruktorjem, od tega lahko največ pet ur instrumentalnega letenja na tleh;
 - (b) 20 ur kot PIC;
 - (c) pet ur preletov z inštruktorjem;
 - (d) pet ur preletov kot PIC, vključno s preletom po pravilih VFR, dolgim najmanj 90 km (50 NM), med katerimi opravijo dva pristanka s popolno ustavitvijo na namembnem letališču;
 - (e) pet ur letenja na zračnih ladjah ponoči, ki vključuje tri ure letenja z inštruktorjem, vključno z najmanj eno uro navigacijskega preleta in petimi samostojnimi nočnimi šolskimi krogi. Vsak krog vključuje vzlet in pristanek;
 - (f) deset ur instrumentalnega letenja z inštruktorjem, vključno z najmanj petimi urami na zračni ladji.

PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI

9. Po ustreznem usposabljanju za letenje kandidat opravlja preizkus praktične usposobljenosti za licenco CPL(As).

N. Modularni tečaj CPL – Zračne ladje

SPLOŠNO

1. Cilj modularnega tečaja za licenco CPL(As) je usposobiti imetnike licence PPL(As) do ravni strokovnosti, ki se zahteva za izdajo licence CPL(As).
2. Pred začetkom usposabljanja na modularnem tečaju za licenco CPL(As) kandidat:
 - (a) ima licenco PPL(As), izdano v skladu s Prilogo 1 ICAO;
 - (b) opravi 200 ur letenja kot pilot na zračnih ladjah, vključno s 100 urami kot PIC, od tega 50 urami preletov.
3. Kandidat, ki se želi udeležiti modularnega tečaja za licenco CPL(As), opraviti vse faze usposabljanja v enem neprekinjenem tečaju usposabljanja, ki ga organizira organizacija ATO. Teoretični pouk lahko poteka v organizaciji ATO, ki izvaja samo teoretični pouk.
4. Tečaj obsega:
 - (a) teoretično usposabljanje do ravni, ki ustreza znanju za licenco CPL(As), in
 - (b) usposabljanje za vizualno in instrumentalno letenje.

TEORETIČNO ZNANJE

5. Odobreni tečaj teoretičnega usposabljanja za licenco CPL(As) obsega najmanj 250 ur usposabljanja.

PREIZKUS TEORETIČNEGA ZNANJA

6. Kandidat dokaže raven znanja, ki ustreza privilegijem, ki se odobrijo imetniku licence CPL(As).

USPOSABLJANJE ZA LETENJE

7. Kandidatom brez ratinga IR se zagotovi najmanj 20 ur letenja z inštruktorjem, od tega:
 - (a) deset ur vizualnega usposabljanja, ki lahko vključuje pet ur na simulatorju ali napravi FTD 2,3 ali FNPT II,III za zračno ladjo, in
 - (b) deset ur instrumentalnega usposabljanja, ki lahko vključuje pet ur najmanj na napravi FTD 1 ali FNPT I za zračno ladjo ali letalu.
8. Kandidatom z veljavnim ratingom IR(As) se v celoti upošteva instrumentalno usposabljanje z inštruktorjem. Kandidati z veljavnim ratingom IR za drugo kategorijo zrakoplovov opravijo najmanj pet ur instrumentalnega usposabljanja z inštruktorjem na zračni ladji.
9. Kandidatom brez ratinga za nočno letenje za zračne ladje se dodatno zagotovi najmanj pet ur usposabljanja za nočno letenje, ki vključuje tri ure usposabljanja z inštruktorjem, vključno z najmanj eno uro navigacijskega preleta in petimi samostojnimi nočnimi šolskimi krogi. Vsak krog vključuje vzlet in pristanek.

IZKUŠNJE

10. Kandidat za licenco CPL(As) opravi najmanj 250 ur letenja na zračnih ladjah, vključno s 125 urami kot PIC, od tega 50 ur preletov kot PIC, vključno s preletom po pravilih VFR, dolgim najmanj 90 km (50 NM), med katerimi opravi pristanek s popolno ustavitvijo na namembnem letališču.

Ure, ki jih opravi kot PIC v drugih kategorijah zrakoplovov, se lahko upoštevajo pri 185 urah letenja v naslednjih primerih:

- (a) 30 ur na letalih ali helikopterjih, če ima kandidat licenco PPL(A) oziroma PPL(H), ali
- (b) 60 ur na letalih ali helikopterjih, če ima kandidat licenco CPL(A) oziroma CPL(H), ali
- (c) deset ur na letalih TMG ali jadralnih letalih, ali
- (d) deset ur na balonih.

PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI

11. Potem ko kandidat zaključi ustrezno usposabljanje za letenje in pridobi ustrezne izkušnje, opravlja preizkus praktične usposobljenosti za licenco CPL(As).

DODATEK 4

Preizkus praktične usposobljenosti za izdajo licence CPL

A. Splošno

1. Kandidat za preizkus praktične usposobljenosti za licenco CPL opravi usposabljanje na zrakoplovu istega razreda ali tipa, kot je zrakoplov, ki se uporabi za preizkus praktične usposobljenosti.
2. Kandidat uspešno opravi vse ustrezne sekcije preizkusa praktične usposobljenosti. Če ne opravi uspešno katere koli naloge iz sekcije, ne opravi navedene sekcije. Če dobi negativno oceno iz več kot ene sekcije, ponavlja celoten preizkus. Kandidat, ki ne opravi samo ene sekcije, ponavlja samo negativno ocenjeno sekcijo. Kandidat, ki pri popravnem preizkusu dobi negativno oceno v kateri koli sekciji, vključno s sekcijami, ki jih je uspešno opravil že pri prvem preizkusu, ponavlja celoten preizkus. Vse ustrezne sekcije preizkusa praktične usposobljenosti opravi v šestih mesecih. Kandidat, ki uspešno ne opravi vseh ustreznih sekcij preizkusa v dveh poskusih, se udeleži dodatnega usposabljanja.
3. Dodatno usposabljanje se lahko zahteva po katerem koli neuspešno opravljenem preizkusu. Število dovoljenih ponovnih preizkusov praktične usposobljenosti ni omejeno.

IZVEDBA PREIZKUSA

4. Kandidat, ki se odloči za prekinitvev preizkusa praktične usposobljenosti zaradi razlogov, ki so po mnenju izpraševalca praktične usposobljenosti za letenje (Flight Examiner – FE) neustrezni, ponavlja celoten preizkus praktične usposobljenosti. Če se po mnenju izpraševalca FE preizkus prekine zaradi tehničnih razlogov, se med nadaljnjim letenjem preveri usposobljenost samo v tistih sekcijah, ki še niso bile opravljene.
5. Izpraševalec FE po svoji presoji odloči, ali bo kandidat ponavljal kateri koli manever ali postopek, ki je del preizkusa. Izpraševalec FE lahko preizkus prekine na kateri koli stopnji, če meni, da je treba za prikaz kandidatovih letalskih veščin ponoviti celoten preizkus.
6. Od kandidata se zahteva, da upravlja zrakoplov z mesta, s katerega je mogoče izvajati naloge PIC, in opravi preizkus, kot da bi bil edini član letalske posadke. Odgovornost za letenje se dodeli v skladu z nacionalnimi predpisi.
7. Kandidat izpraševalca FE sproti obvešča o vseh preverjanjih in nalogah, ki jih izvaja, vključno s prepoznavanjem radijskih sredstev. Preverjanja se izvajajo v skladu s kontrolnim seznamom zrakoplova, na katerem poteka preizkus. Med pripravo pred letom za preizkus kandidat določi nastavitve moči in hitrosti. Kandidat izračuna zmogljivostne podatke za vzlet, prilet in pristanek v skladu z operativnim ali letalskim priročnikom uporabljenega zrakoplova.
8. Izpraševalec FE dejavno ne sodeluje pri upravljanju zrakoplova, razen če je njegov poseg nujno potreben zaradi varnosti ali da se prepreči nedopustna zamuda pri drugem prometu.

B. Vsebina preizkusa praktične usposobljenosti za izdajo licence CPL – Letala

1. Letalo, ki se uporabi za preizkus praktične usposobljenosti, izpolnjuje zahteve za šolska letala, je certificirano za prevoz najmanj štirih oseb ter ima propeler s spremenljivim korakom in uvlačljivo podvozje.
2. Ruto letenja določi izpraševalec FE, namembni kraj pa je nadzorovano letališče. Kandidat je odgovoren za načrt leta in zagotovi, da sta na krovu vsa oprema in dokumentacija za izvedbo leta. Let traja najmanj 90 minut.
3. Kandidat dokaže usposobljenost za:
 - (a) upravljanje letala v skladu z njegovimi omejitvami;
 - (b) tekoče in natančno izvajanje vseh manevrov;
 - (c) razsodnost in dobro pilotiranje;
 - (d) uporabo letalskega znanja in
 - (e) nenehen nadzor letala, ki zagotavlja, da uspešna izvedba postopka ali manevra v nobenem trenutku ni zares dvomljiva.

DOPUSTNA Odstopanja pri preizkusu med letom

4. Uporabljajo se naslednje omejitve, določene ob upoštevanju turbulentnih razmer ter operativnih značilnosti in zmogljivosti uporabljenega letala.

Višina

običajen let ± 100 čevljev

s simulirano odpovedjo motorja ± 150 čevljev

Ohranjanje smeri z radijskimi sredstvi $\pm 5^\circ$

Kurz

običajen let $\pm 10^\circ$

s simulirano odpovedjo motorja $\pm 15^\circ$

Hitrost

pri vzletu in priletu ± 5 vozlov

pri vseh drugih režimih letenja ± 10 vozlov

VSEBINA PREIZKUSA

5. Naloge iz sekcije 2(c) in (e)(iv) ter celotni sekciji 5 in 6 se lahko opravijo na napravi FNPT II ali simulatorju.

Uporaba kontrolnih seznamov letala, večšine pilotiranja, upravljanje letala na podlagi zunanje vidljivosti, postopki za preprečevanje zaledenitve in razledenitev ter načela obvladovanja nevarnosti in napak se uporabljajo za vse sekcije.

SEKCIJA 1 – OPERACIJE PRED LETOM IN ODLET	
a	Pred letom, vključno z: načrtovanjem leta, dokumentacijo, določitvijo mase in ravnotežja, pregledom vremena, NOTAM-i
b	Pregled in oskrba letala
c	Vožnja po tleh (taksiranje) in vzlet
d	Nastavitev trimerja glede na zmogljivost
e	Operacije na letališču in v letališkem šolskem krogu
f	Odletni postopek, nastavitev višinomera, preprečevanje trčenj (pregled okolice)
g	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T
SEKCIJA 2 – SPLOŠNE LETALSKE NALOGE	
a	Upravljanje letala na podlagi zunanje vidljivosti, vključno s premočrtnim in vodoravnim letom, vzpenjanjem, spuščanjem, pregledom okolice
b	Letenje s kritično nizkimi hitrostmi, vključno s prepoznavanjem začetne in popolne porušitve vzgona ter izhodom iz njih
c	Zavoji, vključno z zavoji v konfiguraciji za pristanek. Ostri zavoji z nagibom 45°
d	Letenje s kritično visokimi hitrostmi, vključno s prepoznavanjem spiralnega spuščanja in izhodom iz njega
e	Letenje izključno po instrumentih, vključno z: (i) vodoravnim letom, konfiguracijo za križarjenje, nadzorom smeri, absolutne višine in hitrosti (ii) zavoji med vzpenjanjem in spuščanjem z nagibom od 10°–30° (iii) izhodi iz neobičajnih položajev (iv) uporabo omejenega števila instrumentov
f	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T

SEKCIJA 3 – POSTOPKI NA RUTI	
a	Upravljanje letala na podlagi zunanje vidljivosti, vključno s konfiguracijo za križarjenje ob upoštevanju doleta/avtonomije
b	Orientacija, branje zemljevidov
c	Absolutna višina, hitrost, nadzor smeri, pregled okolice
d	Nastavitev višinomera. Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T
e	Spremljanje poteka leta, vodenje dnevnika letenja, spremljanje porabe goriva, ocena odstopanj od smeri in ponovna vzpostavitev prave smeri
f	Opazovanje vremenskih razmer, ocena razvoja, načrtovanje preusmeritve
g	Ohranjanje smeri, določanje položaja (z oddajnikom NDB ali VOR), prepoznavanje naprav (instrumentalni let). Izvedba načrta za preusmeritev na nadomestno letališče (vizualni let)
SEKCIJA 4 – PRILETNI IN PRISTAVALNI POSTOPKI	
a	Postopki za prihod, nastavitev višinomera, preverjanja, pregled okolice
b	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T
c	Neuspeli prilet z majhne višine
d	Običajen pristanek, pristanek z bočnim vetrom (v ustreznih okoliščinah)
e	Pristanek na kratko stezo
f	Prilet in pristanek z motorjem v prostem teku (samo pri enomotornih)
g	Pristanek brez uporabe zakrilc
h	Postopki po letu
SEKCIJA 5 – NEOBIČAJNI POSTOPKI IN POSTOPKI V SILI	

Ta sekcija se lahko združi s sekcijami 1–4.	
a	Simulirana odpoved motorja po vzletu (na varni višini), postopki ob požaru
b	Okvara opreme vključno z okvaro nadomestne opreme za spuščanje podvozja ter okvaro električnega in zavornega sistema
c	Zasilni pristanek (simuliran)
d	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T
e	Ustna vprašanja
SEKCIJA 6 – SIMULACIJA LETA Z NESIMETRIČNO MOČJO IN NALOGE, KI SE NANAŠAJO NA PREIZKUS USPOSOBLJENOSTI ZA RATING ZA RAZRED ALI TIP	
Ta sekcija se lahko združi s sekcijami 1–5.	
a	Simulirana odpoved motorja med vzletom (na varni višini, če preizkus ne poteka na simulatorju)
b	Nesimetrični prilet in neuspeli prilet
c	Nesimetrični prilet in pristanek s popolno ustavitvijo
d	Izključitev in ponoven zagon motorjev
e	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T, veščine pilotiranja
f	Po presoji izpraševalca – lahko se vključijo katere koli ustrezne naloge iz preizkusa praktične usposobljenosti za rating za razred ali tip, če je ustrezno: (i) letalski sistemi, vključno z upravljanjem avtopilota (ii) delovanje sistema za vzdrževanje tlaka (iii) uporaba sistema za razledenitev in preprečevanje zaledenitve
g	Ustna vprašanja

C. Vsebina preizkusa praktične usposobljenosti za izdajo licence CPL – Helikopterji

1. Helikopter, ki se uporabi za preizkus praktične usposobljenosti, izpolnjuje zahteve za šolske helikopterje.
2. Ruto in območje letenja določi izpraševalec FE, nizko letenje in lebdenje pa se opravita na odobrenem letališču/vzletišču. Rute, uporabljene za sekcijo 3, se lahko končajo na odletnem ali katerem koli drugem letališču, en namembni kraj pa je nadzorovano letališče. Preizkus praktične usposobljenosti se lahko opravi med dvema letoma. Let oziroma leta skupaj trajata najmanj 90 minut.
3. Kandidat dokaže usposobljenost za:
 - (a) upravljanje helikopterja v skladu z njegovimi omejitvami;
 - (b) tekoče in natančno izvajanje vseh manevrov;
 - (c) razsodnost in dobro pilotiranje;
 - (d) uporabo letalskega znanja in
 - (e) nenehen nadzor helikopterja, ki zagotavlja, da uspešna izvedba postopka ali manevra v nobenem trenutku ni resno dvomljiva.

DOPUSTNA Odstopanja pri preizkusu med letom

4. Uporabljajo se naslednje omejitve, določene ob upoštevanju turbulentnih razmer ter operativnih značilnosti in zmogljivosti uporabljenega helikopterja.

Višina

običajen let ± 100 čevljev

s simulacijo večje odpovedi ± 150 čevljev

Ohranjanje smeri z radijskimi sredstvi $\pm 10^\circ$

Kurz

običajen let $\pm 10^\circ$

s simulacijo večje odpovedi $\pm 15^\circ$

Hitrost

pri vzletu in priletu z večmotornim helikopterjem ± 5 vozlov

pri vseh drugih režimih letenja ± 10 vozlov

Zanos helikopterja v lebdenju

v lebdenju po vzletu z učinkom tal ± 3 čevlje

pri pristanku brez premikanja vstran ali nazaj.

VSEBINA PREIZKUSA

5. Naloge iz sekcije 4 se lahko izvedejo na napravi FNPT ali simulatorju za helikopter. Uporaba kontrolnih seznamov helikopterja, večšine pilotiranja, upravljanje helikopterja na podlagi zunanje vidljivosti, postopki za preprečevanje zaledenitve ter načela obvladovanja nevarnosti in napak se uporabljajo za vse sekcije.

SEKCIJA 1 – PREVERJANJA IN POSTOPKI PRED LETOM/PO LETU	
a	Poznavanje helikopterja (npr. tehnični dnevnik, gorivo, masa in ravnotežje, zmogljivost) načrtovanje leta, dokumentacija, NOTAM-i, vreme
b	Pregled/postopki pred letom, lociranje delov in njihov namen
c	Pregled pilotske kabine, postopki za zagon motorjev
d	Preverjanje komunikacijske in navigacijske opreme, določitev in nastavitve frekvenc
e	Postopek pred vzletom, postopek R/T, radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil
f	Parkiranje, ugašanje motorjev in postopki po letu
SEKCIJA 2 – Lebdenje, zahtevnejše upravljanje in omejena območja	
a	Vzlet in pristane (odlepitev in dotik tal)
b	Vožnja po tleh (taksiranje), taksiranje v lebdenju
c	Stacionarno lebdenje pri čelnem/bočnem/hrbtnem vetru
d	Obračanje med stacionarnim lebdenjem v levo in desno za 360° (obračanje na mestu)
e	Manevri v lebdenju v smeri naprej, nazaj in bočno
f	Simulirana odpoved motorja v lebdenju
g	Hitro ustavljanje v veter in s hrbtnim vetrom
h	Zunajletališki pristanki in vzleti na teren z nagibom/neutrjen teren
i	Vzleti (različni profili)
j	Vzlet z bočnim in hrbtnim vetrom (če je izvedljivo)
k	Vzlet z največjo vzletno maso (dejansko ali simulirano)
l	Prileti (različni profili)
m	Vzlet in pristane z omejeno močjo
n	Avtorotacije (izpraševalec FE izbere dve od naslednjih rotacij: osnovna (iz smeri), z največjim doletom, z majhno hitrostjo ali 360-stopinjskimi zavoji)
o	Pristane z avtorotacijo
p	Postopek zasilnega pristanka z vrnitvijo v motorno letenje
q	Preizkusi moči, tehnika branja parametrov, tehnika pilotiranja med priletom in odletom

SEKCIJA 3 – NAVIGACIJA – POSTOPKI NA RUTI	
a	Navigacija in orientacija na različnih absolutnih/relativnih višinah, branje navigacijskih kart
b	Nadzor absolutne/relativne višine, hitrosti, kurza, opazovanje zračnega prostora, nastavitve višinomera
c	Spremljanje poteka leta, dnevnik leta, poraba goriva, avtonomija, predvideni čas prihoda (estimated time of arrival – ETA), ocena kota zanosa in ponovna vzpostavitev prave smeri, spremljanje instrumentov
d	Opazovanje vremenskih razmer, načrtovanje preusmeritve
e	Ohranjanje smeri, določanje položaja (NDB in/ali VOR), prepoznavanje naprav
f	Radijska zveza z ATC in upoštevanje predpisov itd.
SEKCIJA 4 – POSTOPKI IN MANEVRI PRI LETENJU IZKLJUČNO PO INSTRUMENTIH	
a	Vodoravni let, nadzor smeri, absolutne/relativne višine in hitrosti
b	Levi in desni zavoji 1. stopnje v določeni smeri za od 180° do 360°
c	Vzpenjanje in spuščanje, vključno z zavoji 1. stopnje v določene smeri
d	Izhod iz neobičajnih položajev
e	Levi in desni zavoji z nagibom 30° v smeri do 90°
SEKCIJA 5 – Neobičajni postopki in postopki v sili (simulirani, če je ustrezno)	
Opomba (1): če preizkus poteka na večmotornem helikopterju, se vanj vključi vaja s postopki pri simulirani odpovedi motorja, vključno s priletom in pristankom z enim motorjem.	
Opomba (2): izpraševalec FE izbere štiri od naslednjih nalog:	
a	Okvara motorjev, vključno z okvaro regulatorja, zaledenitev uplinjača/motorja, okvara oljnega sistema, kot je ustrezno
b	Okvara gorivnega sistema
c	Okvara električnega sistema
d	Okvara hidravličnega sistema, vključno s prileti in pristanki brez hidravlike, če je ustrezno
e	Okvara glavnega rotorja in/ali sistema za uravnovešanje reakcije vrtilnega momenta (na simulatorju ali samo teoretično)

f	Postopek ob požaru, vključno s postopki za obvladovanje in odpravo dima, kot je ustrezno
g	<p>Drugi neobičajni postopki in postopki v sili, kot so opisani v ustreznem letalskem priročniku, vključno z večmotornimi helikopterji:</p> <p style="padding-left: 40px;">simulirana odpoved motorja med vzletom:</p> <p style="padding-left: 80px;">zaustavljen vzlet na točki odločitve za vzlet (take-off decision point – TDP) ali pred njo, ali varen prisilni pristanek na določeni točki po vzletu (defined point after take-off – DPATO) ali pred njo, takoj po točki TDP ali DPATO;</p> <p style="padding-left: 40px;">pristanek s simulirano odpovedjo motorja:</p> <p style="padding-left: 80px;">pristanek ali neuspeli prilet po odpovedi motorja pred točko odločitve za pristanek (landing decision point – LBP) ali določeno točko za pristanek (defined point before landing – DPBL);</p> <p style="padding-left: 80px;">pristanek po odpovedi motorja za točko odločitve za pristanek (landing decision point – LDP) ali varen zasilni pristanek za določeno točko pred pristankom (defined point before landing – DPBL).</p>

D. Vsebina preizkusa praktične usposobljenosti za izdajo licence CPL – Zračne ladje

1. Zračna ladja, ki se uporabi za preizkus praktične usposobljenosti, izpolnjuje zahteve za šolske zračne ladje.
2. Območje in ruto letenja določi izpraševalec FE. Rute, uporabljene za sekcijo 3, se lahko končajo na odletnem ali katerem koli drugem letališču, en namembni kraj pa je nadzorovano letališče. Preizkus praktične usposobljenosti se lahko opravi med dvema letoma. Let oziroma leta skupaj trajata najmanj 60 minut.
3. Kandidat dokaže usposobljenost za:
 - (a) upravljanje zračne ladje v skladu z njenimi omejitvami;
 - (b) tekoče in natančno izvajanje vseh manevrov;
 - (c) razsodnost in dobro pilotiranje;
 - (d) uporabo letalskega znanja in
 - (e) nenehen nadzor zračne ladje, ki zagotavlja, da uspešna izvedba postopka ali manevra v nobenem trenutku ni resno dvomljiva.

DOPUSTNA ODPSTOPANJA PRI PREIZKUSU MED LETOM

4. Uporabljajo se naslednje omejitve, določene ob upoštevanju turbulentnih razmer ter operativnih značilnosti in zmogljivosti uporabljene zračne ladje.

Višina

običajen let ± 100 čevljev

s simulacijo večje odpovedi ± 150 čevljev

Ohranjanje smeri z radijskimi sredstvi $\pm 10^\circ$

Kurz

običajen let $\pm 10^\circ$

s simulacijo večje odpovedi $\pm 15^\circ$

VSEBINA PREIZKUSA

5. Naloge iz sekcij 5 in 6 se lahko izvedejo na napravi FNPZ ali simulatorju za zračne ladje. Uporaba kontrolnih seznamov za zračno ladjo, veččine pilotiranja, upravljanje zračne ladje na podlagi zunanje vidljivosti, postopki za preprečevanje zaledenitve ter načela obvladovanja nevarnosti in napak se uporabljajo za vse sekcije.

SEKCIJA 1 – OPERACIJE PRED LETOM IN ODLET	
a	Pred letom, vključno z: načrtovanjem leta, dokumentacijo, določitvijo mase in ravnotežja, pregledom vremena, NOTAM-i
b	Pregled in oskrba zračne ladje
c	Postopek za odlet s stebra (off-mast procedure), manevriranje na tleh in vzlet
d	Nastavitev trimerja glede na zmogljivost
e	Operacije na letališču in v letališkem šolskem krogu
f	Odletni postopek, nastavitev višinomera, preprečevanje trčenj (pregled okolice)
g	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T
SEKCIJA 2 – SPLOŠNE LETALSKE NALOGE	
a	Upravljanje zračne ladje na podlagi zunanje vidljivosti, vključno s premočrtnim in vodoravnim letom, vzpenjanjem, spuščanjem, pregledom okolice
b	Letenje na barometrski višini
c	Zavoji
d	Strmo spuščanje in vzpenjanje

e	Letenje izključno po instrumentih, vključno z: (i) vodoravnim letom, nadzorom smeri, absolutne višine in hitrosti (ii) zavoji med vzpenjanjem in spuščanjem (iii) izhodi iz neobičajnih položajev (iv) uporabo omejenega števila instrumentov
f	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T
SEKCIJA 3 – POSTOPKI NA RUTI	
a	Upravljanje zračne ladje na podlagi zunanje vidljivosti upoštevanje doleta/avtonomije
b	Orientacija, branje zemljevidov
c	Absolutna višina, hitrost, nadzor smeri, pregled okolice
d	Nastavitev višinomera, radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T
e	Spremljanje poteka leta, vodenje dnevnika letenja, spremljanje porabe goriva, ocena odstopanj od smeri in ponovna vzpostavitev prave smeri
f	Opazovanje vremenskih razmer, ocena razvoja, načrtovanje preusmeritve
g	Ohranjanje smeri, določanje položaja (z oddajnikom NDB ali VOR), prepoznavanje naprav (instrumentalni let). Izvedba načrta za preusmeritev na nadomestno letališče (vizualni let)
SEKCIJA 4 – PRILETNI IN PRISTAJALNI POSTOPKI	
a	Postopki za prihod, nastavitev višinomera, preverjanja, pregled okolice
b	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T
c	Neuspeli prilet z majhne višine
d	Običajni pristanek
e	Pristanek na kratko stezo

f	Prilet in pristanek z motorjem v prostem teku (samo pri enomotornih)
g	Pristanek brez uporabe zakrile
h	Postopki po letu
SEKCIJA 5 – NEOBIČAJNI POSTOPKI IN POSTOPKI V SILI	
Ta sekcija se lahko združi s sekcijami 1–4.	
a	Simulirana odpoved motorja po vzletu (na varni višini), postopki ob požaru
b	Okvara opreme
c	Zasilni pristanek (simuliran)
d	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T
e	Ustna vprašanja
SEKCIJA 6 – NALOGE ZA USTREZEN RAZRED ALI TIP	
Ta sekcija se lahko združi s sekcijami 1–5.	
a	Simulirana odpoved motorja med vzletom (na varni višini, če preizkus ne poteka na simulatorju)
b	Prilet in neuspehi prilet pri odpovedi motorja (motorjev)
c	Prilet in pristanek s popolno ustavitvijo pri odpovedi motorja (motorjev)
d	Okvara tlačnega sistema v ovoju
e	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T, veččine pilotiranja
f	Po presoji izpraševalca – lahko se vključi katera koli primerna naloga iz preizkusa praktične usposobljenosti za rating za razred ali tip, če je ustrezno: (i) sistemi zračne ladje (ii) delovanje tlačnega sistema ovoja

g	Ustna vprašanja
---	-----------------

DODATEK 5

Integrirani tečaj usposabljanja za licenco MPL

SPLOŠNO

1. Cilj integriranega tečaja MPL je usposobiti pilote do ravni strokovnosti, ki se zahteva za izvajanje nalog kopilota na večmotornih turbinskih letalih z več piloti v zračnem prevozu po pravilih VFR in IFR ter pridobitev licence MPL.
2. Potrdilo o odobritvi tečaja usposabljanja za licenco MPL lahko prejme samo organizacija ATO, ki je sestavni del operatorja v komercialnem zračnem prevozu, certificiranega v skladu z delom MS in veljavnimi zahtevami za letalske operacije, ali ki sklene s takim operatorjem poseben dogovor. Do konca preusmeritvenega tečaja pri operatorju je licenca omejena na letenje pri navedenem operatorju.
3. Kandidat, ki se želi udeležiti integriranega tečaja MPL, opravi vse stopnje usposabljanja v enem neprekinjenem tečaju usposabljanja, ki ga organizira organizacija ATO. Usposabljanje temelji na pridobivanju veščin in poteka v delovnem okolju veččlanske posadke.
4. Na tečaj se lahko prijavijo samo popolni začetniki.
5. Tečaj obsega:
 - (a) teoretični pouk do ravni znanja za licenco ATPL(A);
 - (b) usposabljanje za vizualno in instrumentalno letenje;
 - (c) usposabljanje MCC za upravljanje letal z več piloti in
 - (d) usposabljanje za rating za tip.
6. Kandidat, ki ne opravi ali ni sposoben opraviti celotnega tečaja MPL, lahko pristojni organ zaprosi za preizkus teoretičnega znanja in preizkus praktične usposobljenosti za licenco z nižjimi privilegiji in ratingom IR, če izpolnjuje ustrezne zahteve.

TEORETIČNO ZNANJE

7. Odobreni teoretični tečaj MPL obsega najmanj 750 ur pouka za pridobitev znanja, ki ustreza licenci ATPL(A), ter ure, ki se zahtevajo za teoretični pouk za ustrezní rating za tip v skladu s poddelom H.

USPOSABLJANJE ZA LETENJE

8. Usposabljanje za letenje obsega skupno najmanj 240 ur, ki jih kandidat opravi kot leteči in neleteči pilot na dejanskih in simuliranih letih, vključuje pa naslednje štiri faze usposabljanja:
 - (a) fazo 1 – osnovne letalske veščine
Posebno osnovno usposabljanje na letalu z enim pilotom.
 - (b) fazo 2 – osnove
Uvajanje dela v veččlanski posadki in osnove instrumentalnega letenja.
 - (c) fazo 3 – vmesna stopnja
Izvajanje operacij z veččlansko posadko na večmotornem turbinskem letalu, certificiranem kot visoko zmogljivo letalo v skladu z delom 21.
 - (d) fazo 4 – višja stopnja

Usposabljanje za rating za tip v okolju, ki ustreza dejavnostim letalskega prevoznika.

Letalske izkušnje med dejanskim letenjem izpolnjujejo vse zahteve za izkušnje iz poddela H, usposabljanje za vrnitev v običajen let, nočno letenje, letenje izključno po instrumentih in izkušnje, ki se zahtevajo za pridobitev ustreznih veščin pilotiranja.

Zahteve MCC se vključijo v ustrezne navedene faze.

Usposabljanje za letenje z nesimetrično močjo poteka na letalu ali simulatorju.

9. Vsako fazo učnega programa za usposabljanje za letenje sestavljajo predavanja za pridobitev podpornega teoretičnega znanja in praktično usposabljanje.
10. Tečaj usposabljanja vključuje nenehno ocenjevanje programa usposabljanja in kandidatov, vključenih v usposabljanje. Namen ocenjevanja je zagotoviti, da:
 - (a) usposobljenost in ocene, ki se nanjo nanašajo, ustrezajo nalogi kopilota letala z več piloti in
 - (b) kandidati postopno in ustrezno pridobijo potrebno usposobljenost.
11. Za zagotovitev ustrezne usposobljenosti praktično usposabljanje vključuje najmanj dvanajst vzletov in pristankov. Ti vzleti in pristanki potekajo pod nadzorom inštruktorja na letalu, za katero bo izdan rating za tip.

OCENJENA RAVEN

12. Kandidat za licenco MPL v vizualnih in instrumentalnih razmerah uspešno dokaže praktično usposobljenost za vseh devet sestavin usposobljenosti iz spodnjega odstavka 13 na višji ravni usposobljenosti, ki se zahteva za opravljanje nalog in vzajemno delovanje kopilota na turbinskih letalih z več piloti. Z oceno se potrdi, da kandidat nenehno nadzira letalo ali položaj, da se zagotovi uspešna izvedba postopka ali manevra. Kandidat dosledno dokaže znanje, veščine in ravnanja, ki se zahtevajo za varno upravljanje ustreznega tipa letala v skladu z izvedbenimi merili MPL.

SESTAVINE USPOSOBLJENOSTI

13. Kandidat dokaže usposobljenost za naslednjih devet sestavin usposobljenosti:
 - (1) izvajanje načel človeškega delovanja, vključno z načeli obvladovanja nevarnosti in napak;
 - (2) izvajanje letalskih operacij na letališču;
 - (3) izvajanje vzleta;
 - (4) izvajanje vzpenjanja;
 - (5) izvajanje križarjenja;
 - (6) izvajanje spuščanja;
 - (7) izvajanje prileta;
 - (8) izvajanje pristanka ter
 - (9) izvajanje operacij po pristanku in končanem letu.

SIMULIRANI LET

14. Minimalne zahteve za naprave FSTD:
 - (a) faza 1 – osnovne letalske veščine

Usposabljanje z elektronskimi mediji in napravami, ki omogočajo samo delno izvajanje nalog, ki jih odobri pristojni organ in imajo naslednje značilnosti:

- imajo dodatno opremo, ki presega običajno opremo namiznih računalnikov, na primer funkcijsko kopijo nastavka z ročico za uravnavanje moči motorja, stransko krmilno palico ali tipkovnico, ki ustreza FMS, ter
- vključujejo psihomotorično dejavnost z ustrezno uporabo sile in merjenjem časa odziva.

(b) faza 2 – osnove

Usposabljanje MCC na napravi FNPT, ki predstavlja splošno večmotorno turbinsko letalo.

(c) faza 3 – vmesna stopnja

Naprava FSTD, ki predstavlja večmotorno turbinsko letalo, katerega upravljanje zahteva kopilota, in ustreza merilom, enakovrednim ravni B, vključuje pa še:

- vizualni sistem z nastavitvijo na dnevno svetlobo/mrak/noč, ki v pilotski kabini omogoča stalno najmanjše kolimacijsko vidno polje in zagotavlja pilotoma 180-stopinjsko vodoravno in 40-stopinjsko navpično vidno polje, ter
- simulira okolje pod nadzorom ATC.

(d) faza 4 – višja stopnja

Simulator, ki je popolnoma enakovreden ravni D ali C z zmogljivejšim vizualnim sistemom za nastavitve dnevnih svetlobe in simulacijo okolja pod nadzorom ATC.

DODATEK 6

Modularni tečaji usposabljanja za rating IR

A. IR(A) – Modularni tečaj usposabljanja za letenje

SPLOŠNO

1. Cilj modularnega tečaja za letenje za rating IR(A) je usposobiti pilote do ravni strokovnosti, ki se zahteva za upravljanje letal v skladu s pravili IFR in v razmerah IMC. Tečaj sestavljata dva modula, ki ju kandidat lahko opravlja ločeno ali skupaj:

- (a) modul osnovnega instrumentalnega letenja

Ta modul obsega deset ur instrumentalnega letenja z inštruktorjem, od tega je lahko največ pet ur instrumentalnega letenja na napravah BITD, FNPT I ali II ali na simulatorju. Po opravljenem modulu osnovnega instrumentalnega letenja se kandidatu izda potrdilo o opravljenem tečaju.

- (b) modul proceduralnega instrumentalnega letenja

Ta modul zajema preostanek učnega programa za rating IR(A), 40 ur instrumentalnega letenja z inštruktorjem na enomotornem letalu ali 45 ur z inštruktorjem na večmotornem letalu ter teoretično šolanje za rating IR(A).

2. Kandidat, ki se želi udeležiti modularnega tečaja za pridobitev ratinga IR(A), ima licenco PPL(A) ali CPL(A), vključno s privilegiji za nočno letenje. Kandidat, ki se želi udeležiti modula proceduralnega instrumentalnega letenja in nima licence CPL(A), ima potrdilo o opravljenem modulu osnovnega instrumentalnega letenja.

Organizacija ATO zagotovi, da kandidat, ki se želi udeležiti tečaja za pridobitev ratinga IR(A) za večmotorna letala in nima ratinga za tip ali razred večmotornih letal, pred začetkom tečaja usposabljanja za letenje za pridobitev ratinga IR(A) opravi usposabljanje za večmotorna letala v skladu s poddelom H.

3. Kandidat, ki se želi udeležiti modula proceduralnega instrumentalnega letenja v okviru modularnega tečaja IR(A), opravi vse stopnje usposabljanja v enem neprekinjenem odobrenem tečaju usposabljanja. Pred začetkom modula proceduralnega instrumentalnega letenja organizacija ATO zagotovi, da je kandidat usposobljen za osnovno instrumentalno letenje. Po potrebi organizira osvežitveno usposabljanje.
4. Teoretično usposabljanje se konča v 18 mesecih. Modul proceduralnega instrumentalnega letenja in preizkus praktične usposobljenosti se končata med veljavnostjo potrdila o opravljenih teoretičnih preizkusih.
5. Tečaj obsega:
 - (a) teoretično usposabljanje do ravni znanja, ki se zahteva za vpis ratinga IR;
 - (b) usposabljanje za instrumentalno letenje.

TEORETIČNO ZNANJE

6. Odobreni modularni tečaj za rating IR(A) obsega najmanj 150 ur teoretičnega pouka.

USPOSABLJANJE ZA LETENJE

7. Tečaj za rating IR(A) za enomotorna letala obsega najmanj 50 ur instrumentalnega letenja z inštruktorjem, od tega je lahko največ 20 ur instrumentalnega letenja na napravi FNPT I ali največ 35 ur na simulatorju ali napravi FNPT II. Največ deset ur

instrumentalnega letenja na napravi FNPT II ali na simulatorju se lahko opravi na napravi FNPT I.

8. Tečaj za rating IR(A) za večmotorna letala obsega najmanj 55 ur instrumentalnega letenja z inštruktorjem, od tega lahko največ 25 ur poteka kot instrumentalno letenje na napravi FNPT I ali največ 40 ur na simulatorju ali napravi FNPT II. Največ deset ur instrumentalnega usposabljanja na napravah FNPT II ali simulatorju se lahko opravi na napravi FNPT I. Najmanj 15 ur preostalega usposabljanja za instrumentalno letenje poteka na večmotornih letalih.
9. Imetnik ratinga IR(A) za enomotorna letala, ki ima tudi rating za tip ali razred večmotornih letal in želi prvič pridobiti rating IR(A) za večmotorna letala, opravi usposabljanje v organizaciji ATO, ki obsega najmanj pet ur usposabljanja za instrumentalno letenje na večmotornih letalih, od tega lahko tri ure potekajo na simulatorju ali napravi FNPT II.
- 10.1 Kandidatu, ki ima licenco CPL(A) ali potrdilo o opravljenem modulu osnovnega instrumentalnega letenja, se lahko celoten obseg usposabljanja iz predhodnih odstavkov 7 in 8 skrajša za deset ur.
- 10.2 Kandidatu, ki ima rating IR(H), se lahko celoten obseg usposabljanja iz predhodnih odstavkov 7 in 8 skrajša za deset ur.
- 10.3 Celotno usposabljanje za instrumentalno letenje na letalu poteka v skladu z odstavkoma 7 in 8, kot je ustrezno.
11. Vaje med letenjem pred preizkusom praktične usposobljenosti za rating IR(A) vključujejo:
 - (a) modul osnovnega instrumentalnega letenja: postopke in manevre za osnovno instrumentalno letenje, ki vključujejo najmanj:
 - (i) osnovno instrumentalno letenje brez zunanjih vizualnih pokazateljev:
 - vodoravni let,
 - vzpenjanje,
 - spuščanje,
 - zavoje med vodoravnim letom, vzpenjanjem, spuščanjem;
 - (ii) instrumentni krog;
 - (iii) oster zavoj;
 - (iv) radionavigacijo,
 - (v) izhod iz neobičajnih položajev,
 - (vi) uporabo omejenega števila instrumentov,
 - (vii) prepoznavanje začetne in popolne porušitve vzgona ter izhod iz nje;
 - (b) modul proceduralnega instrumentalnega letenja:
 - (i) postopke pred letom za letenje po pravilih IFR, vključno z uporabo letalskega priročnika in ustrezne dokumentacije služb zračnega prometa za pripravo načrta leta po pravilih IFR;
 - (ii) postopke in manevre za operacije IFR v običajnih in neobičajnih razmerah ter v sili, ki vključujejo najmanj:

- prehod iz vizualnega v instrumentalni let med vzletom,
 - standardne instrumentalne odhode in prihode,
 - postopke IFR na ruti,
 - postopke za čakanje,
 - instrumentalne prilete na točno določen minimum,
 - postopke za neuspeli prilet,
 - pristanke, ki sledijo instrumentalnemu priletu, vključno s kroženjem;
- (iii) manevre v zraku in posebne letalne značilnosti;
- (iv) po potrebi upravljanje večmotornega letala med navedenimi nalogami, vključno z upravljanjem letala izključno po instrumentih s simulirano odpovedjo enega motorja, njegovo izključitvijo in ponovnim zagonom (če zadnja naloga ne poteka na simulatorju ali napravi FNPT II, jo je treba izvesti na varni višini).

B. IR(H) – Modularni tečaj usposabljanja za letenje

1. Cilj modularnega tečaja za usposabljanje za letenje za pridobitev ratinga IR(H) je usposobiti pilote do ravni strokovnosti, ki se zahteva za upravljanje helikopterjev v skladu s pravili IFR in v razmerah IMC.
2. Kandidat, ki se želi udeležiti modularnega tečaja IR(H), ima licenco PPL(H) z vpisanim ratingom za nočno letenje ali licenco CPL(H) ali ATPL(H). Pred začetkom faze usposabljanja na zrakoplovu v okviru tečaja IR(H) ima kandidat rating za tip helikopterja, ki se uporabi med preizkusom praktične usposobljenosti za rating IR(H), ali na takem tipu opravi odobreno usposabljanje za rating za tip. Kandidat ima potrdilo o uspešno opravljenem usposabljanju za delo v veččlanski posadki, če bo potekal preizkus praktične usposobljenosti med operacijami z več piloti.
3. Kandidat, ki se želi udeležiti modularnega tečaja za pridobitev ratinga IR(H), opravi vse stopnje usposabljanja v enem neprekinjenem odobrenem tečaju usposabljanja.
4. Teoretično usposabljanje se konča v 18 mesecih. Usposabljanje za letenje in preizkus praktične usposobljenosti se končata med veljavnostjo potrdila o opravljenih teoretičnih preizkusih.
5. Tečaj obsega:
 - (a) teoretično usposabljanje do ravni znanja, ki se zahteva za vpis ratinga IR;
 - (b) usposabljanje za instrumentalno letenje.

TEORETIČNO ZNANJE

6. Odobreni modularni tečaj za pridobitev ratinga IR(H) obsega najmanj 150 ur pouka.

USPOSABLJANJE ZA LETENJE

7. Tečaj za pridobitev ratinga IR(H) za enomotorne helikopterja obsega najmanj 50 ur instrumentalnega letenja z inštruktorjem, od tega je lahko:
 - (a) največ 20 ur instrumentalnega letenja na napravi FNPT I(H) ali (A). Navedenih 20 ur usposabljanja na napravi FNPT I (H) ali (A) se lahko nadomesti z

20 urami usposabljanja za rating IR(H), ki se opravijo na letalu, odobrenem za navedeni tečaj;

- (b) največ 35 ur instrumentalnega letenja na napravi FTD 2/3 ali FNPT II/III za helikopter ali na simulatorju.

Usposabljanje za instrumentalno letenje obsega najmanj deset ur letenja na helikopterju, certificiranem za operacije po pravilih IFR.

- 8. Tečaj za pridobitev ratinga IR(H) za večmotorne helikopterje obsega najmanj 55 ur instrumentalnega letenja z inštruktorjem, od tega je lahko:

- (a) največ 20 ur instrumentalnega letenja na napravi FNPT I(H) ali (A). Navedenih 20 ur usposabljanja na napravi FNPT I (H) ali (A) se lahko nadomesti z 20 urami usposabljanja za rating IR(H), ki se opravijo na letalu, odobrenem za navedeni tečaj;
- (b) največ 40 ur instrumentalnega letenja na napravi FTD 2/3 ali FNPT II/III za helikopter ali na simulatorju.

Usposabljanje za instrumentalno letenje obsega najmanj deset ur letenja na večmotornem helikopterju, certificiranem za operacije po pravilih IFR.

- 9.1 Kandidatom, ki imajo licenco ATPL(H), se teoretično usposabljanje lahko skrajša za 50 ur.

- 9.2 Kandidatu, ki ima rating IR(A), se lahko zahtevano usposabljanje skrajša za deset ur.

- 10. Vaje med letenjem pred preizkusom praktične usposobljenosti za rating IR(H) vključujejo:

- (a) postopke pred letom za letenje po pravilih IFR, vključno z uporabo letalskega priročnika in ustrezne dokumentacije služb zračnega prometa za pripravo načrta leta po pravilih IFR;
- (b) postopke in manevre za operacije IFR v običajnih in neobičajnih razmerah ter v sili, ki vključujejo najmanj:
 - (i) prehod iz vizualnega v instrumentalni let med vzletom,
 - (ii) standardne instrumentalne odhode in prihode,
 - (iii) postopke IFR na ruti,
 - (iv) postopke za čakanje,
 - (v) instrumentalne prilete na točno določen minimum,
 - (vi) postopke za neuspeli prilet,
 - (vii) pristanke, ki sledijo instrumentalnemu priletu, vključno s kroženjem;
- (c) manevre v zraku in posebne letalne značilnosti;
- (d) po potrebi upravljanje večmotornega helikopterja med navedenimi vajami, vključno z upravljanjem helikopterja izključno po instrumentih s simulirano odpovedjo enega motorja, njegovo izključitvijo in ponovnim zagonom (zadnja vaja poteka na simulatorju ali napravi FNPT II ali FTD 2/3).

C. IR(As) – Modularni tečaj usposabljanja za letenje

SPLOŠNO

1. Cilj modularnega tečaja IR(As) je usposobiti pilote do ravni strokovnosti, ki se zahteva za upravljanje zračnih ladij v skladu s pravili IFR in v razmerah IMC. Tečaj sestavljata dva modula, ki ju kandidat lahko opravlja ločeno ali skupaj:
 - (a) modul osnovnega instrumentalnega letenja
Ta modul obsega deset ur instrumentalnega letenja z inštruktorjem, od tega je lahko največ pet ur instrumentalnega letenja na napravah BITD, FNPT I ali II ali na simulatorju. Po opravljenem modulu osnovnega instrumentalnega letenja se kandidatu izda potrdilo o opravljenem tečaju.
 - (b) modul proceduralnega instrumentalnega letenja
Ta modul zajema preostanek učnega programa za rating IR(As), 25 ur instrumentalnega letenja z inštruktorjem in teoretični pouk za pridobitev ratinga IR(As).
2. Kandidat, ki se želi udeležiti modularnega tečaja za pridobitev ratinga IR(As), ima licenco PPL(As) s privilegiji za nočno letenje ali licenco CPL(As). Kandidat, ki se želi udeležiti modula proceduralnega instrumentalnega letenja in nima licence CPL(As), ima potrdilo o opravljenem modulu osnovnega instrumentalnega letenja.
3. Kandidat, ki se želi udeležiti modula proceduralnega instrumentalnega letenja v okviru modularnega tečaja IR(As), opravi vse stopnje usposabljanja v enem neprekinjenem odobrenem tečaju usposabljanja. Pred začetkom modula proceduralnega instrumentalnega letenja organizacija ATO zagotovi, da je kandidat usposobljen za osnovno instrumentalno letenje. Po potrebi organizira osvežitveno usposabljanje.
4. Teoretično usposabljanje se konča v 18 mesecih. Modul proceduralnega instrumentalnega letenja in preizkus praktične usposobljenosti se končata med veljavnostjo potrdila o opravljenih teoretičnih preizkusih.
5. Tečaj obsega:
 - (a) teoretično usposabljanje do ravni znanja, ki se zahteva za vpis ratinga IR;
 - (b) usposabljanje za instrumentalno letenje.

TEORETIČNO ZNANJE

6. Odobreni modularni tečaj za pridobitev ratinga IR(As) obsega najmanj 150 ur teoretičnega pouka.

USPOSABLJANJE ZA LETENJE

7. Tečaj za pridobitev ratinga IR(As) obsega najmanj 35 ur instrumentalnega letenja z inštruktorjem, od tega lahko največ 15 ur poteka kot instrumentalno letenje na napravi FNPT I ali največ 20 ur na simulatorju ali napravi FNPT II. Največ pet ur instrumentalnega letenja na napravi FNPT II ali simulatorju lahko poteka na napravi FNPT I.
8. Kandidatu, ki ima licenco CPL(As) ali potrdilo o opravljenem modulu osnovnega instrumentalnega letenja, se lahko celoten obseg usposabljanja iz predhodnega odstavka 7 skrajša za deset ur. Celotno usposabljanje za instrumentalno letenje na zračni ladji poteka v skladu z odstavkom 7.

9. Kandidatu, ki ima rating IR za drugo kategorijo zrakoplovov, se celotno zahtevano usposabljanje za letenje lahko skrajša na deset ur na zračnih ladjah.
10. Vaje med letenjem pred preizkusom praktične usposobljenosti za rating IR(As) vključujejo:
- (a) modul osnovnega instrumentalnega letenja:
- postopke in manevre za osnovno instrumentalno letenje, ki vključujejo najmanj:
- (i) osnovno instrumentalno letenje brez zunanjih vizualnih pokazateljev:
 - vodoravni let,
 - vzpenjanje,
 - spuščanje,
 - zavoje med vodoravnim letom, vzpenjanjem, spuščanjem;
 - (ii) instrumentni krog;
 - (iii) radionavigacijo,
 - (iv) izhod iz neobičajnih položajev,
 - (v) uporabo omejenega števila instrumentov,
- (b) modul proceduralnega instrumentalnega letenja:
- (i) postopke pred letom za letenje po pravilih IFR, vključno z uporabo letalskega priročnika in ustrezne dokumentacije služb zračnega prometa za pripravo načrta leta po pravilih IFR;
 - (ii) postopke in manevre za operacije IFR v običajnih in neobičajnih razmerah ter v sili, ki vključujejo najmanj:
 - prehod iz vizualnega v instrumentalni let med vzletom,
 - standardne instrumentalne odhode in prihode,
 - postopke IFR na ruti,
 - postopke za čakanje,
 - instrumentalne prilete na točno določen minimum,
 - postopke za neuspeli prilet,
 - pristanke, ki sledijo instrumentalnemu priletu, vključno s kroženjem;
 - (iii) manevre v zraku in posebne letalne značilnosti;
 - (iv) upravljanje zračne ladje med navedenimi vajami, vključno z upravljanjem zračne ladje izključno po instrumentih s simulirano odpovedjo enega motorja, njegovo izključitvijo in ponovnim zagonom (če vaja ne poteka na simulatorju ali napravi FNPT II, se izvede na varni višini).

DODATEK 7

PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI ZA IR

1. Kandidat za rating IR opravi praktično usposabljanje na zrakoplovu istega razreda ali tipa, kot je zrakoplov, ki se uporabi za preizkus praktične usposobljenosti.
2. Kandidat uspešno opravi vse ustrezne sekcije preizkusa praktične usposobljenosti. Če uspešno ne opravi katere koli naloge iz sekcije, ne opravi navedene sekcije. Če dobi negativno oceno iz več kot ene sekcije, ponavlja celoten preizkus. Kandidat, ki ne opravi samo ene sekcije, ponavlja samo negativno ocenjeno sekcijo. Kandidat, ki pri popravnem preizkusu dobi negativno oceno v kateri koli sekciji, vključno s sekcijami, ki jih je uspešno opravil že pri prvem preizkusu, ponavlja celoten preizkus. Vse ustrezne sekcije preizkusa praktične usposobljenosti opravi v šestih mesecih. Kandidat, ki uspešno ne opravi vseh ustreznih sekcij preizkusa v dveh poskusih, se udeleži dodatnega usposabljanja.
3. Po neuspešno opravljenem preizkusu se lahko zahteva dodatno usposabljanje. Število dovoljenih ponovnih preizkusov praktične usposobljenosti ni omejeno.

IZVEDBA PREIZKUSA

4. Namen preizkusa je simulacija dejanskega leta. Ruto, po kateri bo let potekal, določi izpraševalec. Eden najpomembnejših delov je sposobnost kandidata, da na podlagi standardne dokumentacije, namenjene predpoletni pripravi, načrtuje in izvede let. Kandidat pripravi načrt leta in zagotovi, da sta na krovu vsa potrebna oprema in dokumentacija za izvedbo leta. Let traja najmanj eno uro.
5. Kandidat, ki se odloči za prekinitvev preizkusa praktične usposobljenosti zaradi razlogov, ki so po mnenju izpraševalca neustrezni, ponavlja celoten preizkus praktične usposobljenosti. Če se po mnenju izpraševalca preizkus prekine zaradi tehtnih razlogov, se med nadaljnjim letenjem preveri usposobljenost samo v tistih sekcijah, ki še niso bile opravljene.
6. Izpraševalec po svoji presoji odloči, ali bo kandidat ponavljal kateri koli manever ali postopek, ki je del preizkusa. Izpraševalec lahko preizkus prekine na kateri koli stopnji, če meni, da je treba za prikaz kandidatovih letalskih veščin ponoviti celoten preizkus.
7. Od kandidata se zahteva, da upravlja zrakoplov z mesta, s katerega je mogoče izvajati naloge PIC, in da opravlja preizkus, kot da bi bil edini član letalske posadke. Izpraševalec dejavno ne sodeluje pri upravljanju zrakoplova, razen če je njegov poseg nujno potreben zaradi varnosti ali da se prepreči nedopustna zamuda pri drugem prometu. Odgovornost za letenje se dodeli v skladu z nacionalnimi predpisi.
8. Relativne/absolutne višine odločitve, minimalne relativne/absolutne spustne višine in točke začetka neuspelega prileta določi kandidat, potrdi pa izpraševalec.
9. Kandidat za rating IR izpraševalca sproti obvešča o vseh preverjanjih in nalogah, ki jih opravlja, vključno s prepoznavanjem radijskih sredstev. Preverjanja se izvajajo v skladu s kontrolnim seznamom zrakoplova, na katerem poteka preizkus. Kandidat za preizkus med pripravo pred letom določi nastavitve moči in hitrosti. Kandidat izračuna zmogljivostne podatke za vzlet, prilet in pristanek v skladu z operativnim ali letalskim priročnikom uporabljenega zrakoplova.

DOPUSTNA ODPANJA PRI PREIZKUSU MED LETOM

10. Kandidat dokaže usposobljenost za:
- upravljanje zrakoplova v okviru njegovih omejitev;
 - tekoče in natančno izvajanje vseh manevrov;
 - razsodnost in dobro pilotiranje;
 - uporabo letalskega znanja in
 - nenehen nadzor zrakoplova, ki zagotavlja, da uspešna izvedba postopka ali manevra v nobenem trenutku ni resno dvomljiva.
11. Uporabljajo se naslednje omejitve, določene ob upoštevanju turbulentnih razmer ter operativnih značilnosti in zmogljivosti uporabljenega zrakoplova.

Višina

splošno ± 100 čevljev
 začetek neuspelega prileta na relativni/absolutni višini odločitve
 $+50$ čevljev/ -0 čevljev
 minimalna relativna/absolutna spustna višina $+50$ čevljev/ -0 čevljev

Ohranjanje smeri

z radijskimi sredstvi $\pm 5^\circ$
 pri natančnem priletu odklon za polovico skale azimut in drsna pot

Kurz

pri vseh delujočih motorjih $\pm 5^\circ$
 s simulirano odpovedjo motorja $\pm 10^\circ$

Hitrost

pri vseh delujočih motorjih ± 5 vozlov
 s simulirano odpovedjo motorja $+10$ vozlov/ -5 vozlov

VSEBINA PREIZKUSA

Letala

SEKCIJA 1 – OPERACIJE PRED LETOM IN ODLET

Kontrolni sezname, veščine pilotiranja, postopki za preprečevanje zaledenitve/razledenitev itd. se uporabljajo v vseh sekcijah.

a	Uporaba letalskega (ali drugega enakovrednega) priročnika, zlasti izračun zmogljivosti, mase in ravnotežja zrakoplova
b	Uporaba dokumenta služb zračnega prometa, dokumenta o vremenu
c	Priprava načrta leta ATC, načrta leta IFR/dnevnika
d	Pregled pred letom

e	Vremenski minimumi
f	Vožnja po tleh (taksiranje)
g	Posvetovanje pred vzletom, vzlet
h°	Prehod v instrumentalno letenje
i°	Postopki za instrumentalni odlet, nastavitev višinomera
j°	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T
SEKCIJA 2 – SPLOŠNI POSTOPKI	
a	Upravljanje letala izključno z instrumenti, vključno z: vodoravnim letom z različnimi hitrostmi, uravnoteženjem (trim)
b	Neprekinjeni zavoji 1. stopnje med vzpenjanjem in spuščanjem
c	Izhodi iz neobičajnih položajev, vključno z zavoji z neprekinjenem 45-stopinjskim nagibom in zavoji med strmim spuščanjem
d*	Izhod iz približevanja porušitvi vzgona med vodoravnim letom, zavoji med vzpenjanjem in spuščanjem ter v konfiguraciji za pristaneke – uporablja se samo za letala
e	Uporaba omejenega števila instrumentov: stabilizirano vzpenjanje ali spuščanje, blagi zavoji 1. stopnje v določene smeri, izhod iz neobičajnih položajev – uporablja se samo za letala
SEKCIJA 3 – POSTOPKI IFR NA RUTI	
a	Ohranjanje smeri, vključno s prestrežanjem (intercepcijo), npr. NDB, VOR, RNAV
b	Uporaba radijskih sredstev
c	Vodoravni let, nadzor smeri, višine in hitrosti, nastavitev moči, tehnika uravnoteženja (trim)
d	Nastavitev višinomerov

e	Merjenje časa in popravek predvidenih časov prihoda (čakanje na ruti – če je potrebno)
f	Spremljanje poteka leta, dnevnik letenja, poraba goriva, upravljanje sistemov
g	Postopki za preprečevanje zaledenitve, ki je po potrebi lahko simulirana
h	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T
SEKCIJA 4 – NATANČNI PRILET	
a	Nastavitev in preverjanje navigacijskih sredstev, prepoznavanje naprav
b	Postopki za prihod, preverjanje višinomerov
c	Posvetovanje pred priletom in pristankom, vključno s preverjanji med spuščanjem/priletom/pristankom
d+	Postopki za čakanje
e	Upoštevanje objavljenega priletne postopka
f	Merjenje časa med priletom
g	Višina, hitrost, nadzor kurza (stabilizirani prilet)
h+	Neuspeli prilet
i+	Postopek pri neuspelem priletu/pristanek
j	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T
SEKCIJA 5 – POSTOPKI PRI NENATANČNEM PRILETU	
a	Nastavitev in preverjanje navigacijskih sredstev, prepoznavanje naprav
b	Postopki za prihod, nastavitev višinomerov
c	Posvetovanje pred priletom in pristankom, vključno s preverjanji med spuščanjem/priletom/pristankom

d+	Postopki za čakanje
e	Upoštevanje objavljenega priletnega postopka
f	Merjenje časa med priletom
g	Preverjanje višine, hitrosti, kurza (stabilizirani prilet)
h+	Neuspeli prilet
i+	Postopek pri neuspelem priletu/pristanek
j	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T
SEKCIJA 6 – LET Z ENIM NEDELUJOČIM MOTORJEM (samo večmotorna letala)°	
a	Simulirana odpoved motorja po vzletu ali med neuspehim priletom
b	Prilet, neuspeli prilet in proceduralni neuspeli prilet z enim nedelujočim motorjem
c	Prilet in pristanek z enim nedelujočim motorjem.
d	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T

* Lahko poteka na simulatorju ali napravi FTD 2/3 ali FNPT II.

+ Lahko se izvede v sekciji 4 ali 5.
Izvede se izključno z instrumenti.

Helikopterji

SEKCIJA 1 – ODLET	
Kontrolni sezname, veščine pilotiranja, postopki za preprečevanje zaledenitve/razledenitev itd. se uporabljajo v vseh sekcijah.	
a	Uporaba letalskega (ali drugega enakovrednega) priročnika, zlasti izračun zmogljivosti zrakoplova, mase in ravnotežja
b	Uporaba dokumenta služb zračnega prometa, dokumenta o vremenu
c	Priprava načrta leta ATC, načrta leta IFR/dnevnika

d	Pregled pred letom
e	Vremenski minimumi
f	Vožnja po tleh (taksiranje)/taksiranje v lebdenju po navodilih ATC ali inštruktorja
g	Posvetovanje, postopki in preverjanja pred letom
h	Prehod v instrumentalno letenje
i	Postopki instrumentalnega odleta
SEKCIJA 2 – SPLOŠNI POSTOPKI	
a	Upravljanje helikopterja izključno z instrumenti, kar vključuje:
b	Nprekinjeni zavoji 1. stopnje med vzpenjanjem in spuščanjem
c	Izhod iz neobičajnih položajev, vključno z zavoji s stalnim 30-stopinjskim nagibom in zavoji med strmim spuščanjem
SEKCIJA 3 – POSTOPKI IFR NA RUTI	
a	Ohranjanje smeri, vključno s prestrežanjem (intercepcijo), npr. NDB, VOR, RNAV
b	Uporaba radijskih sredstev
c	Vodoravni let, nadzor smeri, absolutne višine in hitrosti, nastavitve moči
d	Nastavitve višinomerov
e	Merjenje časa in popravki predvidenega časa prihoda
f	Spremljanje poteka leta, dnevnik letenja, poraba goriva, upravljanje sistemov
g	Postopki za preprečevanje zaledenitve, ki je lahko po potrebi in če je ustrezno simulirana
h	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T

SEKCIJA 4 – NATANČNI PRILET

a	Nastavitev in preverjanje navigacijskih sredstev, prepoznavanje naprav
b	Postopki za prihod, preverjanje višinomerov
c	Posvetovanje pred priletom in pristankom, vključno s preverjanji med spuščanjem/priletom/pristankom
d*	Postopki za čakanje
e	Upoštevanje objavljenega priletnega postopka
f	Merjenje časa med priletom
g	Preverjanje višine, hitrosti, kurza (stabilizirani prilet)
h*	Neuspeli prilet
i*	Postopek pri neuspelem priletu/pristanek
j	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T

* Lahko se izvede v sekciji 4 ali 5.

SEKCIJA 5 – NENATANČNI PRILET

a	Nastavitev in preverjanje navigacijskih sredstev, prepoznavanje naprav
b	Postopki za prihod, preverjanje višinomerov
c	Posvetovanje pred priletom in pristankom, vključno s preverjanji med spuščanjem/priletom/pristankom
d*	Postopki za čakanje
e	Upoštevanje objavljenega priletnega postopka
f	Merjenje časa med priletom

g	Preverjanje višine, hitrosti, kurza (stabilizirani prilet)
h*	Neuspeli prilet
i*	Postopek pri neuspelem priletu*/pristanek
j	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T

* Lahko se izvede v sekciji 4 ali 5.

SEKCIJA 6 – NEOBIČAJNI POSTOPKI IN POSTOPKI V SILI

Ta sekcija se lahko združi s sekcijami od 1 do 5. Preizkus se nanaša na nadzor helikopterja, opredelitev nedelujočega motorja, takojšnje ukrepe (navidezna vadba), nadaljnje ukrepe ter preverjanje in točnost letenja v naslednjih okoliščinah:

a	Simulirana odpoved motorja po vzletu in med priletom* (na varni višini, če vaja ne poteka na simulatorju ali napravi FNPT II/III ali FTD 2,3) *Samo pri večmotornih helikopterjih.
b	Odpoved naprav za večjo stabilnost/hidravličnega sistema (če je ustrezno)
c	Omejeno število instrumentov
d	Avtorotacija in vrnitev na vnaprej določeno višino
e	Ročen natančni prilet brez usmerjevalnika leta* Ročen natančni prilet z usmerjevalnikom leta* *Preveri se samo ena naloga.

Zračne ladje

SEKCIJA 1 – OPERACIJE PRED LETOM IN ODLET

Kontrolni sezname, večšine pilotiranja, radijska zveza z ATC, postopki R/T se uporabljajo v vseh sekcijah.

a	Uporaba letalskega (ali drugega enakovrednega) priročnika, zlasti izračun zmogljivosti, mase in ravnotežja zrakoplova
---	---

b	Uporaba dokumenta služb zračnega prometa, dokumenta o vremenu
c	Priprava načrta leta ATC, načrta leta IFR/dnevnika
d	Pregled pred letom
e	Vremenski minimumi
f	Posvetovanje pred letom, postopek za odlet s stebra (off-mast procedure), manevriranje na tleh
g	Vzlet
h	Prehod v instrumentalno letenje
i	Postopki za instrumentalni odlet, nastavitev višinomera
j	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T
SEKCIJA 2 – SPLOŠNI POSTOPKI	
a	Upravljanje zračne ladje izključno z instrumenti
b	Zavoji enake stopnje med vzpenjanjem in spuščanjem
c	Izhodi iz neobičajnih položajev
d	Omejeno število instrumentov
SEKCIJA 3 – POSTOPKI IFR NA RUTI	
a	Ohranjanje smeri, vključno s prestrežanjem (intercepcijo), npr. NDB, VOR, RNAV
b	Uporaba radijskih sredstev
c	Vodoravni let, nadzor smeri, višine in hitrosti, nastavitev moči, tehnika uravnoteženja (trim)
d	Nastavitev višinomerov

e	Merjenje časa in popravki predvidenega časa prihoda
f	Spremljanje poteka leta, dnevnik letenja, poraba goriva, upravljanje sistemov
g	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T
SEKCIJA 4 – POSTOPKI ZA NATANČNI PRILET	
a	Nastavitev in preverjanje navigacijskih sredstev, prepoznavanje naprav
b	Postopki za prihod, preverjanje višinomerov
c	Posvetovanje pred priletom in pristankom, vključno s preverjanji med spuščanjem/priletom/pristankom
d+	Postopki za čakanje
e	Upoštevanje objavljenega priletnega postopka
f	Merjenje časa med priletom
g	Stabilizirani prilet (preverjanje višine, hitrosti in kurza)
h+	Neuspeli prilet
i+	Postopek pri neuspelem priletu/pristanek
j	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T
SEKCIJA 5 – POSTOPKI ZA NENATANČNI PRILET	
a	Nastavitev in preverjanje navigacijskih sredstev, prepoznavanje naprav
b	Postopki za prihod, nastavitev višinomerov
c	Posvetovanje pred priletom in pristankom, vključno s preverjanji med spuščanjem/priletom/pristankom
d+	Postopki za čakanje

e	Upoštevanje objavljenega priletnega postopka
f	Merjenje časa med priletom
g	Stabilizirani prilet (preverjanje višine, hitrosti in kurza)
h ⁺	Neuspeli prilet
i ⁺	Postopek pri neuspelem priletu/pristanek
j	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T
<p>SEKCIJA 6 – LET Z ENIM NEDELUJOČIM MOTORJEM</p> <p>Ta sekcija se lahko združi s sekcijami od 1 do 5. Preizkus se nanaša na upravljanje zračne ladje, opredelitev nedelujočega motorja, takojšnje ukrepe, nadaljnje ukrepe ter preverjanje in točnost letenja v naslednjih okoliščinah:</p>	
a	Simulirana odpoved motorja po vzletu ali med neuspehim priletom
b	Prilet in proceduralni neuspeli prilet z enim nedelujočim motorjem
c	Prilet in pristanek, postopek pri neuspelem priletu z enim nedelujočim motorjem
d	Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T

+ Lahko se izvede v sekciji 4 ali 5.

DODATEK 8

UPOŠTEVANJE DELA PREVERJANJA STROKOVNOSTI ZA RATING ZA RAZRED ALI TIP, KI SE NANAŠA NA IR, PRI DRUGIH RATINGIH

A. Letala

Del preverjanja strokovnosti za rating za razred ali tip, ki se nanaša na rating za instrumentalno letenje, se imetniku upošteva samo pri podaljšanju privilegijev IR za enomotorna letala in večmotorna letala z enim pilotom, kot je ustrezno.

Če se preverja strokovnost, ki vključuje IR in če ima kandidat veljaven:	Del preverjanja strokovnosti za IR se upošteva za:
rating za tip z več piloti (multi pilot – ME) in rating za tip visoko zmogljivih kompleksnih letal	rating za razred SE* in rating za tip SE* ter rating za razred SP ME in rating za tip SP ME kompleksnih letal, ki niso visoko zmogljiva, upošteva se samo za sekcijo 3B preizkusa praktične usposobljenosti za kompleksna letala z enim pilotom, ki niso visoko zmogljiva, iz Dodatka 9*
rating za tip SP ME kompleksnih letal, ki niso visoko zmogljiva in se upravljajo z enim pilotom	rating za razred SP ME* in rating za tip SP ME kompleksnih letal, ki niso visoko zmogljiva, in rating za razred in tip SE*
rating za tip SP ME kompleksnih letal, ki niso visoko zmogljiva, omejen na operacije MP	a. rating za razred SP ME* in b. rating za tip SP ME kompleksnih letal, ki niso visoko zmogljiva*, in c. rating za razred in tip SE*
rating za razred SP ME, ki se upravljajo z enim pilotom	rating za razred in tip SE in rating za razred SP ME in rating za tip SP ME kompleksnih letal, ki niso visoko zmogljiva
rating za razred SP ME, omejen na operacije MP	rating za razred in tip SE* in rating za razred SP ME* in rating za tip SP ME kompleksnih letal, ki niso visoko zmogljiva*
rating za razred SP SE	rating za razred in tip SE
rating za tip SP SE	rating za razred in tip SE

* Če je kandidat v dvanajstih mesecih med operacijami z enim pilotom opravil najmanj tri odlete in prilete po pravilih IFR na letalu tipa ali razreda SP ali pri večmotornih nekompleksnih letalih, ki niso visoko zmogljiva, če je uspešno opravil sekcijo 6 preizkusa praktične usposobljenosti za nekompleksna letala z enim pilotom, ki niso visoko zmogljiva, med operacijo z enim pilotom izključno po instrumentih.

B. Helikopterji

Navedeni del preverjanja IR se imetniku upošteva samo pri podaljšanju privilegijev IR za enomotorne helikopterje in večmotorne helikopterje z enim pilotom, kot je ustrezno.

Če se preverja strokovnost, ki vključuje IR, in če ima kandidat veljaven:	Del IR preverjanja strokovnosti se upošteva za:
rating za tip MPH	rating za tip SE* in rating za tip SP ME.*
rating za tip SP ME, ki se upravljajo z enim pilotom	rating za tip SE, rating za tip SP ME.
rating za tip SP ME, omejen na operacije z več piloti	rating za tip SE* rating za tip SP ME.*

* Če je kandidat v zadnjih dvanajstih mesecih opravil najmanj tri odlete in prilete po pravilih IFR na tipu helikopterja SP med operacijami SP.

DODATEK 9

USPOSABLJANJE, PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI IN PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA LICENCI MPL, ATPL, RATINGE ZA TIP IN RAZRED TER PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA IRS

A. Splošno

1. Kandidat za preizkus praktične usposobljenosti je opravil praktično usposabljanje na zrakoplovu istega razreda ali tipa, kot je zrakoplov, ki se uporabi za preizkus praktične usposobljenosti.
2. Kandidat, ki ne opravi uspešno vseh sekcij preizkusa v dveh poskusih, se udeleži dodatnega usposabljanja.
3. Število dovoljenih ponovnih preizkusov praktične usposobljenosti ni omejeno.

VSEBINA USPOSABLJANJA, PREIZKUSA PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJA STROKOVNOSTI

4. Če ni drugače določeno v podatkih o operativni ustreznosti, ki se določijo v skladu z delom 21, je program usposabljanja za letenje v skladu s tem dodatkom. Program se lahko skrajša ob upoštevanju predhodnih izkušenj na podobnih tipih zrakoplovov glede na podatke o operativni ustreznosti, ki se določijo v skladu z delom 21.
5. Razen pri preizkusih praktične usposobljenosti za izdajo licence ATPL se za preizkus praktične usposobljenosti, če je tako določeno v podatkih o operativni ustreznosti iz dela 21 za določen tip, lahko upoštevajo naloge, ki so enake kot pri drugih tipih ali različicah, če pilot izpolnjuje pogoje.

IZVEDBA PREIZKUSA/PREVERJANJA

6. Izpraševalec lahko izbira med različnimi scenariji preizkusa praktične usposobljenosti ali preverjanja strokovnosti, ki vključujejo simulacijo ustreznih

operacij, ki jih pripravi in odobri pristojni organ. Če so popolni simulatorji letenja in druge naprave za usposabljanje na voljo, se uporabijo ne glede na njihovo mesto nahajanja v skladu s tem delom. **Preizkus/preverjanje traja najmanj:**

- (a) 120 minut za licenco MPL, ATPL, ratinge za tip z več piloti in ratinge za tip visoko zmogljivih kompleksnih letal z enim pilotom ter
 - (b) 60 minut za rating IR in rating za razred ali tip z enim pilotom.
7. Izpraševalec med preverjanjem strokovnosti preveri, ali je imetnik ratinga za razred ali tip pridobil ustrezno teoretično znanje.
 8. Kandidat, ki se odloči za prekinitvev preizkusa praktične usposobljenosti zaradi razlogov, ki so po mnenju izpraševalca neustrezni, ponavlja celoten preizkus praktične usposobljenosti. Če se po mnenju izpraševalca preizkus prekine zaradi tehtnih razlogov, se med nadaljnjim letenjem preveri usposobljenost samo v tistih sekcijah, ki še niso bile opravljene.
 9. Izpraševalec po svoji presoji odloči, ali bo kandidat ponavljal kateri koli manever ali postopek, ki je del preizkusa. Izpraševalec lahko preizkus prekine na kateri koli stopnji, če meni, da je treba za prikaz kandidatovih letalskih veščin ponoviti celoten preizkus.
 10. Od kandidata se zahteva, da upravlja zrakoplov z mesta, s katerega je mogoče izvajati naloge PIC, in opravlja preizkus, kot da bi bil edini član letalske posadke, če preizkus/preverjanje poteka med operacijo z enim pilotom. Odgovornost za letenje se dodeli v skladu z nacionalnimi predpisi.
 11. Kandidat za preizkus med pripravo pred letom določi nastavitve moči in hitrosti. Kandidat izpraševalca sproti obvešča o vseh preverjanjih in nalogah, ki jih opravlja, vključno s prepoznavanjem radijskih sredstev. Preverjanja se izvajajo v skladu s kontrolnim seznamom zrakoplova, na katerem poteka preizkus, in če je ustrezno, s konceptom MCC. Kandidat izračuna zmogljivostne podatke za vzlet, prilet in pristanek v skladu z operativnim ali letalskim priročnikom uporabljenega zrakoplova. Relativne/absolutne višine odločitve, minimalne relativne/absolutne spustne višine in točko začetka neuspelega prileta določita kandidat in izpraševalec skupaj.
 12. Izpraševalec dejavno ne sodeluje pri upravljanju zrakoplova, razen če je njegov poseg nujno potreben zaradi varnosti ali da se prepreči nedopustna zamuda pri drugem prometu.

POSEBNE ZAhteVE ZA PREIZKUS PRAKTIČNE
USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATINGE ZA TIP
ZRAKOPLOVOV Z VEČ PILOTI, RATINGE ZA TIP LETAL Z ENIM PILOTOM, ZA
IZVAJANJE OPERACIJ Z VEČ PILOTI ZA LICENCI MPL IN ATPL

13. Preizkus praktične usposobljenosti za upravljanje zrakoplova z več piloti ali letala z enim pilotom med operacijami z več piloti poteka med operacijo z veččlansko posadko. Naloge drugega pilota lahko opravlja drug kandidat ali pilot z ratingom za drug tip. Če se uporabi zrakoplov, je drugi pilot izpraševalec ali inštruktor.
14. Od kandidata se zahteva, da upravlja zrakoplov kot leteči pilot (pilot flying – PF) v vseh sekcijah preizkusa praktične usposobljenosti, razen pri neobičajnih postopkih in postopkih v sili, ko lahko deluje kot leteči ali neleteči pilot v skladu z MCC. Kandidat za izdajo prvega ratinga za tip zrakoplovov z več piloti ali licenco ATPL

prikaže tudi usposobljenost, da deluje kot neleteči pilot (pilot non-flying – PNF). Kandidat za preizkus lahko uporabi levi ali desni sedež, če se vse naloge lahko izvedejo z izbranega sedeža.

15. Pri kandidatih za licenco ATPL ali rating za tip zrakoplovov z več piloti ali operacije z več piloti na letalu z enim pilotom, ki se razširi na naloge PIC, ne glede na to, ali kandidat deluje kot leteči ali neleteči pilot, izpraševalec preveri zlasti naslednje:
 - (a) vodenje dela v veččlanski posadki;
 - (b) zagotavljanje splošnega pregleda nad delovanjem zrakoplova z ustreznim nadzorom in
 - (c) določitev prednostnih nalog in sprejetje odločitev v skladu z varnostnimi vidiki ter ustreznimi pravili in predpisi, ki ustrezajo operativnemu stanju, vključno s postopki v sili.
16. Če je vključen rating IR, se preizkus/preverjanje opravi po pravilih IFR in po možnosti v simuliranem okolju komercialnega zračnega prevoza. Pomemben vidik, ki se preveri, je sposobnost kandidata, da na podlagi standardne dokumentacije, namenjene predpoletni pripravi, načrtuje in izvede let.
17. Če je tečaj za rating za tip vključeval manj kot dve uri usposabljanja za letenje na zrakoplovu, se lahko preizkus praktične usposobljenosti izvede na simulatorju pred usposabljanjem za letenje na zrakoplovu. V tem primeru se potrdilo o opravljenem tečaju za rating za tip, ki je vključeval usposabljanje za letenje na zrakoplovu, pošlje pristojnemu organu pred vpisom novega ratinga za tip v kandidatovo licenco.

B. Posebne zahteve za kategorijo letal

USPEŠNO OPRAVLJEN PREIZKUS

1. Pri letalih z enim pilotom, razen pri visoko zmogljivih kompleksnih letalih z enim pilotom, kandidat uspešno opravi vse sekcije preizkusa praktične usposobljenosti ali preverjanja strokovnosti. Če uspešno ne opravi katere koli naloge iz sekcije, ne opravi navedene sekcije. Če dobi negativno oceno iz več kot ene sekcije, ponavlja celoten preizkus ali preverjanje. Kandidat, ki ne opravi samo ene sekcije, ponavlja samo negativno ocenjeno sekcijo. Kandidat, ki pri popravnem preizkusu ali preverjanju dobi negativno oceno pri kateri koli sekciji, vključno s sekcijami, ki jih je uspešno opravil že pri prvem poskusu, ponavlja celoten preizkus ali preverjanje. Pri večmotornih letalih z enim pilotom je treba uspešno opraviti sekcijo 6 ustreznega preizkusa ali preverjanja, ki se nanaša na nesimetrično letenje.
2. Pri visoko zmogljivih kompleksnih letalih z več ali enim pilotom kandidat uspešno opravi vse sekcije preizkusa praktične usposobljenosti ali preverjanja strokovnosti. Kandidat, ki neuspešno opravi več kot pet nalog, ponavlja celoten preizkus ali preverjanje. Kandidat, ki ne opravi uspešno pet ali manj nalog, ponavlja samo negativno ocenjene naloge. Kandidat, ki pri popravnem preizkusu ali preverjanju dobi negativno oceno pri kateri koli nalogi, vključno z nalogami, ki jih je uspešno opravil že pri prvem poskusu, ponavlja celoten preizkus ali preverjanje. Sekcija 6 ni vključena v preizkus praktične usposobljenosti za licenco ATPL ali MPL. Če kandidat uspešno ne opravi sekcije 6 ali če je ne opravlja, se mu izda rating za tip brez privilegijev za CAT II ali CAT III. Kandidat za razširitev privilegijev ratinga za tip na kategorijo CAT II ali CAT III uspešno opravi sekcijo 6 na ustreznem tipu zrakoplova.

DOPUSTNA ODPSTOPANJA PRI PREIZKUSU MED LETOM

3. Kandidat dokaže usposobljenost za:
- (a) upravljanje letala v skladu z njegovimi omejitvami;
 - (b) tekoče in natančno izvajanje vseh manevrov;
 - (c) razsodnost in dobro pilotiranje;
 - (d) uporabo letalskega znanja;
 - (e) tako upravljanje letala, ki ves čas zagotavlja uspešen izid postopka ali manevra;
 - (f) razumevanje in uporabo postopkov za usklajevanje posadke in postopkov v primeru onesposobljenosti enega od pilotov, če je ustrezno, in
 - (g) učinkovito sporazumevanje z drugimi člani posadke, če je ustrezno.
4. Uporabljajo se naslednje omejitve, določene ob upoštevanju turbulentnih razmer ter operativnih značilnosti in zmogljivosti uporabljenega letala:

Višina

splošno ± 100 čevljev

začetek neuspelega prileta na višini odločitve $+50$ čevljev/ -0 čevljev

minimalna relativna/absolutna spustna višina $+50$ čevljev/ -0 čevljev

Ohranjanje smeri

z radijskimi sredstvi $\pm 5^\circ$

pri natančnem priletu odklon za polovico skale, azimut in drsna pot

Kurz

pri vseh delujočih motorjih $\pm 5^\circ$

s simulirano odpovedjo motorja $\pm 10^\circ$

Hitrost

pri vseh delujočih motorjih ± 5 vozlov

s simulirano odpovedjo motorja $+10$ vozlov/ -5 vozlov

VSEBINA USPOSABLJANJA/PREIZKUSA PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJA STROKOVNOSTI

5. Za letala z enim pilotom, razen za visoko zmogljiva kompleksna letala

- (a) Naslednji simboli pomenijo:

P = kandidat se usposablja kot PIC ali kopilot in kot leteči pilot (PF) in
neleteči pilot (PNF)

X = vaja poteka na simulatorju, če je na voljo, sicer pa na letalu, če
je ustrezno za manever ali postopek

P # = usposabljanje se dopolni s pregledom letala pod nadzorom

- (b) Praktično usposabljanje poteka na napravah za usposabljanje, ki so najmanj na ravni, označeni s črko (P), ali na katerih koli drugih napravah višje ravni, označene s puščico (---->).

Uporabljene naprave za usposabljanje so označene z naslednjimi kraticami:

A = letalo

FFS = simulator letenja

FTD = naprava za usposabljanje za letenje (vključno z napravo FNPT II za usposabljanje za pridobitev ratinga za razred večmotornih letal)

- (c) Če se preizkus praktične usposobljenosti/preverjanje strokovnosti izvaja tudi za podaljšanje veljavnosti/obnovo ratinga IR, se naloge, ki so v sekciji 3B označene z zvezdico(*) in ki se v sekciji 6 nanašajo na večmotorna letala, izvedejo izključno z instrumenti. Če se z zvezdico (*) označene naloge med preizkusom praktične usposobljenosti ali preverjanjem strokovnosti ne izvajajo izključno z instrumenti in če kandidat nima priznanih privilegijev IR, je veljavnost ratinga za razred ali tip omejena samo na operacije po pravilih VFR.
- (d) Če kandidat v zadnjih dvanajstih mesecih ni opravil zahtevanih desetih rutnih sektorjev, za podaljšanje veljavnosti ratinga za tip ali razred večmotornih letal za operacije po pravilih VFR opravi sekcijo 3A. Če je opravil naloge iz sekcije 3B, nalog iz sekcije 3A ne opravlja.
- (e) Črka „M“ v stolpcih iz preizkusa praktične usposobljenosti ali preverjanja strokovnosti označuje obvezne naloge ali možnost izbire med več nalogami.
- (f) Simulator ali naprava FNPT II se uporabita za praktično usposabljanje za ratinge za tip ali razred večmotornih zrakoplovov, če sta sestavni del odobrenega tečaja za razred ali tip. Pri odobritvi tečaja se upoštevajo:
- (i) zmogljivost simulatorja ali naprave FNPT II v skladu z delom OR;
 - (ii) usposobljenost inštruktorjev;
 - (iii) obseg usposabljanja na simulatorju ali napravi FNPT II, predvidenega v programu, in
 - (iv) usposobljenost pilota, ki se usposablja, in njegove predhodne izkušnje, pridobljene na podobnih tipih.
- (g) Če se preizkus praktične usposobljenosti ali preverjanje strokovnosti izvaja med operacijami z več piloti, je rating za tip omejen na operacije z več piloti.

LETALA Z ENIM PILOTOM, RAZEN VISOKO ZMOGLJIVIH KOMPLEKSNIH LETAL	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSABLJENOSTI/ PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA RAZRED ALI TIP	
Manevri/postopki				Začetnici inštruktorj a po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	FTD	FFS	A		FFS A	
SEKCIJA 1						

LETALA Z ENIM PILOTOM, RAZEN VISOKO ZMOGLJIVIH KOMPLEKSNIH LETAL	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE			PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/ PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA RAZRED ALI TIP		
Manevri/postopki				Začetnici inštruktorj a po končanem usposablja nju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	FTD	FFS	A		FFS A	
1 Odlet 1.1 Pred letom, vključno z: dokumentacijo maso in ravnotežjem pregledom vremena NOTAM-om						
1.2 Preverjanja pred zagonom motorjev						
1.2.1 Zunanja	P#		P			
1.2.2 V pilotski kabini			P		M	
1.3 Zagon motorjev: običajni postopek pri okvari	P---->	---->	---->		M	
1.4 Vožnja po tleh (taksiranje)		P---- >	---->		M	
1.5 Preverjanja pred letom: Preizkus motorjev (če je ustrezno)	P---->	---->	---->		M	

LETALA Z ENIM PILOTOM, RAZEN VISOKO ZMOGLJIVIH KOMPLEKSNIH LETAL	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE			PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/ PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA RAZRED ALI TIP		
Manevri/postopki				Začetnici inštruktorj a po končanem usposablja nju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	FTD	FFS	A	FFS A		
1.6 Postopki za vzlet: običajni vzlet s položaji zakrilc v skladu z letalskim priročnikom vzlet z bočnim vetrom (v primernih razmerah)		P---- >	---->			
1.7 Vzpenjanje: Vx/Vy zavoji v določene smeri prehod v vodoravni let		P---- >	---->		M	
1.8 Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T						
SEKCIJA 2						
2 Letalske vaje v vizualnih 2.1 meteoroloških razmerah (visual meteorological conditions – VMC) Horizontalno letenje z različnimi hitrostmi, vključno z letom s kritično nizko hitrostjo z zakrilci in brez njih (vključno s približevanjem VMCA, če je ustrezno)		P---- >	---->			

LETALA Z ENIM PILOTOM, RAZEN VISOKO ZMOGLJIVIH KOMPLEKSNIH LETAL	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA RAZRED ALI TIP	
Manevri/postopki				Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	FTD	FFS	A		FFS A	
2.2 Ostri zavoji (360° levo in desno s 45-stopinjskim nagibom)		P---->	---->		M	
2.3 Porušitve vzgona in vrnitev v običajen let: (i) popolna porušitev vzgona pri čisti konfiguraciji (ii) približevanje porušitvi vzgona: zavoji med spuščanjem z nagibom, v konfiguraciji in z močjo za prilet (iii) približevanje porušitvi vzgona pri konfiguraciji in z močjo za pristonek (iv) približevanje porušitvi vzgona: zavoji med vzpenjanjem, zakrilca v položaju za vzlet, moč za vzpenjanje (samo enomotorna letala)		P---->	---->		M	
2.4 Upravljanje z avtopilotom in usmerjevalnikom leta (ta vaja se lahko izvede v sekciji 3), če je ustrezno		P---->	---->		M	
2.5 Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T						

LETALA Z ENIM PILOTOM, RAZEN VISOKO ZMOGLJIVIH KOMPLEKSNIH LETAL	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/ PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA RAZRED ALI TIP	
Manevri/postopki				Začetnici inštruktorj a po	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po
	FTD	FFS	A	končanem usposablja nju	FFS A	končanem preverjanju
SEKCIJA 3A						
3A Postopki po pravilih VFR na ruti (glej B.5(c) in (d)) 3A.1 Načrt leta, računska navigacija in branje kart						
3A.2 Ohranjanje ustrezne višine, smeri in hitrosti						
3A.3 Orientacija, merjenje časa in popravki predvidenega časa pripoda						
3A.4 Uporaba radionavigacijskih sredstev (če je ustrezno)						
3A.5 Vodenje leta (dnevnik leta, rutinska preverjanja, vključno z gorivom, sistemi in nevarnostjo zaledenitve)						
3A.6 Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T						
SEKCIJA 3B						

LETALA Z ENIM PILOTOM, RAZEN VISOKO ZMOGLJIVIH KOMPLEKSNIH LETAL	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA RAZRED ALI TIP	
Manevri/postopki				Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	FTD	FFS	A		FFS A	
3B Instrumentalni let 3B.1 * Odlet po pravilih IFR		P---->	---->		M	
3B.2 * IFR na ruti		P---->	---->		M	
3B.3 * Postopki za čakanje		P---->	---->		M	
3B.4 * ILS do DH/A na višini 200 čevljev (60 m) ali do proceduralnih minimumov (avtopilot se lahko uporabi za prestrezanje drsne poti)		P---->	---->		M	
3B.5 * Nenatančni prilet do najmanjše spustne relativne/absolutne višine (minimum descent height/altitude – MDH/A) in začetka neuspelega prileta (missed approach point – MAP)		P---->	---->		M	
3B.6 * Praktične vaje v letenju, vključno s simulirano okvaro kompasa in umetnega horizonta: zavoji 1. stopnje, izhodi iz neobičajnih položajev	P---->	---->	---->		M	

LETALA Z ENIM PILOTOM, RAZEN VISOKO ZMOGLJIVIH KOMPLEKSNIH LETAL	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/ PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA RAZRED ALI TIP	
Manevri/postopki				Začetnici inštruktorj a po končanem usposablja nju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	FTD	FFS	A		FFS A	
3B.7 Okvara radijskega lokatorja ali * kazalnika drsne strmine	P---->	---->	---->			
3B.8 Radijska zveza z ATC – * izpolnjevanje navodil, postopki R/T						
Namenoma prazno						
SEKCIJA 4						
4 Prihod in pristanki 4.1 Letališki priletni postopek		P---- >	---->		M	
4.2 Običajni pristanek		P---- >	---->		M	
4.3 Pristanek brez zakrile		P---- >	---->		M	
4.4 Pristanek z bočnim vetrom (v ustreznih razmerah)		P---- >	---->			

LETALA Z ENIM PILOTOM, RAZEN VISOKO ZMOGLJIVIH KOMPLEKSNIH LETAL	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/ PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA RAZRED ALI TIP	
Manevri/postopki				Začetnici inštruktorj a po končanem usposablja nju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	FTD	FFS	A		FFS A	
4.5 Prilet in pristane k z motorjem v prostem teku z višine 2 000 čevljev nad vzletno pristajalno stezo – VPS (samo enomotorna letala)		P---- >	---->			
4.6 Neuspeli prilet z najmanjše višine		P---- >	---->		M	
4.7 Neuspeli prilet in pristane k ponoči (če je ustrezno)	P---->	---->	---->			
4.8 Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T						
SEKCIJA 5						
5 Neobičajni postopki in postopki v sili (Ta sekcija se lahko združi s sekcijami 1–4.)						
5.1 Prekinjen vzlet ob primerni hitrosti		P---- >	---->		M	
5.2 Simulirana odpoved motorja po vzletu (samo enomotorna letala)			P		M	

LETALA Z ENIM PILOTOM, RAZEN VISOKO ZMOGLJIVIH KOMPLEKSNIH LETAL	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA RAZRED ALI TIP	
Manevri/postopki				Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	FTD	FFS	A		FFS A	
5.3 Simuliran zasilni pristonek brez potiska motorjev (samo enomotorna letala)			P		M	
5.4 Simulacija različnih nevarnosti: (i) požar ali pojav dima med letom (ii) okvare sistemov, kot je ustrezno	P---->	---->	---->			
5.5 Izključitev in ponovni zagon motorja (samo pri preizkusu praktične usposobljenosti za večmotorne zrakoplove) (na varni višini, če vaja poteka na zrakoplovu)	P---->	---->	---->			
5.6 Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje, postopki R/T						
SEKCIJA 6						

LETALA Z ENIM PILOTOM, RAZEN VISOKO ZMOGLJIVIH KOMPLEKSNIH LETAL	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA RAZRED ALI TIP	
Manevri/postopki				Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	FTD	FFS	A		FFS A	
6 Simulacija nesimetričnega leta 6.1* (Ta sekcija se lahko združi s sekcijami 1–5.) Simulacija odpovedi motorja med vzletom (na varni višini, če preizkus ne poteka na simulatorju ali napravi FNPT II)	P---->	---->	--->X		M	
6.2* Nesimetrični prilet in neuspeli prilet	P---->	---->	---->		M	
6.3* Nesimetrični prilet in pristaneek s popolno ustavitvijo	P---->	---->	---->		M	
6.4 Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T						

6. Letala z več piloti in visoko zmogljiva kompleksna letala z enim pilotom

(a) Naslednji simboli pomenijo:

P = kandidat se usposablja kot PIC ali kopilot ter kot PF in PNF za izdajo ratinga za tip, kot je ustrezno.

X = vaja poteka na simulatorju, če je na voljo, sicer pa na letalu, če je ustrezno za manever ali postopek.

P #= usposabljanje se dopolni s pregledom letala pod nadzorom.

(b) Praktično usposabljanje poteka na napravah za usposabljanje, ki so najmanj na ravni, označeni s črko (P), ali na katerih koli drugih napravah višje ravni, označene s puščico (---->).

Uporabljene naprave za usposabljanje so označene z naslednjimi kraticami:

A = letalo

FFS = simulator letenja

FTD = naprava za usposabljanje za letenje

OTD == druge naprave za usposabljanje

- (c) Naloge, označene z zvezdico (*), se izvedejo izključno z instrumenti. Če ta pogoj med preizkusom praktične usposobljenosti ali preverjanjem strokovnosti ni izpolnjen, je rating za tip omejen samo na letenje po pravilih VFR.
- (d) Črka „M“ v stolpcih iz preizkusa praktične usposobljenosti ali preverjanja strokovnosti označuje obvezne naloge.
- (e) Za praktično usposabljanje in preizkus se uporabi simulator, če je vključen v odobreni tečaj usposabljanja za rating. Pri odobritvi tečaja je treba upoštevati:
 - (i) zmogljivost simulatorja ali naprave FNPT II;
 - (ii) usposobljenost inštruktorjev;
 - (iii) obseg usposabljanja na simulatorju ali napravi FNPT II, predvidenega v programu, in
 - (iv) usposobljenost pilota, ki se usposablja, in njegove predhodne izkušnje, pridobljene na podobnih tipih.
- (f) Manevri in postopki vključujejo MCC za letala z več piloti in visoko zmogljiva kompleksna letala z enim pilotom za operacije z več piloti.
- (g) Kandidat manevre in postopke izvaja kot edini pilot na visoko zmogljivih kompleksnih letalih z enim pilotom med operacijami z enim pilotom.
- (h) Pri visoko zmogljivih kompleksnih letalih z enim pilotom je rating za tip, če se preizkus praktične usposobljenosti ali preverjanje strokovnosti opravi med operacijami z več piloti, omejen na operacije z več piloti. Kandidat, ki zaprosi za privilegije edinega pilota, kot edini pilot opravi še manevre/postopke iz točk 2.5, 3.9.3.4, 4.3, 5.5 in najmanj en manever/postopek iz sekcije 3.4.

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
SEKCIJA 1							
1 Priprava leta 1.1 Izračun zmogljivosti	P						
1.2 Vizualni pregled zunanosti letala, lokacija posameznih delov in namen pregleda	P#			P			
1.3 Pregled pilotske kabine		P----->	----->	----->			
1.4 Uporaba kontrolnega seznama pred zagonom motorjev, zagon motorjev, preverjanje radijskih in navigacijskih sredstev, izbira in nastavitve navigacijskih in komunikacijskih frekvenc	P----->	----->	----->	----->		M	
1.5 Vožnja po tleh (taksiranje) po navodilih kontrole zračnega nadzora ali inštruktorja			P----->	----->			

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP		
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
1.6 Preverjanja pred vzletom		P----->	----->	----->		M	
SEKCIJA 2							
2 Vzleti 2.1 Običajni vzleti z različno nastavitvijo zakrilc, tudi s pospešenim vzletom			P----->	----->			
2.2* Instrumentalni vzlet, prehod na instrumentalno letenje se zahteva med rotacijo ali takoj, ko se letalo odlepi od tal			P----->	----->			
2.3 Vzlet z bočnim vetrom			P----->	----->			
2.4 Vzlet z največjo vzletno maso (dejansko ali simulirano največjo vzletno maso)			P----->	----->			

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP		
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A	FFS A		
2.5 Vzlet s simulirano odpovedjo motorja: 2.5.1* takoj ko se doseže V2			P----- >	----->			
(Na letalih, ki niso certificirana v kategoriji transportnih letal ali kategoriji regionalnih letal (commuter), ni dovoljeno simulirati odpovedi motorja pod najmanjšo višino 500 čevljev (150 m) nad koncem VPS. Na letalih, ki imajo glede vzletne mase in tlačne višine enako zmogljivost kot letala iz transportne kategorije, lahko inštruktor simulira odpoved motorja takoj, ko letalo doseže V2.)							
2.5.2* med V1 in V2			P	X		M samo na FFS	
2.6 Zaustavljeni vzlet pri primerni hitrosti pred V1			P----- >	---->X		M	

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
SEKCIJA 3							
3 Letalski manevri in postopki 3.1 Zavoji z aerodinamičnimi zavorami/spojlerji in brez njih			P----->				
3.2 Tlačni skoki in drhtenje letala po doseganju kritičnega Machovega števila in druge posebne letalske značilnosti letala (npr. nihanje po navpični osi (Dutch Roll))			P----->	--->X Za to vajo uporaba zrako plovani dovoljena			
3.3 Običajno delovanje sistemov in krmil	P----->	----->	----->	----->			

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
Običajno in neobičajno delovanje naslednjih sistemov:						M	Med nalogami od 3.4.0 do vključno 3.4.14 se izberjo najmanj tri naloge z neobičajnim delovanjem
3.4.0 motorja (po potrebi propellerskega)	P----->	----->	----->	----->			
3.4.1 vzdrževanje tlaka in prezračevanja	P----->	----->	----->	----->			
3.4.2 pitota/statičnega sistema	P----->	----->	----->	----->			
3.4.3 gorivnega sistema	P----->	----->	----->	----->			

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
3.4.4 električnega sistema	P----->	----->	----->	----->			
3.4.5 hidravličnega sistema	P----->	----->	----->	----->			
3.4.6 sistema za krmarjenje in uravnoveženje	P----->	----->	----->	----->			
3.4.7 sistema za preprečevanje zaledenitve in razledenitev, gretja plošče pod vetrobranskim steklom	P----->	----->	----->	----->			
3.4.8 avtopilota/usmerjevalnika leta	P----->	----->	----->	----->		M (samo z enim pilotom)	
3.4.9 opozorilnih naprav pri porušitvi vzgona ali naprav za preprečevanje porušitve vzgona in naprav za večjo stabilnost	P----->	----->	----->	----->			

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
3.4.10 sistema opozarjanja na nevarno bližino tal, vremenskega radarja, radijskega višinomera, odzivnika		P----- >	----->	----->			
3.4.11 radiev, navigacijske opreme, instrumentov, sistema za vodenje zrakoplova	P----- >	----->	----->	----->			
3.4.12 pristajalnega podvozja in zavornega sistema	P----- >	----->	----->	----->			
3.4.13 sistema predkrilc in zakrilc	P----- >	----->	----->	----->			
3.4.14 pomožne pogonske enote	P----- >	----->	----->	----->			
Namenoma prazno							

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
3.6 Neobičajni postopki in postopki v sili						M	Med nalogami od 3.6.1 do vključno 3.6.9 se izberejo najmanj tri
3.6.1 Postopek v primeru požara, npr. na motorju, pomožni pogonski enoti, v kabini, prtljažnem prostoru, pilotski kabini, na krilu ali električni napeljavi, vključno z evakuacijo		P----- >	----->	----->			
3.6.2 Obvladovanje in odprava dima		P----- >	----->	----->			
3.6.3 Odpoved motorja, izključitev in ponovni zagon na varni višini		P----- >	----->	----->			
3.6.4 Izpuščanje goriva v zraku (simulirano)		P----- >	----->	----->			

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A	FFS A		
3.6.5 Strižni veter med vzletom/pristankom			P	X		samo na FFS	
3.6.6 Simulirana okvara sistema za vzdrževanje tlaka v kabini/zasilno spuščanje			P----- >	----->			
3.6.7 Onesposobitev člana letalske posadke		P----- >	----->	----->			
3.6.8 Drugi postopki v sili v skladu z ustreznim letalskim priročnikom letala		P----- >	----->	----->			
3.6.9 Dogodek, ki sproži ACAS	P----- >	----->	----->	Za to vajo uporaba zrakoplova ni dovoljena		samo na FFS	
3.7 Ostri zavoji s 45-stopinjskim nagibom za od 180° do 360° levo in desno		P----- >	----->	----->			

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
<p>3.8 Pravočasno prepoznavanje bližajoče se porušitve vzgona (do sprožitve opozorilne naprave) v konfiguraciji za vzlet (zakrilca v položaju za vzlet), križarjenje in pristane (zakrilca v položaju za pristane, podvozje izvlečeno) in protiukrepi</p> <p>3.8.1 Izhod iz popolne porušitve vzgona ali po sprožitvi opozorilnega sistema za zaščito vzgona v konfiguraciji za vzpenjanje, križarjenje in prilet</p>			P----- >	----->			
3.9 Postopki za instrumentalni let							
3.9.1* Upoštevanje odletnih in priletnih rut ter navodil ATC		P----- >	----->	----->		M	
3.9.2* Postopki za čakanje		P----- >	----->	----->			

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A	FFS A		
3.9.3* Natančni prileti do višine odločitve (decision height – DH) najmanj 60 m (200 čevljev)							
3.9.3.1* ročno, brez usmerjevalnika leta			P----- >	----->		M (samo za preizkus praktične usposobljenosti)	
3.9.3.2* ročno, z usmerjevalnikom leta			P----- >	----->			
3.9.3.3* z avtopilotom			P----- >	----->			
3.9.3.4* ročno, s simulirano odpovedjo enega motorja; odpoved motorja se simulira med končnim priletom pred			P----- >	----->		M	

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
<p>preletom zunanjega markerja (outer marker – OM) in točke dotika ali med celotnim neuspehim priletom</p> <p>Na letalih, ki niso certificirana v kategoriji transportnih letal (JAR/FAR 25) ali kategoriji regionalnih letal (SFAR 23), se prilet s simulirano odpovedjo motorja in neuspeli prilet, ki mu sledi, začneta skupaj z nenatančnim priletom iz 3.9.4. Neuspeli prilet se začne, ko letalo doseže objavljeno najmanjšo relativno/nadmorsko višino nad ovirami (published obstacle clearance height/altitude – OCH/A), vendar najpozneje na MDH/A 500 čevljev (150 m) nad pragom VPS. Pri letalih, ki imajo glede vzletne mase in tlačne višine enako zmogljivost kot letala transportne kategorije, lahko inštruktor simulira odpoved motorja v skladu s 3.9.3.4.</p>							

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
3.9.4* Nenatančni prilet do višine MDH/A			P*--->	----->		M	
<p>3.9.5 Krožni prilet v naslednjih okoliščinah:</p> <p>(a)* prilet do najmanjše dovoljene višine za krožni prilet na zadevnem letališču v skladu z lokalnimi zmogljivostmi za instrumentalni prilet v simuliranih razmerah za instrumentalno letenje;</p> <p>ki mu sledi:</p> <p>(b) krožni prilet na drugo vzletno pristajalno stezo, ki je od srednje osi končnega prileta iz točke (a) odmaknjena najmanj 90°, na najnižji dovoljeni višini za krožni prilet.</p> <p>Opomba: Če točki (a) in (b) zaradi kontrole zračnega prometa nista mogoči, je dovoljen krog pri simulirani zmanjšani vidljivosti.</p>			P*--->	----->			

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
SEKCIJA 4							
4 Postopki za neuspeli prilet 4.1 Neuspeli prilet z vsemi delujočimi motorji* po priletu po ILS do višine odločitve			P*--- >	----->			
4.2 Drugi postopki za neuspeli prilet			P*--- >	----->			
4.3* Ročni neuspeli prilet s simulirano odpovedjo ključnega motorja po instrumentalnem priletu do višine DH, MDH ali točke začetka neuspelega prileta (missed approach point – MAPt)			P*---- ->	----->		M	
4.4 Zaustavljeni pristane na višini 15 m (50 čevljev) nad pragom VPS in neuspeli prilet			P----- >	----->			
SEKCIJA 5							

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A	FFS A		
5 Pristanki 5.1 Običajni pristanki*, tudi po priletu po ILS do DH s prehodom na vizualno letenje			P				
5.2 Pristanek s simuliranim blokiranim višinskim stabilizatorjem v katerem koli položaju zunaj ravnotežja			P----- >	Za to vajo uporaba zrakoplova ni dovoljena.			
5.3 Pristanki z bočnim vetrom (na zrakoplovu, če je izvedljivo)			P----- >	----->			
5.4 Šolski krog in pristanek brez izvlečenih zakrilc in predkrilc ali z delno izvlečenimi zakrilci in predkrilci			P----- >	----->			
5.5 Pristanek s simulirano odpovedjo ključnega motorja			P----- >	----->		M	

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
<p>5.6 Pristanek z dvema nedelujočima motorjema:</p> <ul style="list-style-type: none"> – letala s tremi motorji: osrednji motor in eden od motorjev na krilih ali pod njimi, če je izvedljivo v skladu s podatki iz priročnika AFM; – letala s štirimi motorji: dva motorja na eni strani 			P	X		M samo na FFS (samo za preizkus praktične usposobljenosti)	
<p>Splošne pripombe:</p> <p>posebne zahteve za razširitev ratinga za tip za instrumentalne prilete do višine odločitve manj kot 200 čevljev (60 m), tj. operacije Cat II/III.</p>							
<p>SEKCIJA 6</p>							

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
<p>Dodatno pooblastilo ratinga za tip za instrumentalne prilete do višine odločitve manj kot 60 m (200 čevljev), (CAT II/III)</p> <p>Naslednji manevri in postopki pomenijo najmanjše zahteve za usposabljanje, ki dopušča instrumentalne prilete do DH manj kot 60 m (200 čevljev). Med naslednjimi postopki za instrumentalne prilete in neuspele prilete je treba uporabiti vso letalsko opremo, ki se zahteva za pooblastilo za tip za instrumentalne prilete do DH manj kot 60 m (200 čevljev).</p>							

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
6.1* Prekinjeni vzlet pri najmanjši dovoljeni vidnosti vzdolž steze (runway visual range – RVR)			P*---- ->	--->X Za to vajo uporaba zrako plovani dovoljena		M*	
6.2* Prileti po ILS: v simuliranih razmerah za instrumentalno letenje z uporabo sistema za vodenje leta do veljavnega DH. Upoštevajo se standardni postopki za usklajevanje dela posadke (delitev nalog, postopki za glasno javljanje, medsebojni nadzor, izmenjava informacij in pomoč)			P----- >	----->		M	

LETALA Z VEČ PILOTI IN VISOKO ZMOGLJIVA KOMPLEKSNA LETALA Z ENIM PILOTOM	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI ZA RATING ZA LICENCO ATPL/MPL/RATING ZA TIP	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	OTD	FTD	FFS	A		FFS A	
<p>6.3* Neuspeli prilet: po priletih iz 6.2 na DH</p> <p>Usposabljanje vključuje tudi neuspeli prilet zaradi (simuliranega) nezadostnega RVR, strižnega vetra, odstopanja letala, ki presega omejitve prileta za uspešen prilet, in okvare opreme na zemlji/letalu pred DH ter neuspeli prilet s simulirano okvaro opreme na letalu.</p>			P----- >	----->		M*	
<p>6.4* Pristanek (pristanki): z vizualnimi referencami, vzpostavljenimi na višini odločitve, ki sledi instrumentalnemu priletu. Opravi se avtomatski pristanek, ki je odvisen od posebnega sistema za vodenje.</p>			P----- >	----->		M	

OPOMBA: operacije CAT II/III potekajo v skladu z veljavnimi zahtevami za letalske operacije.

7. Ratingi za razred – za morje

Kandidat, ki želi podaljšati veljavnost ratinga za razred večmotornih letal za morske operacije samo po pravilih VFR, opravlja sekcijo 6 samo, če v zadnjih dvanajstih mesecih ni opravil zahtevanih desetih rutnih sektorjev.

RATING ZA RAZRED ZA OPERACIJE NA MORJU	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE	
Manevri/postopki	Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
SEKCIJA 1		
1 Odlet		
1.1 Pred letom, vključno z: dokumentacijo maso in ravnotežjem pregledom vremena NOTAM-om		
1.2 Preverjanja pred zagonom motorjev Zunanja/v pilotski kabini		
1.3 Zagon in izključitev motorja Običajne okvare		
1.4 Vožnja po tleh (taksiranje)		
1.5 Vožnja po gladini (step taxiing)		
1.6 Privez: na obali na pomolu na boji		
1.7 Jadranje z izključenimi motorji (Engine-off sailing)		
1.8 Preverjanja pred letom: preizkus motorjev (če je ustrezno)		

RATING ZA RAZRED ZA OPERACIJE NA MORJU	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE	
Manevri/postopki	Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
1.9 Postopki za vzlet: običajen, s položajem zakrilc v skladu z letalskim priročnikom z bočnim vetrom (v ustreznih razmerah)		
1.10 Vzpenjanje: zavoji v določene smeri prehod v vodoravni let		
1.11 Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T		
SEKCIJA 2		
2 Letalske vaje (VFR)		
2.1 Horizontalno letenje z različnimi hitrostmi, vključno z letom s kritično nizko hitrostjo z zakrilci in brez njih (vključno s približevanjem VMCA, če je ustrezno)		
2.2 Ostri zavoji (360° levo in desno s 45-stopinjskim nagibom)		

RATING ZA RAZRED ZA OPERACIJE NA MORJU	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE	
Manevri/postopki	Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
<p>2.3 Porušitve vzgona in vrnitev v običajni let:</p> <p>(i) popolna porušitev vzgona pri čisti konfiguraciji;</p> <p>(ii) približevanje porušitvi vzgona: zavoji med spuščanjem z nagibom, v konfiguraciji in z močjo za prilet</p> <p>(iii) približevanje porušitvi vzgona v konfiguraciji in z močjo za pristanek</p> <p>(iv) približevanje porušitvi vzgona: zavoji med vzpenjanjem, zakrilca v položaju za vzlet, moč za vzpenjanje (samo enomotorna letala)</p>		
2.4 Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T		
SEKCIJA 3		
3 Postopki po pravilih VFR na ruti		
3.1 Načrt leta, računska navigacija in branje kart		
3.2 Ohranjanje ustrezne višine, smeri in hitrosti		
3.3 Orientacija, merjenje časa in popravki predvidenega časa prihoda		
3.4 Uporaba radionavigacijskih sredstev (če je ustrezno)		

RATING ZA RAZRED ZA OPERACIJE NA MORJU	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE	
Manevri/postopki	Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
3.5 Vodenje leta (dnevnik leta, rutinska preverjanja, vključno z gorivom, sistemi in nevarnostjo zaledenitve)		
3.6 Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T		
SEKCIJA 4		
4 Prihodi in pristanki		
4.1 Letališki priletni postopek (samo pri amfibijskih letalih)		
4.2 Običajni pristanek		
4.3 Pristanek brez zakrilc		
4.4 Pristanek z bočnim vetrom (v ustreznih razmerah)		
4.5 Prilet in pristanek z motorjem v prostem teku z višine 2 000 čevljev (600 m) nad vodno gladino (samo enomotorna letala)		
4.6 Neuspeli prilet z najmanjše višine		
4.7 Pristanek na mirni vodni površini Pristanek na nemirni vodni površini		
4.8 Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T		

RATING ZA RAZRED ZA OPERACIJE NA MORJU	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE	
Manevri/postopki	Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
SEKCIJA 5		
5 Neobičajni postopki in postopki v sili (Ta sekcija se lahko združi s sekcijami 1–4.)		
5.1 Prekinjeni vzlet pri primerni hitrosti		
5.2 Simulirana odpoved motorja po vzletu (samo enomotorna letala)		
5.3 Simuliran zasilni pristanež brez potiska motorjev (samo enomotorna letala)		
5.4 Simulacija različnih nevarnosti: (i) požar ali pojav dima med letom (ii) okvare sistemov, kot je ustrezno		
5.5 Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T		
SEKCIJA 6		
6 Simulacija nesimetričnega leta (Ta sekcija se lahko združi s sekcijami 1–5.)		
6.1 Simulirana odpoved motorja med vzletom (na varni višini, če preizkus ne poteka na simulatorju ali napravi FNPT II)		

RATING ZA RAZRED ZA OPERACIJE NA MORJU	PRAKTIČNO USPOSABLJANJE		
Manevri/postopki	Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu	
6.2 Izključitev in ponovni zagon motorjev (samo pri preizkusu praktične usposobljenosti za večmotorna letala)			
6.3 Nesimetrični prilet in neuspeli prilet			
6.4 Nesimetrični prilet in pristank s popolno ustavitvijo			
6.5 Radijska zveza z ATC – izpolnjevanje navodil, postopki R/T			

C. Posebne zahteve za kategorijo helikopterjev

1. Pri preizkusu praktične usposobljenosti ali preverjanju strokovnosti za ratinge za tip in licenco ATPL kandidat uspešno opravi sekcije 1–4 ter sekcijo 6 (kot je ustrezno) preizkusa praktične usposobljenosti ali preverjanja strokovnosti. Kandidat, ki neuspešno opravi več kot pet nalog, ponavlja celoten preizkus ali preverjanje. Kandidat, ki uspešno ne opravi petih ali manj nalog, ponavlja samo negativno ocenjene naloge. Kandidat, ki pri popravnem preizkusu ali preverjanju dobi negativno oceno pri kateri koli nalogi, vključno z nalogami, ki jih je že uspešno opravil, ponavlja celoten preizkus ali preverjanje. Vse sekcije preizkusa praktične usposobljenosti ali preverjanja strokovnosti opravi v šestih mesecih.
2. Pri preverjanju strokovnosti za rating IR kandidat uspešno opravi sekcijo 5 preverjanja strokovnosti. Kandidat, ki neuspešno opravi več kot tri naloge, ponavlja celotno sekcijo 5. Kandidat, ki uspešno ne opravi največ treh nalog, ponavlja samo negativno ocenjene naloge. Kandidat, ki dobi pri popravnem preverjanju negativno oceno pri kateri koli nalogi, vključno z nalogami iz sekcije 5, ki jih je že uspešno opravil, ponavlja celotno preverjanje.

DOPUSTNA Odstopanja pri preizkusu med letom

3. Kandidat dokaže usposobljenost za:
 - (a) upravljanje helikopterja v skladu z njegovimi omejitvami;
 - (b) tekoče in natančno izvajanje vseh manevrov;
 - (c) razsodnost in dobro pilotiranje;
 - (d) uporabo letalskega znanja;
 - (e) tak nadzor helikopterja, da uspešna izvedba postopkov ali manevrov v nobenem trenutku ni dvomljiva;
 - (f) razumevanje in uporabo postopkov za usklajevanje posadke in postopkov v primeru onesposobljenosti enega od pilotov, če je ustrezno, in
 - (g) učinkovito sporazumevanje z drugimi člani posadke, če je ustrezno.
4. Uporabljajo se naslednje omejitve, določene ob upoštevanju turbulentnih razmer ter operativnih značilnosti in zmogljivosti uporabljenega letala.
 - (a) Omejitve pri letenju po pravilih IFR
Višina:
splošno ± 100 čevljev
začetek neuspelega prileta na relativni/absolutni višini odločitve $+50$ čevljev/
 0 čevljev
minimalna relativna/absolutna spustna višina $+50$ čevljev/ -0 čevljev
Ohranjanje smeri:
z radijskimi sredstvi $\pm 5^\circ$
pri natančnem priletu odklon za polovico skale azimut in drsna pot
Kurz:
običajne operacije $\pm 5^\circ$

neobičajne operacije/operacije v sili $\pm 10^\circ$

Hitrost:

splošno ± 10 vozlov

s simulirano odpovedjo motorja $+10$ vozlov/ -5 vozlov

(b) Omejitve pri letenju po pravilih VFR

Višina:

splošno ± 100 čevljev

Kurz:

običajne operacije $\pm 5^\circ$

neobičajne operacije/operacije v sili $\pm 10^\circ$

Hitrost:

splošno ± 10 vozlov

s simulirano odpovedjo motorja $+10$ vozlov/ -5 vozlov

Zanos helikopterja v lebdenju:

v lebdenju po vzletu z učinkom tal ± 3 čevlje

pri pristanku ± 2 čevlja (brez premikanja vstran in nazaj)

VSEBINA USPOSABLJANJA/PREIZKUSA PRAKTIČNE
USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJA STROKOVNOSTI
SPLOŠNO

5. Naslednji simboli pomenijo:

P = kandidat se usposablja kot PIC za izdajo ratinga za tip helikopterjev z enim pilotom ali kot PIC ali kopilot ter kot PF in PNF za izdajo ratinga za tip za helikopterje z več piloti.

6. Praktično usposabljanje poteka na napravah za urjenje, ki so najmanj na ravni, označeni s črko (P), ali na katerih koli drugih napravah višje ravni, označene s puščico (---->).

Uporabljene naprave za usposabljanje so označene z naslednjimi kraticami:

FFS = simulator letenja

FTD = naprava za usposabljanje za letenje

H = helikopter

7. Naloge, označene z zvezdico (*), opravljajo v dejanskih ali simuliranih instrumentalnih meteoroloških razmerah samo kandidati, ki želijo obnoviti ali podaljšati veljavnost ratinga IR(H) ali razširiti privilegije navedenega ratinga na drug tip.

8. Instrumentalne postopke (sekcija 5) izvajajo samo kandidati, ki želijo obnoviti ali podaljšati veljavnost ratinga IR(H) ali razširiti privilegije navedenega ratinga na drug tip. Za to se lahko uporabi simulator ali FTD 2/3.

9. Črka „M“ v stolpcih iz preizkusa praktične usposobljenosti ali preverjanja strokovnosti označuje obvezne naloge.
10. Za praktično usposabljanje in preizkus se uporabi naprava FSTD, če je vključena v odobreni tečaj usposabljanja za rating. Pri odobritvi tečaja se upoštevajo:
- zmogljivost naprave FSTD v skladu z delom OR;
 - usposobljenost inštruktorja ali izpraševalca;
 - obseg usposabljanja na napravi FSTD v okviru tečaja;
 - usposobljenost pilota, ki se usposablja, in njegove predhodne izkušnje, pridobljene na podobnih tipih, ter
 - obseg izkušenj v letenju pod nadzorom, ki jih je kandidat pridobil po izdaji novega ratinga za tip.

HELIKOPTERJI Z VEČ PILOTI

11. Kandidati za preizkus praktične usposobljenosti za izdajo ratinga za tip helikopterjev z več piloti in licenco ATPL(H) opravijo samo sekcije 1–4, in če je ustrezno, sekcijo 6.
12. Kandidati za preverjanje strokovnosti za podaljšanje veljavnosti ali obnovo ratinga za tip helikopterjev z več piloti opravijo samo sekcije 1–4, in če je ustrezno, sekcijo 6.

HELIKOPTERJI Z ENIM/VEČ PILOTI		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSABLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
		FTD	FFS	H		FFS H	
SEKCIJA 1 – Priprave in preverjanja pred letom							
1.1	Vizualni pregled zunanosti helikopterja, lokacija posameznih delov in namen pregleda			P		M (če poteka v helikopterju)	
1.2	Pregled pilotske kabine		P	---->		M	

HELIKOPTERJI Z ENIM/VEČ PILOTI		PRAKTIČNO USPOABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOABLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
		FTD	FFS	H		FFS H	
1.3	Postopki zagona motorjev, preverjanje radijskih in navigacijskih sredstev, izbira in nastavitve navigacijskih in komunikacijskih frekvenc	P	---->	---->		M	
1.4	Vožnja (taksiranje) po tleh/taksiranje v lebdenju po navodilih kontrole zračnega nadzora ali inštruktorja		P	---->		M	
1.5	Postopki in preverjanja pred vzletom	P	---->	---->		M	
SEKCIJA 2 – Letalski manevri in postopki							
2.1	Vzleti (različni profili)		P	---->		M	
2.2	Vzleti in pristanki na nagnjenem terenu ali z bočnim vetrom		P	---->			
2.3	Vzlet z največjo vzletno maso (dejansko ali simulirano največjo vzletno maso)	P	---->	---->			
2.4	Vzlet s simulirano odpovedjo motorja neposredno pred točko TDP ali DPATO		P	---->		M	

HELIKOPTERJI Z ENIM/VEČ PILOTI		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
		FTD	FFS	H		FFS H	
2.4.1	Vzlet s simulirano odpovedjo motorja neposredno po točki TDP ali DPATO		P	---->		M	
2.5	Zavoji v vzpenjanju in spuščanju v določene smeri	P	---->	---->		M	
2.5.1	Zavoji s 30-stopinjskim nagibom v desno in levo za od 180° do 360° izključno po instrumentih	P	---->	---->		M	
2.6	Spuščanje z avtorotacijo	P	---->	---->		M	
2.6.1	Pristanek z avtorotacijo (samo SEH) ali vrnitev v motorni let		P	---->		M	
2.7	Pristanki (različni profili)		P	---->		M	
2.7.1	Neuspeli prilet ali pristanek po simulirani odpovedi motorja pred točko LDP ali DPBL		P	---->		M	
2.7.2	Pristanek po simulirani odpovedi motorja po točki LDP ali DPBL		P	---->		M	

SEKCIJA 3 – Običajno in neobičajno delovanje naslednjih sistemov ter izvajanje postopkov

HELIKOPTERJI Z ENIM/VEČ PILOTI		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
		FTD	FFS	H		FFS H	
3	Običajno in neobičajno delovanje naslednjih sistemov ter izvajanje postopkov:					M	V tej sekciji se izberejo najmanj 3 naloge
3.1	motorja	P	---->	---->			
3.2	klimatizacije (ogrevanje, prezračevanje)	P	---->	---->			
3.3	pitota/statičnega sistema	P	---->	---->			
3.4	gorivnega sistema	P	---->	---->			
3.5	električnega sistema	P	---->	---->			
3.6	hidravličnega sistema	P	---->	---->			
3.7	sistema za usmerjanje leta in uravnoteženje	P	---->	---->			
3.8	sistema za razledenitev in preprečevanje zaledenitve	P	---->	---->			
3.9	avtopilota/usmerjevalnika leta	P	--->	--->			
3.10	naprav za izboljšanje stabilnosti	P	---->	---->			

HELIKOPTERJI Z ENIM/VEČ PILOTI		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
		FTD	FFS	H		FFS H	
3.11	vremenskega radarja, radijskega višinomera, odzivnika	P	---->	---->			
3.12	območnega navigacijskega sistema	P	---->	---->			
3.13	sistema pristajalnega podvozja	P	----->	----->			
3.14	pomožne pogonske enote	P	---->	---->			
3.15	radia, navigacijske opreme, inštrumentov, sistema za vodenje zrakoplova	P	---->	---->			
SEKCIJA 4 – Neobičajni postopki in postopki v sili							
4	Neobičajni postopki in postopki v sili					M	V tej sekciji se izberejo najmanj 3 naloge
4.1	Postopek ob požaru (vključno z evakuacijo, če je ustrezno)	P	---->	---->			
4.2	Obvladovanje in odprava dima	P	---->	---->			

HELIKOPTERJI Z ENIM/VEČ PILOTI		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
		FTD	FFS	H		FFS H	
4.3	Odpoved motorja, izključitev in ponovni zagon na varni višini	P	---->	---->			
4.4	Izpuščanje goriva v zraku (simulirano)	P	---->	---->			
4.5	Odpoved komand repnega rotorja (če je izvedljivo)	P	---->	---->			
4.5.1	Odpoved repnega rotorja (če je izvedljivo)	P	---->	Za to vajo uporaba helikopterja ni dovoljena			
4.6	Onesposobitev člana posadke – samo helikopterji z več piloti	P	---->	---->			
4.7	Okvare transmisije	P	---->	---->			
4.8	Drugi postopki v sili v skladu z ustreznim letalskim priročnikom	P	---->	---->			

HELIKOPTERJI Z ENIM/VEČ PILOTI		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
		FTD	FFS	H		FFS H	
SEKCIJA 5 – Postopki pri instrumentalnem letenju (izvedeni v dejanskih ali simuliranih instrumentalnih meteoroloških razmerah)							
5.1	Instrumentalni vzlet: čim prej po vzletu se opravi prehod v instrumentalno letenje	P*	---- >*	---->*			
5.1.1	Simulirana odpoved motorja med odletom	P*	---- >*	---->*		M*	
5.2	Upoštevanje odletnih in priletnih rut in navodil ATC	P*	---- >*	---->*		M*	
5.3	Postopki za čakanje	P*	---- >*	---->*			
5.4	Prileti po ILS do višine odločitve CAT I	P*	---- >*	---->*			
5.4.1	Ročno, brez usmerjevalnika leta	P*	---- >*	---->*		M*	
5.4.2	Ročno izvedeni natančni prilet z usmerjevalnikom leta ali brez njega	P*	---- >*	---->*		M*	
5.4.3	Z uporabo avtopilota	P*	---- >*	---->*			

HELIKOPTERJI Z ENIM/VEČ PILOTI		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
		FTD	FFS	H		FFS H	
5.4.4	Ročno, s simulirano odpovedjo enega motorja (Odpoved motorja se simulira med končnim priletom pred preletom zunanjega markerja (outer marker – OM) in točke dotika ali med celotnim neuspelim priletom)	P*	---- >*	---->*		M*	
5.5	Nenatančni prilet do najmanjše spustne višine MDA/H	P*	---- >*	---->*		M*	
5.6	Neuspeli prilet z vsemi delujočimi motorji na DA/DH ali MDA/MDH	P*	---- >*	---->*			
5.6.1	Drugi postopki za neuspeli prilet	P*	---- >*	---->*			
5.6.2	Neuspeli prilet s simulacijo odpovedi enega motorja na DA/DH ali MDA/MDH	P*				M*	
5.7	Avtorotacija z vrnitvijo v motorni let v instrumentalnih meteoroloških razmerah	P*	---- >*	---->*		M*	
5.8	Izhod iz neobičajnih položajev	P*	---- >*	---->*		M*	

HELIKOPTERJI Z ENIM/VEČ PILOTI		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSABLJENOSTI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki					Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preverjanju
	FTD	FFS	H			FFS H	
SEKCIJA 6 – Uporaba neobvezne opreme							
6	Uporaba neobvezne opreme	P	---->	---->			

D. Posebne zahteve za kategorijo zrakoplovov z navpičnim vzletanjem/pristajanjem

- Pri preizkusih praktične usposobljenosti ali preverjanjih strokovnosti za ratinge za tip zrakoplovov z navpičnim vzletanjem/pristajanjem kandidat uspešno opravi sekcije 1–5 ter sekcijo 6 (če je ustrezno) preizkusa praktične usposobljenosti ali preverjanja strokovnosti. Kandidat, ki neuspešno opravi več kot pet nalog, ponavlja celoten preizkus ali preverjanje. Kandidat, ki uspešno ne opravi petih ali manj nalog, ponavlja samo negativno ocenjene naloge. Kandidat, ki pri popravnem preizkusu ali preverjanju dobi negativno oceno pri kateri koli nalogi, vključno z nalogami, ki jih je že uspešno opravil, ponavlja celoten preizkus ali preverjanje. Vse sekcije preizkusa praktične usposobljenosti ali preverjanja strokovnosti opravi v šestih mesecih.

DOPUSTNA Odstopanja pri preizkusu med letom

- Kandidat dokaže usposobljenost za:
 - upravljanje zrakoplova z navpičnim vzletanjem/pristajanjem v okviru njegovih omejitev;
 - tekoče in natančno izvajanje vseh manevrov;
 - razsodnost in dobro pilotiranje;
 - uporabo letalskega znanja;
 - tako upravljanje zrakoplova z navpičnim vzletanjem/pristajanjem, da uspešna izvedba postopka ali manevra v nobenem trenutku ni dvomljiva;
 - razumevanje in uporabo postopkov za usklajevanje posadke in postopkov v primeru onesposobljenosti enega od pilotov ter
 - učinkovito sporazumevanje z drugimi člani posadke.
- Uporabljajo se naslednje omejitve, določene ob upoštevanju turbulentnih razmer ter operativnih značilnosti in zmogljivosti uporabljenega zrakoplova z navpičnim vzletanjem/pristajanjem.

(a) Omejitve pri letenju po pravilih IFR:

Višina:

splošno ± 100 čevljev

začetek neuspelega prileta na relativni/absolutni višini odločitve $+50$ čevljev/
 0 čevljev

minimalna relativna/absolutna spustna višina $+50$ čevljev/ -0 čevljev

Ohranjanje smeri:

z radijskimi sredstvi $\pm 5^\circ$

pri natančnem priletu odklon za polovico skale azimut in drsna pot

Kurz:

običajne operacije $\pm 5^\circ$

neobičajne operacije/operacije v sili $\pm 10^\circ$

Hitrost:

splošno ± 10 vozlov

s simulirano odpovedjo motorja $+10$ vozlov/ -5 vozlov

(b) Omejitve pri letenju po pravilih VFR:

Višina:

splošno ± 100 čevljev

Kurz:

običajne operacije $\pm 5^\circ$

neobičajne operacije/operacije v sili $\pm 10^\circ$

Hitrost:

splošno ± 10 vozlov

s simulirano odpovedjo motorja $+10$ vozlov/ -5 vozlov

Zanos helikopterja v lebdenju:

v lebdenju po vzletu z učinkom tal ± 3 čevlje

pri pristanku ± 2 čevlja (brez premikanja vstran in nazaj)

VSEBINA USPOSABLJANJA/PREIZKUSA PRAKTIČNE
USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJA STROKOVNOSTI

4. Naslednji simboli pomenijo:

P = kandidat se usposablja kot PIC ali kopilot ter kot PF in PNF za izdajo ratinga za tip, kot je ustrezno.

5. Praktično usposabljanje poteka na napravah za urjenje, ki so najmanj na ravni, označeni s črko (P), ali na katerih koli drugih napravah višje ravni, označene s puščico (---->).

6. Uporabljene naprave za usposabljanje so označene z naslednjimi kraticami:

FFS = simulator letenja

FTD = naprava za usposabljanje za letenje

OTD = druga naprava za usposabljanje

PL = zrakoplov z navpičnim vzletanjem/pristajanjem

- (a) Kandidati za preizkus praktične usposobljenosti za izdajo ratinga za tip zrakoplovov z navpičnim vzletanjem/pristajanjem opravijo samo sekcije 1–5, in če je ustrezno, sekcijo 6.
 - (b) Kandidati za preverjanje strokovnosti za podaljšanje veljavnosti ali obnovo ratinga za tip zrakoplovov z navpičnim vzletanjem/pristajanjem opravijo samo sekcije 1–5, in če je ustrezno, sekcijo 6 in/ali 7.
 - (c) Naloge, označene z zvezdico (*), se izvedejo izključno z instrumenti. Če ta pogoj med preizkusom praktične usposobljenosti ali preverjanjem strokovnosti ni izpolnjen, je rating za tip omejen samo na letenje po pravilih VFR.
7. Črka „M“ v stolpcih iz preizkusa praktične usposobljenosti ali preverjanja strokovnosti označuje obvezne naloge.
8. Za praktično usposabljanje in preizkus se uporabijo naprave za usposabljanje za letenje, če so vključene v odobreni tečaj usposabljanja za rating za tip. Pri odobritvi tečaja se upoštevata:
- (a) zmogljivost naprav za simulacijo letenja v skladu z delom OR;
 - (b) usposobljenost inštruktorja.

KATEGORIJA ZRAKOPLOVOV Z NAVPIČNIM VZLETANJEM/PRISTA JANJEM		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOS TI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanj u	Izvede no na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
SEKCIJA 1 – Priprave in preverjanja pred letom								
1.1	Vizualni pregled zunanosti zrakoplova z navpičnim vzletanjem/pristajanjem lokacija posameznih delov in namen pregleda				P			
1.2	Pregled pilotske kabine	P	---->	---->	---->			
1.3	Postopki zagona motorjev, preverjanje radijskih in navigacijskih sredstev, izbira in nastavitve navigacijskih in komunikacijskih frekvenc	P	---->	---->	---->		M	
1.4	Vožnja po tleh (taksiranje) v skladu z navodili kontrole zračnega nadzora ali navodili inštruktorja		P	---->	---->			
1.5	Postopki in preverjanja pred vzletom, vključno s preverjanjem moči	P	---->	---->	---->		M	

KATEGORIJA ZRAKOPLOVOV Z NAVPIČNIM VZLETANJEM/PRISTA JANJEM		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOS TI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanj u	Izvede no na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
SEKCIJA 2 – Letalski manevri in postopki								
2.1	<p>Običajni profili vzleta po pravilih VFR</p> <p>Operacije na VPS (kratek vzlet in pristane (short take-off and landing – STOL) ter navpični vzlet in pristane (vertical take-off and landing – VTOL), vključno z bočnim vetrom)</p> <p>Dvignjeni heliporti</p> <p>Heliporti na zemeljski površini (ground level)</p>		P	---->	---->		M	
2.2	Vzlet z največjo vzletno maso (dejansko ali simulirano največjo vzletno maso)		P	---->				
2.3. 1	<p>prekinjeni vzlet:</p> <p>med operacijami na VPS</p> <p>med operacijami na dvignjenem heliportu</p> <p>med operacijami na heliportih na zemeljski površini</p>		P	---->			M	

KATEGORIJA ZRAKOPLOVOV Z NAVPIČNIM VZLETANJEM/PRISTA JANJEM		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOS TI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
		OTD	FTD	FFS	PL	Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanj u	Izvede no na FFS PL	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
Manevri/postopki								
2.3. 2	Vzlet s simulirano odpovedjo motorja po preletu točke odločitve: med operacijami na VPS med operacijami na dvignjenem heliportu med operacijami na zemeljski površini		P	---->			M	
2.4	Spuščanje z avtorotacijo v načinu helikopterja (za to vajo uporaba zrakoplova ni dovoljena)	P	---->	---->			M samo na FFS	
2.4. 1	Spuščanje z vrtenjem (windmill descent) v načinu letala (za to vajo uporaba zrakoplova ni dovoljena)		P	---->			M samo na FFS	
2.5	Običajni profili vzleta po pravilih VFR Operacije na VPS (STOL in VTOL) dvignjeni heliporti heliporti na zemeljski površini (ground level)		P	---->	---->		M	

KATEGORIJA ZRAKOPLOVOV Z NAVPIČNIM VZLETANJEM/PRISTA JANJEM		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOS TI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
		OTD	FTD	FFS	PL	Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanj u	Izvede no na FFS PL	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
Manevri/postopki								
2.5.1	Pristanek s simulirano odpovedjo motorja po preletu točke odločitve: med operacijami na VPS med operacijami na dvignjenem heliportu med operacijami na zemeljski površini							
2.6	Neuspeli prilet ali pristanek po simulirani odpovedi motorja pred točko odločitve		P	---->			M	
SEKCIJA 3 – Običajno in neobičajno delovanje naslednjih sistemov ter izvajanje postopkov								
3	Običajno in neobičajno delovanje naslednjih sistemov in postopkov (lahko se opravi na napravi FSTD, če ustreza vaji)						M	V tej sekciji se izberejo najmanj 3 naloge
3.1	motorja	P	---->	---->				
3.2	klimatizacije (ogrevanje, prezračevanje)	P	---->	---->				

KATEGORIJA ZRAKOPLOVOV Z NAVPIČNIM VZLETANJEM/PRISTA JANJEM		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOS TI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
		OTD	FTD	FFS	PL	Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanj u	Izvede no na FFS PL	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
Manevri/postopki								
3.3	pitota/statičnega sistema	P	---->	---->				
3.4	gorivnega sistema	P	---->	---->				
3.5	električnega sistema	P	---->	---->				
3.6	hidravličnega sistema	P	---->	---->				
3.7	sistema za krmarjenje in uravnoteženje	P	---->	---->				
3.8	sistema za preprečevanje zaledenitve in razledenitev, gretje plošče pod vetrobranskim steklom (če je ustrezno)	P	---->	---->				
3.9	avtopilota/usmerjevalnika leta	P	--->	--->				
3.10	opozorilnih naprav pri porušitvi vzgona ali naprav za preprečevanje porušitve vzgona in naprav za večjo stabilnost	P	---->	---->				

KATEGORIJA ZRAKOPLOVOV Z NAVPIČNIM VZLETANJEM/PRISTA JANJEM		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOS TI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanj u	Izvede no na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
Manevri/postopki		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
3.11	vremenskega radarja, radijskega višinomera, odzivnika, sistema opozarjanja na nevarno bližino tal (če je ustrezno)	P	---->	---->				
3.12	sistema pristajalnega podvozja	P	---->	---->				
3.13	pomožne pogonske enote	P	---->	---->				
3.14	radia, navigacijske opreme, inštrumentov in sistema za vodenje zrakoplova	P	---->	---->				
3.15	sistema zakrilc	P	---->	---->				
SEKCIJA 4 – Neobičajni postopki in postopki v sili								
4	Neobičajni postopki in postopki v sili (lahko se opravijo na napravi FSTD, če ustreza vaji)						M	V tej sekciji se izberejo najmanj 3 naloge

KATEGORIJA ZRAKOPLOVOV Z NAVPIČNIM VZLETANJEM/PRISTA JANJEM		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOS TI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanj u	Izvede no na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
Manevri/postopki		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
4.1	Vaje v primeru požara: na primer na motorju, v pomožni pogonski enoti, prtljažnem prostoru, pilotski kabini, na električni napeljavi, vključno z evakuacijo, če je ustrezno	P	---->	---->				
4.2	Obvladovanje in odprava dima	P	---->	---->				
4.3	Okvara motorja, izključitev in ponovni zagon motorja (za to vajo ni dovoljena uporaba zrakoplova) vključno s preходом iz načina helikopterja v način letala in obratno pri enem nedelujočem motorju	P	---->	---->			samo na FFS	
4.4	Izpuščanje goriva v zraku (simulirano, če je ustrezno)	P	---->	---->				
4.5	Strišni veter med vzletom in pristankom (za to vajo uporaba zrakoplova ni dovoljena)			P			samo na FFS	

KATEGORIJA ZRAKOPLOVOV Z NAVPIČNIM VZLETANJEM/PRISTA JANJEM		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOS TI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanj u	Izvede no na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
Manevri/postopki		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
4.6	Simulirana okvara sistema za vzdrževanja tlaka v kabini/zasilno spuščanje (za to vajo uporaba zrakoplova ni dovoljena)	P	---->	---->			samo na FFS	
4.7	Dogodek, ki sproži ACAS (za to vajo uporaba zrakoplova ni dovoljena)	P	---->	---->			samo na FFS	
4.8	Onesposobitev člana posadke	P	---->	---->				
4.9	Okvare transmisije	P	---->	---->			samo na FFS	

KATEGORIJA ZRAKOPLOVOV Z NAVPIČNIM VZLETANJEM/PRISTA JANJEM		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOS TI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanj u	Izvede no na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
Manevri/postopki		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
4.10	Vrnitev v prvotni položaj po popolni porušitvi vzgona (z vključenim in izključenim motorjem) ali po sprožitvi opozorilnih naprav za porušitev vzgona v konfiguraciji za vzpenjanje, križarjenje in prilet (za to vajo uporaba zrakoplova ni dovoljena)	P	---->	---->			samo na FFS	
4.11	Drugi postopki v sili iz ustreznega letalskega priročnika	P	---->	---->				
SEKCIJA 5 – Postopki pri instrumentalnem letenju (izvedeni v dejanskih ali simuliranih instrumentalnih meteoroloških razmerah)								
5.1	Instrumentalni vzlet: čim prej po vzletu se opravi prehod v instrumentalno letenje	P*	---->*	---->*				
5.1.1	Simulirana odpoved motorja med odletom po točki odločitve	P*	---->*	---->*			M*	

KATEGORIJA ZRAKOPLOVOV Z NAVPIČNIM VZLETANJEM/PRISTA JANJEM		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOS TI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanj u	Izvede no na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
5.2	Upoštevanje odletnih in priletnih rut in navodil ATC	P*	---->*	---->*			M*	
5.3	Postopki za čakanje	P*	---->*	---->*				
5.4	Natančen prilet do višine odločitve najmanj 60 m (200 čevljev)	P*	---->*	---->*				
5.4.1	Ročno, brez usmerjevalnika leta	P*	---->*	---->*			M* (Samo za preizkus praktične usposobljenosti)	
5.4.2	Ročno, z usmerjevalnikom leta	P*	---->*	---->*				
5.4.3	Z avtopilotom	P*	---->*	---->*				

KATEGORIJA ZRAKOPLOVOV Z NAVPIČNIM VZLETANJEM/PRISTA JANJEM		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOS TI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanj u	Izvede no na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
Manevri/postopki		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
5.4.4	ročno, s simulirano odpovedjo enega motorja (odpoved motorja se simulira med končnim priletom pred preletom zunanjega markerja (OM) in nadaljuje do točke dotika ali dokončanja postopka neuspelega prileta)	P*	---->*	---->*			M*	
5.5	Nenatančni prilet do najmanjše spustne višine MDA/H	P*	---->*	---->*			M*	
5.6	Neuspeli prilet z vsemi delujočimi motorji na DA/DH ali MDA/MDH	P*	---->*	---->*				
5.6.1	Drugi postopki za neuspeli prilet	P*	---->*	---->*				
5.6.2	Neuspeli prilet s simulacijo odpovedi enega motorja na DA/DH ali MDA/MDH	P*					M*	

KATEGORIJA ZRAKOPLOVOV Z NAVPIČNIM VZLETANJEM/PRISTA JANJEM		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOS TI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanj u	Izvede no na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
5.7	Avtorotacija v instrumentalnih meteoroloških razmerah z vrnitvijo v motorni let za pristanek na VPS samo v načinu helikopterja (za to vajo uporaba zrakoplova ni dovoljena)	P*	---->*	---->*			M* samo na FFS	
5.8	Izhod iz neobičajnih položajev (ta vaja je odvisna od kakovosti simulatorja)	P*	---->*	---->*			M*	

SEKCIJA 6 – Dodatno pooblastilo ratinga za tip za instrumentalne prilete do višine odločitve manj kot 60 m (CAT II/III)

KATEGORIJA ZRAKOPLOVOV Z NAVPIČNIM VZLETANJEM/PRISTA JANJEM		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOS TI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanj u	Izvede no na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
Manevri/postopki		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
6	<p>Dodatno pooblastilo ratinga za tip za instrumentalne prilete do višine odločitve manj kot 60 m (CAT II/III).</p> <p>Naslednji manevri in postopki pomenijo najmanjše zahteve za usposabljanje, ki dopušča instrumentalne prilete do DH manj kot 60 m (200 čevljev). Med naslednjimi postopki za instrumentalne prilete in neuspele prilete se uporablja vsa oprema na zrakoplovu z navpičnim vzletanjem/pristajanjem, ki se zahteva za pooblastilo za tip za instrumentalne prilete do DH manj kot 60 m (200 čevljev).</p>							
6.1	Prekinjeni vzlet pri najmanjši dovoljeni vidnosti vzdolž steze (runway visual range – RVR)		P	---->			M*	

KATEGORIJA ZRAKOPLOVOV Z NAVPIČNIM VZLETANJEM/PRISTA JANJEM		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOS TI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanj u	Izvede no na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
Manevri/postopki		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
6.2	Prileti po ILS: v simuliranih razmerah za instrumentalno letenje z uporabo sistema za vodenje leta do veljavnega DH. Upoštevajo se standardni postopki za usklajevanje posadke (postopki SOP).		P	---->	---->		M*	
6.3	Neuspeli prilet po priletih iz 6.2 na DH Usposabljanje vključuje tudi neuspeli prilet zaradi (simuliranega) nezadostnega RVR, strižnega vetra, odstopanja zrakoplova, ki presega omejitve prileta za uspešen prilet, okvare opreme na zemlji/zrakoplovu pred DH ter neuspeli prilet s simulirano okvaro opreme na zrakoplovu.		P	---->	---->		M*	

KATEGORIJA ZRAKOPLOVOV Z NAVPIČNIM VZLETANJEM/PRISTA JANJEM		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOS TI/PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanj u	Izvede no na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
		OTD	FTD	FFS	PL		FFS PL	
6.4	Pristanek (pristanki): z vizualnimi referencami, vzpostavljenimi na višini odločitve, ki sledi instrumentalnemu priletu. Opravi se avtomatski pristanek, ki je odvisen od posebnega sistema za vodenje.		P	---->			M*	
Sekcija 7 – Neobvezna oprema								
7	Uporaba neobvezne opreme		P	---->	---->			

E. Posebne zahteve za kategorijo zračnih ladij

- Pri preizkusih praktične usposobljenosti ali preverjanjih strokovnosti za ratinge za tip zračnih ladij kandidat uspešno opravi sekcije 1–5 ter sekcijo 6 (če je ustrezno) preizkusa praktične usposobljenosti ali preverjanja strokovnosti. Kandidat, ki neuspešno opravi več kot pet nalog, ponavlja celoten preizkus ali preverjanje. Kandidat, ki uspešno ne opravi petih ali manj nalog, ponavlja samo negativno ocenjene naloge. Kandidat, ki pri popravnem preizkusu ali preverjanju dobi negativno oceno pri kateri koli nalogi, vključno z nalogami, ki jih je že uspešno opravil, ponavlja celoten preizkus ali preverjanje. Vse sekcije preizkusa praktične usposobljenosti ali preverjanja strokovnosti opravi v šestih mesecih.

DOPUSTNA Odstopanja pri preizkusu med letom

- Kandidat dokaže usposobljenost za:
 - upravljanje zračne ladje v skladu z njenimi omejitvami;
 - tekoče in natančno izvajanje vseh manevrov;
 - razsodnost in dobro pilotiranje;

- (d) uporabo letalskega znanja;
 - (e) tako upravljanje zračne ladje, da uspešna izvedba postopkov ali manevrov v nobenem trenutku ni dvomljiva;
 - (f) razumevanje in uporabo postopkov za usklajevanje posadke in postopkov v primeru onesposobljenosti enega od pilotov ter
 - (g) učinkovito sporazumevanje z drugimi člani posadke.
3. Uporabljajo se naslednje omejitve, določene ob upoštevanju turbulentnih razmer ter operativnih značilnosti in zmogljivosti uporabljene zračne ladje.

(a) Omejitve pri letenju po pravilih IFR:

Višina:

splošno ± 100 čevljev

začetek neuspelega prileta na relativni/absolutni višini odločitve $+50$ čevljev/
 0 čevljev

minimalna relativna/absolutna spustna višina $+50$ čevljev/ -0 čevljev

Ohranjanje smeri:

z radijskimi sredstvi $\pm 5^\circ$

pri natančnem priletu odklon za polovico skale, azimut in

drсна pot

Kurz:

običajne operacije $\pm 5^\circ$

neobičajne operacije/operacije v sili $\pm 10^\circ$

(b) Omejitve pri letenju po pravilih VFR:

Višina:

splošno ± 100 čevljev

Kurz:

običajne operacije $\pm 5^\circ$

neobičajne operacije/operacije v sili $\pm 10^\circ$

VSEBINA USPOSABLJANJA/PREIZKUSA PRAKTIČNE
USPOSOBLJENOSTI/PREVERJANJA STROKOVNOSTI

4. Naslednji simboli pomenijo:

P = kandidat se usposablja kot PIC ali kopilot ter kot PF in PNF za izdajo ratinga za tip, kot je ustrezno.

5. Praktično usposabljanje poteka na napravah za urjenje, ki so najmanj na ravni, označeni s črko (P), ali na katerih koli drugih napravah višje ravni, označenih s puščico (---->).

6. Uporabljene naprave za usposabljanje so označene z naslednjimi kraticami:

FFS = simulator letenja

FTD = naprava za usposabljanje za letenje

OTD = druga naprava za usposabljanje

As = zračna ladja

- (a) Kandidati za preizkus praktične usposobljenosti za izdajo ratinga za tip zračnih ladij opravijo sekcije 1–5, in če je ustrezno, sekcijo 6.
- (b) Kandidati za preverjanje strokovnosti za podaljšanje veljavnosti ali obnovo ratinga za tip zračnih ladij opravijo sekcije 1–5, in če je ustrezno, sekcijo 6.
- (c) Naloge, označene z zvezdico (*), se izvedejo izključno z instrumenti. Če ta pogoj med preizkusom praktične usposobljenosti ali preverjanjem strokovnosti ni izpolnjen, je rating za tip omejen na letenje po pravilih VFR.
7. Črka „M“ v stolpcih iz preizkusa praktične usposobljenosti ali preverjanja strokovnosti označuje obvezne naloge.
8. Za praktično usposabljanje in preizkus se uporabijo naprave za usposabljanje za letenje, če so vključene v tečaj usposabljanja za rating. Pri odobritvi tečaja se upoštevata:
- (a) zmogljivost naprav za simulacijo letenja v skladu z delom OR;
- (b) usposobljenost inštruktorja.

KATEGORIJA ZRAČNIH LADIJ		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSABLJENOSTI ALI PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
		OTD	FTD	samo na	As		FFS As	
SEKCIJA 1 – Priprave in preverjanja pred letom								
1.1	Pregled pred letom				P			
1.2	Pregled pilotske kabine	P	---->	---->	---->			

KATEGORIJA ZRAČNIH LADIJ		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI ALI PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
		OTD	FTD	samo na	As		FFS As	
1.3	Postopki zagona motorjev, preverjanje radijskih in navigacijskih sredstev, izbira in nastavitve navigacijskih in komunikacijskih frekvenc		P	---->	---->		M	
1.4	Postopek odleta s stebra (off-mast) in manevriranje na tleh			P	---->		M	
1.5	Postopki in preverjanja pred vzletom	P	---->	---->	---->		M	
SEKCIJA 2 – Letalski manevri in postopki								
2.1	Običajni profil vzleta po pravilih VFR			P	---->		M	
2.2	Vzlet s simulirano odpovedjo motorja			P	---->		M	
2.3	Vzlet z obteženostjo > 0 (težki vzlet)			P	---->			
2.4	Vzlet z obteženostjo < 0 (lahki vzlet)			P	---->			

KATEGORIJA ZRAČNIH LADIJ		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI ALI PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki		OTD	FTD	samo na	As	Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
							FFS As	
2.5	Običajni postopek vzpenjanja			P	---->			
2.6	Vzpenjanje do barometriške višine			P	---->			
2.7	Prepoznavanje barometriške višine			P	---->			
2.8	Letenje na barometriški ali skoraj barometriški višini			P	---->		M	
2.9	Običajno spuščanje in prilet			P	---->			
2.10	Običajni profili pristanka po pravilih VFR			P	---->		M	
2.11	Pristanek z obteženostjo > 0 (težek pristanek)			P	---->		M	
2.12	Pristanek z obteženostjo < 0 (lahek pristanek)			P	---->		M	
	Namenoma prazno							

KATEGORIJA ZRAČNIH LADIJ		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI ALI PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
		OTD	FTD	samo na	As		FFS As	
SEKCIJA 3 – Običajno in neobičajno delovanje naslednjih sistemov ter izvajanje postopkov								
3	Običajno in neobičajno delovanje naslednjih sistemov in postopkov (lahko se opravi na napravi FSTD, če ustreza vaji)						M	V tej sekciji se izberejo najmanj 3 naloge
3.1	motorja	P	---->	---->	---->			
3.2	vzdrževanja tlaka v ovoju	P	---->	---->	---->			
3.3	pitota/statičnega sistema	P	---->	---->	---->			
3.4	gorivnega sistema	P	---->	---->	---->			
3.5	električnega sistema	P	---->	---->	---->			
3.6	hidravličnega sistema	P	---->	---->	---->			
3.7	sistema za krmarjenje in uravnoveženje	P	---->	---->	---->			
3.8	balonetnega sistema	P	---->	---->	---->			

KATEGORIJA ZRAČNIH LADIJ		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI ALI PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
		OTD	FTD	samo na	As		FFS As	
3.9	avtopilota/usmerjevalnika leta	P	--->	--->	---->			
3.10	naprav za izboljšanje stabilnosti	P	---->	---->	---->			
3.11	vremenskega radarja, radijskega višinomera, odzivnika, sistema opozarjanja na nevarno bližino tal (če je ustrezno)	P	---->	---->	---->			
3.12	sistema pristajalnega podvozja	P	---->	---->	---->			
3.13	pomožne pogonske enote	P	---->	---->	---->			
3.14	radia, navigacijske opreme, inštrumentov in sistema za vodenje zrakoplova	P	---->	---->	---->			
	Namenoma prazno							

SEKCIJA 4 – Neobičajni postopki in postopki v sili

KATEGORIJA ZRAČNIH LADIJ		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI ALI PREVERJANJE STROKOVNOSTI		
Manevri/postopki						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
		OTD	FTD	samo na	As		FFS As	
4	Neobičajni postopki in postopki v sili (lahko se opravijo na napravi FSTD, če ustreza vaji)						M	V tej sekciji se izberejo najmanj 3 naloge
4.1	Vaje v primeru požara: na primer na motorju, v pomožni pogonski enoti, prtljažnem prostoru, pilotski kabini, na električni napeljavi, vključno z evakuacijo, če je ustrezno	P	---->	---->	---->			
4.2	Obvladovanje in odprava dima	P	---->	---->	---->			
4.3	Okvara motorja, izključitev in ponovni zagon motorja Zlasti faze leta, vključno z okvaro več motorjev	P	---->	---->	---->			
4.4	Onesposobitev člana posadke	P	---->	---->	---->			
4.5	Okvare transmisije/reduktorja	P	---->	---->	---->		samo na FFS	

KATEGORIJA ZRAČNIH LADIJ		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI ALI PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
		OTD	FTD	samo na	As		FFS As	
4.6	Drugi postopki v sili v skladu z ustreznim letalskim priročnikom	P	---->	---->	---->			
SEKCIJA 5 – Postopki pri instrumentalnem letenju (izvedeni v dejanskih ali simuliranih instrumentalnih meteoroloških razmerah)								
5.1	Instrumentalni vzlet: čim prej po vzletu se opravi prehod v instrumentalno letenje	P*	---->*	---->*	---->*			
5.1.1	Simulirana odpoved motorja med odletom	P*	---->*	---->*	---->*		M*	
5.2	Upoštevanje odletnih in priletnih rut in navodil ATC	P*	---->*	---->*	---->*		M*	
5.3	Postopki za čakanje	P*	---->*	---->*	---->*			
5.4	Natančen prilet do višine odločitve najmanj 60 m (200 čevljev)	P*	---->*	---->*	---->*			

KATEGORIJA ZRAČNIH LADIJ		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI ALI PREVERJANJE STROKOVNOSTI		
Manevri/postopki						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
		OTD	FTD	samo na	As		FFS As	
5.4.1	Ročno, brez usmerjevalnika leta	P*	---->*	---->*	---->*		M* samo za preizkus praktične usposobljenosti	
5.4.2	Ročno, z usmerjevalnikom leta	P*	---->*	---->*	---->*			
5.4.3	Z avtopilotom	P*	---->*	---->*	---->*			
5.4.4	Ročno, s simulirano odpovedjo enega motorja (odpoved motorja se simulira med končnim priletom pred preletom zunanjega markerja (OM) in nadaljuje do točke dotika ali dokončanja postopka neuspelega prileta	P*	---->*	---->*	---->*		M*	
5.5	Nenatančni prilet do najmanjše spustne višine MDA/H	P*	---->*	---->*	---->*		M*	

KATEGORIJA ZRAČNIH LADIJ		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI ALI PREVERJANJE STROKOVNOSTI		
Manevri/postopki						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
		OTD	FTD	samo na	As		FFS As	
5.6	Neuspeli prilet z vsemi delujočimi motorji na DA/DH ali MDA/MDH	P*	---->*	---->*	---->*			
5.6.1	Drugi postopki za neuspeli prilet	P*	---->*	---->*	---->*			
5.6.2	Neuspeli prilet s simulacijo odpovedi enega motorja na DA/DH ali MDA/MDH	P*					M*	
5.7	Izhod iz neobičajnih položajev (ta vaja je odvisna od kakovosti simulatorja)	P*	---->*	---->*	---->*		M*	
SEKCIJA 6 – Dodatno pooblastilo ratinga za tip za instrumentalne prilete do višine odločitve manj kot 60 m (CAT II/III)								

KATEGORIJA ZRAČNIH LADIJ		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI ALI PREVERJANJE STROKOVNOSTI		
Manevri/postopki						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
		OTD	FTD	samo na	As		FFS As	
6	<p>Dodatno pooblastilo ratinga za tip za instrumentalne prilete do višine odločitve manj kot 60 m (CAT II/III).</p> <p>Naslednji manevri in postopki pomenijo najmanjše zahteve za usposabljanje, ki dopušča instrumentalne prilete do DH manj kot 60 m (200 čevljev). Med naslednjimi postopki za instrumentalne prilete in neuspele prilete se uporablja vsa oprema na zračni ladji, ki se zahteva za pooblastilo za tip za instrumentalne prilete do DH manj kot 60 m (200 čevljev).</p>							
6.1	Prekinjeni vzlet pri najmanjšem dovoljenem RVR		P	---->			M*	

KATEGORIJA ZRAČNIH LADIJ		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE				PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI ALI PREVERJANJE STROKOVNOSTI		
Manevri/postopki						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
		OTD	FTD	samo na	As		FFS As	
6.2	Prileti po ILS: v simuliranih razmerah za instrumentalno letenje z uporabo sistema za vodenje leta do veljavnega DH. Upoštevajo se standardni postopki za usklajevanje posadke (postopke SOP).		P	---->			M*	
6.3	Neuspeli prilet po priletih iz 6.2 na DH. Usposabljanje vključuje tudi neuspeli prilet zaradi (simuliranega) nezadostnega RVR, strižnega vetra, odstopanja letala, ki presega omejitve prileta za uspešen prilet, in okvare opreme na zemlji/zrakoplovu pred DH ter neuspeli prilet s simulirano okvaro opreme na zrakoplovu.		P	---->			M*	

KATEGORIJA ZRAČNIH LADIJ		PRAKTIČNO USPOSABLJANJE					PREIZKUS PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI ALI PREVERJANJE STROKOVNOSTI	
Manevri/postopki						Začetnici inštruktorja po končanem usposabljanju	Izvedeno na	Začetnici izpraševalca po končanem preizkusu
		OTD	FTD	samo na	As		FFS As	
6.4	Pristanek (pristanki): z vizualnimi referencami, vzpostavljenimi na višini odločitve, ki sledi instrumentalnemu priletu. Opravi se avtomatski pristanek, ki je odvisen od posebnega sistema za vodenje.		P	---->			M*	
SEKCIJA 7 – Neobvezna oprema								
7	Uporaba neobvezne opreme		P	---->				

PRIOGA II
K IZVEDBENIM PREDPISOM ZA SPREMEMBO NACIONALNIH LICENC IN
RATINGOV ZA LETALA IN HELIKOPTERJE

A. LETALA

1. Pilotske licence

Pilotska licenca, ki jo je izdala država članica v skladu z nacionalnimi zahtevami, se spremeni v licenco iz dela FCL, če kandidat izpolnjuje naslednje zahteve:

- (a) pri licencah ATPL(A) in CPL(A) med preverjanjem strokovnosti izpolni zahteve iz dela FCL za podaljšanje veljavnosti ratinga za tip/razred in ratinga za instrumentalno letenje, ki ustrezajo privilegijem iz licence, ki jo ima;
- (b) dokaže znanje ustreznih delov dela OPS in dela FCL;
- (c) dokaže jezikovno znanje v skladu s FCL.055;
- (d) izpolnjuje zahteve iz spodnje preglednice:

Nacionalna licenca, ki jo ima	Skupno število ur letenja	Morebitne dodatne zahteve	Zamenjava licence iz dela FCL in pogoji (če je ustrezno)	Preklic pogojev	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
ATPL(A)	> 1 500 kot PIC na letalih z več piloti	Brez	ATPL(A)	Se ne uporablja	(a)
ATPL(A)	> 1 500 kot PIC na letalih z več piloti	Brez	kot v (c)(4)	kot v (c)(5)	(b)
ATPL(A)	> 500 kot PIC na letalih z več piloti	Dokazati znanje o načrtovanju leta in zmogljivosti med letom v skladu s FCL.515	ATPL(A) z ratingom za tip, omejenim na kopilota	Po dokazani usposobljenosti za delovanje kot PIC v skladu z Dodatkom 9 k delu FCL	(c)

Nacionalna licenca, ki jo ima	Skupno število ur letenja	Morebitne dodatne zahteve	Zamenjava licence iz dela FCL in pogoji (če je ustrezno)	Preklic pogojev	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
CPL/IR(A) in uspešno opravljen teoretični preizkus za ATPL ICAO v državi članici, ki je izdala licenco		(i) Dokazati znanje za načrtovanje leta in zmogljivost v skladu s FCL.310 in FCL.615(b) (ii) izpolniti druge zahteve iz FCL.720.A(c)	CPL/IR(A) s priznanim teoretičnim znanje za ATPL	Se ne uporablja	(d)
CPL/IR(A)	> 500 na letalih z več piloti ali med operacijami z več piloti na letalih z enim pilotom CS-23 kategorije regionalnih letal (commuter) ali enakovrednih letal v skladu z zahtevami dela OPS za komercialni zračni prevoz	(i) Uspešno opraviti preizkus znanja za ATPL(A) v državi članici, ki je izdala licenco* (ii) izpolniti druge zahteve iz FCL.720.A(c)	CPL/IR(A) s priznanim teoretičnim znanje za ATPL	Se ne uporablja	(e)
CPL/IR(A)	> 500 kot PIC na letalih z enim pilotom	Brez	CPL/IR(A) z ratingi za tip/razred, omejenimi na letala z enim pilotom		(f)

Nacionalna licenca, ki jo ima	Skupno število ur letenja	Morebitne dodatne zahteve	Zamenjava licence iz dela FCL in pogoji (če je ustrezno)	Preklic pogojev	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
CPL/IR(A)	> 500 kot PIC na letalih z enim pilotom	Dokazati znanje za načrtovanje leta in zmogljivost med letom za stopnjo CPL/IR	Kot 4(f)	Po pridobitvi ratinga za tip zrakoplovov z več piloti v skladu z delom FCL	(g)
CPL(A)	> 500 kot PIC na letalih z enim pilotom	Rating za nočno letenje, če je ustrezno	CPL(A) z ratingi za tip/razred, omejenimi na letala z enim pilotom		(h)
CPL(A)	> 500 kot PIC na letalih z enim pilotom	(i) Rating za nočno letenje, če je ustrezno; (ii) dokazati znanje o zmogljivosti med letom in načrtovanju leta v skladu s FCL.310	kot 4(h)		(i)
PPL/IR(A)	≥ 75 v skladu z IFR	Rating za nočno letenje, če rating za instrumentalno letenje ne vključuje privilegijev za nočno letenje	PPL/IR(A) (rating IR omejen na PPL)	Dokazati znanje o zmogljivosti med letom in načrtovanju leta v skladu s FCL.615(b)	(j)
PPL(A)	≥ 70 na letalih	Prikazati uporabo radionavigacijskih sredstev	PPL(A)		(k)

* Imetniki licence CPL, ki že imajo rating za tip za letalo z več piloti, ne opravljajo preizkusa teoretičnega znanja za licenco ATPL(A), če še naprej upravljajo enak tip letala, vendar se jim teoretično znanje za ATPL(A) ne upošteva za licenco iz dela FCL. Če zaprosijo za rating za

tip drugih letal z več piloti, izpolnjujejo zahtevo iz stolpca(3), vrstica (e)(i), zgornje preglednice.

2. Inštruktorska pooblastila

Inštruktorsko pooblastilo, ki ga je izdala država članica v skladu z nacionalnimi zahtevami, se spremeni v pooblastilo iz dela FCL, če kandidat izpolnjuje naslednje zahteve:

Nacionalno pooblastilo ali privilegiji, ki jih ima kandidat	Izkušnje	Morebitne dodatne zahteve	Sprememba pooblastila iz dela FCL
(1)	(2)	(3)	(4)
FI(A)/IRI(A)/TRI(A)/CRI(A)	V skladu z delom FCL za ustrezno pooblastilo	Se ne uporablja	FI(A)/IRI(A)/TRI(A)/CRI(A)

3. Pooblastilo inštruktorja SFI

Pooblastilo inštruktorja SFI, ki ga je izdala država članica v skladu z nacionalnimi zahtevami, se spremeni v pooblastilo iz dela FCL, če kandidat izpolnjuje naslednje zahteve:

Nacionalno pooblastilo, ki ga ima	Izkušnje	Morebitne dodatne zahteve	Sprememba pooblastila iz dela FCL
(1)	(2)	(3)	(4)
SFI(A)	> 1 500 ur kot pilot na letalih z več piloti	(i) Ima ali je imel CPL, MPL ali ATPL za letala, ki jo je izdala država članica; (ii) opravi simulatorski del tečaja usposabljanja za ustrezen rating za tip, vključno z MCC	SFI(A)
SFI(A)	Tri leta najnovejših izkušenj kot SFI	Opravi simulatorski del tečaja usposabljanja za ustrezen rating za tip, vključno z MCC	SFI(A)

Sprememba velja največ tri leta. Za podaljšanje veljavnosti se izpolnjujejo zahteve iz dela FCL.

4. Pooblastilo STI

Pooblastilo inštruktorja STI, ki ga je izdala država članica v skladu z nacionalnimi zahtevami navedene države članice, se lahko spremeni v pooblastilo iz dela FCL, če kandidat izpolnjuje zahteve iz spodnje preglednice:

Nacionalno pooblastilo, ki ga ima	Izkušnje	Morebitne dodatne zahteve	Spremenjeno pooblastilo
(1)	(2)	(3)	(4)
STI(A)	> 500 ur kot pilot na letalih z enim pilotom	(i) Ima ali je imel pilotsko licenco, ki jo je izdala država članica; (ii) opravi preverjanje strokovnosti v skladu z Dodatkom 9 k delu FCL na napravi FSTD, ki ustreza predvidenemu poučevanju	STI(A)
STI(A)	Tri leta najnovejših izkušenj kot STI	Opravi preverjanje strokovnosti v skladu z Dodatkom 9 k delu FCL na napravi FSTD, ki ustreza predvidenemu poučevanju	STI(A)

Za podaljšanje veljavnosti pooblastila izpolnjuje ustrezne zahteve iz dela FCL.

B. HELIKOPTERJI

1. Pilotske licence

Pilotska licenca, ki jo je izdala država članica v skladu z nacionalnimi zahtevami, se spremeni v licenco iz dela FCL, če kandidat izpolnjuje naslednje zahteve:

- s preverjanjem strokovnosti izpolni zahteve iz dela FCL za podaljšanje veljavnosti ratinga za tip in ratinga za instrumentalno letenje, ki ustrezajo privilegijem iz licence, ki jo ima;
- dokaže znanje ustreznih delov dela OPS in dela FCL;
- dokaže jezikovno znanje v skladu s FCL.055;
- izpolnjuje zahteve iz spodnje preglednice:

Nacionalna licenca, ki jo ima	Skupno število ur letenja	Morebitne dodatne zahteve	Sprememba licence iz dela FCL in pogoji (če je ustrezno)	Preklic pogojev	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
ATPL(H) z veljavnim IR(H)	> 1 000 kot PIC na helikopterjih z več piloti	Brez	ATPL(H) in IR	Se ne uporablja	(a)
ATPL(H) brez privilegijev IR(H)	> 1 000 kot PIC na helikopterjih z več piloti	Brez	ATPL(H)		(b)
ATPL(H) z veljavnim IR(H)	> 1 000 na helikopterjih z več piloti	Brez	ATPL(H) in IR z ratingom za tip, omejenim na kopilota	Po dokazani usposobljenosti za delovanje kot PIC v skladu z Dodatkom 9 k delu FCL	(c)
ATPL(H) brez privilegijev IR(H)	> 1 000 na helikopterjih z več piloti	Brez	ATPL(H) z ratingom za tip, omejenim na kopilota	Po dokazani usposobljenosti za delovanje kot PIC v skladu z Dodatkom 9 k delu FCL	(d)
ATPL(H) z veljavnim IR(H)	> 500 na helikopterjih z več piloti	Dokazati znanje o načrtovanju leta in zmogljivosti v skladu s FCL.515 in FCL.615(b)	Kot (4)(c)	Kot (5)(c)	(e)
ATPL(H) brez privilegijev IR(H)	> 500 na helikopterjih z več piloti	Kot(3)(e))	Kot (4)(d)	Kot (5)(d)	(f)

Nacionalna licenca, ki jo ima	Skupno število ur letenja	Morebitne dodatne zahteve	Sprememba licence iz dela FCL in pogoji (če je ustrežno)	Preklic pogojev	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
CPL/IR(H) in uspešno opravljen teoretični preizkus za ATPL(H) v državi članici, ki je izdala licenco		(i) Dokazati znanje o načrtovanju leta in zmogljivosti med letom v skladu s FCL.310 in FCL.615(b); (ii) izpolniti druge zahteve iz FCL.720.H(b)	CPL/IR(H) z upoštevanjem teoretičnega preizkusa za ATPL(H), če se oceni, da je teoretični preizkus na ravni ATPL iz dela FCL	Se uporablja ne	(g)
CPL/IR(H)	> 500 na helikopterjih z več piloti	(i) Uspešno opraviti teoretični preizkus za ATPL(H) v državi članici, ki je izdala licenco* (ii) izpolniti druge zahteve iz FCL.720.H(b)	CPL/IR(H) z upoštevanjem teoretičnega znanja za ATPL(H) iz dela FCL	Se uporablja ne	(h)
CPL/IR(H)	> 500 kot PIC na helikopterjih z enim pilotom	Brez	CPL/IR(H) z ratingi za tip, omejenimi na helikopterje z enim pilotom	Po pridobitvi ratinga za tip z več piloti v skladu z delom FCL	(i)

Nacionalna licenca, ki jo ima	Skupno število ur letenja	Morebitne dodatne zahteve	Sprememba licence iz dela FCL in pogoji (če je ustrežno)	Preklic pogojev	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
CPL/IR(H)	< 500 kot PIC na helikopterjih z enim pilotom	Dokazati znanje o načrtovanju leta in zmogljivosti med letom v skladu s FCL.310 in FCL.615(b)	Kot 4(i)		(j)
CPL(H)	> 500 kot PIC na helikopterjih z enim pilotom	Rating za nočno letenje	CPL(H) z ratingi za tip, omejenimi na helikopterje z enim pilotom		(k)
CPL(H)	< 500 kot PIC na helikopterjih z enim pilotom	Rating za nočno letenje dokazati znanje o zmogljivosti med letom in načrtovanju leta v skladu s FCL.310	Kot 4(k)		(l)
CPL(H) brez ratinga za nočno letenje	> 500 kot PIC na helikopterjih z enim pilotom		Kot (4)(k) in omejeno na dnevne operacije po pravilih VFR	Po pridobitvi ratinga za tip z več piloti v skladu z delom FCL in ratinga za nočno letenje	(m)
CPL(H) brez ratinga za nočno letenje	< 500 kot PIC na helikopterjih z enim pilotom	Dokazati znanje o načrtovanju leta in zmogljivosti med letom v skladu s FCL.310	Kot (4)(k) in omejeno na dnevne operacije po pravilih VFR		(n)

Nacionalna licenca, ki jo ima	Skupno število ur letenja	Morebitne dodatne zahteve	Sprememba licence iz dela FCL in pogoji (če je ustrežno)	Preklic pogojev	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
PPL/IR(H)	≥ 75 v skladu z IFR	Rating za nočno letenje, če rating za instrumentalno letenje ne vključuje privilegijev za nočno letenje	PPL/IR(H) (rating IR, omejen na PPL)	Dokazati znanje o zmogljivosti med letom in načrtovanju leta v skladu s FCL.615(b)	(o)
PPL(H)	≥ 75 na helikopterjih	Prikazati uporabo radionavigacijskih sredstev	PPL(H)		(p)

* Imetniki licence CPL, ki že imajo rating za tip za letalo z več piloti, ne opravljajo preizkusa teoretičnega znanja za licenco ATPL(H), če še naprej upravljajo enak tip helikopterja, vendar se jim teoretično znanje za ATPL(H) ne upošteva za licenco iz dela FCL. Če zaprosijo za rating za tip drugih letal z več piloti, izpolnjujejo zahtevo iz vrstice (e)(i) stolpca(3) predhodne preglednice.

2. Inštruktorska pooblastila

Inštruktorsko pooblastilo, ki ga je izdala država članica v skladu z nacionalnimi zahtevami, se spremeni v pooblastilo iz dela FCL, če kandidat izpolnjuje naslednje zahteve:

Nacionalno pooblastilo ali privilegiji, ki jih ima kandidat	Izkušnje	Morebitne dodatne zahteve	Spremenjeno pooblastilo
(1)	(2)	(3)	(4)
FI(H)/IRI(H)/TRI(H)	V skladu z delom FCL za ustrezno pooblastilo		FI(H)/IRI(H)/TRI(H)*

Za podaljšanje veljavnosti pooblastila se izpolnjujejo ustrezne zahteve iz dela FCL.

3. Pooblastilo SFI

Pooblastilo inštruktorja SFI, ki ga je izdala država članica v skladu z nacionalnimi zahtevami, se spremeni v pooblastilo iz dela FCL, če kandidat izpolnjuje naslednje zahteve:

Nacionalno pooblastilo, ki ga ima	Izkušnje	Morebitne dodatne zahteve	Spremenjeno pooblastilo
(1)	(2)	(3)	(4)
SFI(H)	> 1 000 ur kot pilot na helikopterjih z več piloti	(i) Ima ali je imel CPL, MPL ali ATPL, ki jo je izdala država članica; (ii) opravi simulatorski del tečaja usposabljanja za ustrezen rating za tip, vključno z MCC	SFI(H)
SFI(H)	Tri leta najnovejših izkušenj kot SFI	Opravi simulatorski del tečaja usposabljanja za ustrezen rating za tip, vključno z MCC	SFI(H)

Za podaljšanje veljavnosti pooblastila se izpolnjujejo ustrezne zahteve iz dela FCL.

4. Pooblastilo STI

Pooblastilo inštruktorja STI, ki ga je izdala država članica v skladu z nacionalnimi zahtevami navedene države članice, se lahko spremeni v pooblastilo iz dela FCL, če kandidat izpolnjuje zahteve iz spodnje preglednice:

Nacionalno pooblastilo, ki ga ima	Izkušnje	Morebitne dodatne zahteve	Spremenjeno pooblastilo
(1)	(2)	(3)	(4)
STI(H)	> 500 ur kot pilot na helikopterjih z enim pilotom	(i) Ima ali je imel pilotsko licenco, ki jo je izdala država članica; (ii) opravi preverjanje strokovnosti v skladu z Dodatkom 9 k delu FCL na napravi FSTD, ki ustreza predvidenemu poučevanju	STI(H)

Nacionalno pooblastilo, ki ga ima	Izkušnje	Morebitne dodatne zahteve	Spremenjeno pooblastilo
(1)	(2)	(3)	(4)
STI(H)	Tri leta najnovejših izkušenj kot STI	Opravi preverjanje strokovnosti v skladu z Dodatkom 9 k delu FCL na napravi FSTD, ki ustreza predvidenemu poučevanju	STI(H)

Za podaljšanje veljavnosti pooblastila se izpolnjujejo ustrezne zahteve iz dela FCL.

PRILOGA III
K IZVEDBENIM PREDPISOM ZA SPREJEM LICENC, KI SO JIH IZDALE
TRETJE DRŽAVE ALI SO BILE IZDANE V NJIHOVEM IMENU

A. POTRDITEV LICENC

Splošno

1. Pilotsko licenco, ki jo je izdala tretja država v skladu z zahtevami iz Priloge ICAO, lahko potrdi pristojni organ države članice.

Piloti oddajo vlogo pristojnemu organu države članice, v kateri prebivajo ali imajo sedež, ali če ne prebivajo na ozemlju držav članic, v kateri ima sedež operator, za katerega letijo ali bodo leteli.

2. Če osnovna licenca ostane veljavna, licenca velja največ eno leto.

To obdobje lahko samo enkrat podaljša pristojni organ, ki je izdal potrditev, če se je pilot med njeno veljavnostjo prijavil za usposabljanje ali opravlja usposabljanje za izdajo licence v skladu z delom FCL. To podaljšanje vključuje čas, potreben za izdajo licence v skladu z delom FCL.

Imetniki licence, ki jo sprejme država članica, izvajajo privilegije v skladu z zahtevami iz dela FCL.

Pilotske licence za komercialni zračni prevoz in druge komercialne dejavnosti

3. Pri pilotskih licencah za komercialni zračni prevoz in druge komercialne dejavnosti imetnik izpolnjuje naslednje zahteve:

- (a) med preverjanjem praktične usposobljenosti izpolnjuje zahteve iz dela FCL za podaljšanje veljavnosti ratinga za tip ali razred, ki ustrezajo privilegijem iz licence, ki jo ima;
- (b) dokaže pridobljeno znanje iz ustreznih delov dela OPS in dela FCL;
- (c) dokaže pridobljeno znanje angleščine v skladu s FCL.055;
- (d) ima veljavno zdravniško spričevalo za razred 1, izdano v skladu z delom Medicina;
- (e) pri letalih izpolnjuje zahteve za izkušnje iz naslednje preglednice:

Licenca, ki jo ima

Skupno število ur letenja

Privilegiji

(1)

(2)

(3)

ATPL(A)	> 1 500 kot PIC na letalih z več piloti	Kot PIC na letalih z več piloti v komercialnem zračnem prevozu	(a)
ATPL(A) ali CPL(A)/IR*	> 1 500 kot PIC ali kopilot na letalih z več piloti v skladu z operativnimi zahtevami	Kot kopilot na letalih z več piloti v komercialnem zračnem prevozu	(b)
CPL(A)/IR	> 1 000 kot PIC v komercialnem zračnem prevozu po pridobitvi	Kot PIC na letalih z enim pilotom v komercialnem	(c)

	ratinga IR	zračnem prevozu	
CPL(A)/IR	> 1 000 kot PIC ali kopilot na letalih z enim pilotom v skladu z operativnimi zahtevami	Kot kopilot na letalih z enim pilotom v komercialnem zračnem prevozu v skladu z delom OPS	(d)
ATPL(A), CPLA(A)/IR, CPL(A)	> 700 na letalih, razen na letalih TMG, vključno z 200 urami v vlogi, za katero prosi za potrditev, in 50 urami v navedeni vlogi v zadnjih 12 mesecih	Izvajanje privilegijev na letalih med operacijami, ki niso komercialni zračni prevoz	(e)

* Imetniki CPL(A)/IR za letala z več piloti pred potrditvijo dokažejo raven znanja, ki ustreza ATPL(A) ICAO.

(f) pri helikopterjih izpolnjujejo zahteve za izkušnje iz naslednje preglednice:

Licenca, ki jo ima	Skupno število ur letenja	Privilegiji	
(1)	(2)	(3)	
ATPL(H) z veljavnim ratingom IR	> 1 000 kot PIC na helikopterjih z več piloti	Kot PIC med operacijami po pravilih VFR IN IFR na helikopterjih z več piloti v komercialnem zračnem prevozu	(a)
ATPL(H) brez privilegijev IR	> 1 000 kot PIC na helikopterjih z več piloti	Kot PIC med operacijami po pravilih VFR na helikopterjih z več piloti v komercialnem zračnem prevozu	(b)
ATPL(H) z veljavnim ratingom IR	> 1 000 kot pilot na helikopterjih z več piloti	Kot kopilot med operacijami po pravilih VFR in IFR na helikopterjih z več piloti v komercialnem zračnem prevozu	(c)
ATPL(H) brez privilegijev IR	> 1 000 kot pilot na helikopterjih z več piloti	Kot kopilot med operacijami po pravilih VFR na helikopterjih z več piloti v komercialnem zračnem prevozu	(d)

CPL(H)/IR*	> 1 000 kot pilot na helikopterjih z več piloti	Kot kopilot na helikopterjih z več piloti v komercialnem zračnem prevozu	(e)
CPL(H)/IR	> 1 000 kot PIC v komercialnem zračnem prevozu po pridobitvi ratinga IR	Kot PIC na helikopterjih z enim pilotom v komercialnem zračnem prevozu	(f)
ATPL(H) s privilegiji IR ali brez njih, CPL(H)/IR, CPL(H)	> 700 na helikopterjih, razen na helikopterjih, certificiranih v skladu s CS-27/29 ali enakovrednimi zahtevami, vključno z 200 urami v vlogi, za katero prosi za potrditev, in 50 urami v navedeni vlogi v zadnjih 12 mesecih	Izvajanje privilegijev na helikopterjih med operacijami, ki niso komercialni zračni prevoz	(g)

* Imetniki CPL(H)/IR za helikopterje z več piloti pred potrditvijo dokažejo raven znanja, ki ustreza ATPL ICAO.

Pilotske licence za nekomercialne dejavnosti z ratingom za instrumentalno letenje

4. Piloti z licenco športnega pilota z ratingom za instrumentalno letenje, licencami CPL ali ATPL z ratingom za instrumentalno letenje, ki želijo izvajati samo privilegije športnega pilota, izpolnjujejo naslednje zahteve:
- (a) opravijo preizkus praktične usposobljenosti za rating za instrumentalno letenje in rating za tip ali razred, ki ustreza privilegijem iz licence, ki jo imajo, v skladu z Dodatkom 7 in Dodatkom 9 k delu FCL;
 - (b) dokažejo pridobljeno znanje z naslednjih področij: letalsko pravo, letalske vremenske oznake, načrtovanje leta in zmogljivost med letom (IR) ter človeško delovanje;
 - (c) dokažejo pridobljeno znanje angleščine v skladu s FCL.055;
 - (d) imajo veljavno zdravniško spričevalo najmanj za razred 2, izdano v skladu s Prilogo 1 ICAO;
 - (f) opravijo najmanj 100 ur instrumentalnega letenja kot vodje zrakoplova na zrakoplovu ustrezne kategorije.

Pilotske licence za nekomercialne dejavnosti brez ratinga za instrumentalno letenje

5. Piloti z licenco športnega pilota, licencama CPL ali ATPL brez ratinga za instrumentalno letenje, ki želijo izvajati samo privilegije športnega pilota, izpolnjujejo naslednje zahteve:
- (a) dokažejo pridobljeno znanje s področja letalskega prava in človeške zmogljivosti;

- (b) uspešno opravijo preizkus praktične usposobljenosti za licenco PPL v skladu z delom FCL;
- (c) izpolnjujejo ustrezne zahteve iz dela FCL za izdajo ratinga za tip ali razred, ki ustrezajo privilegijem licence, ki jo imajo;
- (d) imajo veljavno zdravniško spričevalo najmanj za razred 2, izdano v skladu s Prilogo 1 ICAO;
- (e) dokažejo pridobljeno jezikovno znanje v skladu s FCL.055;
- (f) opravijo najmanj 100 ur kot piloti zrakoplova iz ustrezne kategorije.

Potrditev pilotskih licenc za posebne naloge, ki so časovno omejene

6. Ne glede na določbe zgornjih odstavkov lahko države članice pri proizvodnih letih sprejmejo licenco, ki jo je izdala tretja država v skladu s Prilogo 1 ICAO, za največ dvanajst mesecev za posebne naloge, ki so časovno omejene, kot so leti za usposabljanje pred začetkom uporabe zrakoplova, predstavitveni leti, preleti ali preizkusni leti, če kandidat izpolnjuje naslednje zahteve:

- (a) ima ustrezno licenco in zdravniško spričevalo ter povezane ratinge ali kvalifikacije, izdane v skladu s Prilogo 1 ICAO;
- (b) je neposredno ali posredno zaposlen pri proizvajalcu letala.

V tem primeru so privilegiji imetnika omejeni na izvajanje usposabljanja za letenje in preizkusne lete za prvo izdajo ratingov za tip, nadzor začetnega linijskega letenja operatorjevih pilotov, vročitvene lete ali prelete, začetno linijsko letenje, predstavitvene ali preizkusne lete.

B. SPREMEMBA LICENC

1. Licence PPL/BPL/SPL, CPL ali ATPL, ki jih je izdala tretja država v skladu z zahtevami Priloge 1 ICAO, lahko pristojni organ države članice spremeni v licence PPL/BPL/SPL iz dela FCL z ratingom za razred ali tip z enim pilotom.

Pilot odda vlogo za spremembo pri pristojnem organu države članice, v kateri prebiva ali ima sedež.

2. Imetnik licence izpolnjuje naslednje minimalne zahteve za ustrezno kategorijo zrakoplovov:

- (a) uspešno opravi pisni preizkus znanja iz letalskega prava in človeške zmogljivosti;
- (b) uspešno opravi preizkus praktične usposobljenosti za licenco PPL, BPL ali SPL, kot je ustrezno, v skladu z delom FCL;
- (c) izpolnjuje zahteve za izdajo ustreznega ratinga za razred ali tip v skladu s poddelom H;
- (d) ima zdravniško spričevalo najmanj za razred 2, izdano v skladu z delom Medicina;
- (e) dokaže pridobljeno jezikovno znanje v skladu s FCL.055;
- (f) opravi najmanj 100 ur letenja kot pilot.

C. SPREJEM RATINGOV ZA RAZRED IN TIP

1. Veljavni rating za razred ali tip iz licence, ki jo je izdala tretja država, se lahko vpiše v licenco iz dela FCL, če kandidat:
 - (a) izpolnjuje zahteve za izkušnje in pogoje za izdajo ustreznega ratinga za tip ali razred v skladu z delom FCL;
 - (b) uspešno opravi ustrezni preizkus praktične usposobljenosti za izdajo ustreznega ratinga za tip ali razred v skladu z delom FCL;
 - (b) ima sveže letalske izkušnje;
 - (c) opravi najmanj:
 - (i) pri ratingih za razred letal 100 ur letenja kot pilot v navedenem razredu;
 - (ii) pri ratingih za tip letal 500 ur letenja kot pilot v zadevnem tipu;
 - (iii) pri helikopterjih z enim pilotom in največjo certificirano vzletno maso do 3 175 kg 100 ur letenja kot pilot na zadevnem tipu;
 - (iv) pri vseh drugih helikopterjih 350 ur letenja kot pilot v zadevnem razredu.